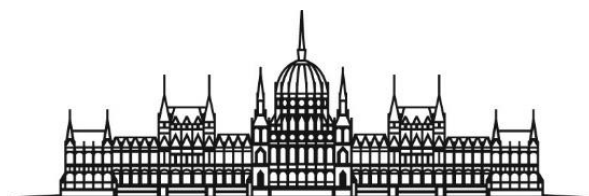

Országgyűlési Napló

Dr. Brenner Koloman, dr. Latorcai János és Lezsák Sándor
elnöklete alatt

Jegyzők: *Arató Gergely, Földi László,*
dr. Gyüre Csaba, Móring József Attila,

Tárgyai	Hasáb
Az ülésnap megnyitása.....	22195
A Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig, valamint az Állami Számvevőszék által benyújtott, Magyarország 2019. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről szóló jelentés	22195
Varga Mihály pénzügyminiszter, a napirendi pont előadója.....	22195
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előadója.....	22204
Felszólalók:	
Dr. Szűcs Lajos , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	22214
Z. Kárpát Dániel , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	22218
Nacsa Lőrinc , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	22228
Molnár Gyula , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	22236
Bangóné Borbély Ildikó , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	22241
Varju László , a DK képviselőcsoportja részéről.....	22245
Csárdi Antal , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	22252
Dr. Mellár Tamás , a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről.....	22260
Alexov Lyubomir , a Magyarországi nemzetiségek bizottságának előadója.....	22266
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár.....	22270
Z. Kárpát Dániel (Jobbik).....	22278
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	22279
Szabó Zsolt (Fidesz).....	22280
Korózs Lajos (MSZP).....	22283
V. Németh Zsolt (Fidesz).....	22287
Bósz Anett (DK).....	22290
Boldog István (Fidesz).....	22295
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	22298
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik).....	22304
Boldog István (Fidesz).....	22304
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	22305
Z. Kárpát Dániel (Jobbik).....	22306
Boldog István (Fidesz).....	22310
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár.....	22311
A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig.....	22314
Dr. Hajas Barnabás igazságügyi minisztériumi államtitkár.....	22314
Felszólalók:	
Dr. Budai Gyula , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	22320
Dr. Gyüre Csaba , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	22322
Dr. Vejkey Imre , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	22327
Molnár Gyula , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	22329
Sebián-Petrovszki László , a DK képviselőcsoportja részéről.....	22331
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik).....	22334
Dr. Budai Gyula (Fidesz).....	22335
Dr. Vejkey Imre (KDNP).....	22336
Sebián-Petrovszki László (DK).....	22337
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik).....	22337
Dr. Budai Gyula (Fidesz).....	22340
Dr. Hajas Barnabás igazságügyi minisztériumi államtitkár előadói válasza.....	22341
Napirend utáni felszólalás:	
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik).....	22346
Az ülésnap bezárása	22348
Az ülésen jelen voltak:	
ZSIGÓ RÓBERT, a Miniszterelnökség államtitkára, DR. HORVÁTH ILDIKÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, DR. MARUZSA ZOLTÁN VIKTOR államtitkár, DR. HAJAS BARNABÁS igazságügyi minisztériumi államtitkár, VARGA MIHÁLY pénzügyminiszter, BANAI PÉTER BENŐ államtitkár, IZER NORBERT államtitkár.	

Az Országgyűlés őszi ülészakájának
9. ülésnapja
2020. október 21-én, szerdán
(8.02 óra - Elnök: dr. Latorcai János
Jegyzők: Földi László és dr. Gyüre Csaba)

ELNÖK: *(A teremben lévők felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.)* Jó reggelt kívánok, képviselőtársaim! Szeretettel köszöntöm valamennyiüket, és köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik mai munkánkat. Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Földi László és Gyüre Csaba jegyző urak lesznek a segítségemre.

Az Országgyűlés őszi ülészakájának 9. **ülésnapját megnyitom.**

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény végrehajtásáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A T/13098. számú kormány-előterjesztés, **valamint az Állami Számvevőszék által benyújtott, Magyarország 2019. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről** szóló T/13098/1. számú **jelentés** a Ház informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós és nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Tisztelt Országgyűlés! Megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm az előterjesztés tárgyalására érkezett Domokos László urat, az Állami Számvevőszék elnökét.

Tisztelt Országgyűlés! Most felkérem miniszter urat, Varga Mihály pénzügyminisztert, hogy szíveskedjék az emelvényre fáradni és az expozét megtartani. Tájékoztatom miniszter urat, hogy az időkerete 40 perc. Megvárjuk, míg miniszter úr felérkezik ide. Köszönöm szépen. Öné a szó, miniszter úr.

VARGA MIHÁLY pénzügyminiszter, a napirendi pont előadója: Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat mindig az igazság pillanata. Arról adunk számot, hogy abból, amit terveztünk, mi valósult meg. Ez a kormány feladata, azonban valójában minden, Magyarországért felelősséget érző politikusé.

Nézzük rögtön a legfontosabb tényeket! A magyar emberek és vállalkozások munkájának, valamint a kormány gazdaságpolitikájának köszönhetően 2019-ben a magyar gazdaság gyors növekedést ért el, 4,6 százalékos bővüléssel. A foglalkoztatásban állók száma meghaladta a 4,5 millió főt, ezzel párhuzamosan a munkanélküliségi ráta 3,4 százalékra mérséklődött. A nettó átlagkereset több mint 11,5 százalékkal emelkedett a családi adókedvezmény figyelembevételével, és a nyugellátások átlagos összege közel 5 százalékkal, 133 700 forintra nőtt.

2019-ben a kormány meghirdette a családvédelmi akciót, ami számos kedvezményt hozott a

magyar családoknak. Mindez úgy valósult meg, hogy közben megőriztük az államháztartás stabilitását, és hozzáteszem, tovább javult hazánk nemzetközi pénzügyi megítélése is.

Érdemesnek tartom felidézni, hogy mit állítottak és miket javasoltak a baloldal képviselői ezzel a költségvetéssel kapcsolatban. Az egyik legtöbbször elhangzott javaslat az volt, hogy mérsékeljük a növekedésre vonatkozó 4,1 százalékos várakozásunkat. Ez jelentősen csökkentette volna a mozgásterünket, a családokra, a vállalkozások támogatására, a nyugdíjakra fordítható összeget. Másrészt, mint már utaltam rá, a tények is minket igazoltak: az előrejelzésünket is felülmúlta a tavalyi év 4,6 százalékos növekedése.

Többen azt állították, hogy az európai konjunktúra közepén nyomjuk lefelé a gázt - idézem az egyik ellenzéki felszólalót -, illetve hatunk a növekedés ellen. Nos, ezt cáfolta az élet 2019-ben.

Elhangzott, hogy mindenki - például Románia is - megelőz majd bennünket a növekedés terén. Ezzel szemben a tények azt mutatják, hogy 2019-ben is a magyar gazdaság növekedése gyorsabb volt, mint a szomszéd országé, hiszen ott csak 4,1 százalékos bővülést értek el, ami szintén egy szép eredmény, gratulálunk hozzá, és egyáltalán nem vagyunk amiatt szomorúak, hogy a közép-európai országok mindegyike növekedési pályán volt tavaly.

Sokan jósolták azt is, hogy többször módosítani kell majd a törvényjavaslatot. Hát, egyszerű sem kellett. Ez is a tényekhez tartozik.

A benyújtáskor elhangzott gazdaságpolitikai képtelenségek közül csak egyet említek, miszerint csak azokat a beruházásokat lehet támogatni, ahol 100 százalék a magyar beszállítók aránya. Tény az, hogy az egyik legfontosabb gazdasági érdekünk a magyar vállalkozások helyzetbe hozása. Sajnos nem rendelkezünk annyi természeti és technológiai erőforrással, hogy ez megvalósuljon, úgyhogy a kormány ehelyett továbbra is egy aktív beruházáspolitikát folytat. Ennek is köszönhető, hogy a tavalyi évben minden korábbinál magasabb szinten, magasabb értékben valósultak meg beruházások Magyarországon.

És persze érkeztek kritikák a baloldal részéről a tavaly elindított Magyar Állampapír Pluszsal kapcsolatban is. Ezek szerint a kibocsátás sokba kerül az államnak, és a lakossági kötvény nem éri meg a ráfordítást. Nos, ezzel szemben is ez a megtakarítási forma nagyban hozzá tudott járulni ahhoz, hogy a magyar adósságállomány egészségesebb szerkezetű legyen, a magyar gazdaság külső kitettsége és sérülékenysége csökkenjen. Az államadósság-kezelés egészének eredménye pedig az, hogy a kamatkiadások bruttó hazai termékhez mért aránya a 2010-es 4 százalékot meghaladó értékhez képest tavaly 2 százalék körüli értékre csökkent. Tehát igenis egy helyes és jó döntés volt ennek a tavaly júniusi elindítása.

Csak szeretném felidézni azt a számot, hogy azóta több mint 4500 milliárd forintért vásárolt a magyar lakosság ilyen állampapírt. A jó bornak is kell cégér, tehát azt gondolom, hogy helyes volt ennek az elindítása. Ebben az évben, amikor a válság kezelésében

nélkülözhetetlen szerep hárul az ország pénzügyi erejére, stabilitására, kifejezetten előnyünkre vált, hogy Magyarország az elmúlt években jóval nagyobb arányban helyezte a hangsúlyt adósságfinanszírozásban a saját erőforrásaira.

A tények tehát azt mutatják, nagy szerencse, hogy nem fogadtuk el a baloldali tanácsokat, és nem csökkentettük a növekedési előrejelzést, hanem növeltük a családok támogatását, folytattuk az adócsökkentést és a hazai vállalkozások támogatását.

(8.10)

A kormány szigorú és következetes költségvetési politikájának és az elért növekedésnek fontos szerepe van abban is, hogy a jelenlegi válsághelyzetben pénzügyi szempontból helyt tudunk állni, vagyis gyors és hathatós segítséget tudunk nyújtani a családoknak, a vállalkozásoknak és a munkavállalóknak.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarország gazdasági teljesítménye évek óta meghaladja az Európai Unió átlagát, 2019-ben is stabil költségvetés és csökkenő államadósság jellemezte az országot. Tavaly a gazdaság növekedésével Írország, Észtország és Málta mellett a leggyorsabbak között szerepeltünk az uniós tagországok rangsorában is, tehát hogyha nemzetközi összehasonlítást kell önöknek felidézni, akkor azt tudom mondani, itt is az élbolyban voltunk.

Az uniós módszertan szerinti hiány a bruttó hazai termék 2,1 százalékában teljesült. Megjegyzem, ez az érték a zárszámadásitörvény-javaslat benyújtását követően az Eurostattal történt egyeztetések eredményeként alakult ki. Emlékeztetek arra, hogy a bruttó hazaitermék-arányos államadósság a 2010-es kormányváltáskori 80 százalékot meghaladó szintjéről 2019 végére 65,4 százalékra mérséklődött, tehát közel 15 százalékponttal tudtuk csökkenteni az elmúlt években az államadósságunk arányát, és mindeközben az adósság devizaaránya a 2011-es 52 százalékról 20 százalékra, a külföldi tulajdonban lévő papírok aránya pedig 65-ről 34 százalékra csökkent. Mindazt a sérülékenységet tehát, amely a magas államadóssággal együtt járt, azt az elmúlt években jelentősen tudtuk csökkenteni.

Emlékeztetek, hogy 2016-ban ismét a befektetésre ajánlott kategóriába került Magyarország. Egy furcsa, ellentmondásos viszony van a hitelminősítő intézetekkel, szükség van arra, hogy nemzetközi kibocsátásokkor az ő értékelésük is meglegyen, azonban tapasztalatunk szerint egyre többször szubjektív elemek is bekerülnek ezekbe az értékelésekbe. Nos, azért állapítsuk meg, hogy 2019-ben, amikor ilyen típusú minősítésváltozás volt, akkor felminősítettek bennünket, azaz egy szinttel kedvezőbb kategóriába került Magyarország.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az elmúlt év gazdasági folyamatainak értékelése során fontos néhány dolgot kiemelni. Mindenekelőtt hadd térjek ki arra, hogy mi adta a magyar gazdaság növekedésének a lendületét, mi volt az az elem, amely támogatta ezt a növekedést. Összességében azt tudjuk mondani, hogy szinte

minden ágazat, minden elem érdemben járult hozzá ehhez a növekedéshez. A legnagyobb mértékben az építőipar teljesítménye nőtt a tavalyi évben, nagyban köszönhetően a kormány otthontermelési programjának, és mindeközben a hagyományosan erős szektoraink, többek között a szolgáltató szektor, az ipar, az agrárium teljesítménye is stabil maradt, az egyik legfontosabb gazdaságinövekedés-ösztönző faktorunk továbbra is az ipar maradt.

A hazai és a külföldi befektetők bizalmát egyaránt és nagymértékben erősítette az elmúlt évek pénzügyi és makrogazdasági stabilizációja. Ennek megfelelően 2019-ben csaknem 13 000 milliárd forint értékű beruházás valósult meg hazánkban, a beruházási ráta pedig meghaladta a 27 százalékot. A növekedés másik pillére a háztartások 4,2 százalékkal bővülő fogyasztása, tehát nemcsak a termelői szektorok teljesítettek jól tavaly, hanem azok a felhasználói oldalon lévő szektorok is, mint a háztartások fogyasztása vagy éppen az export. Erre is hadd térjek ki: a külkereskedelmi folyamatokat tekintve a magyar áruexport 4,4 százalékkal növekedett, és bár a tavalyi évben az import növekedési üteme meghaladta a kivitelét, az áruforgalmi többlet így is továbbra is magas, csaknem 4,3 milliárd euró volt.

Tisztelt Képviselőtársaim! Magyarország gazdasági teljesítménye megalapozta a családokat középpontba helyező gazdaságpolitika folytatását. Amint azt már említettem, 2019-ben a kormány meghirdette a családvédelmi akciótervet, amelynek keretében a gyermeket vállaló és gyermeket nevelő családokat támogatjuk. Ebbe a körbe tartozik emellett például a kétgyermekes családok kedvezménye, amelyet a kormány a havi 17 500 forintról 20 ezer forintra emelt gyermekenként, ennek is köszönhetően 2019-ben nettó 60 ezer forinttal maradt több ezeknél a családoknál az előző évhez, 2018-hoz képest. Bevezettük a gyermekek otthongondozási díját az önellátásra képtelen gyermeket ápolók tevékenységének elismeréseként. 2019-ben ez havi 100 ezer forint, ami a következő években fokozatosan növekedve 2022-ben eléri majd az akkori minimálbérnek az összegét.

A lakossági terhek mérséklése érdekében 2019-től 18 százalékról 5 százalékra csökkentettük a hőkezelt tejekre vonatkozó áfakulcsot, a kormány tehát továbbra is az adócsökkentés politikáját folytatja. Erre még szeretnék a későbbiekben visszatérni.

A lakossági átutalásokat tranzakciónként 20 ezer forintig mentesítettük a pénzügyi tranzakciós illeték alól, és 2019. július végétől ugyancsak tranzakciónként 20 ezer forintig mentessé vált a postai csekkbefizetés, valamint a Magyar Államkincstár általi közvetlen lakossági értékpapír-forgalmazás is.

Tisztelt Országgyűlés! Figyelemmel voltunk a tavalyi évben a közszolgáltatásban dolgozókra is. 2019-ben újabb életpályaprogramok indultak el, illetve folytattuk azokat is, amelyeket korábban kezdtünk meg. A rendvédelmi és a honvédelmi hivatásokok életpályájának első, 2014-hez viszonyítottan 50 százalékos emelést nyújtó szakasza egy újabb 5 százalékos bérnövekedéssel lezárult. Elindult a rendvédelmi és a

honvédelmi alkalmazottak bérnövekedése is az első 20 százalékos emeléssel a tavalyi esztendőben. A minisztériumok, a kormányzati főhivatalok és központi hivatalok kormánytisztviselői 30 százalékos illetményemelésben részesültek. Az egészségügyben folyamatban lévő többlépcsős bérrendezés keretében a szakdolgozók és a védőnők 8 százalékos béremelést kaptak. Mindezen intézkedéseken felül év végén jelentős, fejenként 500 ezer forintos egyszeri juttatásban részesült a rendvédelmi és honvédelmi szervek hivatásos állománya. Az elmúlt évek tehát számos megvalósult bérintézkedést hoztak, ezek is éreztették hatásukat 2019-ben.

Tisztelt Ház! Legyen szó gazdasági növekedésről vagy éppen válságról, ez a kormány továbbra is az adócsökkentés kormánya marad. Tavaly sem volt ez másként, folytattuk az adócsökkentő politikát, és lépéseket hoztunk a vállalkozások helyzetének javítására, a gazdaság fehéritésének elősegítésére, valamint az adóbeszedés hatékonyságát is tudtuk javítani. Néhány intézkedést hadd emeljek ki ezek közül!

A 2016 végén kötött béremelési és adócsökkentési megállapodásnak köszönhetően 2019. július 1-jétől a munkáltatókat terhelő szociális hozzájárulási adó 19,5 százalékról 17,5 százalékra csökkent. A munkahelyvédelmi akció keretében 2019-től a szociális hozzájárulási adó terhére igénybe vehető munkáltatói kedvezmények is célzottabbá váltak annak érdekében, hogy a munkaerőpiacra újonnan belépők vagy a munkaerőpiactól tartósan távol levők, illetve a munkaerőpiachoz lazábban kapcsolódó, tartósan inaktív csoportok elhelyezkedését is tudjuk támogatni. Tavaly januártól nem terhelik járulékok és szociális hozzájárulási adó az öregségi nyugdíjasok munkajövedelmét, tehát nekik csak a személyi jövedelemadót kell fizetniük a munkabérük után.

Az adórendszer egyszerűsítését szolgálja, hogy 2019. január 1-jétől az egészségügyi hozzájárulás beolvasztásával új önálló szociális hozzájárulásiadó-törvényt léptettünk életbe. Az adminisztrációs terheket tovább csökkentettük, és ezt tovább csökkentik, hogy 2019-től a kulturális adó is megszűnt, és a baleseti adót összevontuk a biztosítási adóval, tehát az adótételek számát is tudtuk csökkenteni.

(8.20)

A lakossági adminisztrációs terhek csökkentése érdekében 2017-ben elindult az elektronikus szja-, személyijövedelemadó-bevallási rendszer. Ez azt jelenti, hogy honfitársainknak nem kell adóbevallást készíteniük, hanem ezt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal készíti el helyettük, nekik elegendő ezt jóváhagyni, kipipálni, és az adóbevallás elkészült. Tehát még azon az ígéreten is túlléptünk, hogy sörálatét nagyságú lesz az adóbevallás, mert még sörálatétnyi sem lett, hanem ez elektronikus úton elkészült, és egy háromperces folyamat eredményeként a bevallás készen áll. Tehát ez a digitális átállás folytatódik, és továbbra is az a cél, hogy papírmentessé tegyük a Nemzeti Adó- és Vámhivalt, tehát a NAV-ot.

Az adóbeszedés hatékonyságának növelése érdekében a bevezetett online számlaadat-szolgáltatásnak köszönhetően 2018. július 1-jétől minden 100 ezer forint feletti áfatartalmú számláról információ érkezik a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz. 2019 volt ennek az első teljes éve, idén pedig már azt kívánjuk megvalósítani, hogy teljes egészében online számlalapú rendszerre tudjunk áttérni. Ezt a munkát ismerte el az Európai Bizottság, az Európai Unió is. A hazai ügyvezetett áfarés, tehát a be nem fizetett áfa nagysága a 2013. évi 21 százalékos szintről folyamatos csökkenést mutat, és a Bizottság értékelése szerint ez 2019-ben már 7 százalék alá csökkent. Tehát egy nagyon komoly változást és eredményt értünk el. Mindig el szoktuk mondani, hogy nem új adókat kell hozni, mint ahogy azt a baloldal szokta, hanem a meglévő adókat kell befizetni, azokat beszédni, és akkor nincs szükség adóemelésre, nincs szükség az adók fölfelé módosítására.

2019-ben a vállalkozásokat érintően további jelentős adminisztrációcsökkentő intézkedések léptek hatályba. Ennek keretében megszűnt a vállalkozások decemberi adóelőleg-kiegészítési kötelezettsége a társasági adó, az energiaellátók jövedelemadója, valamint az innovációs járulék esetében is, amelynek köszönhetően a vállalkozások öt hónappal tovább gazdálkodhatnak a pénzüikkel. A költségvetési folyamatok meghatározó számos tényező közül pozitívan hatott a költségvetésre a tervezetnél magasabb bruttó hazaitermék-bővülés, a magas bérdinamika, valamint a gazdaságfehéritő intézkedések pozitív bázishatása. Így 2019-ben közel 300 milliárd forinttal több pénzforgalmi adó- és járulékbérvétel érkezett, mint amit terveztünk.

Tisztelt Országgyűlés! Engedjék meg, hogy a továbbiakban az államháztartásról, valamint annak egyes részterületeiről szóljak, mindenképp az államháztartás hiányáról. Ez 1204 milliárd forint, vagy szabatosabban fogalmazva 1 billió 204 milliárd forint volt, a központi alrendszer hiánya pedig 1 billió 127 milliárd forintban teljesült. Ez azt jelenti, hogy azt a kitűzött célt, hogy az államháztartási hiányunkat továbbra is alacsony szinten tartsuk, elértük, a bruttó hazai termék 2,1 százaléka lett a hiány mértéke, amely kismértékben meghaladja a tervezettet, de érdemben az uniós kötelezettség szint alatt maradt.

Néhány olyan tételt finanszíroztunk meg az előző évben, amelyeket nem terveztünk, de azt gondolom, hogy ezt helyesen tettük, hiszen 2019-ben is tudtunk folytatni és el tudtunk indítani olyan beruházásokat, fejlesztéseket, amelyek a gazdasági növekedést tudták erősíteni, és társadalompolitikai céloknak is eleget tettek. Hadd idézzek fel ezek közül néhányat, hiszen ebben az ország teljesítménye van benne. Folytatódtak a felsőoktatási nagyberuházások, ilyen volt a Pécsi Tudományegyetem beruházása vagy a Testnevelési Egyetem új campusának a kialakítása. Lezárult emellett a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem beruházása is. 2019-ben induló programként a nemzeti identitás erősítését célzó programok keretében minden általános iskolai diák részére

ingyenesen biztosítottuk például a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, valamint komolyzenei hangversenyek látogatását, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyeinek felkeresését. Minden gyermeknek arra a kérdésre, hogy mitől vagyok magyar, válaszolni kell tudni, és azt gondolom, hogy ezek helyes programok voltak ezeknek a céloknak az érdekében.

De ha már a beruházásokat említettem, hadd egészítsem ki ezt néhány további példával is. 2019-ben elkészült a Puskás Aréna, ami egy régi adóssága volt az országnak, ennek az átalakítása, újjáépítése. Elkészült 17 milliárd forintból a hazai múzeumi infrastruktúrát alapjaiban megújító Országos Múzeumi Restaurálási és Raktározási Központ. Ha az útfejlesztéseket nézzük, 2019-ben 145 milliárd forintból megvalósult többek között az M44-es autópálya Tiszakürt és Kondoros közötti szakasza, amelynek részeként egy új Körös-híd is kialakítottunk. 2002 óta nem készült el egyszerre ilyen hosszú, összesen mintegy 62 kilométeres gyorsforgalmi út hazánkban. A Vác és Budapest között ingázók számára jelentett előrelépést, hogy 2019-ben az M2-es gyorsforgalmi út bővítése megtörtént, és tavaly ősszel készült el közel 33 milliárd forintból ez az útszakasz is. S hadd emeljek ki még egy példát ugyancsak vidékről: Kaposvár közlekedési helyzete is jelentős mértékben tudott javulni, hiszen 96 milliárd forintos beruházás eredményeként átadtuk a 67-es főút 33 kilométernyi, kétszer két sávra bővített szakaszát. Mindezek fontosak voltak ahhoz, hogy a beruházások lendületét is fenn tudjuk tartani.

Képviselőtársaim, engedjenek meg néhány szót az egészségügyi ellátásra vonatkozóan is. A költségvetés jelentős forrást biztosít az „Egészséges Budapest” programra; családbarát szülészeti kialakítását, a légimentés működtetését, egészségügyi intézmények rendkívüli támogatását tudtuk megvalósítani e programokból, vagy éppen a rezidensi rendszer működéssel, az Országos Mentőszolgálat mentőgépjárműveinek beszerzésével is 2019-ben jelentősen tudtuk javítani az egészségügyi ellátások színvonalát. A központi költségvetés támogatta többek között a Szent Ferenc Kórház vagy a MAZSIHISZ Szeretetkórház fejlesztéseit, továbbá a „Modern városok” program keretében több kórházfejlesztés is folyamatban van, ezek közül 2019-ből hadd emeljem ki a salgótarjáni Szent Lázár Kórház komplex fejlesztését.

Ha már említettem a „Modern városok” programot: 2019-ben jelentős forrás jutott erre a programra, és emellett el tudtuk indítani a „Magyar falu” program beruházásait is. Ezek jelentős közúti és vasúthálózat-modernizációt indítottak el. S mindezek mellett a tavalyi évben forrást tudtunk biztosítani a tömeges bevándorlás visszaszorítására, a határok védelmére, valamint a terrorizmus elleni fellépés hatékonyságának a növelésére is. Ezeknek a feladatoknak az ellátása Magyarország és a magyar emberek biztonsága érdekében nélkülözhetetlen.

Jelentős lépést tettünk a haderőfejlesztésben, mely nemcsak eszközök vásárlásával, hanem beruházásokkal is megvalósult. Itt szeretnék utalni arra, hogy Kiskunfélegyházán a korábban működő kézilőfegyver-

gyártást újra tudtuk indítani. Ez korábban nem Kiskunfélegyházán volt, hanem máshol, de ilyen az elmúlt évtizedekben nem volt, megszűnt ez a képességünk, és ez 2019-ben újraindult.

Tisztelt Ház! Néhány szót arról, hogy az európai uniós források felhasználása hogyan történt, mit kaptunk és mit fizettünk be. Magyarország az Európai Unióba 2019-ben 365 milliárd forintot fizetett be, és 1566 milliárd forintnyi uniós költségvetési támogatás jutott el a kedvezményezettekhez. A kifizetések 75 százalékát a kohéziós programok, 13 százalékát a vidékfejlesztési program, a maradék 12 százalékot pedig egyéb kisebb költségvetésű uniós programok adták. A költségvetésen kívüli agrártámogatások 494 milliárd forint közvetlen jövedelemplótló támogatást jelentettek a gazdák részére. Tehát mindent egybevetve 2019-ben közel 2060 milliárd forintnyi uniós támogatás nyújtására került sor.

(8.30)

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Költségvetésünknek fontos része az egészségbiztosítás, a nyugdíjbiztosítási rész, most erről szeretnék néhány szót szólni.

Kezdem a Nyugdíjbiztosítási Alappal, amelynek 2019-ben mintegy 3500 milliárd forintnyi kifizetése volt, 2,2 millió fő ellátását finanszíroztuk ebből.

A nyugdíjprémium, az egyszeri juttatások összegét is beleértve mintegy 156 milliárd forinttal költöttünk többet nyugellátásokra, mint 2018-ban.

A kormány 2010-ben azt ígérte, hogy megvédi a nyugdíjak reálértékét, ennek megfelelően 2011 és 2019 között a nyugdíjakat összességében 34 százalékkal növeltük, és a tartósan alacsony inflációnak köszönhetően pedig ezek vásárlóereje mintegy 10 százalékkal javult.

A tavalyi évben a nyugellátásokat 3,4 százalékkal emeltük. Az elmúlt évek nettó átlagkereset-növekedésének hatására a nyugdíjmelés eredményeképpen a nyugellátások átlagos összege 4,9 százalékkal nőtt. Hadd említsem meg a nők korhatár alatti nyugellátását is: 2019-ben 153 ezren éltek ezzel a lehetőséggel, erre a célra a magyar költségvetés a Nyugdíjbiztosítási Alapból 261 milliárd forintot fordított.

Tavaly immár harmadszorra részesültek a nyugdíjasok és a nyugdíjszerű ellátásra jogosultak nyugdíjprémiumban, ami minden eddiginél magasabb összegű volt. A nyugdíjprémium kifizetésére is fordítottunk pénzt mintegy 50 milliárd forint értékben. Végül, de nem utolsósorban tavaly szeptemberben 2,6 millióan kaphattak 9 ezer forint összegű gáz- és villanyszámla-kifizetésre fordítható úgynevezett rezsiutalványt, ezt is említsük meg. Erre mintegy 23 milliárd forintot fordítottunk.

Tisztelt Országgyűlés! Az Egészségbiztosítási Alapról néhány szót. 2433 milliárd forintnyi volt a bevétel és 2540 milliárd forint a kiadás. Fontosabb kérdés talán, hogy mire fordítottuk ezt a pénzt. A járulékbévételek és a hozzájárulások mintegy háromnegyed részét teszik ki az összes bevételnek, ilyen címen

1818 milliárd forint befizetés érkezett, és a bevételek egy kisebb részét az előirányzatszinten teljesülő költségvetési hozzájárulások tették ki.

Az alap kiadásainak a negyedét pénzbeli ellátások kifizetésére - csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, táppénz, rokkantsági, rehabilitációs ellátások - fordítottuk, közel háromnegyedét pedig természetbeni ellátások finanszírozására használta az egészségbiztosítás. Ez azt jelenti, hogy a gyógyító-megelőző ellátás fedezetét tudtuk biztosítani. Ilyen volt az egészségügyi dolgozók bérének 2019. november 1-jéről előrehozott július 1-jei újabb, átlagosan 8 százalékos növelése, illetve ezzel egyidejűleg a védőnők szakdolgozói bértábla hatálya alá való helyezése is.

Tudtunk forrást biztosítani traumatológiai ellátások finanszírozásának a növelésére, a fogászati egyszeri kiegészítő díjazásnak a kifizetésére, a gyermekek ellátását végző intézmények finanszírozásának a növelésére és a nagy értékű, tételes elszámolású gyógyszerek többletfinanszírozására, új eljárások közfinanszírozásba történő bevonására is. Hadd említsem meg, hogy a gyógyszer-támogatásokra és a gyógyászati segédeszközök támogatására fordított kiadások is növekedtek, az előbbieket mintegy 7 százalékkal, az utóbbiakat mintegy 5 százalékos mértékben, tehát jóval az infláció fölött.

Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Végeztül engedjék meg, hogy ezúton is köszönetemet fejezzem ki az Állami Számvevőszék munkatársainak a zárszámadás ellenőrzése során végzett munkájáért. Hadd idézzek a Számvevőszék jelentéséből: „A 2019-es zárszámadás-törvény-javaslat összeállítására szabályszerű volt, annak tartalma összhangban volt a jogszabályi előírásokkal. Az államháztartás központi alrendszerének hiányára és az államadósságra vonatkozó törvényi előírások teljesültek.” Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos megállapítása volt a Számvevőszéknek. Köszönjük az együttműködést.

Tisztelt Országgyűlés! Összefoglalva az elmondottakat: a 2019-es zárszámadás rámutat arra, hogy az elmúlt évek költségvetési és pénzügyi makrogazdasági eredményei biztos alapot tudtak teremteni a koronavírus-világjárvány okozta negatív gazdasági és társadalmi hatások enyhítésére. Emlékeztetőül: a baloldal részéről nevezték a tavalyi költségvetést jövőlenesnek, nevezték kiszámíthatatlannak, nevezték fenntarthatatlannak, szóval, nevezték - kis túlzással - mindennek. Ezúton tudjuk megállapítani, hogy a tisztelt baloldali képviselőtársainknak nem lett igazuk ebben a tekintetben sem.

A krízishelyzetet nem megszorításokkal, hanem átfogó programmal enyhíti a kormány, továbbra is a munkahelyek és a vállalkozások megőrzése, megvédelése a cél. A családokat támogatjuk, Magyarország és a magyar emberek biztonságának a garantálását helyeztük középpontba. Ennek egyik fontos feltétele volt, hogy az elmúlt években, így a tavalyi esztendőben is egy fegyelmezett, kiszámítható és a gazdasági növekedést élénkítő gazdaságpolitikát folytattunk.

Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Mindezek alapján kérem önöket, hogy a zárszámadás-törvény-javaslatot megtárgyalni, megvitatni és a végén majd elfogadni szíveskedjenek. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Most megadom a szót Domokos László elnök úrnak, az Állami Számvevőszék elnökének, a jelentés előterjesztőjének. Az elnök úr is ugyaninnen, az emelvényről mondja el felszólalását. Parancsoljon, elnök úr, ön a szó.

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Államtitkár Asszony! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! „A ministerium az ország jövedelmeinek és szükségeinek kimutatását - s a multa nézve az általa kezelt jövedelmekről számadását országgyűlési megvizsgálás, s illetőleg jóváhagyás végett - évenként az alsó táblánál bemutatni köteles.” Az 1848. évi III. törvény cikk 37 §-át idéztem önöknek, amely először rögzítette a magyar Országgyűlés költségvetési jogát.

Miért is olyan fontos e passzus? Ennek több oka is van. Egyrészt ekkor jelent meg először törvényi szintre emelve a bevételek és kiadások tervezése, valamint a kapcsolódó számadás, mely mind a törvényalkotók, mind a végrehajtók számára egyszerre jelentett jogot és kötelmet. Másrészt a törvényben foglalt gyakorlati érvényesítése során felmerülő problémák körvonalazták először egy legfőbb számvevőszék felállításának szükségességét egy független költségvetési joggal bíró ország Országgyűlésének az elszámoltatásához kapcsolódó munkájához.

Két hét telt el azóta, hogy október 6-án a tizenhárom aradi vértanú és Batthyány Lajos, az első felelős magyar miniszterelnök 171 évvel ezelőtti kivégzésére emlékeztünk. E tragikus eseményt azért idéztem fel ezen a helyen, mert az 1848-as forradalom során fogalmazódott meg először az az elvárás, hogy egy olyan intézmény jöjjön létre, amely függetlenül felügyeli, elszámoltatja a Kincstárt, és a köz javára mindezt nyilvánossá teszi. Az ezen elvárásnak való megfelelés első törvényben rögzített megjelenítése volt az imént idézett 1848. évi III. törvény cikk 37. §-a.

Az 1848-49-et követő két évtized viharos történelmi eseményei megakadályozták a zárszámadási jog teljes körű gyakorlását. Az 1867-es kiegyezés azonban új korszakot nyitott, és egyre világosabbá vált, hogy a magyar Országgyűlés megfelelő támogatás nélkül nem képes költségvetési kontrollt gyakorolni. A felismerést tettek követték, és 1869. november 16-án gróf Lónyay Menyhért előterjesztette javaslatát az „országos főszámvevőszék” felállítására.

(8.40)

A törvényjavaslat 1870 tavaszán megkezdett részletes vitája 1870. június 21-én zárult le, amikor kihir-

dették a Főrendiházban az Állami Számvevőszék felállításáról és hatásköréről rendelkező törvénycikket. Ezzel több mint 22 évvel az 1848. áprilisi törvények elfogadása után végre létrejött az Állami Számvevőszék, korábbi néven a Magyar Királyi Legfőbb Állami Számvevőszék, Gajzágó Salamon vezetésével. Az új intézmény a mai Számvevőszékhez hasonlóan a kormánytól független, önálló hatáskörű szervezetként ellenőrizte a közpénzekkel, a közbizalommal való gazdálkodást.

Mindezt azért idéztem fel önöknek, mert a zárszámadás tárgyalása a magyar Országgyűlés egyik történelmi alapfeladata. Továbbá idén éppen 150 esztendeje, 1870-ben kezdte meg működését az első független magyar Állami Számvevőszék, amelynek alapvető és legfontosabb feladata az állami költségvetés végrehajtásának, vagyis a zárszámadásnak az ellenőrzése volt. Nincs ez másként ma sem, másfél évszázaddal később. Az Állami Számvevőszék tehát 150 éve a közpénzek őre, és 30 éve a demokrácia pénzügyi garantőre.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Meggyőződésem, hogy ma is történelmi időkben élünk. A Covid-19-világjárvány alapjaiban változtatta meg az életünket. Ez mindenre és mindenkire hatással van. A vírusválság olyan mértékben alakítja át a viszonyokat, amirehhez legfeljebb csak az 1989-90-es rendszerváltás hasonlítható megítélésem szerint.

A kiindulópont az, hogy gyökeresen és végérvényesen megváltozott a minket körülvevő gazdasági környezet. Álláspontom szerint ez sokkal enyhébb formában, a vírusválság nélkül is megtörtént volna, hiszen a múlt év végén több, a világgazdaság szempontjából meghatározó országban is a megtorpanás, a visszaesés jelei mutatkoztak. A pandémia döntően befolyásolja a hétköznapi életet, és nagy nyomást helyez a társadalomra, és önkorlátozásra kényszeríti az embereket is.

Átalakulnak a mindennapok, és ennek lenyomata a gazdaságban azonnal megjelenik, például úgy, hogy visszaesik a fogyasztás, és nő a megtakarítás fontossága a mindennapokban. Úgy vélem, hogy az Országgyűlésnek, illetve a kormánynak mindenekelőtt azt kell mérlegelnie, hogy válságot akar kezelni vagy változást menedzselni. Ebben a döntésben pedig objektív kiindulási alapot jelenthet a költségvetési és a makrogazdasági folyamatok nyomán követése és elemzése. Az Állami Számvevőszék az ellenőrzéseivel és elemzéseivel ehhez járul hozzá az ez évi elemzések és az ez évi jelentés kapcsán is.

Tisztelt Ház! Magyarország Alaptörvénye rögzíti a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét, továbbá előírja, hogy a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek kötelesek a nyilvánosság előtt elszámolni. A hiány és az államadósság alakulására több jogszabályi követelmény is vonatkozik, amelyek teljesítését a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat keretében szükséges bemutatni. Az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettségének eleget téve minden évben ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, amelynek keretében a központi rendszer

egészének bevételi és kiadási adatainak megbízhatóságát, valamint a hiány és az államadósság alakulására vonatkozó előírások betartását értékeli.

A zárszámadás ellenőrzése kiemelten támogatja a közpénzügyek átláthatóságát azáltal, hogy a központi költségvetés, ezen belül a központi és a fejezeti kezelésű előirányzatok, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, az elkülönített állami pénzalapok, valamint az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek bevételi és kiadási előirányzatai teljesítésének ellenőrzésén keresztül a központi alrendszer egésze bevételi és kiadási adatainak megbízhatóságáról ad számot.

A törvényben előírt ellenőrzési kötelezettség végrehajtása, a zárszámadásról adott számvevőszéki értékelés támogatja az Országgyűlést, a költségvetés végrehajtására vonatkozó törvényjavaslat megalapozott elfogadását. Ezáltal az Állami Számvevőszék hozzájárul az elszámoltathatóság és az átláthatóság Alaptörvényben rögzített követelményének érvényesüléséhez, az ellenőrzött szervezetek közpénzekkel való felelős gazdálkodásához, és egyidejűleg tájékoztatja erről a szélesebb, a széles közvéleményt.

A zárszámadás ellenőrzésének módszertanát a vonatkozó törvényi előírásokkal összhangban úgy alakította ki, hogy az alkalmazott ellenőrzési eljárások alapján megalapozott véleményt mondhatunk a költségvetés egészének végrehajtásáról. Ellenőrzésünk így átfogó és objektív képet ad a 2019. évi zárszámadásitörvény-javaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról.

Az Állami Számvevőszék a zárszámadás ellenőrzése során statisztikai mintavételi módszereket alkalmaz, ezúttal is annak szabályai szerint járt el. Ennek megfelelően a kiválasztott tételek ellenőrzése alapján vont le a megállapítását a teljes sokaságra. A mintavételezés módszere biztosította, hogy az Állami Számvevőszék megalapozott értékelést tudjon adni a zárszámadás minden lényeges területére vonatkozóan a törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról.

Tisztelt Országgyűlés! Az Állami Számvevőszék a 2019. évi központi költségvetés végrehajtása ellenőrzése során megállapította, hogy a költségvetési intézményrendszer 2019-ben biztosította a közpénzekkel való gazdálkodás szabályszerűségét. A 2019-es zárszámadásról szóló törvényjavaslat megalapozott, és az abban szerepeltetett adatok megbízhatóak.

A 2019. évi központi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírások szerint történt. A zárszámadásitörvény-javaslatot a Pénzügyminisztérium a jogszabályi előírások szerinti szerkezetben készítette el.

A 2019. évi zárszámadásitörvény-javaslatban szereplő teljesített bevételi és kiadási adatok megbízhatóak, és megalapozottak. Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya 2019-ben a bruttó hazai termék 2,4 százaléka volt, amely 1 százalékponttal alacsonyabb az előző évihez képest.

A kormányzati és nem kormányzati uniós módszertan szerinti hiánya a bruttó hazai termék 2 százaléka volt, ezáltal - ahogy az előző években is - teljesült az Európai Unió által előírt kritérium. A jogszabályok által előírt

adósságszabályok teljesültek, mivel a kormányzati szektor államadosságának bruttó termék arányában kifejezett értéke a múlt év során az előző év szeptember 31-ei 68,1 százalékról 64 százalékra mérséklődött.

2019-ben tovább csökkent a kormányzati szektor uniós módszertan szerinti államadosságának a bruttó hazai termék arányában kifejezett értéke is, amely a '18. év végi 69,1 százalékról 65,4 százalékra mérséklődött a 2019. évre, ahogy erről a pénzügyminiszter úr is számot adott az előbb.

A zárszámadásítörvény-javaslat a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat valóságosan mutatja be, az abban szereplő bevételi és kiadási előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak.

A központi költségvetés részét képező, központi kezelési bevételi és kiadási előirányzatok teljesítése során a jogszabályi előírások szerint jártak el. A fejezeti kezelési előirányzatok teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámoló összeállítása során ugyancsak betartották a jogszabályi előírásokat.

A központi költségvetés intézményei bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámoló összeállítása során betartották a jogszabályokat. A társadalombiztosítási alapok bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámoló összeállítása az előírások szerint történt.

(8.50)

A zárszámadás ellenőrzése során az Állami Számvevőszék összesen 41 szervezetnél tárt fel a zárszámadásítörvény-javaslatban szereplő adatok megbízhatóságát, illetve a 2019-es központi költségvetés végrehajtásának szabályszerűségét ugyan nem befolyásoló, de szabálytalanságokat, hiányosságokat, amelyekre az ÁSZ levélben hívta fel az érintett vezetők figyelmét a jogszabályok keretei között. A figyelemfelhívásokban rögzített szabálytalanságok a számvitel, a könyvvizetés, a kötelezettségvállalás, valamint a kifizetést megelőző kontrollok működésének témaköreit érintették.

Rendkívül előremutatónak tartom, hogy a 41 szervezet többsége már az ellenőrzés során intézkedéseket tett a feltárt hibák kijavítása érdekében, és épp tegnap további, eddig még feledékeny szervezetek vezetőinek küldtem ismét levelet.

Felhívom a figyelmet arra is, hogy az Országgyűlés döntéshozatali munkájának hatékonyabb és eredményesebb támogatása érdekében a jelentésünk függeléke tartalmazza az Országgyűlés felé beszámolóra kötelezett intézmények zárszámadási ellenőrzésének eredményéről készített rövid összefoglaló értékelést.

Egy-egy szervezetről az összefoglaló értékelést azzal a céllal készítettük, hogy a szervezetek beszámolója

kapcsán az országgyűlési képviselőket tájékoztassuk az adott szervezet beszámolójában szereplő adatok megbízhatóságáról, hiszen a szervezetek beszámolóit tartalmazza a szervezet gazdálkodására vonatkozó információkat is, amelyek megtárgyalása többnyire egyébként az Országgyűlés egyes bizottságaiban történik.

Tisztelt Országgyűlés! Az elmúlt években az országgyűlési képviselők és a szakmai közvélemény részéről igény fogalmazódott meg aziránt, hogy a Számvevőszék a zárszámadásítörvény-javaslat értékelése mellett a makrogazdasági folyamatok mélyebb összefüggéseiről is adjon visszajelzést. Ezt a munkát idén is elvégeztük, az elemzést a jelentéssel együtt benyújtottuk az Országgyűlés részére.

A 2019. évi makrogazdasági folyamatokról készült elemzésünkben rögzítettük, hogy a magyar GDP növekedése 2019-ben 4,6 százalék volt, ami meghaladta a világot, az Európai Unió, illetve az eurózóna átlagát, valamint fél százalékponttal a költségvetésítörvény-javaslatban foglalt makrogazdasági előrejelzést, amelyet egyébként nagyon sokan Magyarországon, szakértők is, optimistának minősítettek, a 4,1 százalékot is.

A GDP alakulására a legjelentősebb hatást a beruházások és a fogyasztás bővülése gyakorolta. Az alkalmazásban állók havi bruttó és nettó átlagkeresetek '18-ról '19-re nemzetgazdasági szinten 11,4 százalékkal nőttek. Ehhez többek között a munkaerő megtartásáért folytatott versenyhelyzet, illetve a minimálbér és a garantált bérminimum 8 százalékos növekedése járult hozzá.

A foglalkoztatási ráta '19 decemberében 60,8 százalékos volt, ami 0,7 százalékkal haladta meg a '18. év végi adatot. A ráta emelkedését támogatta, hogy nőtt a munkaerő iránti kereslet, és az állam több, munkaerőpiacot ösztönző intézkedést tett a korábbi években.

2019-ben a fogyasztói árindex emelkedése 3,4 százalékos volt. Az inflációt felerősítette az élelmiszerárak 5,4 százalékos növekedése, a jövedéki adó emelkedése és a háztartások élénkülő kereslete is.

A belső fogyasztás dinamikus emelkedése ellenére az import a tervezettnél csak 0,1 százalékponttal nőtt nagyobb mértékben, összefüggésben azzal, hogy az export növekedése viszont 1,1 százalékponttal elmaradt a 2018 júniusában becsült mértéktől. Összességében tehát '19-ben a külkereskedelmi egyenleg romlása 1,1 százalékponttal még vissza is fogta a GDP növekedését a jó eredmény mellett.

2019-ben az adórendszer súlypontja továbbra is a fogyasztási-forgalmi típusú, valamint a negatív környezeti hatásokat terhelő és az egészségvédelmi célú adókon volt. A gazdaságfehérítés és az adócsalások elleni küzdelem jegyében 2019-től több termékcsoporthoz áfakulcsa csökkent. A GDP bővítéséhez közvetett módon hozzájárultak a gazdaság fehérítését célzó, korábbi években bevezetett és 2019-ben is folytatódó intézkedések. Ezek közé tartozik az online számlázási rendszer működtetése és fokozatos szélesítése, az adóhatóság által készített adóbevallások körének ki-

terjesztése, a vállalkozások egyszerűsített adózási lehetőségeinek további bővítése. 2019-ben tovább fehéredett a magyar gazdaság.

Szilárd meggyőződésem, hogy a magyar gazdaság fenntartható kifehérítése - a foglalkoztatás jelentős bővülésével együtt - az elmúlt évek legjelentősebb gazdaságpolitikai eredménye. Az áfabeszédés hatékonyságának javítása európai szinten is kiemelkedő, az online pénztárgépek, a közúti áruszállítás elektronikus ellenőrzése és az online számlarendszer révén jelentősen zsugorodott a hazai feketegazdaság, tisztultak a piaci viszonyok.

Az áfarés, azaz a potenciálisan beszédhető és a ténylegesen beszédett áfa közötti különbség 2018-ban 140 milliárd euróra rúgott az Európai Unióban, ami átlagosan 9,2 százalékos értéknek felelt meg. A számok évek óta lassú, de biztos javulást mutatnak, ugyanakkor az egyes országokban igencsak eltérő kép tárul elénk. Romániában például 33,8 százalékos volt az áfarés 2018-ban, míg Svédországban mindössze 0,7 százalékos, azaz a svéd államnak sikerült beszélnie az áfa csaknem teljes összegét, és Magyarország ekkor 8,4 százalékos áfaréssel a régió élén végzett, és valóban 2019-ben ez tovább folytatódott, ahogy ez el is hangzott, az Eurostat becslései szerint 7 százalék körüli. De maradvány a '18. éves adatoknál, Lengyelország 9,9 százalék, Csehország a 12 százalék, illetve a 20 százalékos szlovák értékkel lehet összevetni és értékelni igazán az előrelépést, amely az Európai Unióban az egyik legnagyobb előrelépés.

A magyar állam áfabeszédési hatékonysága egyéb-iránt a nyugat-európai országok szintjén áll az adatok alapján, sőt a német, osztrák, belga és épp brit értéknél is jobb. 2017-hez képest a legnagyobb, 5,1 százalékpontos csökkenést épp Magyarország érte el az áfarés tekintetében.

Mindezt azért emeltem ki, mert a fehérités sok száz milliárdos bevételt jelent a költségvetésnek, miközben növeli az átláthatóságot, fair viszonyokat teremt a gazdaság szereplői számára, és jelentősen csökkenti a korrupció lehetőségét. Ezért mondjuk, hogy a magyar gazdaság fenntartható és európai szinten is kiemelkedő kifehérítése a korrupció elleni rendszerszintű fellépés egyik leglátványosabb és megkérdőjelezhetetlen eredménye.

Az áfabeszédéssel kapcsolatban röviden ki kell térjek az áfacsökkentéssel kapcsolatos kezdeményezésekre, hiszen ezek időről időre felmerülnek. Kétségkívül az egyes termékcsoportokat, illetve ágazatokat érintő, célzott általánosforgalmiadó-csökkentésnek van gazdaságélénkítő, gazdaságfehérítő hatása.

Az elemzéseink ugyanakkor egyértelműen mutatják, hogy azokban a termékcsoportokban, amelyekben az elmúlt években áfakulcs-csökkentés történt, ez az intézkedés hosszú távon általában nem járt a fogyasztói árak csökkenésével, sőt az elemzett termékcsoportok egy részében emelkedtek is a fogyasztói árak. Tehát igazából a gazdaságélénkítések és a gazdaságfehérítés lehetnek az érvek, amelyek az áfakulcsokat csökkentik, a fogyasztói ár-csökkenés nem egyértelműen bizonyítható.

Mindez azt támasztja alá, hogy az áfacsökkentésnek hosszú távon nincs árcsökkentő hatása, az árak alakulását alapvetően egyéb gazdasági és termelési tényezők, főleg a keresleti-kínálati viszonyok határozták meg. Mindezek alapján az Állami Számvevőszék álláspontja évek óta változatlan.

Mivel a fogyasztási típusú adók meghatározó súlyt képviselnek a költségvetés stabilitásában, a bevételi oldal biztosításában, ezért ezek kivetése és hatékony beszédése a magyar gazdaság növekedésének meghatározó tényezője. Ezzel szemben a munkát terhelő adók további mérséklését indokoltnak tartjuk, és fenntartjuk az ezzel kapcsolatos javaslatainkat is.

(9.00)

Tisztelt Ház! 2019-ben folytatódott a költségvetési stabilizációnak és a gazdaság dinamizálásának több éve tartó folyamata. Ezek a folyamatok a Covid-19 járvány hatására 2020-ban megtörttek, de pozitív következményei 2020-ban is éreztetik hatásukat, mivel biztonságosabb alapot teremtettek a gazdasági visszaesés káros következményeinek enyhítéséhez. E fejlemények közül az alábbiakat emelem ki.

Egyrészt az államadósság GDP-hez viszonyított szintjének folyamatos és jelentős csökkentése hozzájárult a hazánk iránti befektetői bizalom erősödéséhez. Ugyanakkor az államadósság nominális összege az elmúlt években is emelkedett, ami növeli a finanszírozási kockázatokat. Ezért is fontos, hogy az államadósságon belül jelentősen mérséklődött a devizaadósság aránya, a finanszírozásban pedig lényegesen nőttek a hazai és ezen belül a lakossági megtakarítások. Ezzel összhangban Magyarország külső eladósodottsága számottevően javult.

Másrészt a dinamikus gazdasági növekedés hatására nemcsak a foglalkoztatás szintje nőtt meg, hanem a munkaerő értékesebb erőforrássá vált. Ennek következtében a munkáltatók többsége 2020-ban a gazdasági visszaesés ellenére is létszámának megtartására törekedett, illetve a járványtól kevésbé érintett munkáltatók a nyár folyamán elhelyezkedési lehetőséget tudtak kínálni a munkahelyüket a veszélyhelyzet idején elvesztők részére.

Harmadrészt a magyar költségvetés éveken keresztül jó néhány száz milliárd forinttal megelőlegezte az EU társfinanszírozásában megvalósuló programok uniós bevételeit, ezáltal felgyorsítva a célzott fejlesztéseket hazánkban. A megelőlegezett összegek beérkezése egy kritikus időszakban, reményeink szerint, mérsékeli majd az államadósságot.

Negyedrész a gazdaság kifehérítése érdekében hozott intézkedések hatására javult az adóbeszedés hatékonysága, és ez az idején gazdasági visszaesés idején is stabilizálóan hat a költségvetés bevételeire.

Tisztelt Képviselők! Az Állami Számvevőszék törvényben meghatározott feladata a jól irányított állam támogatása. A Számvevőszék a jelentések mellett e törvényi előírásnak való megfelelés érdekében készít elemzéseket, tanulmányokat a tanácsadó tevékenysége keretében. A Számvevőszék elemzői nem

megállapításokat tesznek, hanem összefüggésekre, hatásokra világítanak rá, felhívják a figyelmet az adott területen jelentkező dilemmákra, kockázatokra, valamint bemutatják az eredményeket.

Amint az expozém elején már kiemeltem, a Covid-19-világjárvány alapjaiban változtatta meg az életünket és változtatja meg a mindennapokban is, illetve a pandémia brutális hatással van a gazdasági és költségvetési folyamatokra, így a ma kezdődő parlamenti vita jóval túlmutat a '19-es költségvetés makrogazdasági folyamatainak értékelésén. Csak a legutolsó IMF-értékelés szerint a 2008-2009-es válsághoz képest kétszer súlyosabb hatással lesznek a világra a most kibontakozó és ma zajló folyamatok.

Mindezekből következően alapvető jelentősége van az objektív helyzetértékelésnek. Ennek támogatása érdekében az elmúlt hetekben több elemzést is nyilvánosságra hoztunk, amelyekben a Covid-19 járvány gazdasági, költségvetési, munkaerőpiaci hatásait, következményeit értékelték a kollégáim, illetve következtetéseket és felvetéseket fogalmaztunk meg. Az elemzéseink nyilvánosak, a honlapunkon elérhetőek. Ezúton is ajánlom a tisztelt képviselő hölgyek és urak figyelmébe.

Az elmúlt héten a zárszámadási jelentésünkkel együtt benyújtott elemzésünk egy táblázatának tényszerű adatai kapcsán élénk közéleti, illetve szakmai vita bontakozott ki az öregségi nyugdíjak megállapítási módjáról, illetve az újonnan nyugdíjba vonulók és a már régebben nyugellátásban részesülők átlagos nyugdíja különbségeiről. Rendkívül örvedetesnek tartom, hogy az Állami Számvevőszék zárszámadási jelentése, illetve az ahhoz szorosan kapcsolódó elemzések közéleti diskurzust eredményeztek. Feladatunk és célunk, hogy hozzájáruljunk a társadalmat érdeklő és sokakat érintő közéleti témák elemzéséhez.

Látva, olvasva a vitában megjelent véleményeket, szeretném felhívni a figyelmet a Számvevőszéknek egy másik, ez év augusztusában nyilvánosságra hozott, a nyugdíj, az egészségügy és az adózási rendszer összefüggéseit bemutató elemzésére. Ezúton is megerősítem ezen elemzésünk fő következtetését, miszerint: erősíteni kell a lakosság öngondoskodással összefüggő ismereteit és képességeit.

Az állam felelőssége a társadalombiztosítás felteteleinek megteremtésére terjed ki, az egyén felelőssége pedig az, hogy tudatosan részt vegyen ebben a rendszerben. Magyarországon a nyugdíjak forrását az aktív dolgozók befizetései fedezik, az egészségbiztosítási ellátások igénybevételét pedig a munkát végzők esetében járulékfizetés alapozza meg. A társadalombiztosítási nyugdíj a szolgálati idő hosszától és - a korábbi keresetek alapján - a költségvetésbe történő befizetések mértékétől függ, egyéb korrekciós tényezők alkalmazásával.

Egy közösség tagjaként nem lehet az öngondoskodásra hivatkozva mellőzni a közteherviselést, ugyanakkor a közteherviselés nem jelenti azt, hogy ne lenne szükség - természetesen mindenkinek a lehetőségei és képességei szerint, és megfelelő időben, előrelátóan

megtett lépésekkel - az öngondoskodásra. A közteherviselés és az öngondoskodás fontosságát, illetve együttes, egymást semmiképpen sem kizáró követelményét az Alaptörvény is kimondja. Idézem: „Mindenkinek felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.”

Mindez arra világít rá, hogy az időskori jólét és jóllét biztosításánál az öngondoskodás és a közteherviselés együttes követelmény. Ezért álláspontom szerint rendkívül káros, sőt, ha megengedik, demagóg és populista féligazságokkal szembeállítani egymással a „régii” nyugdíjasokat, illetve az újonnan nyugállományba vonulókat. Az Állami Számvevőszék nem is tett ilyet a jelentésében, illetve az elemzésében.

Tisztelt Országgyűlés! A jelenlegi helyzetben a legfőbb prioritás nyilvánvalóan a járvány megfékezéséhez feltétlenül szükséges eszközök - gazdasági, pénzügyi és egészségügyi eszközök természetesen - biztosítása és a létalapjukat elvesztő állampolgárok megsegítése. Ezt követően azonban olyan javaslatok megvalósításának célszerű prioritást adni, amelyeknek kettős hatása van, azaz segítik a járvány okozta nehézségek enyhítését, de egyúttal hozzájárulnak ahhoz is, hogy a járvány utáni fellendülés során a magyar állami és üzleti szféra versenyképesebb legyen, és fenntartható módon tovább tudjon fejlődni.

Ezen belül arra célszerű törekedni, hogy az egyes intézkedéseknek több kedvező, egymást erősítő hatása legyen. Az egyes intézkedéseket komplex szemléletben, úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy szinergiájuk maximális legyen. A Számvevőszék megítélése szerint ezt úgy lehet elérni, ha a kormányzat felállít egy kritériumrendszert, és azoknak a javaslatoknak a kidolgozását rendeli el, amelyek ennek a kritériumrendszernek a leginkább megfelelnek. Az ennek nyomán kidolgozott intézkedések megvalósítását is csak akkor támogathatja a kormányzat - és az Országgyűlés is talán -, ha a döntés-előkészítés a kritériumok teljesítését alátámasztja, és a teljesítés nyomon követhető.

Az Állami Számvevőszék egy ilyen kritériumrendszer tíz, úgynevezett helyénvalósági kritériumára tett javaslatot még a tavasszal. Az első öt helyénvalósági kritérium a támogatandó célokra vonatkozott, míg a következő öt kritérium az intézkedések szinergiájának megítéléséhez szolgált támpontul. A „helyénvalósági kritérium” elnevezés arra utal, hogy a kritériumot konkrét jogszabályok nem írják elő, de az megfelel a közpénzfelhasználás alkotmányos követelményeinek, így a célszerűségnek, az eredményességnek és az átláthatóságnak. E kritériumoknak való megfelelés alapján lehet rangsorolni az intézkedési, illetve a befektetési javaslatokat. És nyilvánvalóan mindegyiket nem lehet kielégíteni.

Az ÁSZ szándékosan a „befektetés” szót használja, annak a törekvésnek a célszerűségét hangsúlyozva, hogy az intézkedések - széles értelemben véve - megtérülő befektetések legyenek. Az intézkedési - befektetési - javaslatok közötti választáshoz az alábbi tíz helyénvalósági kritériumot fogalmazta meg

az ÁSZ. Az intézkedés - befektetés - preferált céljainak kritériumait, engedjék meg, hogy röviden ismeressem.

1. A humán erőforrás képzettségi hiányosságainak megszüntetése és a foglalkoztatás rugalmasságának javítása.

2. Környezetkímélő technológiák bevezetésének ösztönzése, illetve az energia- és anyagfelhasználás csökkentése irányába mutató döntések.

(9.10)

3. A digitalizáció vívmányainak széles körű elterjesztése, bevezetése állami és/vagy üzleti területen, ideértve az ezt elősegítő képzést, továbbképzést, szabályozási és jogalkotási kezdeményezéseket is.

4. A gazdasági és az állami szereplők tevékenységeinek hatékonyságát, termelékenységét jelentősen javító fejlesztések, úgymint a munkafolyamat-felülvizsgálatok, a gépesítés és a technológiafejlesztés a nagy hozzáadott értékű területeken és különösen a nagy létszámot foglalkoztató, betanított munkát igénylő, rutinszerű műveletekből felépülő tevékenységek területén.

5. A kritikus infrastruktúra fejlesztése, nemzeti irányításának erősítése.

Az intézkedés szinergiájára vonatkozó kritériumok pedig a következő öt pontban foglalhatók össze:

1. Az intézkedés fenntartható módon hozzájárul az adóegyszerűsítéshez, a gazdaság kifehérítéséhez, az állami működés integritásának erősítéséhez.

2. Az intézkedés javítja az államnak az igazgatási hatékonyságát is.

3. Az intézkedés felgyorsítja a közszolgáltatások célszerű, hatékony és gazdaságos működését célzó változtatásokat, például a méretgazdaságosság további térnyerése útján.

4. Az intézkedés visszaszorítja az állam kevésbé indokolt, esetenként pazarló kapacitását, legyen az vagyon vagy létszám, esetleg támogatások felszabadításával.

5. Zárógondolatként: az intézkedés ösztönzi és elismeri az állampolgárok kockázatkezelő, megelőzésorientált és tervezésalapú gondolkodását, öngondoskodását.

Úgy értékeljük, hogy az eddig meghozott kormányzati intézkedések közül több e kritériumrendszer alapján is magas prioritást érdemel. A további gazdaságvédelmi intézkedések esetén még fontosabbnak tartom, hogy a szociális problémák enyhítése mellett azok ne pusztán csak költségvetési kiadások, hanem olyan befektetések legyenek, amelyek segítik a magyar gazdaság versenyképes illeszkedését a járvány következtében még gyorsabban átalakuló regionális és világgazdaságban.

Tisztelt Országgyűlés! Meggyőződésem szerint munkánkkal, az október 5-én nyilvánosságra hozott és az Országgyűlésnek elektronikus úton benyújtott jelentésünkkel és elemzésünkkel hozzájárulunk a kedvező költségvetési folyamatokhoz, és támogatjuk, hogy az Országgyűlés a zárszámadásitörvény-javaslat

elfogadásáról megalapozott döntést hozhasson. Munkánk hasznosul, hiszen tapasztalataink hozzájárulnak a megalapozott és hosszú távú gazdasági növekedést eredményező költségvetési politika alkalmazásához.

Végezetül ezúton is szeretném megköszönni mind a Pénzügyminisztérium, mind a több tucat, több mint száz ellenőrzött szervezet együttműködését, kollégáinak áldozatos munkáját ezen nehéz pandémiás környezetben is, hogy rendelkezésre bocsátották adataikat, a dokumentumokat, de emellett szeretném az ellenőrzési és elemzési munkában részt vevő számvevőszéki kollégáimnak is az erőfeszítéseit megköszönni, akik itt most néhányan a páholyban is jelen vannak. Önöknek pedig, engedjék meg, hogy tartalmas szakmai vitát kívánjak. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Jó munkát! *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek, de mielőtt megadnám erre az első felszólalónak a szót, szeretném önöket tájékoztatni a felszólalások sorrendjéről, mert a pandémiahelyzet miatt kötelességem a felszólalási sorrendeket ismertetni.

Elsőnek majd a Fidesz képviselőcsoportjából Szűcs Lajos képviselő úr jön; őt követi majd Z. Kárpát Dániel képviselő úr, a Jobbikból; azután következik Nacsa Lőrinc képviselő úr, a KDNP-ből; majd az MSZP kettő képviselője, Molnár Gyula és Bangóné Borbély Ildikó; őket a DK képviselőcsoportjából Varju László képviselő úr követi; az LMP-ből Csárdi Antal következik; és végezetül Mellár Tamás képviselő úr fogja a Párbeszéd-képviselőcsoportból befejezni a vezérszónoki felszólalók körét.

Most pedig szólítom Szűcs Lajos képviselő urat, az Országgyűlés jegyzőjét, a Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónokát, aki innen, az emelvényről fogja elmondani felszólalását. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. SZŰCS LAJOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Mélyen tisztelt Elnök Úr, Államtitkár Úr, Számvevőszéki Elnök Úr, Államtitkár Asszony, Államtitkár Urak és tisztelt Képviselőtársaim! Személyes mondatokkal szeretném kezdeni. Már a huszadik zárszámadás, amit itt a Parlament falai között ülhetek végig, és minden évben eljön annak az ideje, amit a miniszter úr is úgy mondott, hogy az igazság pillanata, és szembesülünk azokkal a tényekkel, amelyeket az előző évi költségvetés betartásával vagy be nem tartásával kapcsolatban tudunk egymás szemébe mondani.

Mondom ezt úgy, hogy az elmúlt húsz évben több költségvetés olyan zárszámadását kellett végigülnünk, végigbeszelnünk, ami nem arról szólt, hogy az elmúlt évben mi történt, hanem arról, hogy mi nem történt. Olyan költségvetési zárszámadásokról is van emlékem, ahol a zárszámadásban több száz oldalas olyan elvárások voltak és új tételek, amelyek soha nem voltak a költségvetés részei, mégis a zárszámadásban kellett ezekről döntenie. Nem csoda és nem

egy nóvum szerintem senki számára, ha azt mondom, hogy ezek a zárszámadások elsősorban a baloldali kormányokhoz kötődtek. Ilyen módon, mondom, a huszadik alkalommal, örülök annak, hogy ennek a zárszámadásnak, ahogy a miniszter úr is elmondta, nincsen évközi módosítása, és ebben a zárszámadásban nincsen igazi elvárásról sem szó, tényleg szikár tényekről beszélhetünk.

Elmúlt egy újabb év, és a zárszámadáskor számot adunk és számot vetünk a mögöttünk hagyott esztendőről. Egy olyan évről kell most beszélnünk, amelyikre, azt gondolom, minden magyar ember büszke lehet, hiszen a gazdasági növekedés üteme felülmúlta az előzetes várakozásokat is. Ugyanakkor nincs könnyű helyzetünk, amikor az előző évről beszélünk, hiszen azóta az egész világ a koronavírus által okozott gazdasági nehézségekről beszél, ezekkel a nehézségekkel küzd.

Unalmas dolog a zárszámadás, de azt, hogy az élet mindig nagyobb rendező nálunk, ebben az évben is tapasztalhattuk. Emlékezzünk arra vissza, hogy ha 2008-ra gondolunk, egy olyan gazdasági válságot prognosztizáltak a számunkra, aminek a bekövetkezésére a magyar gazdaság egyáltalán nem volt felkészülve, és gondoljunk arra, ha a tényeket közlő zárszámadást olvassuk és nézzük, hogy ha nem így teljesített volna a magyar gazdaság, nem így teljesítettek volna a magyar emberek, akkor vajon ebben az évben, a pandémia idején hány IMF-hitelt kellett volna igénybe venni, milyen megszorításokat kellett volna megtenni, ha ezek a gazdasági eredmények, amelyekről az előbb is miniszter úr meg a Számvevőszék elnöke is beszélt, nem következtek volna be, ha a magyar emberek az elmúlt évek következetes munkájával nem tették volna lehetővé azt, hogy ilyen módon készüljünk fel a pandémiára, és ilyen módon várhatunk a következő évi költségvetést is.

De milyen évet is zártunk 2019-ben? Többször elhangzott, de nem baj, ha minél többször elmondjuk, hogy 2019-ben a központi költségvetés tervezésekor 4,1 százalékos növekedést prognosztizált a Pénzügyminisztérium. Emlékezzünk vissza az akkori vitákra, hogy hányan mondták azt, hogy ez biztos nem fog bekövetkezni. Azok a szírehangok mindig elmondták, hogy ezt biztos nem lehet megtenni, sosem lesz ilyen lehetősége a magyar gazdaságnak.

(9.20)

Hát, jelentjük, és nem mi, hanem a tények igazolják azt, hogy nemhogy 4,1 százalékos, hanem 4,6 százalékos volt a gazdasági növekedés üteme. Külön öröm, hogy a növekedéshez a gazdaság minden szektora hozzá tudott járulni, de én ezek közül csak kettőt emelnék ki. Az egyik a vállalati beruházások mértéke, a másik pedig a lakossági fogyasztás. 2019-ben a nemzetgazdasági beruházások 12,2 százalékkal bővültek, ami jelentősen meghaladta az előre tervezett 7,5 százalékos bővülést. A vállalatok beruházási hajlandóságát nagyban elősegítette a 2016 végén kötött béreme-

lési és adócsökkentési megállapodás, amely értelmében nőtt a minimálbér és a garantált bérminimum, másrészt jelentősen mérséklődtek a munkáltatói terhek. Ez adhatott teret a munkáltatók számára a magasabb bérnövekedés biztosításához. Így az átlagkeresetek 2019-ben 11,4 százalékkal nőttek az előző évhez képest, ami a 3,4 százalékos inflációnak köszönhetően igen magas reálbér-növekedést eredményezett. Ez a bérnövekedés egyértelműen éreztette a hatását a fogyasztásban is, ugyanis a háztartások nemzeti össztermékhez képesti fogyasztása hasonló mértékben, 4,6 százalékkal növekedett.

A kormány fiskális politikájának és a kedvező makrogazdasági folyamatoknak köszönhetően 2019-ben az államháztartás uniós módszertan szerinti hiánya 2 százalékra teljesült. Itt megint csak emlékezzünk vissza, hogy hányan voltak azok, akik ezt elhitték, hányan voltak azok nemcsak a baloldalon, hanem elemző cégek - bár baloldali elemző cégek -, amelyek azt mondták, hogy ezt biztos nem lehet megtenni, és a Pénzügyminisztérium meg a kormány, valamint a magyar emberek állhatatos munkája mégiscsak azt hozta, hogy ezt a 2 százalékos hiányt lehetett teljesíteni.

Itt meg kell jegyezni, hogy az Eurostattal van még egy tisztázandó és tisztázó jellegű kérdésünk, amely 12,5 milliárd forinttal megnövelheti a hiány esetleges mértékét, amivel mintegy egytized százalékkal 2,1 százalékra módosulhat a hiány mértéke, ugyanakkor ez is bőven alatta van az elvárt és tervezett 3 százalékos maastrichti kritériumnak.

A magyar export 5,8 százalékkal, míg az import 7,5 százalékkal bővült. A külkereskedelmi mérleg 2019-ben is többletet mutatott az előző évekhez hasonlóan. A fiskális folyamatokkal kapcsolatban szeretném megjegyezni azt a tényt, hogy 2019-ben 300 milliárd forinttal több érkezett be az államkasszába, mint azt tervezték előre. Ennek több oka is van. Egyrészt természetesen a nemzeti össztermék növekedése, de meg kell említeni az online számlaadás 2019-ben kiteljesedő pozitív hatását is, amiről a Számvevőszék elnöke is beszélt, hogy a magyar gazdaság fehéritése nagyon sok tekintetben pozitív hatással van a gazdaságra. Ez az egyik pozitív hatás, hogy ha így van, akkor több pénz folyik be a központi költségvetésbe.

Az elmúlt esztendőben az önkormányzatok is több pénzből gazdálkodhattak, ugyanis a gazdaság teljesítményének köszönhetően magasabb helyi iparüzési bevételeik is voltak. Megállapíthatjuk, hogy a helyi önkormányzati alrendszer hiánya összesen 76,3 milliárd forint volt, amit jóval magasabbra terveztek; mintegy 200 milliárd forint volt az előre tervezett, ehhez képest a 76 milliárd forint, azt gondolom, mindenképpen egy komoly eredmény.

Mélyen tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Hallgatóság! Mindig is hangsúlyoztuk, hogy a kormány a teljes foglalkoztatásra törekszik, ugyanis mondtuk és valljuk is, hogy ha munka van, akkor minden van, ezért talán a nemzeti össztermék növekedése és a hiányszámok mellett a legfontosabb mutató a foglalkoztatottak számának alakulása. 2019-ben további 1 szá-

zalékkal bővült a dolgozó emberek száma, míg a versenyszférában 2 százalékos volt a bővülés. A közfoglalkoztatottak köre 3,8 százalékkal csökkent. Elmondhatjuk, hogy 2019-ben összesen 4,5 millió ember dolgozott Magyarországon, ami a rendszerváltás óta abszolút rekordnak számít. Emlékezzünk vissza, 2008-2009 környékén 3,4 millió ember dolgozott Magyarországon. Hiszem, ha ezt a foglalkoztatási arányt el tudtuk érni, akkor sikerülni fog a következő időszakban ezt megőrizni és akár növelni is, akármi-lyen pandémiás helyzetről is van szó, de ennek az évnek a gazdaságvédelmi intézkedései pontosan ezt próbálják meg segíteni. A meghirdetett gazdasági program célja, ahogy ezt már többször elmondtuk, hogy amennyi munkahely megszűnik, legalább annyi új munkahelyet létre is hozunk.

Úgy vélem, ezekben a válságos időkben még inkább felértékelődik a kormánynak az a fegyverezett költségvetési politikája, ami már hosszú évek óta sajátja a polgári kormányzásnak, például a bruttó államadósság nemzeti össztermékhez viszonyított aránya a 2011. évi 80,5 százalékot meghaladó szintről 2019 végére 65,4 százalékra süllyedt.

A magyar államadósság-kezelés fő stratégiai célja továbbra is változatlan, vagyis az adósságráta csökkentése a belföldi szektorok tulajdonosi részesedésének növelése, illetve a devizaadósság arányának mérséklése mellett valósuljon meg. A devizaarány ezzel összhangban a 2011. év végi 53 százalékról 21 százalékra mérséklődött, a külföldiek aránya pedig 65 százalékról 34 százalékra csökkent. Ehhez hozzájárult az ország devizakitettsége és külső sérülékenységének mérséklődése is. Meggyőződésem, hogy a kisebb kiszolgáltatottság a külföldi hitelezők felé nagyobb mozgásteret jelent a magyar kormánynak a válságkezelés során. Ezt az elmúlt hónapok eddigi tapasztalata is mondhatja velünk. Fontos kiemelni, hogy Magyarország megítélése a nemzetközi hitelminősítőknél 2019-hez hasonlóan továbbra is változatlan: befektetésre ajánlott besorolásban van, ami a jövőt illetően bizakodásra adhat okot.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az előttünk fekvő 2019. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat és az Állami Számvevőszék jelentései is azt mutatják, hogy a kormány a költségvetést kézben tartotta, és soha ne legyen rosszabb éve a magyar gazdaságnak, mint volt 2019-ben. Egyúttal én is szeretném elismerni és megköszönni azt a gondos tervezői munkát, amit minden évben elvégeznek a minisztérium munkatársai, ugyanis a költségvetés benyújtása már hosszú évek óta tavasszal történik, amikor még kevesebb adat áll rendelkezésre, de úgy mondhatjuk most már már először, hogy ez nem befolyásolta és nem befolyásolja a tervezés minőségét. Szintén köszönet illeti az Állami Számvevőszéket és a Költségvetési Tanácsot a magas színvonalú ellenőrző és tanácsadó munkával kapcsolatban, hiszen jelentéseikkel folyamatosan segítik a munkánkat, nemcsak a kormánynak, hanem a parlamenti döntéshozóknak is.

Azt szoktuk mondani a költségvetésekről, hogy következetes, kiszámítható és betartható. Most még

annyt szeretnék hozzátenni, amit az Állami Számvevőszék elnöke mondott, hogy jogszerű, megbízható és megalapozott.

(9.30)

Ezt mindenképpen fontos elmondani, hiszen ezek a mondatok, ezek a szikár szavak nagyon komoly jelentéstartalommal bírnak, és remélem, mindenki számára hasonló dolgokat jelentenek.

Tisztelt Képviselőtársaim! A baloldali kritikusok mindig el szokták mondani, hogy ők másként szeretnék volna ezt a költségvetést felhasználni, más döntéseket hoztak volna. Ez sokszor olyan, mintha én a szomszédomnak a házi költségvetését osztanám be. Ha nem veszek részt benne, akkor természetesen nagyon sok jó ötletem lehet, de azt gondolom, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan ennek a költségvetésnek az elkészítésekor, megszavazásakor nemhogy segítettek volna a munkánkat, hanem inkább gáncsolták és hátráltatták. Így azt tudom mondani, hogy lehetett volna másként is ezt a költségvetést végrehajtani, lehetett volna másként megtervezni, de emlékezzünk pontosan egy 2008-as válsággal kapcsolatos időszakra (*Bangóné Borbély Ildikó közbeszól.*), aminek a végeredménye nemzetközi hitelfelvétel, az ország eladósítása, a magyar emberek megsarcolása és komoly gazdasági visszaesés volt. Remélem, senki nem ezt szeretné.

A tavalyi évben tett erőfeszítéseink által elért eredményeink közös eredmények, amikre minden magyar ember büszke lehet, éppen ezért kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy a törvényjavaslatot tárgyalják meg, és lehetőség szerint igen szavazatukkal támogassák annak elfogadását. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. (*Taps a kormánypartok padsorai-ból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Z. Kárpát Dániel képviselő úr, aki a helyéről mondja el a felszólalását. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Sajátos percekre vagyunk túl a magyar parlamentben. Lehetnének ezek jóféle szakmai viták, főleg azért, mert az utolsó békebeli zárszámadási vitára kerül a mai nap folyamán sor, ahogy én vélelmezem, hiszen a járványügyi veszélyhelyzetből kifolyó költségvetési tervezés, majd annak a zárszámadási tárgyalása egy sokkal inkább hektikus időszakot vetít elénk a következő egy-két évben. Tehát vélelmezem azt, hogy az utolsó olyan tárgyalás, lezárt időszakot tudjuk most tárgyalni, amikor még nem tudja a gyenge teljesítményét a járványügyi helyzetre fogni ez a kormány, illetve ha megengedőbbek vagyunk, akkor nem tudja ezt jogos kifogásként használni.

Szeretném elmondani ugyanakkor, hogy az a termelésijelentés-sorozat, amit itt a mai napon végig kellett hallgatnunk, egészen példátlan, hiszen a valóság

részleges eltagadásából indul ki, és a minisztertől a képviselőig, illetve a vezérszónoki szinten át használt jelzők, a Fidesz-központban megírt kommunikációs panelek eleve lehetetlenné teszik azt a minimális szakmai konszenzust is, amire álláspontom szerint ugyanakkor nagyon nagy szükség volna. *(Nacsá Lőrinc közbeszól.)*

Önmagában ez a baloldali-jobboldali megosztási kísérlet, amit a Fidesz-KDNP csinál, elhiszem, hogy a köztvéiben elmegy, a Magyar Nemzetben elmegy, ugyanakkor Magyarország számára nem biztos, hogy áldásos hatásokat hoz. Tisztában vagyok vele, hogy ezt önök sem gondolják így. Önök is nagyon jól tudják, hogy az ellenzéki térfélen baloldaltól jobboldalig minden tisztességesen gondolkodó, az elképesztő korrupciós mértéket elutasító közszereplő és személy lassan felsorakozik azzal a rezsimmal szemben, amely Magyarországon kibontakozott, amely képes a magyar gazdasági folyamatokról egy ennyire egyoldalú, politikai jelzőkkel átítatott és a szakmaiságot nélkülöző jelentést letenni az asztalra. És nyilvánvaló módon hasonló lesz a retorika akkor is, amikor 2022-ben tisztességes ellenzéki szereplők ezt a kormányt vélhetően le fogják győzni.

A helyzet az, hogy a termelési jelentések világán túl azért jegyezzük meg, hogy az az eltolás, amelyet a költségvetési tervezés során ez a kormány alkalmazott, vélhetően óriási károkat fog a következő hónapokban okozni, hiszen egy járványügyi veszélyhelyzet elején, közepén, hajnalán megfogalmazott költségvetési terv év közepén való benyújtása - még azelőtt, hogy a tévyszámok, a tervezésre alapot adó számok ismertté váltak volna - vélhetően óriási módosításcunamit fog majd előidézni, és egy olyan tervezhetetlen helyzetet, amely békeidőben lehet, hogy nem volt ennyire látványos, mint ahogy az n-2 szabály mellőzése sem, és nemzetközi sztenderdek, szabályok mellőzése sem, de most az lesz.

Ugyanakkor engem mindig elképeszt, amikor ez a kormány jobboldalinak, nemzeti érzelműnek nevezi magát. A keresztény megközelítésbe nem mennék bele, mert mindenkit tiszteletben tartok, aki saját magát keresztény vagy hívő embernek nevezi, és ezt minősíteni sem kívánom, főleg hívő emberként nem. Ugyanakkor a jobboldali és nemzeti jelző ennél a kormánynál sokszorosan elvérzett. Egészen elképesztő önfeladásba torkollik az a gazdaságpolitika, amit ez a kormány csinál.

Gondoljunk csak a multikkal vagy bankokkal szembeni viselkedésmódra. Gondoljunk csak arra, hogy egy járványügyi veszélyhelyzetben, amikor most mindenki a védekezési nagy kalapba rakja be a pénzeiket, a pártok 50 százalékot, az önkormányzatok álláspontom szerint sokkal többet, mint kéne, melyik az az egyetlen közület, amely nem vesz részt a járványügyi védekezésben. Államtitkár úr, melyik az? Képviselőtársaim!? Hát, a bankok, azok a bankok, amelyekre önök papíron kivetettek egy 50 milliárdos nagyságrendű különadót. De mit tettek a lábjegyzetbe? Azt tették, hogy ez a következő években nulláig leírható a befizetendő adóból.

Tehát nem fizetnek ezek a bankok egyetlen fillért sem a járványügyi védekezési alapba, plusz még a Magyar Nemzeti Banktól kaptak egy 1000 milliárdos hitelkeretet, 4 százalékos marzssal; gyakorlatilag 40 milliárdos gyorssegélyt adtak azoknak, akiknek ugyanúgy be kéne fizetni, mint mindenki másnak. Ez az önök nemzeti gazdaságpolitikája, a szervilizmus, a szolgálalkúság csúcsa. Ennek tetejébe aláírtak az EBRD-vel 2015 februárjában egy paktumot, ott van Magyarország Kormányának a honlapján angol nyelven, ahol vállalták, hogy a devizahitelezésben felelős bankokra egyetlen forintnyi terhelést sem rónak a károsultak helyzetének rendezése érdekében, és ezt be is tartják.

Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! Az önök kormányzásai alatt több mint tízezer embert dobtak ki az otthonából elhelyezés nélkül. Erre még a miniszterelnökünk is csak egy ilyen illedelmes választ adott, mert talán ő is érezte, hogy mennyire vállalhatatlan ez az egész folyamat, de ne nevezze magát nemzeti kormánynak az, amely hozzájárul egy szervezett pénzügyi katasztrófához. És értem én, egyetértek önökkel, hogy a 2010 előtti kormányzások idején elképesztően rettenetesen kezelték ezt a problémát, és a hiteltömeg felfutása odadatálható. Hozzáteszem, mehetnének visszább, 2001-ig, amikor az egyoldalú szerződés módosítások olyan módon lehetségessé váltak, ahogyan, és ebből lett a baj. Ki volt kormányon 2001-ben? Ennyire nemzeti az önök gazdaságpolitikája!

És ugyanúgy a multi cégekkel szembeni bánásmódjuk szintén a nemzeti elkötelezettség teljes hiányát jelzi. Nézzék csak meg az Audinak juttatott egyoldalú, vissza nem térítendő támogatásokat; nézzék csak meg azt, hogy mennyivel több egyoldalú, vissza nem térítendő támogatást adnak multi cégeknek, mint akár a Gyurcsány-Bajnai-kormányok, pedig ők is túlzásba vitték ezt a műfajt, és akkor joggal kritizáltam őket ezért. Önök megfejelték ezt: még inkább támogatják a multi cégeket, és még kevésbé támogatják a mikro-, kis- és közepes vállalkozók szektorát. Ezek után nemzeti gazdaságpolitikáról mernek beszélni? Egészen elképesztő!

Azt látjuk, hogy kimaradt még egy faktor egyébként a szakmai megszólalásokból is. A Számvevőszék elemzéseit én mindig szeretettel olvasom, mert tényleg talállok bennük szakmailag nagyon értékes és leíró olyan részeket, amikből én is tudok gazdagodni, és ezt a legőszintebben mondom. Egy dologról nem beszélt itt ma senki: az elképesztő és tudatos forintgyengítés brutális gazdasági hatásairól. És hozzuk le akkor ezt a fogyasztók szintjére, mert nagyon sokszor az ilyen elemzésekből kimarad az egyszerű ember, a valódi ember valódi problémája.

Nézzünk meg egy tipikus átlagos fogyasztói kosarat, hogy amikor valaki elmegy egy nagybevásárlásra, mivel szembesül. Megpróbálna szegény honfitársunk, mondjuk, alapvető élelmiszerekből kizárólag magyar előállításút vásárolni, gondolván, hogy így az Orbán-kormány büntetőadóját, ami a gyenge forintból ered - minden importtermék emiatt drágább, és ezt a lakosság fizeti meg -, megpróbálnánk elkerülni azzal,

hogya hazait vásárolunk. Először is, a jellemzően külföldi tulajdonban lévő láncolatoknál ezt tíz év kormányzásuk után sem tudjuk megtenni, illetve, ha meg tudjuk, a hazai előállítású élelmiszer ára is drágul a gyenge forint miatt, mert vélhetően a gépet, a vetőanyagot, a permetszert külföldről fogja beszerezni az a vállalkozás is, mert sokszor nem tudja máshonnan. Egy ezermilliárdos nagyságrendű büntetőadót sóz a lakosság nyakába az Orbán-kormány a tudatosan gyengített forinttal, egy normális forintárfolyam szintjéhez képest.

Sokszor elmondtuk, államtitkár úr nem volt itt az azonnali kérdések óráján, ezért ismétlem meg, hogy egy ilyen okostelefon esetében (*Felmutatja.*) - ugye, nem luxuscikk, mindannyian használjuk -, 30-40 ezer forint az árkülönbség, egy normális forintárfolyam, mondjuk, egy 250 és 300 közöttihez képest, illetve a mai tekintetében. Egy H&M-es ruhadarab esetében 3-4 ezer forint is lehet ez a különbség; az alapvető élelmiszerek esetében nyugdíjas honfitársaink fizetésekor pedig több száz forint egy-egy vásárlásnál.

(9.40)

Ezt a különadót önök azért, hogy az exportáló cégeket kiszolgálják, tudatosan sózzák évtizedes távlatban a magyar emberek nyakába. Ezen exportáló cégek jóléte egyébként nem egy elutasított dolog részéről, nem vagyok a multi cégek vagy a bankok ellensége. Csak azt mondom, hogy amikor önök hazai exportáló vállalkozások érdekeire hivatkoznak, valójában 85 százalékban exportáló multi cégek érdekeit védik, hiszen ők teszik ki az exportvolumen nagyon nagy részét.

Azt sem mondom, hogy önmagában káros dolog multi cégeknek kedvezni, dehogya az. De miért nem úgy teszik, ahogy mi tennénk, jobbikosok, vagy ahogy az ellenzéki szereplők jó része tenné? Adott esetben, ha valamilyen kedvezményt biztosítanak ezen cégek számára, mondjuk, egy általános járuléksökkentést, amire szükség volna, várjuk el, hogy ennek kétharmadát kötelező jelleggel bérfejlesztésre kelljen fordítani. Vagy kössünk stratégiai megállapodásokat olyan cégekkel, amelyek vállalják, hogy lépcsőzetesen közelítik a bérszínvonalat legalább az európai átlaghoz, a termelékenység növekménye által megengedett módon. De a jelenlegi Orbán-kormánytól és az előzőtől is maximálisan távol áll bármiféle kikötés asztalra tétele; a stratégiai megállapodások is gyakorlatilag szervilis módon születnek, távol állva mindenféle nemzeti érülettől és nemzeti gazdaságpolitikától.

Ugyanez lengi át a foglalkoztatottak számát illető, az imént Szűcs képviselőtársamtól elhangzott termelési jelentést is. Bárcsak igaz volt képviselőtársamnak abban a formában, ahogyan ezt elmondta!

Viszont hogyan méri önök a foglalkoztatottak számát? Nagyon szívesen olvasnék a költségvetést, a zárszámadást véleményező jelentésekben is erről. Önök képek szakmailag elfogadni azt, hogy egy statisztikai soron szerepel az Állami Számvevőszék elnöke, egy parlamenti képviselő, illetve egy olyan diákmunkás, aki adott esetben hetente csak kettő

vagy három órát dolgozik. Az a statisztika, amit önök ide letettek az asztalra elének, ilyen.

Nem becsülöm le a diákmunkás munkáját, és úgy gondolom, hogy nagyon sokkal szolgálja a nemzetgazdaságot, és az ő lehetőségeit is gyarapítani kell. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy szakmaiatlan és megalapozatlan ilyen módon beszélni foglalkoztatottakról, mert meg kell vizsgálni azt is, hogy az adott diákmunkás, mondjuk, járulékbefizetéseivel a nyugdíjkifizetésekhez mennyiben tud hozzájárulni. Igen kevésbé jelen pillanatban még; reméljük, később fejlődni fog ezen a fronton a lehetőségek tárháza.

Ugyanakkor azt látjuk, hogy ez a statisztikai bővítés kérdés, amely egy államtitkárt és egy diákmunkást egy soron szerepeltet, függetlenül a ledolgozott órák számától, a befizetett járulékmennyiségtől, egészen alkalmatlan bármiféle tervezésre. Nagyjából 600 ezres nagyságrendet tesz ki ez a statisztikai torzítás, ugyanis ennyi diákmunkás, ennyi közfoglalkoztatott kerül be az önök statisztikájába ily módon, és még idevehetünk nagyon sok, jelenlegi határainkon túl vagy Nyugat-Európában dolgozó honfitársunkat, aki valamiért az itteni statisztikában még mindig szerepel. A hasonló statisztikai torzításokra később visszatérünk, de 500-600 ezres a nagyságrendi különbség a foglalkoztatottak valódi számában és aközött, amit önök ide letettek az asztalra, még egyszer mondom, érdemi kritika nélkül, amely előtt értetlenül állok.

Igen, egyetértek, ha munka van, minden van. Egyébként ne tessék Orbán Viktornak tulajdonítani ezt a mondatot, ezt Vona Gábor mondta el itt a parlamentben, de aztán sikeresen plagizálták. Hála az égnek, mert ez egy pozitív hozzáállás, én ezt nagyon értékelem. De a helyzet az, hogy ezt a munkát mindenkinek kellene biztosítani.

Most egy járványügyi veszélyhelyzet van. Értem, hogy nem szigorúan a lezárt költségvetési időszak tárgya, de azért annyi megjegyzést hadd engedjenek meg nekem, ha már itt volt mindenféle politikai minősítés és egyéb, ide nem annyiban illő jelzőrengeteg, hogy bizony itt azért a kieső munkabérek teljes ágazatok munkavállalóit sújtják. Az egyik leginkább szűk-markú munkanélküli-ellátási rendszer Európában a jelenlegi Magyarországon található.

Tehát azt látjuk, hogy ha megvizsgáljuk az európai országokat, mi történik azzal, aki elveszíti a munkáját, megélhetését: szinte mindenhol szélesebb lehetőségek állnak rendelkezésre. Az a három hónapos és egészen alacsony összegű ellátás, amitől önök nem is tudom, hogy mit várnak, valami egészen elképesztő. Most a járványügyi veszélyhelyzetben sem voltak képesek érdemben hozzájárulni ehhez; ahogy a kieső munkabérek kipótlását is Európában 14-15.-ként kezdték el. Az egész ellenzéki oldal, mindenki a 80 százalékot mantrázta, hogy a kieső munkabérek 80 százalékát vissza kell pótolni azoknál, akik a járványügyi miatt kerültek nehéz helyzetbe, és hozzátettük azt is, hogy ugyanezt a kipótlást meg kell tenni azoknál is, akik most elveszítették a munkájukat. Tehát nemcsak munkahelymegtartási támogatást kell, kellene adni, hanem azokra is gondolni kellene, akik egyik napról a

másikra turizmusban, vendéglátóiparban elvesztették a megélhetésüket, és nincs reális esélyük középtávon visszatérni az eredeti szférájukba.

Magyarország Kormánya nem gondolt ezekre az emberekre, a munkabérek részleges kipótlását is csak néhány hónapig tartotta életben. Most kifut ez a modell, és úgy tesznek, mintha a pandémia okozta gazdasági válsághelyzet egyszerűen nem állna fenn. És elmondják nekünk a parlamentben, hogy magasabb a foglalkoztatottak száma, mint egy évvel ezelőtt. Tehát úgy tesznek az álvalóságukban, mintha nem lennének idegenvezetők, nyelvtanárok, tolmácsok, akik tömegesen veszítették el az állásukat, lényegében semmilyen érdemi ajánlatuk nincs a számukra, és elmondják a termelési jelentést a parlamentben. Nem ismerős ez egy korszakból véletlenül? 1990 előttről nem ismerős ez önöknek? Egészen elképesztő, hogy ez a kormányzat és a prominens vezetői sokszor ugyanazt a módszertant alkalmazzák a politikai ellenfeleikkel szemben, mint amelyet velük szemben megboldogult fiatalokunkban alkalmaztak. És ezt nem veszik észre magukon, ez az igazán rémisztő.

Láthatjuk azt is, hogy a foglalkoztatottak számának torzítása nem az egyetlen torzító tényező. Ugyanígy van a nemzetközi hitelekkel is ez a kormány, most a termelési jelentésből kiderült. Én magam nagyon üdvözöltem, amikor az IMF-hitelt el tudta engedni ez az ország, és ki tudott szabadulni ebből a présből. Csak finoman jegyezném meg önök felé, hogy nagyon büszkék erre, és ez helyes, de akkor valamit mondjanak már nekünk egy bődületes orosz érdekeltségű hitelről Paks kapcsán, hiszen azért itt a megtérülési szempontok elemzése engem komolyan érdekelne; mondjanak valamit a Budapest-Belgrád-óriásberuházás kapcsán egy távol-keleti irányú, hosszú távú, súlyos százmilliárdos elköteleződésről.

Ezt a beruházást úgy hány év alatt érzik megtérülőnek, vagy miféle nemzetgazdasági érdekek szólnak amellet, hogy ilyen módon és ennyire drágán adósítsák el külföld irányába az országot? Valamint mostanában azért volt itt némi devizahitel-felvétel a nemzetközi piacon, erről is azért valamely fideszes, KDNP-s hozzászóló megemlékezhetne, ha ennyire büszkék arra, hogy az IMF-kitettséjük csökkent vagy adott esetben még meg is szűnhetett volna - még egyszer mondom, ez utóbbit én támogattam annak idején -, csak akkor legyen teljes a kép, akkor ne termelési jelentés legyen, hanem egy teljes folyamatára, amiből aztán ellenzéki és kormánypárti képviselők is ki tudják domborítani a maguk számára fontos, illetve izgalmas témákat.

Ami mellett viszont nem mehetünk el, az a forint tudatos gyengítése, még egyszer szeretném hangsúlyozni. Ezt önök az exportáló cégek érdekében teszik. Ezek az exportáló cégek jellemzően multik. Miniszterelnök úr elmondta Szaúd-Arábiában 2016-ban egy konferencián, hogy kettő fő szempont miatt igyekszik a működő tőkét Magyarországra csábítani: mert szerinte kellőképpen alacsony a magyar emberek bére - ez igaz, ezzel nem tudunk vitatkozni -, illetve szerinte kellőképpen rugalmas a munka törvénykönyve.

Úgy gondolom, hogy nekem nincs okom, lehetőségem és nem is szerepem megkérdőjelezni a miniszterelnök által elmondottakat, nekem ebből kell kiindulnom. Vélhetően ez a kormányzati hozzáállás a magyar munkavállalókhöz. És megértem, hogy máshogy beszél az ember egy konferencián, mint a parlamentben vagy akár egy fogadóórán, és ezt el is fogadom, tehát nem kívánok igazságtalan lenni a miniszterelnökkel, de mégis ezt mondta, és ezeket a mondatokat nem tette tisztába itt, Magyarország parlamentjében azóta sem.

A munka törvénykönyve talán nem ennek a vitának a tárgya, és vannak itt nálam jobban hozzáértők ehhez a területhez, biztos ők majd beszélnek róla, de a bérszínvonal és a fizetések színvonala, úgy gondolom, hogy a jobbikos rögválóság részét képezi most már évtizedes távlatban, mi ezeket mindig szerettük volna rendbe tenni. Talán a béruniós koncepciókra emlékeznek, az is egy ezt célzó tervezet volt.

Azt látjuk, hogy ugyanakkor megint társadalmi csoportok jártak rosszul azzal, amit a Fidesz 2010 óta csinált. Vizsgáljuk meg például a minimálbéresek helyzetét, akik korábban nem adóztak; 2010 óta azért jellemzően adóztatják az ő bevételeiket is. A cseh kormány éppen a magyar kormány elvételének a felét veszi el a minimálbérből, ők csak 15,6 százalékot vesznek el; Magyarországon, ha minden járulékos hatást összeadunk, akkor ez a szint azért lényegesen magasabb. És azt is látjuk, hogy az adójóváírás lehetőségének megszüntével széles tömegek járnak rosszabbul, mint a korábbiakban, pedig korábban sem jártak jól.

Azt is látjuk, hogy az önök statisztikája szerint is a magyar háztartások mintegy 33 százaléka nem képes váratlan kiadásokat fedezni, nincs olyan tartalékrendszere. Hozzáteszem, Csehországban is 22 százalék ez az arány, de Lengyelországban, Szlovákiában is kedvezőbb, mint Magyarországon. Viszont egy járványügyi veszélyhelyzet közepén egy ekkora kitettség lakossági fronton talán nem feltétlen célravezető és szerencsés, hogyha meg akarjuk tartani azokat a makroszámokat, amelyek egyébként vitaképesek. Tehát valóban tudnánk szakmai vitákat folytatni arról, hogy makroszámok tekintetében hogy áll ez az ország, de nem jutunk el ezekig a vitáig, hiszen termelési jelentések és politikai minősítések hangzanak el.

Azt is látjuk, hogy a legrosszabb helyzetben adózás szempontjából és az őket érő terhelés szempontjából azok vannak, akik egy vagy több gyereket egyedül nevelnek.

(9.50)

Én magam családpárti emberként, többgyermekes édesapaként nyilván azt szeretném, hogyha mindenki hasonlóan boldog családban tudna élni. De lássuk be, hogy a rögválóság nem ez, nagyon sokan egyedül küzdenek a gyermekneveléssel, ugyanolyan családpolitikai céljaik vannak egyébként, mint nekem vagy önöknek, és egészen érthetetlen, hogy az ő terhelési szintjük miért ennyivel magasabb.

A gyermektelenek terhelése is érthetetlen abból a szempontból, hogy számosan közülük gyermekvállalók szeretnének lenni, és pontosan azért nem születik meg sok vágyott gyermek, mert egy gyermektelen vagy egy magyar fiatal akár adózást illető terhelési szintje, akár a lehetőségeinek a szűkítése olyan brutális, hogy nem képes kitermelni az ahhoz szükséges költségeket, kiadásokat.

Azt is meg kell vizsgálnunk, hogy a magyar bérszínvonal tekintetében milyen elmozdulások történtek. Talán az államtitkár úr is egyetért velem abban, hogy az egész régiót tekintve az átlagfizetések szintje Magyarországon a legalacsonyabb. A minimálbér tekintetében érte önöket mostanában viszonylag sok támadás, amely abból indult ki, hogy a román minimálbér lényegében leelőzte a magyart; ez főként annak köszönhető, hogy az önkéntes által generált tudatos forintgyengítésből kifolyólag ha euróba átszámoljuk ezeket az összegeket, akkor a magyar érték egyre kevesebbet-kevesebbet-kevesebbet ér, ily módon nemzetközi összehasonlításban folyamatosan egyre hátrébb kerül, bár lassan már nincsen hova, hiszen most már csak a bolgár szinttel lehetne versenyezni. Én nem vitatom el azt, hogy akár a minimálbér szintjén történt előrelépés 2010 óta, csak hogy ezt az előrelépést a jövő felélésének a költségvetési felzabálták a másik oldalon, hiszen az elképesztően növekvő inflációs ráta, a gyenge forintból következő begyűrűző hatások, az árak emelkedése egész egyszerűen erodálja ezeket a folyamatokat.

A nyugdíjrendszerről is beszélt a miniszter úr még a bevezetőjében, és ez lenne talán az egyik legérdekesebb és legfontosabb terület. A Magyar Nemzeti Bank még egy 2010-11-es költségvetési zárszámadási vita során nagyjából 2030-ig tartotta tervezhetőnek a jelen formájában a nyugdíjrendszert. Amivel az akkori előrejelzések még nem számolhattak, az a brutális mértékű kivándorlási hullám. A járulékfizetők egy része egész egyszerűen eltűnt ebből az országból, nem ide fizet járulékot, és nem látjuk a kormány vízióját a tekintetben, hogy hogyan kívánja fenntarthatóvá tenni a nyugdíjrendszert. Látjuk mi az óvatosságot, először is nem azt mondták, hogy nyugdíjmelést ígérnek, hanem azt mondták, hogy a nyugdíjak értékállóságát kívánják megőrizni; azt is látjuk, hogy ez sem sikerül minden évben, hiszen ha magyar indexálás lenne, és hogyha egy tipikus nyugdíjas fogyasztói kosarat vizsgálnánk, akkor is a legeslegnagyobb jóindulattal, a legnagyobb jóindulattal is nagyjából sikerül megőrizni az értékét, de, még egyszer mondom, nem minden vizsgált időszakban. Konkrét érdemi emelések ígéretére pedig már nem ragadtatja magát ez a kormány, pusztán azért szerintem, mert nincsen víziója ezen a területen, négyéves ciklusokban tervez, és ezen négyéves ciklusokon belül nem kívánja, nem akarja rendezni ezt a területet.

Azt is látnunk kell, hogy a legfontosabb területen, ami a demográfiai válsághelyzeté, megint csak egy statisztikai, átlátszó és viszonylag aljas trükközést folytat ez a kormány. Azt állítja, hogy több mint 2200 milliárd forint áll rendelkezésre családtámogatási célokra, de

ebbe, mondjuk, beleszámolja a „Nők 40” program több mint 200 milliárdos tételét. Ezt a programot üdvözljük, nagyon jó; hozzáteszem, ha lenne önkben bátorság, akkor „Férfiak 40” is lenne, mert az, hogy férfiú honfitársaink nagyságrendileg fele vagy nem éri meg a nyugdíjkorhatárt vagy szinte semmit sem tud a jogsultságából kihasználni, és önök ezt elnézik, ez a Fidesz-KDNP-s valóságban, dimenzióban nem létezik, ehhez nem nyúlnak hozzá. Oké, ezt sem fogadjuk el, de az, hogy a „Nők 40” költségvetési keretét beleszámolják a családtámogatások közé, az egyszerűen egy fölösleges trükk. Miért nem mondják azt, hogy ezerkilencszáz-valamennyi? Miért kell szépíteni a valóságot, és miért kell statisztikai hazudozást folytatni egy amúgy vitaképes területen? Tehát ne mondjuk azt, hogy minden rossz, ami ezen kormányzás alatt történik, egyáltalán nem, vitaképes területről van szó.

Azt is látjuk ugyanakkor, hogy a CSOK tekintetében, a családtámogatások tekintetében és még egyébként részben az autóvásárlási támogatás tekintetében is egy vegytiszta neoliberais modellt valósít meg ez a kormány. Az átlagosnál kicsit rosszabb vagy nehezebb sorban élők számára nem biztosít értékelhető kedvezménytömeget, szerencsésebb, jómódú, gazdagabb honfitársaink számára pedig kimaxolható, olyan lehetőségeket ad, amelyekre adott esetben nem is lenne szükségük. Nem értem például az államtitkár urat és most már Novák miniszter asszonyt, hogy miért nem gondolkodnak el a CSOK olyan irányú átalakításán, hogy sokkal szélesebb körben legyen igénybe vehető azok számára, akik valóban rászorulnak, de adott esetben 150 milliós lakóparki lakást megtámogatni ezzel ne feltétlen lehessen. Ez csak egy gondolatkísérlet, és beszélgessenek róla, de egészen érthetetlen, hogy egy demográfiai célú, azért valamennyire szociális támogatási rendszer esetében a hipergazdagokat miért akarják önök kedvezményezni.

A nagycsaládosok esetében miért csak a vadiúj autó vásárlásához nyújtanak támogatást, amely jó, ha mondjuk, 6-7 millió forinttól kezdődik, ami azért a tipikus magyar családoknak nem fér bele? De ha a megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező használtak irányába is kinyitnánk ezt a támogatási rendszert, nagyon sok család számára érdemi segítséget tudnánk nyújtani.

Szerintem nincsen annál fontosabb terület, mint a demográfiai front, és azt látjuk, hogy itt is egy közös minimumprogram helyett, amelyet elfogadna minden párt, önök valami egészen más irányba indultak el. 2010 óta és sajnálatos módon folyamatosan csökken az élveszületések száma, azt látjuk, hogy 90 ezer alatti születésszámot Trianon óta négy évben mértek Magyarországon, négy esztendőben, mind a négy 2010 után volt - sajnos tehát a fordulatot, a trendfordulót messziről sem sikerült elérniük. A KDNP írt egyébként egy kiváló tanulmánykötetet Benda József és társai szerkesztésében, Jövőnk a gyermek címmel, ebben több mint húsz szakpolitikai ajánlás található, amelyekből egyet sem fogadott meg sajnálatos módon a Fidesz-KDNP, pedig ezek érdemi demográfiai elmozdulásnak engednének teret.

Mindig a házasságkötések számának emelkedésével jönnek, amit én üdvözlök, ez örömteli - ugyan nem demográfiai mutató, és az önök demográfusai is emlegetik ezt, a szakma szerint ez nem egy releváns mutató itt, de én örülök neki -, ami jellemzően azért van, mert pár családtámogatási formát csak házasként lehet igénybe venni, ez megugrasztotta egy kicsit a házasságkötési kedvet, de ezt ne vitassuk el, szerintem ez egy pozitív irányú folyamat, amennyiben nem válik kényszerré, hanem lehetőség marad. De azt is látjuk, hogy az élveszületések száma folyamatosan apad. Most, az előző évi tragikus statisztikai adatokhoz képest idén szerencsére bekövetkezett egy 5 százaléki elmozdulás, egy visszarendeződés, ezzel meghaladjuk a 2017-es értéket, de nem haladjuk el a 2016-ost. Erre Bencsik András a Magyar Demokratában leírja, hogy az Orbán-kormány hála ötven év után Magyarország a gyarapodó nemzetek közé lépett. Tehát ugyanúgy egy kisvárosnyian fogunk, van egy visszarendeződés a 2017-es szintig, de 2016 alatt vagyunk, és önök leírják a kiszolgáló médiában, hogy Magyarország már gyarapodik - ahelyett, hogy egy őszi kibeszélés után megegyeznénk abban, hogy miben, hogyan lehetne támogatni ezeket a családokat.

Hiányzik a költségvetésből, emiatt a zárszámadásból is egy állami támogatású bérlakásépítési program lehetősége, pedig nem kerülne olyan sokba, és magyarok ezreinek segítene az itthon maradásban. Aztán ezeket a nem piaci áron, hanem sokkal olcsóbban bérelt lakásokat bekerülési költségen tulajdonba is lehetne adni, itthon lehetne tartani - nem erőszakkal, hanem motivációs eszközökkel - azokat a magyar fiatalokat, akik most az önök klímája elől és az önök gazdaságpolitikája elől nagyon sokszor külföldre menekülnek, ott próbálják megtalálni a számításukat.

Itt van egy történelmi katasztrófahelyzet, amelynek van egy kis lehetőségmorzsjája is. A nemzetközi válsághelyzet miatt most ezek a magyar fiatalok sokan itthon vannak, most lehetne kidolgozni azokat a programokat, lehetőségeket, amelyek motiválják őket az itthon maradásra. Önök ezzel nem foglalkoznak. Miközben a demográfiai mutatók sajnálatos módon zuhannak, és katasztrófálisak, nincsen olyan otthontelepítési program, amely a fiatalok és a nem annyira gazdagok számára nyitott lenne. Megszüntették a lakáscélú előtakarékoság lehetőségét is - és mit tettek a helyére, államtitkár úr? Most önök mit mondanak? Aki korábban a szerintem sem túl hatékonyan működő, de azért működő Fundamentával összeszedett, mondjuk, egy CSOK-önrészre valót, annak most mit mondanak? Azt, hogy vegyen fel CSOK-ot, de elfelejtik azt, hogy azt az önrészt azért sokan nem tudják így összehajtogatni a párna alól, és önöknek nincsen ezen emberek számára piaci ajánlatuk. Akkor azt mondták, hogy majd kidolgozunk valamit helyette. Évek teltek el, államtitkár úr.

Nem szeretném ilyen olcsó kritikává silányítani ezt a kérdést, mert vannak azért, mondom, vitaképes pontok, viszont önöknek teljes társadalmi csoportok számára nincs ajánlatuk, nem tudják őket Magyarországon, a szülőföldön boldogulásra kapacitálni, mert

vegytiszta neoliberais modell szerint csak felső középosztálytól fölfelé kedveznek nagy tömegben, és ez borzasztóan veszélyes.

(Az elnöki széket Lezsák Sándor,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Összességében tehát - nem akarok senkit megsérteni - a hangvétel, a retorika nagyon sokszor kicsit bolshevik beütésű, a gazdaságpolitika vegytiszta neoliberais, a máz, amivel leöntik, pedig látszólag jobboldali és nemzeti, de ami a számokból és a tényekből kijön, az nem egy patrióta gazdaságpolitika környezete és klímája, hanem egy nagyon szervilis, a multik és a bankok számára mindent megtevő, itthon harcias retorikát használó, de kifelé azért sokszor meghunyászkodó kormány képét ölti. Talán ebből kifolyólag tapasztalható az is, hogy a statisztikai számok - legyen szó a foglalkoztatottakról, legyen szó adott esetben demográfiai adatokról - egyáltalán nem olyan fényesek, mint ahogy önök azt megpróbálják előadni.

Amennyiben visszatérnek az őszinteség talajára, akkor viszont nagyon sok intézkedést fogunk tudni támogatni, főleg akkor, hogyha az építő, józan ellenzéki hangokat végre hajlandóak meghallani. Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzék soraiban.)*

(10.00)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Z. Kárpát Dániel képviselő úr. Tisztelettel köszöntöm képviselőtársaimat, államtitkár asszonyt és államtitkár urakat, s megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselőcsoportja vezetőjének.

NACSA LŐRINC, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Asszony! Államtitkár Urak! Tisztelt Számvevőszéki Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előző felszólalásban Z. Kárpát Dánieltől a zárszámadásról nem hallottunk egy szót sem, ellenben demagógiából jelesre vizsgázott a tisztelt képviselő úr. *(Z. Kárpát Dániel: Cáfold meg, amit mondtam!)*

Azt mondta, hogy egy termelési jelentésről van szó, amit a miniszter úr előadott, és amit fideszes képviselőtársam előadott, az is termelési jelentés. El kell keserítenem, tisztelt képviselő úr, a zárszámadás számokból áll, a zárszámadásban tények és számok szerepelnek, s nem az ön címkéi és demagóg vádjai. S azért van ez, mert jó számok szerepelnek ebben a zárszámadásban, jó számok szerepeltek a 2019-es költségvetésben, és láthatjuk, az év végére láthattuk azt, hogy a gazdaság teljesítményének köszönhetően, a magyar emberek és a magyar vállalkozások munkájának köszönhetően jó számokkal zárhattuk a 2019-es évet. Erről ön egy szót sem szólt.

Ön kritizált bennünket azért, mert baloldálnak hívtuk önöket. Ezt nem mi választottuk, hanem önök, önök kerültek oda. Azt is mondta a képviselő úr, hogy

tisztességes ellenzéki szereplőkkel szeretnének indulni. Hát, ez Szerencsen nem sikerült, de reméljük, hogy legközelebb majd ügyesebben választanak.

Az is nevenséges, hogy képviselő úr az 1990 előtti időszak retorikájával vádol minket, miután ön is személyesen most pont azokat akarja hatalomba segíteni, akik annak az időszaknak a szellemi örökösei, és akik abban az időszakban igen aktívan tevékenykedtek. Ön a személyes politikájával szeretné ezeket az embereket hatalomba segíteni. *(Z. Kárpát Dániel: A zárszámadásról is mondj valamit!)* Nyilvánvalóan érdekes egy olyan párttól a '90 előtti idősakra hivatkozni, amelynek az alapszabályában az volt benne, hogy SZDSZ-tag nem léphet be, de MSZMP-tag nyugodtan. Ez az önök pártja volt, tisztelt képviselő úr.

Szintén érdekes, amikor a „Férfiak 40” programra hivatkozik, amikor ezt kéri számon rajtunk, miközben nem szavazta meg a „Nők 40” programot, miközben arra nemet mondott. Ezek után a diszkrimináció igencsak érdekes.

De nézzük a 2019-es évet! Azt kell mondanunk, hogy a legtöbb szempontból gazdasági rekordévnek számított a 2019-es esztendő. *(Z. Kárpát Dániel közbeszólására:)* Én is meghallgattam önt, képviselő úr. A 2010-es kormányváltáskor a Fidesz-KDNP-kormány egy óriási mértékben eladósított, megnyomorított, kilátástalan és államcsődközeli helyzetben lévő országot vett át a baloldaltól. Ekkor Magyarország Európa egyik legeladósítottabb, legszegényebb, legkedvezőtlenebb munkaerőpiaci mutatókkal rendelkező, elképesztő mértékű megszorításokkal sújtott országa volt, ahol több mint 1 millió életerős, munkaképes embert kényszerítettek megalázó munkanélküli-segélyre.

A Gyurcsány-Bajnai-kormányok családelenes politikát folytattak, a mára természetesnek tűnő családtámogatási intézkedések elképzelhetetlenek voltak, helyette viszont a magyar családok fizették Európa legmagasabb rezsiköltségeit, és családok százezreinek az életét, lakhatását keserítették meg a devizahitel-konstrukciókkal. A baloldal kormányzása alatt békeidőben soha nem látott mértékű leépítést valósított meg, rekordmértékben szüntettek meg kórházi ágyakat, iskolákat, vasútvonalakat és herdálták el az állami vagyont, miközben a szocialista elvbarátok rablóprivatizációt folytattak. Az állami vagyon nemes egyszerűséggel magánvagyonná vált abban az időszakban.

A 2010-es kormányváltás utáni években egy kőkemény válságkezelő időszak és egy teljesen új munkaalapú szemlélet következett, melynek eredményeképpen 2013-ban növekedési pályára állt a magyar gazdaság, és azóta minden évben folyamatos és lendületes bővülés mutatható ki. Az elmúlt évekre Magyarország az Európai Unió egyik leggyorsabban és legdinamikusabban növekvő gazdaságává vált. Halom, hogy Mellár képviselő úr is bekiabál. Ő 2011-ben még azt követelte és azt mondta, hogy a Nemzeti Választással, az IMF-fel kötött szerződés nélkül bedőlhet a magyar gazdaság 2011-ben, és ez nem reális for-

gatókönyv, mert ennek a szerződésnek nincs alternatívája. Mint az mindenki előtt ismert, a Fidesz-KDNP nem kötött új szerződést az IMF-fel, a baloldali kormányok által felvett hitelt visszafizette, a magyar gazdaság pedig nemhogy nem dőlt be, de az elmúlt száz év legsikeresebb korszakát produkálta. Ehhez képest Mellár képviselő úr csak azt akarta, hogy megint lélegeztetőgépre kerüljön az ország, ahogy azt az ő elváratai, akiket most hatalomba akar segíteni, tették korábban.

Magyarország tehát az Európai Unió egyik leggyorsabban és legdinamikusabban növekvő gazdaságává vált az elmúlt években. Ezt igazolja, hogy míg 2019-ben az EU átlagos növekedése csupán 1,5 százalékos volt, addig a magyar gazdaság 4,9 százalékkal tudott bővülni. A gyors fejlődés a korábbiakkal szemben egy egészséges és kiegyensúlyozott szerkezetben, valamint eladósításmentesen valósult meg. Az államadósság a 2010-es 80 százalékos meghaladó szintről 2019 végére 65,4 százalékra süllyedt, ráadásul a fennálló adósságállomány összetétele is sokkal kedvezőbb, ugyanis jelentős mértékben sikerült növelni a lakossági állampapírok állományának arányát, s csökkenteni a devizaadósság és a külföldi kézben lévő adósságállomány arányát. A devizaarány ezzel összhangban a 2011 végi 53 százalékról 21 százalékra, a külföldiek aránya pedig 65 százalékról 34 százalékra esett. Ez jelentős mértékben hozzájárult az ország devizakitetttségének és külső sérülékenységének a mérséklődéséhez.

Emlékezhetünk rá, hogy ezzel szemben a Gyurcsány-Bajnai páros az általuk kreált gigantikus méretű államadósságot úgy próbálta finanszírozni, hogy hatalmas mennyiségű, több ezer milliárd forintos IMF-hitelt vettek föl, talán a világ egyik legrosszabb kondícióival. Ezt a hitelt a nemzeti kormány aztán 2013-ban, jóval a határidő előtt visszafizette.

Az elmúlt nyolc évben véghez vitt jelentős adósságsökkentés egyike az EU-tagországok legjelentősebb eredményeinek, miközben számos nyugat- és dél-európai ország csak az államadósság további növelésével volt képes a gazdasági növekedésre. Az államadósság biztonságos hazai finanszírozása és a magyar gazdaság külső sérülékenységének csökkentése a koronavírus-járvány következtében kibontakozott gazdasági visszaesés idején különösen is felértékelődik. Az élet tehát bebizonyította, hogy felelősségteljes és jó döntéseket hozott a gazdaságpolitikai vezetés az elmúlt években.

A magyar gazdaság külső sérülékenysége tovább mérséklődött annak a kormányzati intézkedésnek köszönhetően, hogy a kormány kivezette a családokat adósrabszolgaságba taszító devizahiteleket. A forintosítás eredményeképpen 2015-ben a lakossági devizahitelek szinte teljes egészében eltűntek Magyarországról. Míg 2009-ben 70 százalék fölött volt ezek aránya a teljes lakossági hitelállományban, mára ez 1 százalék alá csökkent.

A magyar gazdaság rekordmértékű növekedését a tavalyi évben a rekordmennyiségű beruházás is nagy-

ban segítette. Az Unió tagállamai között Magyarországon az egyik legmagasabb volt a beruházási ráta, ez 2019-ben 28,6 százalékot jelentett. Ezek olyan tények, olyan számok, amelyeket önök, baloldali képviselők rendszerint megpróbálnak eltagadni, megpróbálják a jelentőségét csökkenteni. Ennek ellenére, vagy talán éppen ezért ez pontosan így történt, és köszönhetően a külföldi beruházóknak, köszönhetően a magyar állampolgároknak, a magyar munkavállalóknak, a magyar vállalkozásoknak sikerült ezt a nagyon jelentős eredményt elérni 2019-ben.

2019-ben a magyar export 5,8 százalékkal, az import 7,5 százalékkal bővült. Az előbbi növekedésben többek között az ipar és a többletkapacitásokat eredményező beruházások kedvező teljesítménye, utóbbi esetben az export magyar importtartalma mellett a bővülő fogyasztás és beruházás játszott szerepet. A külkereskedelmi mérleg 2019-ben is többletet mutatott.

A dinamikus bővülő magyar gazdasági teljesítményhez jelentősen hozzájárult, hogy a kormány munkaerőpiaci aktivitást ösztönző intézkedéseinek eredményeképpen a magyar munkaerőpiaci mutatók az Európai Unió élvonalába ugrottak. Emlékeztünk rá, hogy 2008-ban Magyarországon 56,4 százalékos volt a foglalkoztatási ráta, ami a legalacsonyabbnak számított az akkori Európai Unióban.

(10.10)

Az elmúlt évben viszont már 71,1 százalékos volt ez az érték, ami meghaladta az Európai Unió átlagát. Munka van, minden van - idézte a képviselő úr Orbán Viktor miniszterelnököt. Fontos megemlíteni a munkanélküliségi rátát is, amely 2008-ban bőven meghaladta az Európai Unió átlagát, hiszen bőven 10 százalék felett volt a munkanélküliségi ráta, ami 2019-ben már 3,4 százalék volt, amely az egyik legalacsonyabb munkanélküliségi adat volt az Európai Unióban.

Szintén örömteli, hogy bár a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak köszönhetően többen elvesztették a munkájukat, de láthatjuk az augusztusi és szeptemberi adatokból, hogy a foglalkoztatási szint visszaállt a járvány előtti időszakra, és reméljük, hogy azoknak is, akik még a munkát keresők között vannak, a lehető leghamarabb, akár a beruházások ösztönzésével, akár a munkahelymegtartó és munkahelyteremtő programokkal sikerül hamar állást találni.

A foglalkoztatottság bővülésén túl az a nagyon kedvező tendencia folytatódott 2019-ben is, hogy olyan egészséges módon tudott nőni a foglalkoztatottság, hogy miközben az állami szféra és a közfoglalkoztatottak száma csökkent, addig a versenyszférában foglalkoztatottak száma emelkedett. A foglalkoztatottak száma a rendszerváltás óta nem látott szintre emelkedett, 4,5 millió fő körül alakult.

A nemzeti, kereszténydemokrata, munkaalapú gazdaságpolitika tehát sikeres, ugyanis a mi fölfogásunk szerint, ahogy mondtam, ha munka van, minden van.

2019-ben az átlagkeresetek is jelentős, az inflációt bőven meghaladó mértékben, 11,4 százalékkal

nőttek. Ehhez a reálbér-növekedéshez érdemben hozzájárult a kormány kezdeményezésére 2016 végén kötött béremelési és adócsökkentési megállapodás, melynek értelmében egyrészt nőtt a minimálbér és a garantált bérminimum, másrészt jelentősen mérséklődtek a munkáltatói terhek.

Itt is szeretném azt a baloldalon közkeletű híresztelést, álhírt elutasítani, amely a román minimálbérről próbálja összevetni a magyart. Hiszen ha megnézzük a munkavállalóknál kézhez kapott összeget, a nettót, amit megkapnak és a családjukra tudnak költeni, az Romániában jóval alacsonyabb, hiszen sokkal több adó terheli Romániában a minimálbért, mint Magyarországon.

A munkaalapú gazdaság megteremtése a bérek dinamikus emelkedésével párosulva a családok jövedelmét is nagymértékben emelte, amelynek következtében a háztartások pénzügyi helyzete a korábnál lényegesen stabilabbá vált, amihez hozzájárult a szektor számára jelentős terhet jelentő devizahitelek kivétele. Miközben a javuló jövedelmi helyzetük következtében a háztartások növelni tudták a fogyasztásukat, az nem párosult túlzott eladósodással, amit jól mutat a 12 százalékos megtakarítási ráta, ami európai uniós összehasonlításban is kiemelkedő nagyságú.

Itt rendszeresen elhangzik baloldali vádként, hogy a felső jövedelmi rétegűeket segítették ezek a családvédelmi és szegénység felszámolását célzó intézkedések. Pontosán jól látszik a Statisztikai Hivatal és az Eurostat számaiból is, hogy jelentősen csökkent a súlyos anyagi deprivációnak kitettek száma, jelentősen csökkent számos olyan mutató, amelyben a szegénység különböző fokát méri az Eurostat és a hazai Statisztikai Hivatal. Úgyhogy azt gondolom, hogy ez a baloldali vád sem igaz, hiszen az volt a célunk - és ez a célunk a továbbiakban is -, hogy minden magyar ember, minden magyar család tudjon egyet, kettőt és aztán többet is előre lépni.

Különösen kedvező, hogy a munkavállalói jövedelmek növekedésével párhuzamosan a vállalkozások profitja is emelkedett, tehát a rekordmagas foglalkoztatás következtében beindult bérfelzárkózás nem rontotta a hazai vállalkozások és vállalatok versenyképességét.

Külön érdemes kiemelni, hogy a tavalyi évben került bevezetésre az Európa-szerte egyedülálló családvédelmi akcióterv számos eleme. Ennek megfelelően 2019-ben már sikerült eljutnunk oda, hogy minden eddignél több támogatást kapnak a gyermeket nevelő családok és a gyermeket vállalók. 2019-ben - 2010-hez képest - a duplájára nőtt a családok támogatására fordított összeg, ami így bőven meghaladta a 2000 milliárd forintot.

Emlékeztünk rá, hogy a Gyurcsány-Bajnai-időszakban a gyermeknevelés egyet jelentett a szegénységgel (*Arató Gergely: 2019 van!*), gyermeket nevelni, több gyermeket nevelni egyet jelentett a szegénységgel. Miközben most folyamatosan bővülő családtámogatások mellett egyre több pénzt tudunk ott hagyni a családok védelmére, a családok támogatására a magyar családoknál.

Összehasonlításképpen: nem léteztek a Gyurcsány-Bajnai-kormányban azok a családtámogatási eszközök, amik mára természetesnek számítanak Magyarországon. A fiataloknak nem adtak meg semmilyen segítséget az önálló életük elkezdéséhez, az otthonteremtéshez, a házassághoz, a családalapításhoz és a gyermekvállaláshoz, hanem tandíjat akartak bevezetni, elvették a harmadik évi gyest, nem volt gyed extra, a családi adókedvezmény összege pedig mindössze 4 ezer forint volt a harmadik gyermek után.

Összességében: a magyar gazdaságpolitikában a 2019-es évet a gazdasági növekedés, a rekordalacsony munkanélküliségi ráta, a rekordmértékű beruházási arány, a jelentős reálbér-növekedés, a csökkenő államadósság, a nyugdíjprémium és az ország sérülékenységének, külföldi kitettségének további mérséklődése jellemezte. Ennek megfelelően az idei évben berobbant pandémia és az azt követő világméretű recesszió a 2008-2009-es gazdasági válsághoz képest sokkal egészségesebb, erősebb és ellenállóbb helyzetben érte el Magyarországot.

Nagyon fontos, hogy megnézzük a különbséget a válságkezelésben, hiszen emlékezhetünk arra, hogy a Gyurcsány-Bajnai-tandem 2008-2009-ben kizárólag megszorításokkal tudta elképzelni a válságkezelést. Miközben mi most beruházásokat ösztönzünk, munkahelyeket tartunk meg, bővítjük a családtámogatásokat, visszavezetjük a 13. havi nyugdíjat, addig nézünk meg, hogy mit csinált Gyurcsány Ferenc és mit csinált Bajnai Gordon 2008-2009-ben! Hiszen amikor már világszerte válság mutatkozott, akkor Gyurcsány Ferenc még megpróbálta eltagadni itt, a magyar parlamentben, hogy Magyarországot bármilyen módon is érinteni fogja a válság.

Mit tett Gyurcsány Ferenc abban az időben? Megszüntette a családi adókedvezményt és az otthonteremtési kedvezményeket, megszüntette a kedvező lakáshiteleket. Z. Kárpát Dániel otthonteremtési programot kér rajtunk számon (*Z. Kárpát Dániel: Így van!*), miközben azokat akarja hatalomra segíteni, akik megszüntettek mindenféle otthonteremtési és kedvezményes lakáshiteleket (*Arató Gergely: Ez nem igaz! Egyáltalán nem igaz!*), mindenféle lehetőséget megszüntettek. (*Arató Gergely: Ebből egy szó sem igaz!*)

600 milliárd forintos pénzkivonásról döntött Gyurcsány Ferenc. (*Z. Kárpát Dániel: Krumplit vegyenek!*) Emiatt az összeomlás szélére sodródott a betegellátás, iskolákat zártak be, főként a kistérségeket és a falvakat érintették ezek az iskolabezárások, és bérelvonás és elbocsátási hullám következett be a pedagógusok között. (*Arató Gergely: Ez sem igaz! - Z. Kárpát Dániel: Krumplit vegyenek!*) Az oktatási államtitkárnak is nagy része volt ebben természetesen. (*Z. Kárpát Dániel: Akciós a krumpli!*)

Egyhavi nyugdíjlevonást és a nyugdíjak reálértékének drasztikus csökkenését okozta Gyurcsány Ferenc, a beszakadás elérte a 10 százalékos reálértéken való csökkenést. Háromszorosára emelték a gázárakat, megduplázták az élelmiszerárakat, a magyar családoknak a 15-szörös gáz- és villanyáremelés miatt

1060 milliárd forinttal kellett többet fizetniük 2004 és 2010 között.

A személyi jövedelemadó alsó kulcsát 18 százalékról 19 százalékra emelték, tehát nem adócsökkentésekkel, nem adóelengedésekkel, ahogy ezt a mostani nemzeti kormány teszi a válságban, hanem adóemelésekkel éltek a gazdasági válság kellős közepén. Látjuk, hogy ez a bevált baloldali recept, hiszen Karácsony Gergely most pontosan ugyanerre készül: adót akar emelni. 5, majd 7 százalékos jövedékiadó-emelést hajtottak végre és felemelték a nyugdíjkorhatárt 65 éves korra. Két évre befagyasztották a közszféra bruttó bértömegét, létszámstop állt be, megszűnt a 13. havi illetmény és jelentős mértékben csökkentették az önkormányzati támogatásokat.

Minket vádoltak itt a 2021-es költségvetés vitáján is a tisztelt baloldali képviselők azzal, hogy az önkormányzatoktól milyen forrásokat von el a központi kormányzat, miközben 2008-2009-ben soha nem látott elvonásokat tapasztalhattak az önkormányzatok, és így jutottunk el odáig, hogy a Fidesz-KDNP-kormányoknak kellett átvállalnia az önkormányzatok akkor már fojtogató és rekordméretű adósságát. Tehát aki az önkormányzatoktól elvonta a pénzt, azok önök voltak, tisztelt baloldali képviselők, az önök koránya volt az, aki megnehezítette, sőt szinte ellehetetlenítette az önkormányzatok életét.

Eltörölték a 13. havi nyugdíjat, a hátralékokat már nem is fizették ki. 10 százalékkal megvágták a táppénzt. Miközben rajtunk kérnek számon az álláskeresési járadék, a táppénzszabályozás különböző kérdéseit, aközben 10 százalékkal megvágták a táppénzt Gyurcsány Ferencék. A családi pótlék korhatárát 23 éves korról 20 éves korra csökkentették, a gyed és a gyed együttesen három helyett csak kettő évig járt. Megszüntették a lakástámogatásokat, felszámolták a gázár- és távhőkompenzációt. Ezeknek a döntéseknek az lett a következménye, hogy Európa legmagasabb rezsiárait fizették a magyar emberek, a magyar családok.

Ezt a helyzetet, ezt a válságkezelést örököltük meg 2010-ben, és nagyon-nagyon éles szemléletbeli különbséget látunk a mostani, egyébként kereszténydemokrata, konzervatív, nemzeti, lokálpatrióta kormányzat válságkezelése és az akkori, a nemzeti szuverenitást eláruló, a külföldi érdekeknek az országot kiszolgáltató és egyébként teljesen hibás válságkezelés között.

(10.20)

Nagyon élesen látszik a döntésekből, hogy milyen különbségek vannak aközött, hogy a baloldal adót emel, a baloldal megszorít, a baloldal a családoktól veszi el a pénzt, miközben a Fidesz-KDNP-kormány a válságban is visszaépíti a 13. havi nyugdíjat, bővíti a családtámogatásokat, beruházásokat növel, és munkahelyvédelmi támogatásokat ad a vállalkozásoknak.

Mindenki lemérheti ebből, hogy milyen különbség van a két kormányzat válságkezelése között, és mindenki pontosan le tudja mérni azt is, hogy milyen válságkezelés következne be, ha a baloldal, a

szivárványkoalíció újra magához ragadná a hatalmat, és Mellár professzor első lépésben az IMF-hez szaladna, hogy újra lélegeztetőgépre kösse az országot, ahogy ezt egyébként 2011-ben is tervezte. Hál' istennek, akkor nem voltak döntési pozícióban, így meg tudtuk menteni az ország szuverenitását, ki tudtuk vezetni azt a hitelt, és talpra tudtuk állítani a magyar gazdaságot.

Osszehasonlításképpen: az elmúlt évek teljesítménye, stabilitása és dinamikus növekedésre épülő gazdaságpolitikája tette lehetővé, hogy a koronavírus-járvány által okozott gazdasági hatások kivédésére a kormány az ország történetében egyedülállóan nagy mértékű intézkedéscsomagot vezessen be, mely több mint 9000 milliárd forint átcsoportosítását jelenti.

Osszehasonlításképpen: a Bajnai-csomag 2009-ben 1000 milliárd forint megszorítást tartalmazott, amit a családoktól, a fiataloktól, a jövőjüket itthon tervező fiataloktól, a közsférában dolgozóktól és a nyugdíjasoktól vettek el, most pedig 9000 milliárd forintos gazdaságvédelmi intézkedéscsomagot vezetünk be a családok, a fiatalok, a nyugdíjasok és a munkahelyek megvédésére. *(Bangóné Borbély Ildikó közbeszól.)*

Értem én, tisztelt képviselő asszony, hogy ez fáj önnek, hogy ezeket ön mind végigasszisztálta, értem én, hogy az önök nevéhez fűződnek ezek az intézkedések. Mégis így történt, ezek mára már sajnos tények, ezt a helyzetet örököltük 2010-ben. *(Közbeszólások az ellenzéki padosorokban.)*

A magyar gazdaság korábbi teljesítménye és a benne rejlő bizalom lehetőséget és reményt ad arra, hogy a járvány enyhülésével a magyar gazdaság gyorsan regenerálódhat, és visszatérhet a dinamikus növekedési pályára. A tavalyi dinamikus gazdasági növekedés, a bővülő foglalkoztatás, a jelentős reálbér-növekedés, a stabil államháztartás, a csökkenő államadósság és a rekordméretű beruházási hullám, valamint a folyamatosan növekvő családtámogatások mind azt mutatják, hogy a 2019. év költségvetése sikeres volt.

Azt is el kell mondani, hogy itt a költségvetési vitában rendszerint a rendkívüli kormányzati tartalékokat és az Országvédelmi Alapot a baloldal képviselői már fejben előre - a többszörösét - elköltik. Tehát pontosan látjuk, hogy ha rájuk hallgattunk volna, akkor úgy ért volna minket a járvány első hulláma, hogy egy fillér nem lett volna az Országvédelmi Alapban; egy fillér nem lett volna a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékban; tehát teljesen üres kézzel, teljesen felkészületlenül ért volna minket a járvány első hulláma. Ezért megtanulhattuk ebből a leckéből is, hogy a baloldal csak elvesz, adni nem ad, és rájuk hallgatni költségvetési kérdésekben sem szabad.

Azt gondolom, hogy a 2019. évi költségvetés sikeres volt. Szeretnék köszönetet mondani a Pénzügyminisztériumnak, vezetőinek, munkatársainak, az Állami Számvevőszéknek és mindenkinek, aki a költségvetés megtervezésében, végrehajtásában és most a zárszámadás elkészítésében közreműködött.

A KDNP-frakció támogatja a 2019. évi zárszámadást. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a kormánypárti padosorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Nacsa Lőrinc képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A Magyar Szocialista Párt képviselőcsoportja jelezte, hogy két felszólaló ismerteti a frakció álláspontját. Elsőként megadom a szót Molnár Gyula képviselő úrnak.

MOLNÁR GYULA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Államtitkár Úr! Képviselő Hölgyek és Urak! Nagyon izgalmas irányokat kezd venni ez a vita, hogy ki beszél számokról, ki beszél politikáról. Megpróbálom magam tartani az eredeti napirendhez.

Hadd mondjam el azt, hogy a politikának vannak bizonyos szabályai. Az Alaptörvény valaminek a kerete, a játékszabályok összessége. Egy költségvetés maga a filozófia, maga az a megfejtés, hogy azokon a kereteken belül ki miképpen képzei el hazánk jövőjét. A zárszámadás pedig - én vagyok a harmadik, aki ma ezt itt elmondja - valóban az igazság pillanata, amikor szembesülünk azzal, hogy ténylegesen nem az a kérdés csak, hogy a számok miképpen teljesültek, hanem azok a társadalompolitikai célok, melyek amögött meghúzódtak, valóban teljesültek-e.

Az elmúlt, közel kétórás vita után az ember elgondolkozik azon, hogy miért is nem szeretik az emberek a politikát. Talán azért, mert bizonyos szempontból hajlamosak vagyunk elbeszélni egymás mellett, és nagyon komoly versenyt folytatunk azért, hogy a számok halmazából - ugye, látjuk, államtitkár úr asztalán milyen mennyiségű számról és papírról van szó -, ki az, aki a saját maga érdekei szerint a lehető legjobbat ki tudja választani.

És valóban, mi a „sikerpropaganda” kifejezést használtuk, de akkor legyünk most ebből a szempontból megengedők: valóban van egy visszatérő formula, hogy Magyarországon nőnek az adóbevételek, valóban Magyarországon van egy komoly gazdasági növekedés, ami a térséghez képest is értelmezhető. De mi azt a kérdést tesszük fel ennek kapcsán rögtön és azonnal, hogy ha egy ilyen típusú növekedés van, akkor mit tekintünk fő célnak. Mi az, amibe a magyar adófizetők pénzét és a gazdasági teljesítményt fektetjük? Miért nem próbálunk meg egy nyugodt, békés öregkort megalapozó nyugdíjrendszert kialakítani? Miért nem vagyunk képesek egy valóban modern, innovatív oktatási rendszert kialakítani mindenki számára? Miért nem egy valóban az embereket preventív módon óvó és védő egészségügyi rendszert építünk?

Ehhez képest önök átláthatatlan és aránytalan módon növelik a működési költségeket, eközben presztízsberuházásokra költik el a pénzeket, ahol a saját klientúrájukat építik, önkormányzatokat, baráti önkormányzatokat finanszíroznak - erről majd fogok pár szót szólni -, és természetesen nem tekinthetünk el az elképesztő mennyiségű propagandára és kommunikációra fordított kormányzati pénzekről sem.

Nagyon sokféle szám kapcsán érdemes itt elemezgetni a helyzetet. Az eredeti tervek szerint 2,7 százalékos inflációval terveztek, ez 3,4 százalékos lett a végén. Nem akarom hosszasan elemezni, mert magam is készültem egy olyan típusú elemzéssel, amit előttem jobbikos képviselőtársam megtett, ami arról szól, hogy ha ténylegesen szigorúan nézzük a 3,4 százalékot, akkor annak a különböző társadalmi csoportokra vetített hatása jelentősen eltér. Azt gondolom, azt a mondatot használta, hogy közel van ahhoz, mondjuk, egy nyugdíjas számára a nyugdíjas fogyasztói kosár és a nyugdíjnövekedés, hogy talán számukra a 2019. év mégsem jelentett olyanfajta könnyebbséget, mégsem jelentette azt, hogy érdemben a fogyasztásuk és az életük javulhat.

Én is valóban készültem egy olyannal, de akkor azt csak címszavakban mondom, hogy azért az euróárfolyam ilyen módon való elszabadítása nyilván néhány spekulánsnak jót tesz. Nyilván bizonyos gazdasági érdekcsoportoknak jót tesz, de biztosan állítom és mondom, hogy a magyar emberek jelentős része számára ez nem jó. És nemcsak azokért az ügyekért, amikor itthon megpróbál valaki egy importtermékhez hozzájutni, hanem azért is, mert ha kimegy külföldre - bár ezt ebben az esztendőben nem vagy nehezen teheti meg -, akkor érezheti azt, hogy mennyire kevés, mennyire keveset ér az ő jövedelme külföldön.

Egyértelműen azt szeretnénk rögzíteni a Magyar Szocialista Párt nevében, hogy továbbra is úgy érezzük, hogy nőtt azok száma, akik bizonytalanságban élnek. A munkavállalók stabilitása, félelme nem enyhült, nem változott az elmúlt időszakban, és számottevően növekedett, növekedhet az egyenlőtlenség a különböző társadalmi csoportok között.

Mi, a Szocialista Párt igenis hiszünk abban, hogy létezik olyan gazdasági versenyképességi program, amely eközben a szolidáris társadalmat is megpróbálja építeni. Tehát igenis olyan piacgazdaságot tudunk elképzelni, ahol a társadalmi egyenlőtlenségeket különböző kormányzati programokkal ki lehet egyenesíteni, ki lehet egyenlíteni; amikor a jólét nemcsak egyes egyének, nemcsak egyes kiváltságos csoportok számára, hanem a társadalom egésze számára hozzáférhető.

Szeretnék én is az adórendszeréről, az adó dolgáról egy nagyon rövid gondolatsort megfogalmazni. Érdekes, hogy önök az adócsökkentés kormányáról beszélnek - rendszeresen azt mondják, és elegánsan a színházi baloldal felé mutatnak; és valóban sajnálom ilyen szempontból szegény Jobbikot (*Közbeszólások.*) -, és azt mondják, hogy ha mi lennénk hatalmon, akkor adókat növelnénk, vagy az adók számát növelnénk.

El kell keseríteni önöket, mert egyáltalán nem ilyesmiben gondolkozunk. Önök elég sok és kellő számú adót vezettek be. Nem kell ezeknek az adóknak a számát növelni. Azonban ennek a belső tartalmán igenis érdemes gondolkozni, és én egyértelműen úgy gondolom, hogy lehet ennél igazságosabb adórendszert Magyarországon csinálni.

(10.30)

Az igazságosabb adórendszer igaz a személyekre is, és igaz a gazdasági vállalkozásokra is. Tehát lehetetlennek gondolom azt, hogy ma nagyvállalatok gyakorlatilag alig fizetnek nyereségadókat a magyar költségvetésbe, miközben egyébként a kisebb vállalkozásokat pedig meglehetősen szigorú módon adóztatják. És ugyanazt gondolom, hogy a több millió forintos jövedelemmel rendelkezők ugyanannyi adóterhet vállaljanak, mint egyébként a minimálbér környékén munkát vállaló emberek. Tehát igenis azt gondolom, hogy ezen az adórendszeren lehet változtatni, nem az adónövelésről beszélünk, nem az adók számának növeléséről beszélünk, hanem az adóbevételek belső tartalmának változtatásáról beszélünk.

A bevételekkel kapcsolatban valóban elmondhatjuk, hogy a 2019. év az adóbevételek szempontjából kiugró év volt. Ezt, ugye, meghallgattuk miniszter úr expozejában, elmondta, hogy az adóbeszedés hatékonysága javult, dicsérik akkor meg az adóhivatalt, ez még belefér, de továbbra is azt gondolom, hogy az igazi kérdés az, hogy hogyan és miképpen, milyen tartalommal kerül felosztásra mindaz a bevétel, amit mi magyar adófizetők a költségvetésbe befizetünk. Mert azért legyünk igazságosak, hogy valójában, amiről beszélünk, az a mi pénzünk, a mi pénzünknek valamilyen módon való újrafelosztása.

És akkor nézzük ezeknek meg egy picit a belső tartalmát! A kiadás szerkezetével szeretnék foglalkozni, és ezzel megpróbálom kielégíteni KDNP-s képviselőtársam igényét, hogy a zárszámadás számairól is szóljunk.

Nos, a költségvetésen belül, a zárszámadáson belül látjuk, hogy az állam működési funkcióira 2019-ben 19,9 százalékot fordítottak, és ez '18-hoz képest egy növekedés, hiszen akkor 19,1 százalék volt. Azért tartom ezt izgalmasnak, mert itt valóban tetten érhető az, hogy egy picit mintha saját magukkal megengedőbbek lennének. Mintha úgy gondolkoznának, hogy amikor foglalkoztatási vagy jövedelmi adatokat próbálnak meg publikálni, akkor nagyon gyakran összekeverik azt, hogy a miniszterek, államtitkárok a nagy jövedelmű közszolgák és az egészen az alján lévőknek valamilyen módon való masszája alakul ki, és ha lehet azt mondani, hogy az effajta állami működési funkciók kiadásai növekednek, akkor én annak örülnék, vagy mi annak örülnénk lényegesen jobban, ha ez sokkal inkább a végeken történe meg. Tehát nem hallgatnánk azt nap mint nap, hogy a kormányhivatalokban munkaerő-problémák vannak, ha nem hallgatnánk azt, hogy a kormányhivatalokba nem tudnak már érdemben jó szakembereket felvenni, mert gyakorlatilag egyre nehezebb azért a jövedelemért munkaerőt találni.

És beszéljünk itt a jóléti funkciókról is! A költségvetés 56,2 százalékát költötték '19-ben, ezt megelőzően, '18-ban 57,8 százalékot. Tehát a jóléti kiadások a költségvetésen belül szintén csökkentek. És szeretném még egyszer mondani - nagyon sokszor szembe-sülünk ezzel itt a Házban különböző válaszok kapcsán -, hogy megpróbálnak összehasonlítani 2010

előtti számokat '19-es számokkal, megpróbálnak különböző arányokat felállítani, nyilván azokat, amik kedvezőbbek. Itt mégiscsak, azt gondolom, azt kell nézni abszolút értékben, hogy nyilvánvalóan növekednek ezek a számok, hiszen infláció van, hiszen minden más változik, de a belső aránya azt mutatja, hogy önök az elmúlt esztendőben megint kevesebb pénzt fordítottak jóléti funkciókra.

Ezen belül oktatási tevékenység 10,8 százalék, a megelőző 11,6-hoz képest, tehát az oktatás területe is csökken, az egészségügy területére 9,1 százalékot fordítottak a 2018-as 10,8 százalékhoz képest. Tehát azokban a kulcságazatokban, amiről mi beszéltünk, és amit önök is úgy próbálnak meg bemutatni, hogy itt a megfelelő források rendelkezésre állnak, bizony az elmúlt esztendőben csökkent a költségvetési támogatás az összköltségvetés belső tartalmán belül.

Azt mondtuk a tavalyi zárszámadásnál, hogy egy választási költségvetés, de hát az választási költségvetés volt, mert, ugye, 2018-ban parlamenti választások voltak. Azt mondtuk el később is, hogy megint választási költségvetést látunk. Azért mondhattuk ezt, mert hogy 2019-ben pedig önkormányzati választások voltak, ráadásul meglehetősen fontos önkormányzati választások.

Ha ezt elemezzük, egy picit mosolygató volt miniszter úrnak az a blokkja a beszédében, amikor a sikerekről és a különböző eredményekről beszélt. Nem állítom, hogy túlságosan erős tételeket tudott felsorolni, azért a 42 kilométer út mint az elmúlt évtized legnagyobb sikere, azért ez barokkos túlzásnak tűnik, de azt is látom, hogy a beszédírói erősen fókuszáltak Jász-Nagykun-Szolnok megyére. De ez nem baj, nyilvánvalóan ez egy fontos dolog.

Érdekes módon, kevesebbet hallottunk a Pénzügyminisztérium Várba költöztetésének 10 milliárd forintos költségvetéséről, a Hauszmann-terv, ugye, ami a budai Vár felújítása, de hát a miniszterelnökhöz köthető 21 milliárdról, a Liget Budapest 28 milliárdjáról, a már említett kormányzati propagandáról, ami 45 milliárd forint, és ugye, néha mindig vannak ebben ilyen pótlólagos hozzáátétek, és a kormánypárti köz-média, ami maga is 80 milliárd forintból, közel 80 milliárd forintból gazdálkodik.

És igen, természetesen nem kellett módosítaniuk a költségvetést. Ezt, ha jól értem, valamiért a kommunikációs csapatok kiadták önöknek, hogy mindenki mondja el (*Nacsa Lőrinc: Én nem mondtam.*), és mindenki ezt erősítse meg, igen, de már régen nem szokásuk törvénnyel módosítani költségvetéseket, réges-régen olyan rendszereket raktak össze, hogy a kormányzat rendeleti módon ezt meg tudja változtatni. Ezt a meccset nem idén fogjuk lejátszani.

Szerintem a következő évi zárszámadásnál lényegesen izgalmasabb történet lesz, hogy majd össze fogjuk gyűjteni, vagy valaki akár egy 15-20 perces beszédet is végig fog tudni pusztán csak azzal mondani, hogy elmondja, hogy milyen olyan átcsoportosítások voltak ebben a járványügyi vészhelyzetben, amik finoman szólva is nem azokat a társadalompolitikai célokat szolgálták, amiket eredetileg önök meghirdettek.

Nagyon izgalmas és érdekes, nem akarok most hosszabban ebbe belemenni, de a 4. mellékletben lát-szódik az önök önkormányzati támogatási modellje. Ugye, itt az előző hozzászóló ezt megdicsérte, hogy azért ezt mindenképpen ismerjük el, és süvegeljük meg. Ha ezt a táblázatot alaposabban elemezzük, akkor azt látjuk, hogy azért mégiscsak a baráti önkormányzatok azért barátiabb önkormányzatok, és az is látszik, hogy az október 13-ai választási eredmény után bizony-bizony néhányan vesztesei lettek annak, ahogy a helyi polgárok nagyon bölcsen szavaztak. Tehát úgy tűnik, mintha a szabad önkormányzatok egy részétől önök mégiscsak megvonták volna a központi támogatást.

Egyet nem pontosan értünk: hogyan keveredett ebbe a szegény XII. kerület. Lehet, hogy Pokorni volt miniszter úr, polgármester úr túlságosan dicsérő szavakat mondott Karácsony főpolgármesterről, ezért aztán az ő 7,4 milliárdos Normafa-projektje hipp-hopp 2,4 milliárddal esett le. De nyilván majd ezt Pokorni polgármester úr meg fogja oldani.

És a mai napig is látjuk azt, egyértelműen látjuk azt a fajta politikát az adótörvények benyújtásánál, hogy önök továbbra is azon dolgoznak, hogy hogyan, miképpen lehet az önkormányzatokat kivéreztetni. Ez egy generális kivéreztetés, és nyilvánvalóan látjuk azt, hogy másik ágon, fejlesztési ágon pedig a baráti önkormányzatoknak ezt visszaadják.

Nyilvánvalóan van önökben félelem azzal kapcsolatban, hogy ha ezeken a helyeken lehet egy normális, élhető Magyarországot építeni lokálisan, akkor Magyarország egyharmada már megérezheti azt, hogy mit is jelent egy normálisabb, világosabb, egyértelműbb világban élni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Befejezésésképpen, hagyva időt képviselőtársamnak, a nagyon-nagyon régi dilemma, amit többször elmondtam itt költségvetési vitákban, újra tetten érhető, szeretném megerősíteni: önök egy viszonylag jó konjunktúrájú világ-gazdasági helyzetben, alacsony energiaárak mellett, egy olyan világban, amikor az Európai Unió pénzei nagy mennyiségben rendelkezésre álltak, amikor Magyarország kiemelt gazdasági partnerei prosperáltak, mit építettek?

Mit tettek hozzá Magyarországhoz? Mi lesz benne 15-20 év múlva az évkönyvekben? Önök egy modern, európai Magyarországot építettek? Önök egy jövőt építettek, vagy pedig visszafelé vitték a dolgot; egy avított, régi Magyarországot, kövekbe tették a pénzt és nem innovációba.

Ez lesz az igazi kérdés. Ezt meg lehet itt válaszolni, lehet cáfolni, de ez majd évtizedek múlva, amikor majd vissza fognak ránk tekinteni az utódaink, akkor fog eldőlni, hogy lerakták-e egy modern Magyarország alapjait vagy sem. Mi azt állítjuk, hogy nem. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzék soráiból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Molnár Gyula képviselő úr. Megadom a szót Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak.

(10.40)

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Legelőször is Nacsa képviselő úrnak mondanék néhány mondatot. Azért azt szögezzük le, hogy ön nem tudja, hogy nekem mi fáj, és azt sem tudja, hogy a mi fejünkben mi van. Azért ön még nem tart itt.

A másik: ön azt mondta a felszólalásában, ha munka van, minden van. Nem elegendő a munka, hogy az ember munkavállalóvá váljon, hanem megfizetett, jól megfizetett munkavállalóról is beszélünk.

Ha a költségvetés zárszámadásáról beszélünk, akkor évek óta egy visszatérő problémája a költségvetésnek, hogy azt a gazdasági adatok ismerete nélkül, jóval előre benyújtja a kormány, így az gyakorlatilag költségvetési tippjátékként működik, nem valódi költségvetésként. Ez látható a jelenlegi, a 2019. évi zárszámadás esetén is, ahol részletes elemzéseket láthatunk arról, hogy a tervezett kiadások és bevételek hol, milyen módon maradtak el vagy éppen teljesítettek felül a várakozásokat.

Van azonban több olyan fontosabb terület, amelyet külön is érdemes kiemelni. És most engedjék meg, hogy pontosan azért, mert az év elején egy világjárvánnyal szembesülhettünk, most a második hullámot éljük meg, és a mai napi adatokat biztos önök is olvasták, hogy 48 honfitársunk halt meg, és most már 201 honfitársunk van lélegeztetőgépen, egyetlenegy ágazattal hadd foglalkozzak: ez a magyar egészségügy helyzete, az alapellátás helyzete.

A zárszámadás hosszan fejtegeti a háziiorvosi és fogorvosi letelepedési és a háziiorvosi praxisjog-vásárlási pályázat eredményeit. Nem részletezi az indoklás azonban azt, hogy a szerződést kötő háziiorvosok közül hányan voltak azok, akik letelepedési pályázattal kaptak praxist maguknak, hány tartósan betöltetlen háziiorvosi körzet került ezen pályázatok útján feltöltésre. Azért is nagyon fontos, mert majd részletesen kitérek, hogy hogyan is állunk most háziiorvosok terén Magyarországon.

A zárszámadás ír az alapellátás megerősítéséről és annak kompetenciájának kiterjesztéséről, mégis a tartósan betöltetlen háziiorvosi körzetek folyamatos növekedése látható. Ezen tartósan betöltetlen körzetszám miatt ma már a fogorvosi körzetek esetén közel 900 ezer emberről, háziiorvosok esetén pedig, még 2019-ről beszélünk, körülbelül 600 ezer emberről beszélünk, aki napi szinten nem tudott hozzájutni az alapellátáshoz; most már több mint 720 ezer emberről beszélünk. Szóval, 2019-ben 600 ezer embert érintett, és bár minden alkalommal elmondja az EMMI illetékes előadója, hogy de helyettesítéssel ezek a körzetek is betöltöttek, azonban nem nehéz belátni, hogy heti néhány órás rendelés nem helyettesít egy olyan háziiorvost, aki főállásban foglalkozik egy adott körzet lakóival.

A háziiorvosok ilyen nagy mértékű hiánya ráadásul az alapellátás körében végzett népegészségügyi programok sikerességét is aláássa, sokszor pont azokon a hátrányos helyzetű településeken, ahol ezekre a

legnagyobb szükség volna. Az alapellátás valódi fejlesztése, a csoportpraxisok és a praxisközösségek kialakítása, a háziiorvosok hatásköreinek növelése, a fogorvosi körzetek finanszírozásának rendezése mind elmaradt, és ezeket a kormány a költségvetés elfogadása után, év közben sem orvosolta 2019-ben sem.

A zárszámadásban szereplő szép sorokkal ellentétben a valóság az, hogy az alapellátást nyújtókra egyre nagyobb teher nehezedik, egyre kevesebb orvosnak kell ellátni a magyar lakosságot. Ilyen körülmények között az alapellátás kapuórszerepe nehezen biztosítható. A betöltetlen praxisok száma 2010 óta több mint a duplájára nőtt: 2010-ben 176 üres körzetről beszélünk, míg 2018-ban már 402-ről, és a most ismert adatok szerint 560 fölött van azoknak a körzeteknek a száma, ahol napi szinten nincsen háziiorvos. A tartósan betöltetlen praxisok aránya is nőtt a betöltetlen praxisokon belül, ez azt jelenti, hogy több mint hat hónapja nem találunk az adott körzetben háziiorvost; ez 53 százalékról 61 százalékra nőtt. Az alapellátás ezek alapján egy olyan területe az egészségügyi ellátásnak, amelyre az Orbán-kormánynak még nem sikerült jó megoldást találnia.

Itt el kell mondanom, hogy a Magyar Orvosi Kamara felmérése szerint a 30-40 év alatti magyar orvosok száma az orvosok számának alig 2 százalékát teszi ki, és az egyik legmegdöbbentőbb adat az, hogy az elmúlt egy évben több mint háromszáz, 40 év alatti fiatal orvos hagyta el a szakmát. Ez azt jelenti, hogy véglegesen leadta az orvosi szakmáját, vagy netalántán nem fejezte be az orvosi munkáját, de elment külföldre. Háromszáz, 40 év alatti orvosról beszélünk! De többször elhangzott már a parlamentben, ha megnézzük az orvosok korfáját, ott is több mint 50 százaléka már jócskán betöltötte az orvosok nyugdíjkorhatárát.

Nagyon-nagyon súlyos problémáról beszélünk, és azért is csak az egészségügyről, mert ugyebár itt vagyunk egy világjárvány kellős közepén, és napról napra azt látjuk, hogy többen betegednek meg, többen halnak meg, többen kerülnek lélegeztetőgépre, az összes többi ellátás háttérbe szorul. Sokat beszélünk erről a problémáról, és lényegében amiről a kormány naponta itt beszámol nekünk vagy akár a médian keresztül üzen, hát, köszönőviszonyban sincs a valósággal.

Rengeteget tárgyalta az Országgyűlés a kórházi fertőzések és az infékciónkontroll kérdését az elmúlt években, és tette ezt amiatt, mivel rengeteg olyan esetre derült fény, ami a kórházi fertőzésekben elhunytak magas számára világított rá. Hozzáteszem, minden eszközzel próbálták meggátolni, hogy évről évre nehezebben derüljön ki, hogy adott évben hányan haltak meg Magyarországon kórházi fertőzésben.

Az MSZP több esetben is hangsúlyozta, hogy a fertőzések kezelésének elsődleges módja a többlételezési finanszírozások biztosítása volna. Bár a zárszámadás leírja, hogy milyen új protokollok léptek hatályba 2018-ban ezen a területen, ennek eredményességéről vagy arról, hogy konkrétan infékciónkontrollra mekkora összeget fordított a kormány, nem szól, csak azt említi meg, hogy az egyébként is emberhiánnyal

küzdő kórházak számára egy halom kötelezettséget írtak elő a kórházi fertőzések megelőzése érdekében. Itt olyan egyszerű dolgokról beszélünk, hogy van-e egy kórházban elegendő fertőtlenítőszer, kézi fertőtlenítésre, kézmosásra lehetőség, de tudják ezt önök is.

Hasonló probléma, hogy bár a kormány említést tesz az egészségügyi szolgáltatók egységes hatósági minőségügyi kontrolljáról, mégis újra és újra leszavazza az MSZP azon kezdeményezéseit, amelyek az egészségügyi fogyasztóvédelem, valamint a betegjogok hatósági védelmét célozza meg. Abban megegyezhetünk, képviselőtársaim, hogy Magyarországon, ha az egészségügyről beszélünk, akkor az összklakosság problémájáról beszélünk, mindenkit érint a megszületéstől a halálunkig, hogy milyen állapotban van Magyarországon az egészségügy. És amikor arról beszélünk, hogy hogyan kellene rendbe rakni az egészségügyet, annak a lábáról az egészségügyi szolgáltatásnak nem feledkezhetünk meg, hogy a betegjogok védelme, hogy a beteg jogát Magyarországon képviseli-e valaki, hogy nekem betegként van-e jogom, van-e hova fordulnom, vagy egyáltalán mit kell tennem.

És ilyenkor kell azt az adatot elmondani amellet, hogy hány háziorvosi körzet áll üresen Magyarországon, hogy hányan halnak meg Magyarországon csak azért, mert napi szinten nem jutnak hozzá a megfelelő alapellátáshoz. Nem a betegségük súlyossága okozza a halálukat ezeknek az embereknek, és itt most már 30 ezres számokról beszélünk éves szinten, hanem csak az, hogy ahhoz az alapszolgáltatáshoz, amit az önök Alaptörvénye is rögzít, nem tud hozzájutni az állampolgár, mert olyan állapotban van ma Magyarországon az egészségügy.

Most gondolkozzanak el! Ha arról beszélünk, hogy éves szinten 30 ezren vagy ahogy Kásler Miklós elismerte 2019-ben, hogy 24 ezren haltak meg az előző évben csak azért, mert az alapellátáshoz nem jutottak hozzá - a betegségük nem indokolta, nem voltak olyan állapotban, nem volt olyan súlyos betegségük, hogy az megtörténjen, ennek ellenére ezek miatt a hiányosságok miatt 24 ezren haltak meg -, számolják ki, kedves képviselőtársaim, hogy kormányzásuk alatt hány százezer ember vesztette csak úgy el az életét Magyarországon, mert az Alaptörvényben rögzített alapszolgáltatáshoz nem jutott hozzá! Hozzáteszem, azt önök is tudják, hogy a legtöbb esetben nem ingyenszolgáltatásról beszélünk: az egészségügyért mi az államnak megfizetjük ezt a szolgáltatási rendszert, és úgy nem kap érte a magyar állampolgár szolgáltatást, hogy fizetett érte.

(10.50)

A zárszámadás legnagyobb hibája talán ezen a területen található, és majd visszatérek egy gondolattal a betegjogokra. Most is bent van, hétfőn fogjuk tárgyalni a Népjelölti bizottság ülésén újra beadott kezdeményezésemet, hogy amit önök 2011-ben megszüntettek betegjogi ellátórendszerrel, azt állítsuk vissza, mert pontosan most, a járvány idején, tavasszal is láthattuk, hogy mekkora problémát okozott akár az

ágyfelszabadítások, kórházkiürítések kapcsán, az elmaradt beavatkozások megléte. Most, ugyebár, még fokozottabban van jelen a járvány Magyarországon; azt gondolom, hogy egy kormányoknak arra is oda kell figyelnie, hogy ezek a jogok érvényesüljenek, a saját állampolgárai miatt.

A zárszámadás legnagyobb hibája talán ezen a területen található. Régóta ismert körülmény - itt az ellátórendszer finanszírozásáról beszélek -, hogy az egészségügyi finanszírozás egy elavult és rossz finanszírozási protokollon keresztül történik, amely sem a betegeknek, sem a kórházaknak, de valójában az államnak sem jó. Ez a rossz finanszírozási protokoll ráadásul alulfinszírozott kórházakat is jelent. A kettő következménye egy rendkívül rossz hatékonysággal működő egészségügyi ellátórendszer. Nem szabad elfelejteni, hogy 2019 volt az az év - és itt megint ismétlem magam -, ahol először ismerte el miniszter úr, hogy hányan halnak meg amiatt, hogy nem kapják meg a megfelelő ellátást. A rossz finanszírozási protokollok miatt jobban megéri ma Magyarországon - kapaszkodjanak meg! - egy lábat amputálni, mint megmenteni.

Ezt a példát azért hozom fel, mert Magyarországon volt a legmagasabb a lábamputációk aránya az Európai Unióban. Értik önök is, ugye? Jobban megéri ma finanszírozás kapcsán egy kórháznak a protokollok szerint, ha annak az embernek, mondjuk, érszűkület miatt, cukorbetegség következtében levágják a lábát, mintha, mondjuk, ércserét végeznének egy bonyolultabb eljárással, és megmentenék azoknak az embereknek a lábát.

Hasonlókat mondhatunk el a daganatos megbetegedésekről is, hiszen Magyarországon a legmagasabb a rák miatti halálozások aránya az Európai Unióban százezer lakosra vetítve. De itt mondhatnánk a magas vérnyomást, a cukorbetegséget, és sok-sok statisztikai adatot is felsorolhatnánk. Ahogy említettem már, ez a rossz finanszírozási rendszer viszont azzal jár, hogy a magyar állampolgárok befizetett járulékának és adójának egy része elveszik, hiszen azok nem hatékony módon kerülnek felhasználásra, és lényegében nagyon sok esetben nem is kapnak a befizetett járulékkért szolgáltatást.

Továbbra is problémát okoz a kórházak eladósodottsága, amelyet a 2019. évi költségvetés annak ellenére sem oldott meg, hogy az adósságállomány problémája ismert volt. Most beszélhetünk, visszahozhatjuk, hogy hány éves problémáról beszélünk, amikor az orvosbérek rendezéséről vagy az egészségügyi dolgozók bérrendezéséről beszélünk, de azt majd még egy későbbi felszólalásomban próbálom megtenni. Én csak arra szerettem volna felhívni a figyelmet felszólalásomban, hogy mióta én reggel bejöttem ide, a parlamentbe, én nem hallottam képviselőtársaimtól, hogy ezzel a problémával olyan sokat foglalkoztak volna. *(Nacsa Lőrinc: Mert a zárszámadásról van szó.)*

Ha ma Magyarországon megnézzük a felméréseket, hogy mit tartanak a legnagyobb problémának a magyar emberek - és ez évek óta így van, ez nem '20 hozadéka, nem a járvány hozadéka, nem '19-ről

beszélünk, hanem hosszú-hosszú évek felmérései -, Magyarországon az emberek kétharmada folyamatosan azt mondja, hogy a legnagyobb probléma, amivel szembesülhetünk, az egészségügy helyzete, és pontosan azért, amit önöknek mondtam, hogy megszületésüinktől a halálunkig végigkísér az egészségügy helyzete. Amit most tapasztalunk 2020-ban, pontosan ez világított rá a legjobban, hogy mennyire nem vagyunk felkészülve egy ilyen járványra, mennyire felkészületlen a kormányzat. Ha költségvetésről, forráselosztásról beszélünk, azért engedjék meg, amikor a mai nap is azt olvasom, hogy úrkutatásra fogunk egymilliárd forintot elkülöníteni, mondjuk, a szakképzési beruházásokból veszünk el, higgyék el, ez minden állampolgárnak bicskanyitogató, amikor ilyeneket olvas, hogy önöknek még mindig az úrkutatás. Remélem, gondolom, azért, mert oda készülnek. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszony. Megadom a szót Varju László képviselő úrnak, a DK képviselőcsoportja vezérszónokának.

VARJU LÁSZLÓ, a DK képviselőcsoportja részéről: Elnök úr, köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Valóban, a parlament életének, éves tevékenységének egyik legfontosabb témáját tárgyaljuk, hiszen nagyon sok pénz elköltéséről kell a kormánynak számot adnia az elmúlt időszakra vonatkozóan, hogy ezt hogyan tette, és miként zajlott le.

Ha ezt a folyamatot jellemezni kell, akkor a mai nap alapján, kifejezetten itt a kormányzat és az Állami Számvevőszék elnökének hozzászólásaként én tulajdonképpen három szóval is tudom jellemezni. Az első, ami erről az egészeztől szól, a beszámolásról, magára a költségvetésre vonatkozó pénzköltés, az elvesztegetett lehetőségek éve volt 2019. A mindenről, amiről pedig egyébként beszámolnak, ott éppen azért, mert hogy ez a helyzet kialakult, a miniszter úr sok mindenről beszélt, de az az érdekes, amiről nem. Tehát a nagy mellébeszélés zajlik mindeközben. Az Állami Számvevőszék elnöke pedig mindezt hitelesíteni kívánja részben jelentésében, részben mindazzal, amit elmondott. Így azzal a megalkuvással, amivel egyébként az Állami Számvevőszék hozzááll az állami pénzköltéshez, és csak egy-két példát is majd bizonyára említünk, és már el is hangzottak, amelyet figyelmen kívül hagy, azt gondolom, hogy ezeket a területeket nem lehet ilyen módon csinálni. Jogállamban az Állami Számvevőszéknek, azt hiszem, sok olyan lépést kellene megtennie, vagy fel kellene hívnia a figyelmet, amit ma nem tesz meg.

Ezek után én azt gondolom, hogy ha kiindulópontnak tekintjük, és ez evidencia - talán ebben kell vagy lehet egyetértenünk mindannyiunknak -, ez pedig az, hogy akkor a mindenféle beszámolók alapján 20 578 milliárd forintnál is többet költöttek el. Egy ekkora pénzmennyiségnél, azt gondolom, hogy mindazok, akik úgy gondolják, hogy ebben a folyamatban,

amikor ez lezajlott, akkor ők ebben tettek valami jót is, azt gondolom, ha elmondják, bizonyára igazuk van, ha kizárólag csak ez a fontos. De én úgy látom, hogy kizárólag csak ez történik. Eközben pedig megfigyelnek mindarról, ami akár ennek a helyzetnek a kialakulásában másképp is történhetett volna, és egyféle önkritikát is gyakorolhatnának, ami helyett egyébként tíz évre visszamenőleg kormányokra vagy még régebbi kormányokra mutogatnak önök, hogy egyébként akkor mi történt, ahelyett, hogy csinálnák rendesen azt, amit most vállaltak.

A rendesen csinálnának például az egyik része az, hogy rendes tervezés történik. Minden éremnek két oldala van. Örülhetnek és örülnek is annak, hogy a tervezett 4,1 százalékhelyett 4,6 százalékhelyett, ami azt jelenti, hogy egyébként a tervezésben alig egy 10 százalékhelyet tévedett a Pénzügyminisztérium, ami, én azt gondolom, hogy Pénzügyminisztériumnál, mondhatni, nem elvárható. *(Banai Péter Benő felé:)* Látom, hogy államtitkár úr kételkedve néz irányomba, de hát ez a helyzet. Mindenkinél, akinek ilyen pontossággal kell dolgozni, azt gondolom, hogy nemcsak, ami hiányzik, hanem, ami többlet, azzal ugyanúgy pontosan el kell számolni, hogy mi az, ami igazából történt.

(11.00)

Ha persze ezt is megnézzük, hogy mi van e mögött, akkor az én véleményem szerint a 2018. évben zajlott folyamatok alulbecslése az, amiből következik egy része ennek, és ilyen módon ebből a tervezési hiányosságból származó öröm, amiben önök tobzódhatnak, végül is nincs ezzel semmi baj, ez legyen meg, de azért nézzenek szembe ezzel a helyzettel. Ráadásul akkor, amikor erről a 20 578 milliárd forintról beszélünk a várt 19 580 millió forintos bevétel helyett, akkor azt is hozzá kell tenni, hogy mindezek után a költségvetési hiány, amit egyébként korábban betervezték, nem csökkent, hanem még növekedett is. Na most, miközben több pénzt költöttek el, meglett volna a lehetőségük - és ez a másik fontos gondolkodásbeli vagy szemléletbeli különbség -, hogy ha több lett a bevételük, akkor, drága miniszter úr, illetve tisztelt államtitkár úr, nem elkölteni kellett volna, hanem egyébként előre gondolkodva arra, hogy ha válsághelyzet van, akkor válsághelyzetben azokat a forrásokat fel tudják használni. Mivel ezt nem tették, és egyébként a válság bekövetkezett, válság van, ezért 2020-ban érdemben nem tudtak segíteni sem a családoknak, sem pedig a vállalkozásoknak. És most itt nagyon megengedő voltam, amikor azt mondtam, hogy nem tudtak, mert egyébként bizonyos értelemben és különböző területeken mondhatom azt is, hogy nem akartak segíteni. Ez az, ami - azt gondolom - óriási szemléletbeli különbség, az, ami lényegében itt, ezen a színpadon vagy azon a pulpituson előadásra került. Ezért én azt gondolom, fontos és beszélni kell azokról a területekről is, amit, mondhatnám úgy, miniszter úr elhallgatott, és amiről ő nem akar beszélni.

Egyébként pedig, amire olyannyira büszkék, ami a költségvetési hiány mértékére vonatkozik, gyakorlatilag ebben is rontottak, mert az európai módszertan szerint a GDP-arányban előirányzott 1,8 százalékos helyett 2 százalékos lett. Tehát nem elég, hogy több lett a pénz, amiről egyébként önöknek kormányzati logika alapján a végrehajtói hatalom oldaláról dönteni lehetett, azt még ráadásul úgy csinálták, hogy a magyar embereknek ettől nem lett jobb, és egyébként pedig gazdálkodási szempontból is hibáztak e tekintetben. Ha tehát az előirányzattól eltérő makrogazdasági költségvetési folyamatokat nézem, akkor azt hiszem, hogy ha a teljes képet láttatni mernék, akarnák, akkor azt gondolom, nagyobb vagy több önkritikát kellett volna megfogalmazni, vagy egyáltalán szükség lett volna rá, mert ehelyett egészen mást hallottunk.

Na most, ha eljutunk odáig, és ezt még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy miközben persze itt a 2019. évi folyamatokról beszélünk, ennek a folyamatnak az lett a vége, illetve abba a helyzetbe kerültünk, és elismerem, nem a kormány tevékenysége okozta azt, hogy a gazdaság rendkívül nehéz helyzetbe került ebben az évben, és mondjuk ki nyugodtan, válság van, az igazi probléma az, hogy önök az elmúlt időszakban nem tettek semmit ezért. Ha államtitkár úr büszke az azt megelőző évre is, mert a 2018-ashoz képest a 2019-es rosszabbul sikerült e tekintetben, de ha büszke erre, akkor legyen szíves arra is választ adni, hogy ha tulajdonképpen a magyar gazdaság helyzetét tekintve a növekedési lehetőségek mellett azzal, hogy a hiánycélra törekedtek, hogy azokat igyekezzenek betartani, még ha nem is sikerült pontosan, ha az államadósság csökkentése érdemben igazság szerint sajnos nem sikerült, de a szándékuk megvolt, egy olyan szituációban, amikor lehetett volna év végi költségek helyett államadósság-csökkentést végezni, az közelebb vihetett volna bennünket ahhoz a megoldáshoz, ami Magyarországot, Magyarország hajóját egy sokkal nyugodtabb kikötőbe vihetné: az, ami az euró bevezetésével együtt jár. És itt van az a következő része annak a nagy szemléletbeli különbségnek, hogy a kormány és feltehetőleg a kormányt támogató parlamenti többség politikai döntése megszületett a tekintetben, hogy belátható időn belül önök nem tesznek meg mindent azért, hogy egyébként a korábban vállalt kötelezettségünknek megfelelően az euróövezetbe tartozó állam legyen Magyarország. Éppen ennek következtében kiteszik azoknak az ingadozásoknak, amelyek a válságból következnek, a nemzetközi körülmények változása miatt kialakuló körülmények miatt, ezek között, én azt gondolom, ezért is rossz az a tendencia, amit önök elkövettek. Ha hozzáteszem, egy-egy elemére most csak részben utalva, hogy közben tulajdonképpen ezt a költségvetést a nyugdíjasok még finanszírozták is, akkor mindenképpen meglepő az a hurraóptimizmus, ami önökben megvan, mert az infláció majdnem 1 százalékkal haladja meg az önök által tervezett, és ilyen módon még azt a körülményt is, vagy az, ami önök számára finanszírozási oldalról kedvezőbb körülményt teremtett, hát még ezt is ehhez hozzátették.

A 2019. évi általános ítélethez, azt gondolom, hozzátehető, hogy volt egy dolog, amit azzal a költségvetéssel elkövettek. A különböző költségvetési intézményeknek a kialakult gyakorlat szerint az aláírása is hozzátartozik, és a saját részükre vonatkozó elfogadó nyilatkozat is hozzátartozik. 2019-nek egy drámai eseménye volt az, amit önök a Magyar Tudományos Akadémiával műveltek. Nem is volt meg az aláírásuk ehhez a költségvetéshez, ezért azt gondolom, hogy az önkritikánál itt már többet kellene gyakorolni, hiszen azok a politikai döntések, amelyekre nagyobb vonatkozásban, az euró vonatkozásában utaltam, és akár egy intézményi példaként is, önök erre nem lehetnek büszkék. Éppen ezért, azt hiszem, önmagában maga a törvénytervezetük ebben a formában nem is lesz támogatható.

Mi az, ami van a második csomagban, a második körben, ha az államháztartás funkcionális kiadásait is nézzük? Azt gondolom, egy összefoglaló mondatnál el lehet mondani, hogy önök mit tesznek. Mindenről, amit szeretnének, önök szeretnének dönteni. Mindent az államközpontú központosításban akarnak elkölteni, mindenre rá akarják tenni a kezüket, és egyébként ez egybeesik azzal a lényegében jogállamot tagadó, a hatalmi ágakkal kapcsolatos, mondhatni, hatalommegosztás megszüntetésének politikai szándékával, amit kiviteleznek azzal, hogy ennek a megszüntetését elvégzik. Ennek az egyik leglátványosabb eljárása, amit csinálnak egyébként, az önkormányzatokban van. A rendszerváltás egyik legfontosabb értéke, amiről a tanácsrendszer megszüntetésével azt gondoltuk, hogy igen, az emberek szeretik és igénylik, a demokrácia fontos oszlopa, amit az önkormányzatiság jelent.

(11.10)

Az lehet, hogy nem 3200 településen kell minden szolgáltatást biztosítani, de az egészen biztos, hogy 3200 település igényt tart arra, hogy a saját környezetben zajló fontos dolgokról maga tudjon dönteni. Önök egyébként - többek között költségvetési eszközökkel is - ezt a lehetőséget akadályozzák, és nem segítik. Nemcsak költségvetési eszközökkel végzik el ezt a munkát, évről évre szűkítik a döntéshozatal lehetőségét, hanem ezenkívül olyan szabályozási módon, más törvényekkel, éppen a parlament előtt szereplő törvénnyel is megtesznek mindent azért, hogy ezt akadályozzák.

Az egyik ilyen kiemelkedő elem mellett, hogyha az önkormányzatiság világát említettem, én szeretnék itt még egy dologra kitérni néhány rész kérdés említése előtt. Domokos László elnök úr úgy fogalmazott, hogy a parlamentnek döntenie kell arról, hogy válságmenedzselés vagy pedig változásmenedzselés az, amit végezni akarunk, mármint a parlament.

És ebben nem szeretnék közösséget vállalni fogalmazásban, illetve a válaszból következik, hogy láthatóan a kormánypártok és az ellenzék különvéleményen van. Ez azt jelenti, tisztelt elnök úr, én úgy látom,

hogy a kormánypárt lényegében úgy gondolja, hogy egy olyan változásmenedzselést kell lefolytatni, hogy a világ változásából következően - lényegében elszigetelt módon - Magyarország a saját logikája mentén tud boldogulni, és e változás folyamatában eszerint próbálja meg egyoldalúan, meglehetősen egyoldalúan, nemzetállami logika alapján végiggondolni. Miközben ellentétben ezzel én azt gondolom, hogy a világgazdasági válságból következően látszik, hogy egy ország önmagában, ha csak a járványveszélyből származó gazdasági következményekre utalunk, egyedül ezt nem tudja megoldani, nem is tudta megoldani, és Magyarország nem marad ki abból a sorból, bármilyen konvergencia-programot készített a minisztérium még márciusban, és szerette volna, de mondhatnám azt, hogy szeretettük volna, hogyha annak pozitívabb változatai vagy forgatókönyvei érvényesülnek, nem tud érvényesülni, hanem a gazdaság 8-9-10 százalékos romlásba, csökkenésbe kerül 2020-ban.

És ebben a helyzetben, azt gondolom, nyilvánvaló, hogy válság van, és ennek a válságnak a menedzselésére képtelen a kormány, nemcsak amiatt, mert egyébként ebben az évben és ebben az időszakban a halogató döntéseivel és a tehetetlenségével vagy a tétlenségével nem hozta meg a megfelelő döntéseket, hanem azzal is, hogy a 2018-2019. évi kedvező nemzetközi helyzetet, az emelkedő, növekvő költségvetési forrásait nem arra használta fel, hogy felkészüljön az egyébként önök által többször említett „érkezni fog” válságra, ami persze egészen másként és más módon érkezett meg, mint bárki várta volna. Önök nem felkészültek egy ilyen helyzetre, amelyre azt gondolom, hogy a közgazdaság szabályai szerint igenis fel kellett volna készülnie a kormánynak.

Éppen ezért azok a részterületek, amelyeken úgy gondolják, hogy önök eredményt értek el, amelyekről úgy gondolják önök, hogy ebből a több mint 20 000 milliárd forintból önök jól költöttek, az lehet, hogy az önök olvasatában helyes, de az én megítélésemben nem tud helyes lenni akkor, amikor lényegében mindennek a költésnek az a végeredménye, hogy az emberek kisebbsége járt jól az önök gazdálkodásának eredményeként, és a nagy többsége viszont vesztese lett ennek az időszaknak.

Veszteséget jelent a növekvő infláció; veszteséget hozott az, hogy lényegében hónapok alatt olyan árfolyamot ért el a forint, amely mindannyiunknak a legnagyobb kárt is okozza, és emellett éppen ezért, azt kell hogy mondjam, hogy az, amit ilyen módon tettek felkészülés kapcsán, ebben a formában nem elfogadható, és ennek következményei vannak 2020-ra is és '21-re is.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy annak a válságnak az eredményeként, ami kialakult, a 2020-as költségvetés összeomlott, ahelyett önöknek egy újat kellene benyújtani, amiből az következik egyébként, hogy a 2021. évnek sem lehet más a sorsa, bármennyire is érvelnek mellette, és mindig fontosnak tartják, hogy nyáron elfogadásra kerüljön. Ez az elfogadás, még azt sem akarom mondani önöknek, hogy ez kapkodás, az önök szisztémájában ez így történik, szerintem helytelenül, de a következmény itt van

előttünk: napi menedzselésben próbálják megoldani, ahelyett, hogy a parlament elé beterjesztett költségvetéssel és annak módosításával állnának elő, demokratához méltóan.

Arról meg külön nem beszélek, hogy egyébként a parlament erre hivatott, erre kijelölt szervezete, a Költségvetési bizottság előtt azoknak az anyagoknak, amelyek a Magyar Nemzeti Bank, akár egyébként a Pénzügyminisztérium által mint szakmai anyagok elkészülnek, önök ezeknek a szakmai anyagoknak a megvitatására sem hajlandók, negligálják. Lényegében beszűkítik az ellenzék lehetőségét, vitáját, és ezzel együtt a javaslattevői lehetőségeket is egy-egy ilyen pillanatban, ami akár a költségvetéshez vagy a zárszámadáshoz kapcsolódik.

Az önök gondolkodási filozófiájához, amelyet az elmúlt percekben igencsak kritizáltam, hozzátartozik az a szociális érzéketlenség is, hogy egy újabb konkrét példát említek, amely a gyermekek felé általában megvan. Önöknél a családi pótlék az, amely, mondhatnám, hogy érinthetetlen, tegyük idézőjelbe; oly módon érintetlen, azáltal, hogy a minden gyermeket minden családban segítő megoldást, annak értékét változatlanul hagyják.

Értem, hogy önök más filozófiában gondolkodnak. Értem, hogy a családok egy részét önök előnyben akarják részesíteni, az viszont kifejezetten zavar, és tiltakozom az ellen, hogy azokból a költségvetési bevételekből, amelyeket mindannyian megfizetünk, előnyben részesítik a keveseket, és érzéketlenségük nyomán pedig a többséget hátrányban hagyják, aminek ma minden egyes piaci bevásárlásnál, nemcsak az újpesti piacon, hanem a piacokon és mindenütt érzékeljük, hogy ennek mi a következménye, és a nehéz helyzetben az embereket magukra hagyták.

De mondjunk olyan példát is, hogy az érzékenységük és az érzéketlenségük egyébként hogy jelenik meg, amikor 2019-ben a honvédelmi kiadásokat 156 milliárd forinttal megemelték, és egyébként azóta látjuk, hogy milyen politikai bevásárlásokat végeztek akár Németországból, akár az Egyesült Államokból.

Tisztelt Államtitkár Úr! 156 milliárd forint hány családnak az életét tette volna könnyebbé, ha egyébként inkább azzal foglalkoznak, hogy a családi pótlék emelésére adnak lehetőséget?

(11.20)

Azt gondolom, hogy azok a folyamatok, amelyeket így említek most néhány példaként, ráirányítják a figyelmet nem csak az általános kritika után, hogy azokat, amiket megléptek, abban nem csak pozitív elemek vannak; mert felépíthetnek itt egy rózsaszín álomvilágot, de azért akkor ejtsenek már arról is szót, hogy továbbra is Magyarország - 2018 óta - jelentős eljárásfolyamat alatt van az Európai Unióban, mert önök egyébként nem úgy gazdálkodnak, ahogy kellene.

Azt is értem, hogy mivel önök nem akarnak az euróvezetethez tartozni, és emiatt azon kívül lévőként önökre vonatkozóan ennek nincs semmilyen szankciója, ezért önök felteszik a kezüket, és azt mondják,

hogyan nem kell vele foglalkozni. Csak tudja, nem így működik ez, én azt gondolom, sem a magyar emberek között, sem pedig az Európai Unióban. Nem ez a mutyizós megoldás, amivel, ha egyszer tenyérbe csaptunk, és szerződést kötöttünk valamire, akkor abból az következik, hogy egyébként együtt akarunk megoldani valamit, és önök ehelyett egyébként másoknak inkább a tenyerébe köpnek, ahelyett, hogy egyébként együttműködnének és Magyarországnak e tekintetben segítenének.

Egészen biztos, hogy lényeges értékítéletbeli különbség van, ahogy ezt a rengeteg pénzt, ami itt az önök rendelkezésére állt, és ebbe beleérthetjük nemcsak a teljes összeget, hanem azt a többletet, amit mint igazi jó adóbehajtó kormány begyűjtött maga alá, és maga akar eldönteni, mi pedig azt mondjuk, hogy ez helytelen, ezt nem kellett volna ilyen szempontból. Ilyen módon inkább ott kell hagyni az embereknél, ott kell hagyni azoknál a vállalkozásoknál, amelyek jobban és okosabban tudják felhasználni.

Én azt gondolom, és továbbra is egyébként változatlanul azt mondom, hogy igazságtalan az önök adópolitikája, az egykulcosos adópolitika. Bár itt az Állami Számvevőszék elnöke javaslata, ami az egy számjegyű személyi jövedelemadó bevezetésére vonatkozott... - ha jól értem, akkor mostanában nem lesz ebben előrelépés. Így az, amikor az adócsökkentésről olyan nagyon sokat beszélnek, részben igaz, részben pedig tegyük mindig hozzá, hogy az új adónemek bevezetésével ugyanazt a forrást begyűjtik, és láthatóan nemcsak begyűjtik, hanem igazi jó adóbehajtó kormányként el is szedik az emberektől.

Az egyetlen baj, hogy ez a rendszer azoknak kedvez, és itt megint egy példát mondok, azoknak a nagyvállalatoknak, úgy tüntetik fel, mintha 9 százalékos társasági nyereségadót kellene fizetni, amúgy egyébként, ha megnézzük, akkor a különböző kedvezmények okán 5 százalékot sem éri el, miközben a kisvállalkozások pedig a kedvezményeket nem tudják igénybe venni. Ezért ismét, nemcsak a családoknál, hanem a vállalatok életében is, a keveseknek, a nagyoknak, a hatalmasoknak kedveznek, az osztalékok kivenni tudó Fidesz-közeli cégeknek kedveznek, ők nagyon jól járnak vele, egyébként pedig a 80 ezer forintos nyugdíjból mindenki fizessen minden hónapban azonnal vissza 27 százalékot a magyar államnak, mert egyébként önök arra készülnek, hogy holnap újabb kormányhatározatot hoznak, hogy mire költik el úgy, hogy egyébként a parlamenttől csak általános felhatalmazásuk van, de az átcsoportosításokkal így foglalkoznak.

Ugye, államtitkár úr, az ön lelkiismeretét is nyomja az, ami a szerencsejátékadó-bevételekből származik? Pont ők azok, akik kevesebbet fizetnek, kevesebbet fizettek be 2019-ben is, éppen azon kedvezmények nyomán, amelyeket önök adtak nekik. Úgyhogy a kaszinókirályok az önök működése alatt igen jól járnak, ők ilyen szempontból hasznot húznak ebből az egész történetből, különlegesen nagy hasznot, míg, ahogy az előbb említettem, azokat a nyugdíjasokat,

akiknek a 27 százalékos áfán keresztül kell megfizetniük az adójukat az állam felé, még sújtják azzal, hogy a gazdálkodásuk eredményeként az infláció most már - mondjuk, ha jól emlékszem, két országot kivéve - Magyarországon a legnagyobb, és ezek következményeinek a mérséklésére pedig ebben az évben sem tettek semmit.

Én azt hiszem, hogy ez így elfogadhatatlan, mint ahogy egyébként a pénzköltésük, a huszonszözezer-milliárd forint elköltésük is elfogadhatatlan. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Szórványos taps az ellenzéki sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Varju László képviselő úr. Most megadom a szót Csárdi Antal képviselő úrnak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

CSÁRDI ANTAL, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Országgyűlés! Ha a 2019. évi költségvetést és annak teljesítését nézzük, ezt egyszerűen úgy jellemezhetjük, hogy a tücsök meséje: felelőtlen költségek fölösleges dolgokra, súlyos következményekkel.

2019 jó év volt pénzügyi szempontból, mégpedig az utolsó, jó ideig. A kormány mégsem tartalékol, nem költött olyan fontos dolgokra, amik a társadalom és a gazdaság alapjait megerősíthették volna: nem jutott rendes béremelésre az egészségügyben, az oktatásban, a szociális szférában, nem jutott az erőforrásait kímélő mezőgazdálkodásra sem, nem jutott a hazai piacra termelő kisvállalkozások megsegítésére, és nem jutott, sőt csökkent a finanszírozása a környezetvédelemnek, ami gyalázatos.

Pedig megtette volna a kormány, hogy az LMP 2018-as költségvetési módosítóit elfogadja, akkor egészen másképp ért volna minket a válság; egy stabilabb, válságállóbb gazdaságot és társadalmat, közszférát talált volna az új év. Például több száz orvossal és ápolóval lenne itthon több, akik 2019-ben kivándoroltak. Ez sok-sok emberéletet jelent, akiket meg lehetett volna menteni, és ez csak egyetlen dolog.

Most, 2020-ban, amikor a gazdaság és így az állami bevételek is bezuhantak, a hiány és az adósság kilő, az infláció megugrik, igen nagy szükség lenne pluszforrásokra, illetve arra, hogy a gazdasági-társadalmi alapok szilárdak legyenek és válságállóak. Ám ez nincs így, mivel a kormány a 2019. évi pluszbevételeket, csakúgy, mint az EU-ból érkező forrásokat és a kedvező világgazdasági helyzetből fakadó magas bevételeket, az előző években egyszerűen eltapsolta, saját üzleti köreinek zsebébe tette, fölösleges és káros beruházásokra költötte, a Liget-projektől a Paks II.-n keresztül a kínai vasúton át a stadionokig és az úgynevezett élsport nagyon durva, elfogadhatatlan mértékű támogatásáig, a vadászati világhiállítás kigömböcként növekvő tételéig. De az egyházak sem maradtak ki a pénzesőből.

Kimaradt viszont a szociális szektor, az önkormányzati szektor erőforrásainak védelme, a vízgazdál-

kodás, a talajkímélő gazdálkodás, kimaradtak az oktatásban dolgozók, az egészségügyi dolgozók, a megkezdett béremelések még sokévi inflációt sem fedeztek.

De kezdjük az elején, a költségvetés fő számainál! A költségvetés fő számaiból, előrejelzéseiből az államháztartási hiányon kívül semmi sem teljesült. Erre mondják sportnyelven, hátha így jobban értik, hogy teljes homály. A fő számok, tények az eredeti, elfogadott költségvetéshez képest: bevétel, központi alrendszer 19 580 milliárd helyett 21 542 milliárd, ez plusz 1962 milliárd; kiadások központi alrendszerben 20 578 milliárd helyett 22 670 milliárd, ez plusz 2092 milliárd forintot jelent; költségvetési hiány 998 milliárd helyett 1128 milliárd forint, ez plusz 130 milliárd; az államháztartás hiánya 1204 milliárd, a GDP növekedése 4,6 százalék, az infláció 3,4 százalék 2,7 helyett. A foglalkoztatottak számának növekedése 1 százalék a 1,5 százalék helyett. Bruttó átlagkereset-növekedés 11,4 százalék. A forint-euró árfolyama 2019-ben átlagosan 325,4 forint, a forint-dollár árfolyam éves átlaga 290,7 a 264,8 helyett.

(11.30)

Minderre mondhatjuk, hogy a 2018-as költségvetés óvatos volt, alulbecsülte a bevételeket és ezért a kiadásokat is, de mondhatjuk úgy is, hogy semmit sem találtak el, ami azért is probléma, mert a költségvetés nem egy tippelős játék, hanem az ország kormányzásának szilárd pénzügyi alapja.

Az eltéréseknek több látható és néhány sejthető oka van. Az első nyilvánvaló ok a szakmailag teljesen téves időzítés, az az általunk sokszor kritizált gyakorlat, hogy a következő évi költségvetést már tavasszal elfogadjatják; teszik ezt egyrészt az előző évi elszámolás, a zárszámadás teljes körű ismerete nélkül, másrészt a következő évi folyamatok teljes ismeretének hiányában, hiszen benyújtáskor még 8-9 hónap van hátra az évből. Ennyi időre nehéz a szükséges pontossággal előre látni, emiatt még az életbe lépés előtt elavultak a számok, egészen más alapokon kell dolgozni - ez egy pofon a stabilitásnak. Persze érthető az is, hogy a kormányt ez nem izgatja, a szakmaiságot egyre inkább nélkülöző ad hoc kormányzás arra épül, hogy senki más ne szólhasson bele a költségvetés alakításába, csak a kormányfő és egy szűk kör, ebből a szempontból másoknak felesleges is bármit tudniuk, ami, azt gondolom, így nincs rendben.

Az is mutatja azt, hogy a kormány magasról tesz arra, mi van a költségvetésben, hogy durva eltérések ellenére nem módosították a főszámokat, elvben ma is azok alapján a fals számok alapján működik a költségvetés teljesülése, amelyeket 2018 elején leírtak. A stabilitást háttérbe szorító önkényes kormányzás felé mutat az is, hogy fokozatosan rendeleti kormányzásra térnek át, a kormány egyre nagyobb területen egyre nagyobb összegeket csoportosíthat át parlamenti jóváhagyás nélkül. Ez látszik a fő oknak, ami az úgynevezett alultervezést illeti, hogy a pluszbevételekkel a kormány szabadon rendelkezhesen, osztogathasson, és még azt a gyenge ellenőrzési korlátot se kelljen elviselnie, amit

a nem túl önálló fideszes parlamenti képviselők jelentenek.

Van még egy trükk, amely szintén a kezdeti alacsony számok mögött van, az, hogy a végén bejelenthetik, hogy egy-egy terület mennyivel több forrást kapott. Ugye, pontosan tudjuk, hogy a kommunikáció és annak a működtetése egy rendkívül kiemelt területe a magyar kormánynak, és persze értjük azt, hogy sokszor elég, ha bejelenthetik, hogy mennyivel többet költöttek az előirányzathoz képest, de azért azt látni kell, hogy ezekben az esetekben sokszor az eredeti terv, tehát az előirányzat alacsonyabb volt, mint az előző évi, azaz még az emelés után is csak körülbelül az előző évivel azonos szinten lesz a finanszírozás. Jó példa erre az egészségügy, ahol jól mutat, hogy a tervhez képest 200 milliárddal nőtt a kiadás, csak hogy a terv az előző évinél jóval alacsonyabb volt, attól pedig, amit az ellenzéki pártok javasoltak módosítóikban, és amire valóban szükség lenne, sok száz milliárd forinttal maradt el.

Ennyit a tervezés hiányosságairól és annak okairól. Lássuk, hogy végül is mit mutat a költségvetés végrehajtása, mire adtak több pénzt, mire adtak kevesebbet, és milyen preferenciák húzódnak meg e mögött!

A legfeltűnőbb és legnagyobb arányú növekedés a szórakoztató, kulturális, vallási tevékenységek és szolgáltatások esetében látható: 27 százalékos az emelkedés, plusz 272 milliárd forint az államháztartás konszolidált pénzügyi szemléletű funkcionális kiadásain belül. Ezen belül plusz 106 milliárd forint ment el sportra az eredeti 300 milliárdon és a költségvetésben ugyan nem számolt sportra 150 milliárdján felül, mert az adókedvezmények összege, ugye, nem része a költségvetésnek, csak feltüntetik ott.

Az egészségügyi finanszírozás a tervekhez képest 200 milliárd forinttal nőtt, ám az előző évhez képest csak 130 milliárddal, és ha belegondolunk abba, hogy ez egy 1700-1900 milliárdos tétel, ahol csak az infláció 3,4 százalékot, azaz 65 milliárdot elvisz, a finanszírozás reálértéken alig 3 százalékkal nőtt, ami édeskevés a hosszú évek óta fennálló alulfinszírozás miatt. Jól mutatja ezt az is, hogy a kórházi tevékenységekre a 2018. évi 1011 milliárd forintos teljesítés után kevesebbet voltak 128 milliárddal kevesebbet betervezni, ez azt jelenti, hogy a kórházak adósságai alig több mint fél év alatt újratermelődtek.

Ami sok száz milliárd forintot elvitt még 2019-ben, az a törvényhozó és végrehajtó szervek plusz 120 milliárdja, illetve a pénzügyi és költségvetési tevékenységek és szolgáltatások plusz 260 milliárdja, azaz a kormány saját magára és apparátusára költötte a pluszforrások jó 20 százalékát.

Jelentős többletforrást vitt el az államadósság kezelése, plusz 116 milliárd forintot, ami már figyelmeztető jel volt tavaly is, hogy az euró/forint árfolyam elengedésének vannak durva mellékhatásai. Azt pedig nem kell magyarázni, hogy idén, amikor az adósság elszállt, milyen terhek várnak a költségvetésre, ezen keresztül mindannyiunkra, leginkább a következő generációra. Az államadósság finanszírozásának elszállása azért is említésre méltó, mert sokéves trendet tört

meg, amikor ez a teher, ha lassan is, de fokozatosan csökkent.

Az oktatásban ugyanaz a helyzet, mint az egészségügynél: trükkök százai segítségével kimutatható, hogy 300 milliárddal több jutott a területre, ám ez az előző évinél csak 40 milliárddal több, ami még az inflációt sem fedezi. Az oktatást továbbra is kivézeteti a kormány, az ország szempontjából önsorsrontó módon.

A szociális szektor finanszírozása is enyhén emelkedett, de a több évtizedes hiányokra nem született válasz.

Ami pedig a makroszámokból a legfeltűnőbb és legszomorúbb: az egyetlen nagy terület, ahol az általános forrásbővülés közepette is csökkentek a kiadások, az a környezetvédelem. Gyalázatos, hogy amikor átlagosan 10 százalékkal bővültek a költségvetés lehetőségei, ide 50 milliárd forinttal, azaz 13,4 százalékkal kevesebb jutott.

Az általános kép után hadd szóljak pár szót néhány területről! 2019-ben az NFA egyenlege jelentősen javult, aminek háttérében a foglalkoztatottság növekedése állt. Az NFA kiadása a tervezettnél 33,1 milliárd forinttal kevesebb lett, míg bevétele 12,8 milliárd forinttal, azaz 2,8 százalékkal több, így az NFA egyenlege 46 milliárd forinttal lett több a tervezettnél. Az NFA bevételein belül a szakképzési hozzájárulás közvetlen működési bevétel címének növekedése 9,3 milliárd forinttal haladta meg az előirányzat mértékét, emellett a kiadások tekintetében megtakarítások keletkeztek az NFA-nál. A foglalkoztatási és képzési támogatásokra az eredetileg tervezett 35 milliárd helyett csak 21,3 milliárdot költöttek. Ezek a számok jól példázzák, mit csinál a kormány rosszul. A javuló foglalkoztatás miatt javulnak a számok, ám ők ahelyett, hogy a nyereséget befektetnék, azaz a humán tőke fejlesztésére fordítanák, eltapsolják; béremelések helyett, ami beruházás a humán tőkébe, és a foglalkoztatás, a képzés javítása helyett, ami a kínzó munkaerőhiányt enyhítette volna, egyszerűen elköltötték valami egészen másra.

2019 novemberében a teljes közszférában létszámstopot rendeltek el, illetve nem az egész közszférában, mert az egészségügyben ez igen gyors összeomláshoz vezethetett volna, pedig a közszféra minden területén olyan szintű létszámhiány van és volt már tavaly is, aminek következtében az ellátási problémák már a működőképességet fenyegették. A kormányhivatali ügyintézés összeomlott, a szociális ágazatban rengeteg a betöltetlen álláshely, a kormány úgy szervezte át az egész ágazatot - ami egyébként még a mai napig is zajlik -, hogy nem egyeztetett az érdekképviseletekkel, de ezt már lassan megszoktuk a magyar kormánytól. A gazdaságban jelen lévő strukturális problémákat a kormány nem kezelte. Míg bizonyos ágazatokban és bizonyos régiókban szinte teljes volt a foglalkoztatás, máshol viszont munkaerőhiánnyal küszködtek, nem lehetett betölteni az állásokat. A bérek tekintetében is nagyon nagyok a különbségek az országon belül, ami, azt gondolom, rendkívüli problémákat okoz ma is, a jövőben pedig ezek valószínűleg eskalálódhatnak.

A problémákra az egyik megoldás pont a képzés, a szakképzés, az átképzés és az oktatás lehetne. A foglalkoztatási és képzési támogatások címén olyan munkaerőpiaci programok finanszírozására kerül sor, amelyeknek célja a közfoglalkoztatásból a versenyszférába történő átlépés segítése, a közfoglalkoztatás helyett az elsődleges munkaerőpiacra történő belépés segítése, valamint a tartósan munkanélküliek munkaerőpiaci integrációjára vonatkozó uniós ajánlás teljesítése - na, hát ezt sajnos nem sikerült maradéktalanul teljesíteni. Bár a közfoglalkoztatottak száma csökkent, számuk még mindig százazres nagyságrendű. A közmunkások rendes munkába állása csökkent, ebben szerepet játszott, hogy egyre nagyobb a közfoglalkoztatottakon belül a foglalkoztathatóság szempontjából kedvezőtlen helyzetben lévők aránya, ezért rendkívül ellentmondásos az az adat, hogy a tervezettnél 14 milliárddal kevesebbet költöttek átképzésre és foglalkoztatási támogatásra, ha pedig mégis maradt volna forrás, azt át kellett volna csoportosítani az NFA-n belül a szakképzési és felnőttképzési támogatások előirányzatra a fent említett problémák miatt.

(11.40)

2019-ben folytatódtak a megszorítások az oktatásban is. 2019-ben az előző évhez képest 1,6 százalékkal csökkent az oktatási tevékenységekre fordított összegek aránya az államháztartáson belül, folyó összegben viszont 41 milliárddal volt magasabb ez az összeg a tavalyihoz képest, ami az egyetemi beruházásokra jutott többlettámogatásra, ösztöndíjprogramra, valamint a Budapesti Corvinus Egyetem PPP-konstrukciójának a kiváltására biztosított összeg volt. Az iskolai előkészítés és alapfokú oktatás, valamint a középfokú oktatás együttes kiadása 13,5 milliárd forinttal nőtt 301 milliárd forintra azért, mert megnőtt az egyházi, a nemzetiségi önkormányzati és a magánfinanszírozású intézmények támogatása. Ennek oka többek között, hogy a 2019. évi intézményi átszervezések során 12 tankerületi központ 17 köznevelési intézményt adott át egyházi, illetve nemzetiségi önkormányzati fenntartásba. Három tankerületi központ részéről történt fenntartójog-átvétel egyházi, illetve nemzetiségi önkormányzati fenntartótól, ez 403 munkavállalót és 3090 tanulót érintett. A fenntartóváltással összefüggésben a Klebelsberg Központ 2019. évi eredeti előirányzata terhére 434,8 millió forint került átcsoportosításra. Az oktatás egyéb kiadásai a 804 milliárd forintra tervezett támogatással szemben 1089,8 milliárd forintos kiadással zártak.

Az óvodai ellátás finanszírozása annyiban javult, amennyit a gyermekek létszámnövekedése megkövetelt, de egy fillérrel se többel. Az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők bértámogatási előirányzata 177,8 milliárd forint volt, ami végül 180 milliárd forintra emelkedett, tehát 0,2 milliárd forinttal. Ez nem jelentett valódi béremelést, és értelemszerűen az

inflációt sem fedezte. Látható tehát, hogy az oktatásban is nagy szükség volna rendszerszintű forrásbővítésre, a munkaterhek csökkentésével párhuzamosan. A pedagógusoktól a segítő munkatársakig, az iskola pszichológusokig, a nevelési tanácsadókig mindenki leterhelt, nyomott bérekért dolgozik, és az ő kezükben van a gyermekeink sorsa, az országunk jövője. Mégis mire számít a kormány? Hogy az ő gyerekeik majd a magániskolákban jó oktatási feltételeket kapnak? És mi lesz a többi sok százezer gyerekkel?

Sajnos eljutottunk a 2019. évi költségvetés leg-súlyenteljesebb részéhez: mi van a klímavédelemmel és az energiapolitikával? Hova tűnt 50 milliárd forint a kvótapénzekből? A 2019-es zárszámadás számai alapján az ország a közelében sincs a kívánatos klíma- és energiapolitikanak. Paks II.-re és a kapcsolódó kétes létjogosultságú fejlesztésekre több mint 100 milliárd forint ment el, miközben az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások támogatására alig jut valami. Évi 300 milliárd forintos komplex épületenergetikai programra lenne szükség, ami több tízezer munkahelyet teremtene. S ugyan sok jogcímcsoport van az energiahatékonyságra, ezek mind-mind rendkívül alacsony összegeket tartalmaznak. A kvótabevételekből működtetett zöldgazdaság-finanszírozási rendszerben mindössze 20 milliárdot költöttek el, miközben az országnak 74 milliárdos a kvótabevétele. Mi történt a többi pénzzel? Az már csak ráadás, hogy a bányakoncessziós díjért cserébe engedjük a fosszilis energiaforrások kutatását, sőt a Miskolci Egyetem a szénbányák újrainvitásának vizsgálatára kapott pénzt. Olyan, mintha nem is a 2019-es, hanem az 1979-es költségvetés zárszámadását tárgyalnánk. Tényleg! A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap vagyona a korábbi éveknél jobban nőtt, de így sem lesz elég pénz benne a 2030-as évekre, amikor is fedezni kellene Paks I. lebontását és a hulladékok kezelését.

Ami az egészségügyet illeti, a kormányzati célkitűzéseket az „Egészséges Magyarország 2014-2020” stratégiája tartalmazza, amelyek között szerepel az egészségügy működési hatékonyságának növelése, az egészség megőrzése, az egészségügyi ellátórendszer humán erőforrás-helyzetének és az ellátórendszer prevenció kapacitásának javítása, valamint az alapellátás megerősítése, illetve a betegútmenedzsment optimalizálása. Ezért az egészségügyi ágazat 2019. évi tevékenysége névleg arra irányult, hogy a lakosság egészségi állapotát fejlessze, a betegségek megelőzését, korai felismerését, gyógyítását, a betegek rehabilitációját egyenlő hozzáféréssel biztosítsa. Ezzel szemben az látható és érzékelhető, hogy egyre hiányosabb az egészségügyi ellátás, a szakellátások, a rendelések szünetelnek, vagy olyan határidőkkel fogadják a betegeket, ami a gyógyulásukat veszélyezteti. A közfinanszírozott ellátás diszfunkcionális működése a magán-szolgáltatók irányába tereli a pácienseket, ami a szegényebbeket hátrányos helyzetbe hozza. Miközben a magán-szektor erősödik, a közellátás fokozatosan sorvad, amelyre a munkaerőhiány miatt egyre nagyobb teher hárul.

Azokon a területeken, ahol nincs házi orvos, a korai halálozás kockázata kétszerese a betöltött körzetekhez viszonyítva. Jelenleg 440 praxis áll üresen. A 150 százalékos finanszírozási többlettel mindössze a házi orvosi kassa korábbi hiányát sikerült ledolgozni és ezáltal némileg korrigálni az alapellátó orvosok addigi méltatlan helyzetét. Az egészségügy esetében tipikusan megfigyelhető, hogy az intézmények a legkisebb ráfordítással próbálják a legnagyobb egészségnyereséget elérni. Magyarországon a betegek a kórházi szakellátást, a kórházi kivizsgálást részesítik előnyben, habár a kezelésük házi orvosi ellátás keretében is megoldható lenne. A házi orvosi rendelők korszerű felszerelésével bővíteni lehetne az alapellátást, nagyobb terhet lehetne levenni a kórházakról és rendelőintézetekről, de ehhez helyre kell hozni a házi orvosok presztízsét.

Történetek beavatkozások például a sürgősségi ellátás esetében is, és készülnek tervek az alapellátás megerősítésére, de egyelőre a 2015-ben elfogadott alapellátási törvényhez kapcsolódó rendeletekkel nem sikerült előrukkolnia az egészségpolitikának. Nincs figyelem az erőforrások átcsoportosítására, az egyenlőség biztosítására, és nem működik a társadalmi mobilitás sem. Mindezek nyomán folyamatosan romlik a lakosság egészségi állapota. A prevenció programok hatékonysága sem éri el a kívánt szintet. Ennek egy erős példája, hogy a hátrányos helyzetű régiókban magasabb a dohány-, illetve drogfogyasztás, kevesebb egészséges ételt tudnak fogyasztani, s több a daganatos és légzőszervi megbetegedés is.

A társadalombiztosítási alapok a 2019. évet 234,9 milliárd forintos hiánnyal zárták, ami az Egészségbiztosítási Alap 107,2 milliárd forintos deficitjéből tevődik össze. Ezt toldozgatással nem, csak szisztematikus átalakítással, a teljes egészségügy megújításával, a társadalombiztosítási rendszer átalakításával lehet hatékonyan működtetni, amint azt a fenti adatok is igazolják. A kiadások esetében a törvényi előirányzattól elmaradtak a rokkantsági rehabilitációs ellátások kiadásai, ugyanakkor magasabb lett többek között a nyugellátások finanszírozására juttatott gyógyszer-támogatások összege. A rokkantsági és egyéb rehabilitációs programok fokozott gazdasági jelentőséggel bírnak, hiszen a mentális állapot javulásán túl az egészségügyi, fizikai állapot javulására a rehabilitáció nyomán kevesebb ellátásra, ápolásra van szükség, illetve nagyobb arányban térhetnek vissza a betegek a munka világába. Ezenkívül minden magyar állampolgárnak joga van a lehetősége szerinti minél teljesebb életre.

Számos segédeszköz-manufaktúra csödközeli helyzetbe került, így már csak néhányan, de erőn felül próbálják folytatni a betegek, a fogyatékos, illetve mozgássérült emberek ellátását. A gyógyszer-támogatás-egységrendszer az összeomlás szélén áll, mivel a gyógyszer-támogatás-egységrendszer átlagos árát 15 éve változatlan, miközben a béremelések és az euró árfolyamának emelkedése miatt több hazai gyártó is a működőképtelenség határára került. Fejlesztetni, korszerűsíteni az említett okok miatt nem tudnak. Emelni és egységesíteni

kell a tb-támogatást, figyelembe kell venni a mozgáskorlátozott emberek innovatív segédeszközökhöz való nagyarányú hozzáférését és az ellátás minőségének javítását.

Az egészségügy területén az ellátások biztosítására, valamint az intézmények működésére az államháztartási kiadások 8,9 százalékát fordította a költségvetés. Ez 0,2 százalékkal alacsonyabb, mint 2018-ban. Alapvető fontosságú, hogy arányaiban az intézmények működtetésére megfelelő anyagi forrást kell biztosítani az egészségügyben, a diagnosztikai műszerek amortizálódásától kezdve az egyre csökkenő szakemberhiányon át. Ráadásul a kórházi adósságok egyáltalán nem enyhültek, 2019 végére a kórházak adóssága körülbelül 80 milliárd forint nagyságrendű volt, és továbbra is megállíthatatlanul gyarapodik.

Az eladósodáshoz hozzátartozik a kis léptékű béremelés miatti többletkiadás, amire a kormány szintén nem teremtette meg az eredeti fedezetet, ráadásul a béremelés szükséges, de ilyen mértékű béres kiadásnövekedés nem oldja meg az egészségügyben lévő hiányosságokat.

(11.50)

Ha nem történik meg a teljes gyógyítói kör anyagi veszteségeinek azonnali és várható veszteséggel arányos kompenzálása, akkor a szakkolgozók tömeges elvándorlására, kilépésére lehet felkészülni, de a legnagyobb vesztesek a gyógyulásra váró betegek lesznek.

Az egészségüggyel kapcsolatban hozzá kell tennem még egy fél gondolatot, hogy önök rendkívül büszkén hirdetik a most elindított béremelést, ami elég sajátos feltételekhez van kötve. De azt lássuk be, hogy ha önök csak az elmúlt három évben a költségvetés tárgyalásakor egyáltalán elolvasták volna az ellenzék részéről benyújtott módosítókat, akkor tapasztalhatták volna például, hogy az LMP az elmúlt három évben mindhárom költségvetés tárgyalásakor javasolta, hogy kifejezetten az egészségügyben dolgozók általános béremelésére több száz milliárd forinttal fordítson többet a kormány. Persze, önök nem hallgattak meg senkit, mert önök nem tekintették partnernek az Országgyűlésben az ellenzéki padosorokban ülőket. De azt gondolom, hogy az, hogy az orvosbéremelés csak most jelenik meg, az az önök szégyene.

Azt gondolom, hogy alapvetően azt tudjuk elmondani a 2019. évi költségvetés zárszámadásáról, hogy tökéletesen megmutatja azt a világgépet, azt az ideológiát, amit önök követnek, és ami sajnos nem az itt élő honfitársainknak az érdekeit szolgálja, hanem jellemzően a saját szűk gazdasági és politikai köreiknek a kiszolgálását. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az ellenzék soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Csárdi Antal képviselő úr. Megadom a szót Mellár Tamás képviselő úrnak, a Párbeszéd képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, Mellár képviselő úr.

DR. MELLÁR TAMÁS, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Kedves Képviselőtársaim! A 2019. évi zárszámadás kapcsán természetesen a megelőző esztendőről kellene beszélni, de nyilvánvaló az, hogy nem tehetünk úgy, mintha nem történt volna azóta semmi.

Ha ránézünk az eseményekre, akkor azt lehet látni, hogy a 2020-as események, amelyek a vírusválsággal kapcsolódnak össze, egészen más megvilágításba helyezik a 2019-es évet, annak a megítélését és értékelését. Ugyanis, hogyha nem tudnánk sok mindent arról, hogy mi történt 2020-ban, akkor azt is gondolhatnánk, hogy ez a 2019-es év egy nagyon sikeres, nagyon jó év volt, hiszen a gazdaság 4,6 százalékkal növekedett, dinamikusán nőttek a dolgozóknak a bérei, a költségvetési hiány a tervezettnél megfelelően alakult, a maastrichti kritériumokat teljesítette, 3 százalék alatt volt, 2,4 százalék pontosan, az adósság/GDP hányados a 2018-as 69,1 százalékról 65,4 százalékra csökkent - tehát minden szép és minden jó.

Azonban hogyha emellé odatesszük azt a másik hasonló számsort, ami a 2020. év végén nagy valószínűséggel jelentkezni fog, akkor egy egészen más képet fogunk kapni: a GDP valószínűleg 6-8 százalékkal fog csökkenni 2020-ban; a költségvetési hiány elérheti a GDP 7-9 százalékát; az adósság/GDP hányados 77-78 százalékos lesz az év végére. Ezeket nem én mondom, ezeket a pénzügyminiszter mondta, és a Költségvetési bizottság elnöke több alkalommal is megemlítette.

Tehát mi is történt? Mondhatjuk azt, hogy mindez azért történt meg velünk, és azért ez az éles fordulat, merthogy világgazdasági válság van. Ez kétségkívül igaz, ennek igen jelentős szerepe van. Azonban nagyon fontos lenne azt látni és azt érzékelni, hogy ilyen jelentős mértékű különbségre, amely a két esztendő között megvalósul, nem láttunk példát a 2008-as világgazdasági válság után, a 2009-es esztendőben sem.

Tehát itt mindenképpen szükséges arról néhány szót ejteni, hogy bizony itt visszaköszön két dolog: egyrészt az, hogy továbbra is megvan a magyar gazdaságnak a jelentős sérülékenységé, és az, hogy a kormány egy hibás költségvetési politikát és költségvetési gyakorlatot valósított meg az elmúlt esztendőben, ami hozzájárult ehhez az egész dologhoz. Erről egyébként már kollégáim is beszéltek, éppen az előttem szóló Csárdi Antal is és Varju László is, ezért egy kicsit nehéz helyzetben vagyok, hogy ismétlésre kényszerülök, ugyanakkor meg könnyű helyzetben, mert talán jobban érthetővé válik, hogy mit is szerettem volna kihozni az egészből.

Nos, nézzük meg a zárszámadást, a '19-es zárszámadást, hogy mit is jelent a zárszámadás. Azt jelenti, hogy a tervet és a tényadatokat össze kell hasonlítani, össze kell vetni. Szintén elhangzott már, hogy ha összevetjük a terv- és tényszámokat, akkor azt láthatjuk, hogy szinte semmi nem teljesült úgy, ahogy a tervekben le volt írva, illetve egyetlenegy dolog teljesült csak, ez pedig az államháztartási hiánynak a nagysága, ez pontosan úgy teljesült, ahogy ez le volt

írva. De ez a nem teljesülés nem pusztán azt jelenti, hogy valamilyen véletlen hatás, véletlen tényező vagy külső sokk következtében történt volna meg, mert ez az eltérés egy szisztematikus eltérés, amely szisztematikus eltérés nyilvánvalóan arra utal, hogy a kormány milyen gazdaság- és ezen belül milyen költségvetési politikát folytat.

Nézzük csak meg, hogy hogyan is teljesült ez az 1200 milliárd forintos hiány, ami a tervben szerepelt! Úgy teljesült, hogy az államháztartás teljes bevétele 2300 milliárd forinttal megnövekedett, és ennek megfelelően egyébként megnövekedett a kiadási oldal is a tervezetthez képest. Ha csak szűken az államháztartást, illetve a költségvetést nézzük, akkor a költségvetés esetében ez a különbség 2000 milliárd forint, tehát a költségvetésnek 2000 milliárddal lett több bevétele, de ezt a költségvetés saját hatáskörben el is költötte, mégpedig úgy költötte el, hogy nem kért hozzá parlamenti felhatalmazást, nem nyújtott be pótköltségvetést, ahogy egyébként ezt a korábbi években sem tette meg.

Ezek után olvasom az amúgy független Állami Számvevőszék jelentését, ahol az összegzésben a következőt olvasom, idézem: „A 2019. évi központi költségvetés végrehajtásában jog- és hatáskörrel rendelkezők a 2019. évi költségvetésben meghatározott pénzügyi keretek között szabályszerűen gazdálkodtak a közpénzekkel.” Rossz rá gondolni, hogy mi lett volna, ha nem szabályszerűen gazdálkodnak ezekkel a közpénzekkel. Azt kérdezném majd az itt ülő elnök úrtól, hogy végül is mekkora az a százalékos eltérés, amelynél az ÁSZ fog majd valamit mondani, valami ejnye-bejnyét, mert úgy látszik, a 10 százalékos eltérés a költségvetési tervhez képest nem volt elégséges.

(12.00)

Szerencsére azonban van más olyan szervezet is, amelyik vizsgálja ezt az egész kérdéskört, hogy a költségvetés hogy is néz ki. Itt szeretném idézni az Open Budget Surveynek a két évenként elkészülő jelentését, amely 117 országra terjed ki, és 2019-ben is végeztek megfigyelést. Magyarország a lehetséges 100 pontból, amelyben értékelték, 45 pontot kapott meg. A megfelelő szint 61 pont lett volna, ebből, mondom, mi 45 pontot tudtunk elérni. Az Európai Unió egyetlen országa sem ért el ilyen alacsony pontszámot, mint mi, Európában is csak Észak-Macedónia, Szerbia és Bosznia-Hercegovina végzett mögöttünk.

Ez a közlemény azt is leírja itt, hogy mindez azt jelenti, hogy az adófizetők számára egyre kevésbé van arra mód és lehetőség, hogy a közös pénzünk felhasználására vonatkozóan megfelelő információkat tudjanak kapni, és hogy legyen egyáltalán bármilyen közvetett beleszólási lehetőségük ezeknek az elköltésébe. Ezek azért eléggé kemény szavak, és azt gondolom, hogy igen fontos lenne, hogy a Pénzügyminisztérium figyeljen ezekre az Open Budget Surveykre is, és próbálja meg a gyakorlatát úgy alakítani, hogy legalább azt a 61 pontot érjük el, ami még mindig nem kiváló, de legalább a megfelelő szintet el tudja érni.

Az elmúlt két-három esztendő tapasztalatai alapján nagyjából össze lehet rakni azt, hogy hogyan is működik az Orbán-kormány költségvetési tervezése, a költségvetés végrehajtása és az erről szóló beszámoló is. Az egész gyakorlat nagyon ügyesen van fölépítve, és a célja az, hogy egyfelől eljeltentéltelentse a költségvetési törvényt, és ezzel párhuzamosan a parlament döntéshozó és ellenőrző szerepét pedig negligálja.

(Az elnöki széket dr. Brenner Koloman, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Hogyan működik ez az egész mechanizmus? Megint csak képviselőtársaim már jelezték, de én is aláhúdom ezt, az első dolog a tavaszi elfogadás. Azért fogadja el az Orbán-kormány tavasszal, illetve azért nyújtja be tavasszal és fogadtatja el képviselőivel a költségvetési törvényt, mert ekkor még nincs elégséges megbízható információ, statisztikai adat arra vonatkozólag, hogy reálisan meg lehetne ítélni azt, hogy a makropálya hogy néz ki, hiszen a megelőző évről sincs még zárszámadás, a folyó év meg éppen hogy csak elkezdődött, és így a következő esztendő valahol nagyon-nagyon a levegőben lóg. De ezt tudatosan teszik, pontosan amiatt, hogy ne lehessen aztán később számonkérni, hogy mennyire irreális volt a költségvetés tervezése.

A második fontos dolog az, hogy módszeresen és szándékosan alulbecsüli az inflációt és a forint árfolyamát is; mind a kettőt, meg lehet nézni az elmúlt években, így teszi. Miért teszi így? Azért, mert ha az inflációt alulbecsüli, és ehhez képest az infláció lényegesen magasabb lesz, akkor ez inflációs adót jelent. A kormány mindig arra hivatkozik, hogy ők nem vetnek ki új adót, nem, csak például az inflációs adót vetik ki, és az inflációs adó egy olyan adó, amelyik a szegényeket sokkal jobban sújtja, mint a gazdagokat, és nem lehet alóla kibújni, mindenkinek fizetnie kell. Nyilván az inflációs adó úgy működik, hogy ha magasabb az infláció, mint amekkorát terveztek, akkor a bevételek megnövekszenek, ugyanakkor a kiadások változatlanul maradnak, és ez azt jelenti egyébként, hogy reálértékben a kiadások csökkennek. A forint árfolyamának pedig az alulbecsülése és aztán a fölpörgetése magának az árfolyamnak, ez pedig azt eredményezi, hogy az MNB-nek árfolyamnyeresége lesz, és az árfolyamnyereséget szintén be lehet kanalizálni az elkölthető pénzek közé.

De természetesen hozzá kellene tenni, hogy ennek a másik oldalán a vesztesek azok a magyar állampolgárok, akik egyrészt a jövedelmük reálértékét, másrészt pedig a vagyonukat veszítik el nemzetközi vagy külföldi relációban tekintve. Hasonlóképpen egyébként a gazdasági növekedést is alulbecsüli rendszeresen a kormányzat, de itt azt el lehet mondani mentségükre, hogy azért a gazdasági növekedésnél sok-sok bizonytalanság van, tehát ott egyfajta óvatosság azért érthető lehet, bár azt gondolom, hogy ilyen mértékű talán nem.

Az alulbecslés következtében, tehát amikor a bevételeket alulbecsüli a kormány, akkor ebből az következik, hogy egyfajta többlet keletkezik, és ezt a többletet egyébként rendre nem használja föl például az

államadósság csökkentésére, hanem saját hatáskörben használja föl, ahogy erről már szó volt. Ha a tavalyi esztendőben, a 2019-es esztendőben keletkezett 2000 milliárdot fölhasználta volna adósságcsökkentésre, akkor ez 5 százalékponttal javíthatta volna az adósság/GDP hányadost, vagyis 60 százalék körül tudtunk volna nekivágni ennek az esztendőnek, és akkor most nem kellene azt mondanunk, hogy 77-78 százalékos adósság/GDP hányados várható az év végére, hanem ennél nyilvánvalóan kevesebb.

Mindehhez a gyakorlathoz hozzájön még az a kormányzati gazdaságpolitika, és nyilván költségvetési politika is, amelyik egy prociklikus gazdaságpolitika, vagyis a viszonylag jó konjunkturális időszakban is élénkíti a gazdaságot, felpörgeti, és persze sajnos túlpörgeti ezt a gazdaságot. Ebből következően persze magas lesz a gazdaság növekedési üteme, de ez nem egy természetes növekedési ütem, hanem egy erőltetett növekedési ütem, amiből aztán az is következik, hogy ez a gazdaság föléli a kapacitástartalékait, fölél mindenfajta tartalékot, ezért, ha nem lesz neki a későbbiekben mobilizálható tartaléka, akkor nyilván nehezen tud alkalmazkodni a megjelenő külső sokkhatásokhoz, így a válsághoz is. Tehát békeidőben prociklikus gazdaságpolitikát folytatni, az egy bűnös történet, mert kiteszi a gazdaságot annak a bajnak, annak a problémának, hogy akkor ez a gazdaság nem tud válsághelyzetben reagálni erre.

Nyilvánvalóan, ha anticiklikus politikát folytatott volna a kormányzat, akkor sokkal jobb helyzetbe tudott volna kerülni az idej esztendőben, amikor ez a nagy válság bejött, és ebből következően, azt gondolom, hogy ma nem azt kellene mondanunk, és itt szeretnék visszautalni a kormánypárti képviselők korábban elhangzott megjegyzéseire, amelyekben összehasonlították a 2008-2009-es válsághelyzetet a mai válsághelyzettel, tehát akkor nem kellene arról beszélnünk, hogy ma tulajdonképpen ugyanaz a helyzet, ugyanolyan helyzetben van a magyar gazdaság 2020-ban, mint volt 2009-ben. Hiszen 2009-ben 6,9 százalékos GDP-csökkenés volt, most 6-8 százalékos GDP-csökkenés várható, akkor 80 százalékos volt az adósság/GDP hányados, most a pénzügyminiszter szerint 77-78 százalékos adósság/GDP hányados várható.

Tehát az a mondás, hogy az elmúlt esztendőkben a magyar gazdaság egyre erősebb lett, megerősödött és válságállóbbá vált, azt a tények igen erőteljesen cáfolják. Ezt sajnálatos módon nem tudjuk alátámasztani, és ez azért is fájdalmas, mert a megelőző esztendőkben azért az Orbán-kormánynak megvolt az a nagy történelmi lehetősége, hogy jelentős mértékű európai uniós támogatást kapott, hiszen bármilyen számítás szerint is nézzük, 2013-tól kezdődően, ha kumuláljuk az európai uniós támogatásokat GDP-arányosan, ez legalább 45 százalékra tehető. Ehhez képest egyébként az az eredmény, amit elérték, igen sovány és igen kevés, mert sajnos a magyar gazdaság továbbra is erőteljesen sérülékeny.

Áttérve a költségvetési politikáról a költségvetés részeire, a költségvetés bevételi oldaláról szeretnék mondani néhány mondatot, néhány gondolatot, aztán

majd a kiadási oldalról is. Bevételi oldalon ugyanaz látszik, mint a korábbi években, hogy a bevételek közül a legjelentősebb és a legnagyobb az áfabevétel. 4500 milliárd folyt be ebből ezen az ágon, ehhez képest jóval kevesebb az szja-bevétel, amelyik körülbelül a fele, csak 2300 milliárd forintot tesz ki, és még jóval kevesebb a vállalatok befizetése, hiszen a vállalatok összesen csak 1500 milliárd forintot fizettek be.

(12.10)

Ha megnézzük a társaságiadó-befizetéseket, az még kevesebb, az mindössze 303 milliárd volt. Itt a terv nem teljesült, mert 399,5 milliárdot tervezett a költségvetés, tehát még csak egytizedét sem teszi ki egyébként az áfabevételnek.

Mi ezzel a probléma? Mi ezzel a baj, hogy a kormányzat a fogyasztást adóztatja és nem a jövedelmeket? Nyilván van egy praktikus oka, mert a fogyasztást jobban meg tudja fogni, és tudja regisztrálni, és ehhez képest a jövedelmeket kevésbé. Azonban van itt két alapvető probléma, amellyel mindenképpen számolni kell, mert ennek a gyakorlatnak ez a következménye. Az egyik az, hogy ezzel a gyakorlattal az alacsony jövedelműeket sújtja, az alacsony jövedelműek ugyanis fajlagosan, tehát a jövedelmükhöz képest sokkal több adót fizetnek, mint a gazdagok. Miért? Azért, mert jövedelmüknek nagyobb részét költik el, fogyasztják el, és sokkal kevesebbet takarítanak meg. Mivel nem a jövedelmet, hanem a fogyasztást adóztatják, ebből következően a szegény emberek sokkal több adót fizetnek, és így nem érvényesül a közteherviselés elve.

A másik pedig, hogy a vállalkozói adók mesterségesen alacsonyan tartása pedig arra ösztönzi a vállalkozókat, külföldi vállalkozókat is természetesen, hogy alacsony hozzáadottérték-tartalmú, nem korszerű, nem versenyképes termékeket állítsanak elő és hozzanak ide, technikákat és másodvonalbeli technikákat és technológiákat is, hiszen ez az alacsony nyereségadó gyakorlatilag ezt is elbírja, tehát egyáltalán nem ösztönöz a korszerűsítésre, a korszerűsítésre.

A másik dolog, ami szintén tetten érhető ezen az oldalon, hogy a direkt támogatások és segélyek helyett az Orbán-kormány nagyon nagy előszeretettel használja az adórendszert és adójóváírásokat, az adóelengedéseket, az adókedvezmények adását, és így próbálja akár a szociális problémákat is megoldani. Ismert, megint többen elmondták előttem, hogy a családi pótlék 2008 óta nem emelkedett, nem változott, ugyanakkor 2019-ben 291 milliárd forint szja-ról mondott le az állam a családi kedvezmények formájában.

Kérdés megint itt, hogy ezzel mi a baj vagy milyen gond lehet. Mindenképpen az az alapvető problémája az ilyen típusú megoldásoknak, hogy konzerválja az adott helyzetet, nem biztosítja az esélyegyenlőséget. Ugyanis azoknak a családoknak és azoknak az embereknek, akiknek nincs magas jövedelmük, nem áll rendelkezésre az a lehetőség, hogy adókedvezményt tudjanak igénybe venni, és ezért a szakképzetlen, szegény családok gyermekei igen-igen nehéz helyzetbe fognak kerülni, és nem tudnak kiemelkedni ebből a

sorsból, ebből a létből, tehát konzervál egy adott társadalmi struktúrát, társadalmi szerkezetet.

A költségvetés kiadási oldalára áttérve, itt megint csak visszatérő, az elmúlt években is ez volt, hogy a kormány arra mindig figyel, hogy az állam működési funkcióira kellő mennyiségű pénz jusson. Ez '19-ben is így történt, arányaiban növekedett az állam működési funkciója, és a gazdasági funkciók szintén. Cserébe persze a vesztesek a jóléti funkciók voltak, a jóléti funkciók 2018-hoz képest 1,6 százalékponttal alacsonyabb szintet tudtak csak elérni, miközben a másik két említett funkcióban pedig a részesedés növekedni tudott.

Hasonlóképpen továbbra is vesztesekként kell számolnunk az oktatással és az egészségüggyel. Bár a dokumentumokból az derül ki, hogy 2019-ben a tervezettnél többet költöttek oktatásra és egészségügyre, és az is kiderül egyébként, hogy ez nominálisan több mint a 2018-as kiadások, de reálértéken már nem. Ha megnézzük a költségvetési kiadásokból való részesedést, akkor azt lehet látni, hogy még a 2018-as évhez képest is mind a két területen csökkenés valósult meg.

Végezetül a tartalékok vonatkozásában érdemes azt megemlíteni, hogy tulajdonképpen ezek a tartalékok, például az Országvédelmi Alap vagy a rendkívüli kormányzati intézkedések, ezek olyan címkék, amelyeket nem nagyon érdemes komolyan venni, mert egyáltalán nem arra fogják fölhasználni, amire ezt föl kellene használni. Például az Országvédelmi Alapból 28 milliárdot - azt egyébként nagyon helyesen, maga a cél helyes, csak hogy miért ebből - a „Magyar falu” programra fordítottak, ugyanúgy a rendkívüli kormányzati intézkedésekből is a „Magyar falu” program kapott egy jelentős mennyiséget; de aztán ebben van minden, vadászati világkiállításra, a magyar úrkutatásra és ehhez hasonló más egyéb dolgokra. Nekem egyébként a kedvencem a Renoir: Fekvő akt című kép megvásárlása (*Derültség az ellenzék soraiban.*) a rendkívüli kormányzati intézkedésekből. Próbáltam gondolkodni, hogy mitől rendkívüli ez a fajta intézkedés. Más országokban egyébként ilyen képeket magánemberek szottak gyűjteni, de úgy látszik, hogy nálunk ez is állami feladat, mégpedig rendkívüli kormányzati intézkedést kiváltónak vagy követelőnek kell lennie.

Nos, összegzésként azt tudom elmondani a költségvetéssel és a zárszámadással kapcsolatosan, hogy három tanulság fogalmazható meg a kormány gyakorlatával kapcsolatosan. Az első, hogy a bevételeket szisztematikusan alátervezi, és ehhez igazítja hozzá a kiadásokat. Ez egyébként önmagában egy beépített megszorító politika, hiszen alátervezett bevételekhez igazít kiadásokat. Ez egy folyamatos és csendes megszorító politika, miközben a kormány mindig arról beszél, hogy ők nem szorítanak meg. Ez önmagában egy beépített megszorító politika, mert ha reálisan értékelnek a bevételeket, akkor ehhez mérten a kiadásokat is magasabbra tudnák eleve is kalibrálni, és akkor még nem beszéltem arról, hogy az infláció

fölpörgetése reálértékben is csökkenti a költségvetési juttatásokat.

A második fontos tanulság az, hogy annak a többletnek, amelyik így keletkezik ebből az alátervezésből, az a sorsa és az a célja, hogy ez a kormány számára mozgásteret teremtsen, olyan mozgásteret, amely ellenőrzés nélkül lehetőséget nyújt arra, hogy ezeket a pénzeket elköltsék, hiszen nem kell hozzá külön költségvetési bizottsági és nem kell hozzá parlamenti felhatalmazás, hanem a kormány ezt el tudja költeni, és nagyon jól lehetett látni, és lehet látni még most is egyébként, hogy micsoda perverz célokat finanszíroz a kormány ezen a módon, és mindenfajta tényleges ellenőrzési lehetőség nélkül.

A harmadik fontos dolog pedig az, hogy kifejezetten káros és hibás prociklikus gazdaságpolitikát folytatni békeidőben, mert ez a válság időszakában elveszi a teret a gazdaságélénkítéstől, attól, hogy egy valóban hatásos és valóban hatékony válságkezelő programot lehessen bevezetni. A 2019-es esztendő nagy tanulsága pontosan ez, ami sajnálatos módon 2020-ban be is bizonyosodott, hogy az Orbán-kormány azért volt nagyon gyenge, és azért gyenge ma is a válságkezelésben, mert 2019-ben ahelyett, hogy anticiklikus politikát folytatott volna, prociklikus gazdaságpolitikát és ezen belül prociklikus költségvetési politikát folytatott. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.*)

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr, és egyben köszöntöm képviselőtársaimat. A vezérszónoki felszólalások végére értünk.

(12.20)

Tisztelt Ház! Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószóló felszólalása következik. Megadom tehát a szót Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószólónak, aki nemzetiségi nyelven ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat. Parancsoljon!

ALEXOV LYUBOMIR, a Magyarországi nemzetiségek bizottságának előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Poštovani Predsedniče! Poštovana Skupštino! U ime Odbora za narodnosti u Mađarskoj i u svoje ime Vas s poštovanjem pozdravljam!

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés!

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága és a magam nevében tisztelettel köszöntöm önöket, és tájékoztatom az Országgyűlést mint a Magyarországi nemzetiségek bizottsága felkért szószólója, hogy bizottságunk a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény végrehajtásáról szóló T/13098. számú törvényjavaslatot, valamint a T/13098/1. számú állami számvevőszéki jelentést a 2020. október 19-én megtartott ülésén megtárgyalta.

A nemzetiségi területen a 2018. évi országgyűlési választásokat követően a kormányzati struktúrában változás történt. A roma nemzetiség kivételével, tizen-

két hazai nemzetiség az Emberi Erőforrások Minisztériumától átkerült a Miniszterelnökséghez, a roma nemzetiség pedig a Belügyminisztériumhoz. A változások miatt a 2019. évi központi költségvetési törvényben a helyi és az országos nemzetiségi önkormányzatok támogatásai a 9. számú mellékletben maradtak, de az előirányzatok a két fejezethez tartozás miatt megbontásra kerültek. 2019. évben a magyarországi nemzetiségpolitikáért megosztott hatáskörben két minisztérium és két miniszter lett a felelős.

A 2019. évi központi költségvetésről szóló törvényjavaslatához képest, a tizenhárom magyarországi nemzetiség összesen 4 milliárd 620 millió forintban meghatározott és indokolt módosítási igényt nyújtott be. A tizenhárom hazai nemzetiség jogos és megalapozott igényeinek felmérését követően, öt olyan súlyponti területre koncentráltuk a figyelmünket, amelyek arra irányultak, hogy a 2019. évi költségvetési támogatást nemzetiségeink jövőjére, az intézményi infrastruktúránk szinten tartására, illetve fejlesztésére, a nemzetiségpedagógus-képzésre, valamint gyermekeink megfelelő nemzetiségi nevelésére, oktatására tudjuk fordítani.

A 2019. év költségvetésének összeállításánál és az előirányzatok végösszegeire vonatkozó politikai döntésnél az Országgyűlés a nemzetiségi bizottság véleményét és indokait figyelembe vette.

A 2019. költségvetési évre öt területre kértünk támogatásemelést. Ezek pedig: a támogatásemelési igények 44 százalékát a nemzetiségi önkormányzatok és az általuk fenntartott intézmények épület- és építményállományának a beruházási, felújítási és pályázati önrészeinek a biztosítására kértük. Az országos nemzetiségi önkormányzatok és média támogatása esetében 20 százalékos, az országos önkormányzatok által fenntartott intézmények esetében pedig 10 százalékos működési támogatás emelésére volt szükség, tekintve, hogy 2018-ban sem az országos nemzetiségi önkormányzatoknál, sem az általuk fenntartott intézményeknél nem volt támogatásemelés.

A harmadik fontos terület a 2018-ban megkezdett nemzetiségpedagógus-program 2019. évi második lépcsőjének a megvalósítása, amely szerint a nemzetiségi pedagógusok nemzetiségi pótléka 15-ről 30 százalékra emelkedett, továbbá külön keretben biztosítva lett a nemzetiségióvodapedagógus-képzés számának növelése és színvonalának javítása. A támogatásemelés 9 százaléka a pályázati keretek emelését célozta meg a nemzetiségi egyesületek, a szervezetek és iskolák részére. Végül sor került a helyi nemzetiségi önkormányzatok működési támogatásának 10 százalékkal történő emelésére is.

Támogatásemelési igényeinket többek között 27 ezer nemzetiségi nevelésben részesülő óvodás és közel 85 ezer általános és középiskolás, nemzetiségi oktatásban részesülő fiatal érdekében tettük. Ennek a 112 ezer nemzetiségi oktatásban és nevelésben részesülő gyermeknek a jövőjét és nemzetiségi jogainak biztosítását kiemelten kezeltük. Mindemellett folyamatosan óvjuk és gondos gazda módjára kezeljük és

fejlesztjük intézményeinket, valamint ápoljuk hagyományainkat.

Az előttünk fekvő zárszámadás indokolásában olvashatjuk, hogy a jóléti funkciókra 2019-ben az államháztartás kiadásainak 56,2 százalékát fordították. Az államháztartáson belül az oktatási tevékenységekre és szolgáltatásokra fordított összegek a kiadások 10,8 százalékát tették ki, valamint a szórakoztató, kulturális, vallási tevékenységek és szolgáltatások funkcionális kiadásai az összkidadásokon belül 5,9 százalékot képviseltek.

A kulturális tevékenységekre és szolgáltatásokra fordított kiadások aránya 0,2 százalékponttal nőtt, ami elsősorban a „Magyar falu” program alprogramjainak, illetve az előadó-művészeti szervezetek támogatásával és egyéb kulturális fejlesztésekkel, beruházásokkal magyarázható. Itt jegyzem meg, hogy 2020-ban elértük, hogy a „Magyar falu” programba bevonják a nemzetiségi kistelepüléseket is.

Az oktatási tevékenységek és szolgáltatások funkciócsoporton belül az iskolai előkészítés és alapfokú oktatás, valamint a középfokú oktatás együttes kiadása az előző évhez képest 287,5 milliárd forintról 301 milliárd forintra, támogatása 277,6 milliárd forintról 291,7 milliárd forintra növekedett. A forrásnövekedés döntően az egyházi, nemzetiségi önkormányzati és magánfenntartású köznevelési intézmények feladatainak támogatására szolgáló előirányzatokon jelentkezett.

A hitéleti tevékenységek funkciócsoportba sorolt 2019. évi előirányzatok támogatásai összesen 67 milliárd forintra, kiadásai 70,7 milliárd forintra teljesültek. Az előző évhez viszonyítva a jelentős mértékű - 58,9 milliárd forint összegű - csökkenést elsődlegesen a 2019. évre betervezett, azonban a 2018. év végén megelőlegezett források rendezése érdekében átcsoportosított források, valamint a korábbi években megkezdett beruházások kifutása okozta. A rendelkezésre bocsátott további támogatások többek között megteremtették a lehetőséget a vallási közösségeknek a közösségi célok érdekében történő együttműködéshez.

Mindazeken túl a 2019. évben is kiemelt figyelem irányult az egyházi intézmények infrastruktúrájának fejlesztésére, a megkezdett beruházások továbbvitelére. Ennek keretében a nemzetiségek is részesültek támogatásban. A 2019. évben is jelentős forrás állt rendelkezésére az egyházi épített örökség védelme, közösségi programok és beruházások céljára.

Az egyéb közösségi és kulturális tevékenységek funkciócsoportba sorolt előirányzatoknál a 2019. évi kiadás 55,7 milliárd forint, míg a támogatás 37 milliárd forint volt. E funkciócsoportba tartozik a civil önszerveződések működését és szakmai tevékenységét támogató Nemzeti Együttműködési Alap és több egyedi támogatás mellett számos civil szervezet számára is biztosított előirányzat.

A 2019. évi központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzéséről szóló állami számvevőszéki jelentés összegzése szerint a 2019. évi zárszámadásitör-

vény-javaslatban szereplő teljesített költségvetési bevételi és kiadási adatok megbízhatóak. A zárszámadásítótvény-javaslat szerkezete és tartalma a jogszabályi előírásokkal összhangban van. A 2019. év során a hiányra és az államadósságra vonatkozó törvényi szabályok teljesültek. A 2019. évi központi költségvetés végrehajtásában a jog- és hatáskörrel rendelkezők a 2019. évi költségvetésben meghatározott pénzügyi keretek között, szabályszerűen gazdálkodtak a közpénzkel.

Az ÁSZ-jelentés két vizsgálati szempontját és azok megállapítását emelném ki.

(12.30)

Az első a 2. pont szerinti vizsgálat, amely arra irányult, hogy a zárszámadásítótvény-javaslat valóság-hűen mutatja-e be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat, és az abban szereplő bevételi és kiadási előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak-e.

A 2.1. számú megállapítás szerint a központi költségvetésben szereplő, központi kezelésű előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak. A helyi és a nemzetiségi önkormányzatok támogatásaival kapcsolatos kiadások teljesítése megbízható, a megállapított megbízhatósági hibák összértéke nem érte el a lényeges-szintet.

A 3. pont szerinti vizsgálat arra irányult, hogy a központi alrendszer bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámoló összeállítása során betartották-e a jogszabályi előírásokat.

A 3.1. számú megállapítás szerint a központi költségvetés részét képező, központi kezelésű bevételi és kiadási előirányzatok teljesítése során a jogszabályi előírások szerint jártak el. A helyi és a nemzetiségi önkormányzatok támogatásaival kapcsolatos kiadások teljesítése a jogszabályi előírásokkal összhangban történt.

Összességében megállapítja az ÁSZ, hogy az ellenőrzés során feltárt, a figyelemfelhívó levelekben rögzített hibák a lényegességi szintet nem érték el, így a zárszámadásítótvény-javaslatban szereplő adatok megbízhatóságát, a központi költségvetés egésze végrehajtásának szabályszerűségét nem befolyásolták.

Elmondható, hogy a nemzetiségek számára a működéshez szükséges források biztosítottak voltak a 2019. költségvetési évben, ami elősegítette a nemzetiségi intézmények kiegyensúlyozott működését. A költségvetési támogatások biztosítása hozzájárult a magyarországi nemzetiségek megmaradásához hazánkban. A Magyarországi nemzetiségek bizottsága elfogadásra javasolja a törvényjavaslatot. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, szószóló úr. A vitában eddig elhangzottakra a kormány nevében Banai Péter Benő államtitkár úr kíván reagálni. Parancsoljon!

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt számvevőszéki Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Mondhatnám, hogy déjá vu érzésem van, hiszen évről évre, amikor a kormány beszámol az előző évi költségvetés végrehajtásakor, akkor hasonló kritikákat kapunk, mint most.

Általános megállapítás annak kapcsán, hogy a tervezetthez képest jobban alakultak összességében a gazdasági és államháztartási folyamatok, hogy, hát, ezek a jó számok csak termelési jelentésnek tekinthetőek, hurráoptimizmus az, amit mutat a zárszámadás, rózsaszín álomvilágban élünk, és egyébként pedig semmi sem stimmel.

Összességében azt kell hogy mondjam, hogy hála istennek, vannak olyan adatok, amelyek eltérnek az előzetesen feltételezettektől. Hála istennek, hogy a gazdasági növekedés nagyobb lett, mint amit gondoltunk. Hála istennek, hogy a foglalkoztatottak száma nagyobb mértékben növekedett, mint azt a 2019-es költségvetés elfogadásakor feltételeztük. Hála istennek, és ezenkívül azt gondolom, mindnyájunk munkájának köszönhető az, hogy a reáljövedelmek nagyobb mértékben növekedtek, mint azt gondoltuk. Ezekben tehát valóban eltérnek a zárszámadási számok ahhoz képest, mint amit a költségvetés jóváírásakor láttunk. És van, ahol állandóság van, vannak olyan tényezők. Hála istennek, évről évre azt láttuk, hogy az államadósság-ráta csökken, az államháztartási pozíciót meg tudjuk őrizni.

Én azt gondolom, csatlakozva Nacsa Lőrinc képviselő úrhoz, hogy egy zárszámadás, egy gazdasági dokumentum bemutatása azért alapvetően mégiscsak a számokról kell hogy szóljon. Ezért engedjék meg, hogy elismételjem, hogy mit mutat a 2019-es zárszámadásítótvény-javaslat.

A gazdasági növekedés tekintetében 4,1 százalékkal kalkuláltunk, ehelyett 4,6 százalék lett a növekedés. Ezen belül a beruházások a tervezett 7,5 százalékos növekedéshez képest 12,2 százalékkal növekedtek. A háztartások fogyasztása a tervezett 3,9 százalékhöz képest 4,2 százalékkal növekedett.

A foglalkoztatás: a versenyszférában 1,9 százalékos tervszám helyett 2 százalékkal bővült a foglalkoztatottak száma. A közszférában egy csekély 0,3-es csökkenéssel számoltunk, ugyanakkor a közmunkaprogramokból, a Start-munkaprogramból a számítottnál többen tudtak átmenni a versenyszférába, ezért a közszférában 3,8 százalékos létszámcsökkenés valósult meg.

Ahogy említettem, a keresetek is nagyobb mértékben növekedtek, mint azt feltételeztük. A nettó átlagkeresetek 8,8 százalék helyett 11,4 százalékkal bővültek. Az való igaz, hogy az infláció is némileg magasabb lett mint terveztük: 2,7 százalék helyett 3,4 százalék, de a nettó átlagkeresetek növekedése ezt bőven meghaladta. Ha jól számolom, 2,6 százalékpont volt a reálkereset-növekedés az előzetesen tervezetthez képest, tehát jóval nagyobb mértékben növekedtek a nettó átlagkeresetek, mint ahogy az infláció bővült.

Én azt gondolom, hogy e tekintetben, hogy a számok eltérnek a tervezettől, az ellenzéki padsorokból a kormányzat és a kormányzati frakciók inkább, azt gondolom, hogy elismerést kellett volna hogy kapjanak a szidás helyett. Én azt gondolom, hogy ha az ellenzék prognózisai valósultak volna meg, akkor most nem ilyen számokról beszélhetnénk.

Kritikaként hallottam azt, hogy a kormányzat tudatosan alulbecsüli a bevételeket, és aztán a többlet-bevételt felhasználja. Én nem emlékszem a 2019-es költségvetés vitájából arra, hogy bárki az ellenzéki padsorokból arról beszélt volna, hogy nem jól tetszenek tervezni, tessék megemelni a gazdasági növekedési prognózist, tessék megemelni az ez alapján várható bevételeket. Én pont az ellenkezőjét hallottam. Tehát ha azokat az ellenzéki képviselőket hallgattuk volna meg, akik most kritikával élnek, és azt mondják, hogy nem jó volt a tervezés, pontosabbnak kellett volna lennie, és az ő prognózisaikat vesszük át, akkor teljesen más folyamat lett volna. Elnézést, tetszetek volna akkor azt mondani, hogy annyira jól áll a magyar gazdaság, hogy nem 4,1 százalékos gazdasági növekedéssel, hanem 4,6 százalékos növekedéssel kell számolni, és ennek megfelelően több bevétellel és több kiadással kalkulálni. Én ilyen jellegű észrevételekre a költségvetés elfogadásakor nem emlékszem.

Engedjék meg, hogy néhány konkrét felvetésre reagáljak! Z. Kárpát Dániel képviselő úr úgy fogalmazott, hogy az a gazdaságpolitika, ami a tavalyi év zárszámadásából is kirajzolódik, csak szavaiban jobboldali, nemzeti, valójában a multinacionális tőkét szolgálja. Képviselő úr a bankadót említette példaként.

Engedjék meg, hogyha én azt mondom, hogy ez a gazdaságpolitika jobboldali szellemiségű, ami alatt azt értem, hogy családban és nemzetben gondolkodik, akkor a költségvetési számokon, a családtámogatásokon vagy most a Trianon-évforduló kapcsán mondhatom, határon túli magyar testvéreink támogatásában is tükröződik. Nem volt ez másképp a 2019-es költségvetésben sem.

Ha képviselő úr arra gondol, hogy nem a nemzeti cégeket hozza pozícióba ez a gazdaságpolitika, akkor engedje meg, hogy vitatkozzak ezzel a megállapítással. Ami az adórendszerrel illeti, olyan állítások is elhangzottak, hogy a kisvállalkozások, akik ismert módon, döntően hazai tulajdonban vannak, nagyon sok adót fizetnek, szemben a multikkal, hadd mondjam el, hogy a kata, kiva új adónemek, amelyek a polgári kormányzás alatt kerültek bevezetésre, rendkívül népszerűek, és kisebb adót jelentenek a döntően hazai tulajdonú kis- és középvállalkozások számára, mint a többi adónem.

Ami a bankokat illeti, képviselő úr figyelmét felhívom arra, hogy Európában egyedülálló módon a 2010-ben megválasztott kormányzat és az őt támogató frakciók elsőként fogadták el a bankadó bevezetését. Arra is felhívom a figyelmet, hogy az ön által említett, egyszerű 50 milliárd forintos tétel mellett az adórendszer szerves részét képezi a bankadó, ami az ideai évben és a jövő évben is befizetendő.

És arra is felhívom képviselő úr figyelmét, hogy azt gondolom, hogyha a patrióta vagy nemzeti gazdaságpolitikát abban mérjük le, hogy a vállalkozások tulajdonosi szerkezete hogyan néz ki, akkor például pont a bankszektorban számos bank került nemzeti tulajdonba, nemzeti kötődésű tulajdonba. Említhetem a Budapest Bank megvásárlását, az Erste részvényeinek részbeni állami tulajdonba kerülését vagy az MKB Bankkal kapcsolatos változásokat.

(12.40)

Ami Z. Kárpát Dániel képviselő úr azon megjegyzését illeti, mely szerint a foglalkoztatási számok, a statisztika torzít, a kormányzat torzít, azt kérem képviselő úrtól, hogy ne a kormánnyal, sőt még ne is a KSH-val, hanem az Eurostattal vitatkozzon, ugyanis a foglalkoztatási adatokat európai uniós módszertan szerint egységes elvek, egységes gyakorlat szerint kell számba venni minden európai uniós országnak. Ezen egységes, minden országra vonatkozó statisztika alapján tudom azt elmondani önöknek, hogy 2019-ben és a megelőző években is a magyar foglalkoztatási ráta európai szinten kimagasló mértékben növekedett, párhuzamosan a munkanélküliségi ráta csökkenésével.

A foglalkoztatáson túl pedig a béreknél többször elhangzott, hogy torz az adórendszer, hiszen az alacsonyabb keresetűek többet adóznak. Itt vannak a kezemen a statisztikák. Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak abban igaza volt, hogy ma minden kereset után adózni kell, a minimálbér után is. Azt azért egyrészt meg kell jegyezni, hogy az adóelkerülésnek ismert formája volt korábban, hogy valakik papíron minimálbért kerestek, és zsebbe kapták a fizetésüket, és a minimálbér után nem adóztak. Emellett pedig a fontos mondandóm: a tények azt mutatják, hogy a minimálbéren foglalkoztatottaknak az adózás után és az infláció után figyelembe vett reáljövedelme 2010 óta radikálisan növekedett. Ha csak a nettó jövedelmeket nézem, egy minimálbéres, akinek nincsen gyermeke, több mint 70 százalékkal többet keres a nettó kereset tekintetében most, mint keresett 2010-ben. Gyermekszámától függően ez a szám értelemszerűen növekszik: egy háromgyermekes család esetében bőven 100 százalék fölötti a nettó átlagkereset-növekedés.

Ami az árfolyamot illeti, Z. Kárpát Dániel képviselő úr és Mellár Tamás professzor úr, képviselő úr is utalt erre, sajnos nincs itt a teremben, de ismét rögzíteni szeretném, hogy a kormánynak nincs árfolyamcélja. A mindenkori költségvetési törvényekben technikai kivétel szerepel, ami azt jelenti, hogy a megelőző időszak átlagárfolyamát tüntetjük fel. Miért nincsen? Nem akarjuk a piacokat befolyásolni, a forint szabadon lebeg. Kétségtelen tény, hogy az elmúlt időszakban a forint árfolyama gyengült például az euróhoz képest. De miért? Épp azért, mert önök által is említett világméretű gazdasági válság van, világméretű gazdasági visszaesés, az Európai Unió összes tagállamának a gazdasága visszaesik. Sajnos, nem kivétel ez alól Magyar-

ország sem, ami egy nyitott gazdaság, és ennek a folyamatnak a részeként a térségben lévő, sokak által még közepes jövedelműnek minősített vagy a statisztikák alapján közepes jövedelműnek minősített országnak az árfolyama is gyengül. Kérem, nézzék meg a lengyel zloty árfolyamának a változását, a cseh koronának a változását vagy más környékbeli árfolyamváltozásokat!

A nyugdíjakat illetően a képviselő úr arra is utalt, hogy az árfolyamgyengülés az árakban lecsapódik, nagyobb áremelkedést eredményez, és a nyugdíjak reálértékét sem lehet megőrizni. Egyrészt hadd mondjam el tényszerűen, hogy 2019-ben, novemberben kiegészítő nyugdíjmelésben részesültek a nyugdíjasok. Ha hosszabb időtávot nézünk, akkor 2010-hez képest a nyugdíjak reálértéke mintegy 10 százalékkal növekedett, köszönhetően annak, hogy amikor a tervezett meghaladó infláció valósul meg, akkor kiegészítő nyugdíjmeléssel él az állam, amikor pedig alacsonyabb a várható infláció a tervezetthez képest, akkor nem veszi vissza a nyugdíjakból ezt az összeget.

Arra is felhívom a figyelmet, hogy épp az önök előtt lévő zárszámadásitörvény-javaslat mutatja be, hogy ezen túl 2019-ben nyugdíjprémiumot fizetett az állam, valamint 9 ezer forintos rezsitartalványban részesült mintegy 2,6 millió nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy.

A családtámogatásoknál a képviselő úr, ha jól idézem, az „aljas trükközés” és a „statisztikai hazudozás” kifejezéseket használta a tekintetben, hogy milyen kiadások kerülnek feltüntetésre a családi támogatások között. Ezeket a kifejezéseket, engedje meg, képviselő úr, hogy visszautasítsam. Hadd mondjam el az előterjesztő nevében, hogy minden adat a legjobb tudásunk szerinti valóságot tükröző adat. Ha a képviselő úr arra gondolt, hogy a családtámogatások körében milyen tételeket célszerű figyelembe venni, erről lehet egy jó szakmai vitát folytatni. Az állításom az, hogy ha az ön által a családtámogatásokon kívül számolandó „Nők 40”-nel nyugdíjba menő embereket, az ő juttatásukat kivesszük, akkor is európai mértékben kimagasló a magyar családtámogatásoknak az összege.

Az pedig filozófia kérdése, hogy a családi körbe kit számolunk el: a szülőket, gyermekeket vagy a nagyszülőket is, akik hitünk szerint a család szerves részét képezik, és bizony a „Nők 40” lehetőség azt jelentette számos család számára, hogy a nagyszülők tudnak segíteni a szülőknél a gyermekek nevelésében.

Itt hadd jegyezzem meg, hogy noha valóban a zárszámadás nem a demográfiai vitákról szól, de a képviselő úr megemlítette az elveszületések számát. Azt mindnyájan tudjuk, hogy ez két tényezőtől függ: egyrésztől a szülőképes korú nők számától, másrésztől a termékenységi mutatótól. Visszamenőlegesen eléggé nehéz megnövelni a nyolcvanas években született nők számát. Ezért a kormányzat mit tud tenni? Olyan intézkedéseket hoz, amelyekkel a gyermekvállalást anyagilag is segíti azzal a céllal, hogy a gyermekvállalás ne jelentsen egyet az elszegényedéssel, épp ellenkezőleg, és azt látjuk, hogy a termékenységi ráta, hál' istennek, növekszik. Messze vagyunk még a kettő

fölötti mértéktől, de képviselő úr, azt kérem, a tények alapján ismerje el, hogy azt a tényezőjét az elveszületéseknek, amire a gazdaságpolitika, a társadalompolitika hatással bír lenni, pozitív irányba sikerült elmozdítani, azt gondolom, köszönhetően annak is, hogy 2010 óta milyen intézkedéseket hozott a kormányzat.

Molnár Gyula képviselő úr két általános megjegyzésére, engedjék meg, hogy reagáljak. Az egyik megjegyzés az volt, hogy a kedvező gazdasági számok a világgazdasági konjunktúrának, az uniós pénzeknek köszönhetőek. Igazából 2013 óta ezt halljuk, de ha ez így lenne, akkor megkérdezem, miért van az, hogy mégiscsak a magyar növekedés az uniós átlagot érdemben meghaladta, és olyan országokban, amelyek szintén elvileg részesülhettek a konjunktúrából, gondolok itt, mondjuk, az Európa déli részén lévő országokra, akik csatlakozásuk óta, több mint három évtizede az Európai Unió költségvetésének nettó haszonélvezői, nem láttunk ilyen növekedést. Ha igaz lenne az a narratíva, hogy egy növekedés csak annak köszönhető, hogy milyen a világgazdasági konjunktúra megkap-e a tagállam uniós forrást vagy sem, akkor azt látnánk, hogy az említett déli országok, nem akarom sorolni őket, szárnyalnának, de tudjuk, hogy sajnos nem ez a helyzet.

A másik általános felvetés pedig a társadalmi egyenlőtlenségekre vonatkozott, a zárszámadás is képviselő úr véleménye szerint ezt mutatja. Engedjék meg, hogy vitatkozzak ezzel. A mi meggyőződésünk az, hogy a társadalmi mobilitás legfőbb csatornája a munka kell hogy legyen. A számok azt mutatják, hogy hál' istennek, 2019-ben többen éltek munkából, mint 2018-ban, és mindenkinek, aki munkából él, a jövedelme növekszik, valamint a munkában állók közül is az alsóbb jövedelmi kategóriákban lévőknek a jövedelme a 2016-os a bérmegállapodásnak köszönhetően jelentősen növekedett. Tehát 2016 óta a minimálbéren, garantált bérminimumon foglalkoztatottnak a jövedelme nagyobb mértékben növekedett összességében, mint a nemzetgazdasági átlag.

Azt megköszönöm, hogy Molnár Gyula képviselő úr ráirányította a figyelmet a zárszámadási javaslat szakmai részeire is, amikor felidézte, hogy az állami működési kiadások hogyan növekedtek, illetőleg a jóléti kiadások hogyan alakultak. Én azt tenném hozzá a képviselő úr által elmondottakhoz, hogy az állam működési kiadásainak növekedése jelentős részben annak köszönhető, hogy a központi igazgatási szerveknél foglalkoztatottnak a bére növekedett. Tehát nem egyszerűen arról van szó, hogy az állam többet költ magára, hanem arról van szó, hogy a tisztviselőknél béremelés valósult meg. Én úgy emlékszem, hogy amikor a 2019-es költségvetés vitája volt, akkor ezt a béremelést az ellenzéki padosorokból sem kritizálták, megvalósult a 30 százalékos béremelés, és hozzáteszem, ebben a körben, a közsférában foglalkoztatottak közül gyakorlatilag utoljára, hiszen először 2012-ben az egészségügyben dolgozók bérét kezdte emelni a kormányzat, majd ezt követte 2013-ban az oktatás és sorra minden terület.

Ami pedig a jóléti funkciókat illeti, tényszám az, hogy 2019-ben 1280 milliárd forinttal többet költött az állam jóléti kiadásokra, mint 2018-ban. Azt nézzük meg, hogy ennek mi a belső szerkezete! Az oktatási kiadások is növekedtek nominálisan, az egészségügyi kiadások is növekedtek nominálisan, a munkanélküli-ellátáshoz kapcsolódó kiadásoknál minimális nominális növekedés volt, és hál' istennek, a magyar gazdaság nagyobb mértékben növekedett, mint ezen kiadások. Ezért láthat képviselő úr olyan helyenkénti összevetéseket, ahol, mondjuk, GDP-arányosan valamely kiadásnál csökkenés lehet.

(12.50)

De ami a sokszor említett oktatást és egészségügyet illeti, mindenféle összehasonlításban, több év átlagát összevéve nominálisan is és reálértelemben is növekednek mind az egészségügyi, mind az oktatási kiadások.

Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszony hozzászólására csak két tételnél reagálnék. Tényszerűen szeretném elmondani, hogy a háziorvosok, illetőleg az alapellátás finanszírozása 2019-ben is növekedett. Például a háziorvosoknak több év alatt 520 ezer forint/hó összeggel növekedett a támogatása.

Ami pedig az egészségügyi finanszírozási rendszer problémáit illeti, mindig elmondom, hogy egyetértek azokkal a megállapításokkal, amelyek szerint van még feladatunk a kiadások növelése mellett, azon túl az egészségügy területén, de a képviselő asszony rendkívül komoly megállapítást tett, azt mondta, hogy a lábak megmentése helyett több lábat amputálnak Magyarországon, mint ami szükséges lenne. Azt gondolom, hogy ezzel azt állította, hogy a magyarországi orvosok inkább levágják a lábat, ahelyett, hogy megmentenék. Ez azért az orvosokat illetően, az eszközök betartására vonatkozóan egy súlyos megállapítás. Én nem azt feltételezem, hogy az orvosok direkt rossz szándékkal levágják az emberek lábát, hanem sajnos abból indulok ki, hogy a cukorbetegségek aránya Magyarországon magas, és az valóban érszűkülethez vezet, és abból indulok ki, hogy ezen a területen kell változtassunk. Például ezt a célt szolgálják a mindennapos testnevelés bevezetése, és azok az életmódbeli változások, amelyek aztán oda vezetnek el, hogy a cukorbetegség száma csökkenhet.

Varju László képviselő úr, a Költségvetési bizottság elnöke szintén nagyon súlyos megállapításokat tett. Ugyan nem tisztem az Állami Számvevőszék megvédése, de úgy fogalmazott, hogy a mellébeszélésben az ÁSZ is partnere a kormánynak. Itt emlékeztetnék arra, hogy Domokos elnök úr az expozéjában elmondta, hogy 41 költségvetési szervnél találtak valamilyen problémát. Én ezt megköszönöm, nem gondolom, hogy mindenki tökéletes lenne, nem gondolom, hogy ne lennének helyenként hibák. Azt gondolom, hogy ez a számvevőszéki elnöki megállapítás azt mutatja, hogy a Számvevőszék végzi a dolgát, és azt is el kell mondjam, hogy mindezekkel együtt összességében a számvevőszéki elnök úgy fogalmazott, hogy a

törvényjavaslat megalapozott, az adatok megbízhatóak. Ez egy olyan megállapítás, amivel nehéz vitatkozni, és ha képviselő úr vagy bárki a vezérszónokok közül azzal vitatkozik, hogy valóság-e a számok, akkor azt is el kell mondjam, hogy a Magyarországot értékelő nemzetközi szervezetekkel vagy a tényleges pénzügyi befektetőkkel is vitatkoznak, hiszen ezen intézmények, szervezetek úgy látják, hogy a magyar gazdaságpolitika adatai megbízhatóak, épp ezért van bizalom a magyar állam iránt, épp ezért tudunk most is a jelenlegi válságban állampapírokat normális, sőt kifejezetten kedvező árszint mellett értékesíteni.

Az elnök úr úgy fogalmazott, hogy önkritikát kellene gyakorolni, rendes tervezés kellene, hiszen a növekedésnél szerinte 10 százalékos tévedés volt. Remélem, hogy ez az önkritika elnök úrra is vonatkozik, hiszen ellenzéki padosorokból nem az hangzott el, hogy nagyobb lehet a növekedés, hanem kisebb, tehát lehet, hogy tévedtünk. Azt gondolom, hogy ezt konzervatív, óvatos tervezésnek hívják, de ha önkritikát kell gyakorolni, akkor kérem, hogy ezt a Költségvetési bizottság elnöke is tegye meg.

Nem volt takarékoskodás, nem tudtunk segíteni. Felhívnam arra a figyelmet, hogy 1400 milliárd forint a tervezetthez képest idén az alacsonyabb adóbevétel, köszönhető ez annak, hogy a gazdasági visszaesés negatív költségvetési hatásait a kormányzat nem ellensúlyozza, sőt adócsökkentésekről döntött. Ami pedig a kiadási oldalt illeti, én nem tudom, hogy mire gondol elnök úr, amikor azt mondja, hogy nem segít a kormányzat.

Az Országvédelmi Alapba a költségvetésen belül végrehajtott 922 milliárd forintos átcsoportosításhoz képest már most 2000 milliárd forint vállalkozásokat érintő kifizetést hajtottunk végre. Mi ez, ha nem a vállalkozások segítése annak érdekében, hogy a gazdasági visszaesés negatív hatásait tompítsuk, és minél több munkahelyet őrizzünk meg?

2018-hoz képest rosszabb helyzetben vagyunk, voltunk 2019-ben, mondta elnök úr. A tények alapján ezt úgy tudom értékelni, hogy 2018-ban 5,4 százalék volt a magyar növekedés, amikor az EU-átlag 2,1, 2019-ben - idézőjelben - csak 4,6 százalék, amikor az EU 1,5 százalékos növekedést ért el. Pláne most azt kell mondjam, hogy soha rosszabb éveket.

Elnök úr úgy fogalmazott, hogy az adósság csökkentése nem sikerült. Ehelyett a tény az, hogy a 2019-es költségvetés elfogadásakor feltételezett 69,6 százalékos adósságrátahoz képest most arról tudok önöknek beszámolni, hogy 65,4 százalékra csökkent az adósság rátája.

Képviselő úr, elnök úr úgy fogalmazott, hogy nem készültünk fel a válságra.

A 2019-es költségvetés vitájakor épp arról beszélünk, hogy a gazdasági ciklusok előbb-utóbb véget érnek, épp ezért van szükség Országvédelmi Alapra és alacsonyabb költségvetési hiányra. Készültünk, igaz, nem ilyen egészségügyi problémára, de hál' istennek, az Országgyűlés nem fogadta el az ellenzéki képviselők azon javaslatát, amely szerint a tartalékokat ki kellene nullázni, épp ezért az Országvédelmi Alap 378 milliárd

forintos összege elsőként tudott rendelkezésre állni a válság elleni védekezésnél.

Csárdi Antal képviselő úr megjegyzései kapcsán, hogy semmit sem találtunk el, pofon a stabilitásnak - nem akarom ismételni magam. Kérem, nézze meg, hogyan gondolkozik a Moody's, mondjuk, a magyar gazdaságpolitikáról. A válság bekövetkezte óta a hitelminősítők nagyságrendileg kétszáz alkalommal nyilvánultak meg különböző országokról, ebből bőven száz fölött volt a leminősítés, és ismereteim szerint nem egészen tíz volt a pozitív irányú elmozdulás. Ezek közül az egyik Magyarország adóbsbesorolásának a Moody's általi pozitív kilátással történő ellátása. Ismétlem: ha vitatkoznak a tekintetben, hogy milyen volt a gazdaságpolitika, akkor azt kérem, hogy ne kizárólag a kormányzattal, ne is az Állami Számvevőszékkel, hanem azokkal vitatkozzanak, de inkább ne vitatkozzanak, hanem fogadják el azt a véleményt, amelyet Magyarországtól független szervezetek fogalmaznak meg.

Mellár Tamás képviselő úr is nagyon komoly megállapításokat tett, felhívta a figyelmet a költségvetés átláthatósága, illetőleg különböző összehasonlító mutatói tekintetében az Open Budget Survey kimutatásra. Engedjék meg, hogy azt mondjam el, hogy pontosan ismerjük a szervezetet. Az „open”, azaz „nyitott” szó nem véletlenül szerepel ebben, a Nyílt Társadalom-hálózat-hoz kapcsolódik ez a szervezet. Azt gondolom, tudják, hogy a finanszírozói között kik vannak, de akkor nézzük meg, hogy mivel foglalkozik ez a szervezet. Az is elhangzott, hogy az Unió egyik legrosszabb mutatószámát produkáljuk a költségvetés szerkezeti átláthatósága tekintetében. Ez a jelentés nem egy hivatalos dokumentum. Ez a jelentés nem veszi számba az Európai Unió tagállamait. Ez a jelentés egy magyarországi szervezet szubjektív véleménye alapján állt össze. A Magyarországról adatokat adó szervezet, a magyar partner egy olyan szervezet - nézzék meg a honlapját, keressenek utána -, amelynek megrendeléseket baloldali pártalapítványok adtak. Tehát viszonylag egyszerű a politikai szálát felfedezni ebben a kérdésben.

Elnézést, ha hosszúra nyúltam, egy dologra szeretnék még reagálni. Mellár képviselő úr azt mondta, hogy prociklikus gazdaságpolitikát folytattunk, a realgazdaság tekintetében ez azt jelentette, hogy mindenki felélte a tartalékait. Ezt pont nem tudom értelmezni a realgazdaság, a vállalkozások szempontjából. Ha túlzott kereslet volt az elmúlt években bizonyos területeken iparági vagy szolgáltatói szektorbeli cégek iránt, ez a túlzott kereslet náluk a jövedelem növekedését eredményezte, az ő tartalékaik növekedését eredményezte. A prociklikus-anticiklikus jelleg az államháztartás szempontjából értelmezhető. Az államháztartás most éppen hogy anticiklikus, hiszen a gazdasági válság miatt az említett nagyobb hiánnyal és most növekvő államadóssággal keresletet generálunk a vállalkozásoknak.

(13.00)

Ami pedig azt illeti, hogy ugyanolyan helyzetben lennénk, mint 2009-ben: ez tételesen nem igaz. Ha

csak az államháztartást mondtam, akkor emlékeztetnék arra, hogy tíz évvel ezelőtt túlzottdeficit-eljárásban voltunk, Magyarországot nem hitelezték; az akkori pénzügyi helyzetben épp hogy nem tudott segíteni a vállalkozásoknak az akkori kormányzat, hanem megszorító intézkedéseket hajtott végre, akkor volt prociklikus; és az adóbsbesorolásunk is némileg más volt, mint most. Azt hiszem, ég és föld a különbség, éppen ezért folytathatunk most teljesen más gazdaságpolitikát, mert az elmúlt években, így 2019-ben is megteremtettük ennek a gazdasági alapjait. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok sorából.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Most kettőperces felszólalásra megadom a szót Z. Kárpát Dánielnek, a Jobbik képviselőjének. Parancsoljon!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Egy elismerés és egy kritika. Elismerés illeti államtitkár urat, mert érdemben részt vesz a vitában, nem jellemző az önök kormányára ez. De én továbbra is becslöm azt, hogyha valaki ki meri vonni azt a bizonyos kardot.

Egy kritika: ha valaki az önök egészségügyi politikáját adott esetben méltatlan vagy jogos kritikával illeti, nem feltétlenül az orvosokról állít ki véleményt. Ezt a bolsevik típusú retorikát, kérem, hogy kiválóan felkészült szakemberként ne vegye át a kormányától, hiszen önöket újabban nem lehet kritizálni, mert „aki a kedves vezetőt szidja, az a pártot és a kommunizmust szidja” alapon önök visszaszórják ezeket a labdákat az érintetteknek. Aljas dolog ez, ha érdemi politikai vitákat kívánunk folytatni.

A pénzügyminiszter úr viszont a tranzakciós illeték kapcsán örömeinek adott hangot, miszerint bizonyos összeghatár alatt már nem kell tranzakciós illetéket fizetni. Államtitkár urat megkérem, hogy térjen ki majd a következőkben arra, hogy mégis miért nem tesznek semmit a tranzakciós illeték 150-200 milliárdos tömegének a nettó áthárítása ellen. Az érintett pénzintézetek beismerik, hogy áthárítják ezt, kisvállalkozásokon még utólag is behajtották papíron igazolt, levélben kiküldött módon a tranzakciós illetéket. Azt is látjuk, hogy cserébe Európa egyik legdrágább bankrendszerét tartják fenn Magyarországon, főleg az alacsony jövedelmű lakossági szegmens tekintetében. És azt is látjuk, hogy ennek a bankrendszernek a profitrátája nagyjából duplája a regionális átlagnak. Tehát a bankok Kánaánja van Magyarországon, érdemi kérdés tehát, hogy egy 150-200 milliárdos tétel tekintetében egy magát nemzetinek és patriotának valló kormány miért nem tesz semmit a saját honfitársaink megvédése érdekében.

Úgy gondolom, hogy bármiféle nemzeti érzületből következő 1.0-s lépés lenne az, hogy ezeket az észszerűtlen és egyébként vérlázító folyamatokat megállítsuk, megvédjük a magyar ügyfeleket, fogyasztókat, honfitársainkat azoktól, akik amúgy is paradicsomi állapotokat élveznek Magyarországon. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönjük. Most további képviselői felszólalások következnek, tisztelt képviselőtársaim... *(Jelzésre:)* Bocsnat, most látom csak! Még kettő percre megadom a szót Keresztes László Lóránt frakcióvezető úrnak, az LMP frakcióvezetőjének. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm, elnök úr. Próbáltam figyelni a mai vitát, és elhangzott egy-két olyan gyalázatos, bődületes politikai megnyilvánulás, amelyre muszáj legalább röviden reagálni.

Én is köszönöm, hogy itt van államtitkár úr. Rossz néven vette, hogy azzal illették a kormányt, hogy nem a nemzet érdekének megfelelően politizál. Csak egy példát hadd mondjak, államtitkár úr, vitatkoztunk már erről: idén, egy súlyos válság idején önök 85 milliárdot költenek el a Budapest-Belgrád vasúti projektre, amellyel kapcsolatban ön sem tudott semmit mondani, hogy ez milyen módon igazolható a magyar nemzeti érdekek szempontjából. Ezeknek a dokumentumoknak a bemutatása helyett azokat titkosították. Tehát ilyen alapon, én azt gondolom, megbukott az a tétel, hogy a kormány a nemzeti érdekeknek megfelelően végzi a dolgát.

Másik oldalról Varga Mihály miniszter úr azt találta mondani, hogy válságot nem megszorításokkal kell kezelni - akkor miért élnek ilyen súlyos megszorításokkal? Ugye, láthatjuk, tegnap erről hosszan vitatkoztunk, hogy elvonták a gépjárműadó-bevételeket az önkormányzatoktól, ezzel 35 milliárd forintot vettek el, és főleg a kistélepléseket hozták rendkívül nehéz helyzetbe, holott a válság idején amúgy is nehéz helyzetben lévő településeknek óriási többletfeladatai keletkeztek. Kivonult a kormány a közösségi közlekedés fenntartásából, és ez is egy nagyon súlyos megszorításként értékelhető. Húszmilliárd forintot vettek el úgy az egyetemektől, hogy semmilyen módon nem tudták igazolni ennek a létjogosultságát. Látszik, hogy ezzel óriási csapást mértek az egyetemi szférára. Elmondható, hogy a vidéki egyetemek, amelyeket érintettek ezek az alkalmanként többmilliárdos megszorítások, ebben a formában biztos, hogy nem fognak tudni minden képzést fenntartani.

Szándékosan nem említettem egyébként a politikai pártokat érintő megszorításokat; én azt gondolom, hogy senki nem emelte fel a szavát, holott nyilvánvalóan láthatjuk, hogy ez igazából csak egy morzsát jelentett, eredményeket nem.

Tehát elmondhatjuk azt, hogy önök igenis brutális megszorításokkal éltek ebben a válság sújtotta időszakban, a másik oldalról pedig azokat a gigantikus projekteket, amelyeknek a megtérülése semmilyen módon nem igazolható, nem állították le. A már említett Budapest-Belgrád vasútvonali projektre csak idén és jövőre annyi pénzt fordítanak, amennyi 175 ezer új munkahely megteremtésére lenne elegendő.

Én azt gondolom, hogy ez semmiképpen nem tekinthető felelős kormányzati magatartásnak. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Tisztelt Országgyűlés! Akkor most a további képviselői felszólalások következnek. Megadom a szót Szabó Zsoltnak, a Fidesz képviselőjének. Parancsoljon!

SZABÓ ZSOLT (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Hallgatva itt a vitát, azért egy dolog nagyon pozitívan hangzott el a 2019. évi költségvetés zárszámadásával kapcsolatban: valamennyi ellenzéki párt elismerte azt a kérdést, hogy a számviteli törvény óvatosság elve alapján összeállított 2019. évi tervezés teljesen jó volt, és tökéletesen működött. Közvetlenül, közvetve ez kihallatszott a gondolataikból, kihallatszott a szakmai hozzáfűzött gondolatokból. Ez számomra azt jelenti, hogy ha ilyen tervezés van 2020-ban vagy 2021-ben, akkor ugyanilyen stabil és jó költségvetést tudunk fenntartani.

Ha megnézzük azt, hogy mi az, ami a térségnek, az országnak, adott településnek bárhol jó és működik, akkor első alkalommal az emberek mindig azt mondják, hogy munkahelyteremtés, ezt követően utak, közutak, járdák, belterületi utak, majd ezt követően jönnek a különböző intézmények és feladatellátás. Azt hiszem, hogy ez a sorrend tükröződik valamennyi beszélgetés, gondolat vagy felmérés alapján, a 2019. évi költségvetésben ezek az elemek mindenütt ott vannak, és ezek nyomon követhetők.

Az elmúlt időszakban, figyelve itt a vitát, néhány költségvetési stratégiai tanácsot kaptunk. Az egyik ilyen tanács, amely elhangzott, az egy 2003-as időszakra visszavetítő tanács volt, hogy ami van a költségvetésben, mindent költsünk el, sőt akár annál többet is. Tudjuk, ez nem jól működött; ígérni lehet, egy évig lehet tartani a szavunkat, de hosszú távon az nem működik. És a későbbiekben erre majd még visszatérek.

A másik költségvetési stratégiai tanács úgy hangzott, hogy vegyünk föl hiteleket, vegyünk föl finanszírozásokat, bővítsük az államadósságot, növeljük azt, és abból tartjuk fenn a különböző elemeket, mert tudjuk, hogy fejlesztésre szükség van, a bérek rendezésére szükség van, és a gazdaságot pörgetni kell és előre kell vinni. Ez sem működött, ez a 2006-2008-2009 közötti időszakot jellemezte.

És ma elhangzott egy új elem, amelyen én meglepődtem, még ilyet nem hallottam, hogy ha a költségvetésben többlet képződik, azt ne költsük béremelésre, ne költsük fejlesztésre, ne költsük innovációra, hanem halmozzuk fel és tartalékoljuk. Én úgy gondolom, hogy ez alapjában véve a költségvetés-alkotás szabályait sérti. Mire gondolok? Valamikor volt a státuszjellegű tervezési időszak, ez azt jelenti, hogy meg lehetett mondani előre, hogy három év múlva mennyi lesz, mondjuk, az euró árfolyama, és arra egy költségvetési tervet jól össze lehetett rakni. De ezt el kell felejtenünk, most folyamat van, és mindig az aktuális feladatokra és gazdasági mozgásokra kell reagálni. Eszembe jut egy 2002. júniusi beszélgetés, két bankvezető tárgyalt egymással; ugye, emlékszünk, akkor történt a forint sávszélesítése. Mindenki arra számított, hogy gyengülni fog a forint, és

majd ebből eredően kell gazdasági előnyökre szert tenni, például az exportot erősítjük a magyar cégek esetében, és növeljük a külföldről bejövő befektetéseknek a számát, arányát. Nem ez következett be, a forint igenis erősödött, nem gyengült, ennek hatására nagyon sok magyarországi gazdasági társaság, cég akkor tönkrement. Most költségvetést tervezni úgy, hogy fix és státuszjellegű, állandó, nem lehet; nyilván minden mozgásra, amely keletkezik, reagálni kell, legyen az egy Covid-válság, legyen az egy gazdasági visszaesés például a turizmusban, vagy legyen az egy innovációs feladat-ellátás. Én egy dolgot tudok: amikor nagy, neves nemzetközi multi vállalatok Magyarországon folytatják továbbra is az innovációt, a befektetést, gyáregység jön Miskolcra, gyáregység épül Debrecenben, akkor stabil az ország gazdasága, és a befektetők bíznak Magyarországon.

(13.10)

Néhány konkrét téma a költségvetéshez. Az egyik a befektetés, vállalkozás, bővítés, fejlesztés magyarországi cégek számára. Meg kell nézni a társaságiadó-törvény elmúlt években fennálló adó-, adókedvezmény-struktúráját. Utálnék itt a fejlesztési támogatásokra, amelyek adócsökkentő tényezőként számolhatók el. Utálnék itt arra, hogy a felzárkózásra ítélt vagy gazdaságilag élénkítésre váró vidékeken 65 százalékos mértékű elszámolási lehetőség hat év alatt fennáll. Utálnék arra, hogy az energetikai hatékonysági beruházásokat szintén ilyen mértékben a társasági adó 70 százalékáig támogatja az adórendelet, és utálnék arra, hogy az innovációs fejlesztések, valamint a beruházási hitelek kamata kis-közepes vállalkozásoknál kiemelten támogatott és segített. Úgy gondolom, hogy az adózási kérdésekben az ilyen befektetés-, beruházástámogatás mindenképpen a munkahelyteremtést segíti és hozza előre.

A másik téma a családpolitika - ez örök gondolat. Mitől jó a családpolitika? Miért jó az, amit csinálunk? Én csak egy dologra hívnám fel a figyelmet. Meg kell nézni, hogy azokon a településeken, ahol mindig probléma volt az elöregedés, a fiatalok elvándorlása, a munkahely meg nem léte, most jelen pillanatban nincsenek eladó ingatlanok, és ez a magyarországi települések, főleg a vidéki települések nagy részére igaz. Pont a családpolitika, a családpolitikai támogatás segíti azt, hogy a fiatalok ott maradnak a helyszínen, ott jelentenek friss munkaerőt, ami nagyon fontos, és ott gondolják a jövőjüket. Úgy gondolom, hogy addig, amíg a családpolitika ilyen mértékben, valamennyi magyar családot érintve tud segíteni, úgy gondolom, jó irányba tartunk.

A másik téma az önkormányzatok kérdése. Mindig felvetődik ez, hogy elvonás, mit vontunk el, hogyan és mint csináltunk, mit jelent a költségvetés, miben segíti, miben nem segíti az önkormányzatokat. Szeretném mondani az önkormányzat, az önkormányzati vezetők véleménye alapján: az önkormányzatok köszönik szépen, jól vannak, működnek és dol-

goznak. Ahol probléma van, ott minden esetben megvan a kormányzat segítsége. A Belügyminisztérium önkormányzatokért felelős államtitkársága bármikor segít és működik. Meg kell nézni, csak egy összehasonlító szám, hogy mondjuk, tíz évvel korábban mennyi önkormányzati csőd volt, és most mennyi van. Nincs olyan önkormányzat, amely pénzügyileg, gazdaságilag ne tudná stabilan megtervezni a költségvetését, ne tudná azt stabilan fenntartani. Nyilván a tökéletességre törekszünk, még azt nem értük el, de én úgy gondolom, hogy stabilan gazdálkodó önkormányzatok vannak, és a polgármesterek vagy akár a képviselő-testületek ezt a folyamatot tudják igazolni. Ami érdekes kérdés, hogy vannak olyan témák, ahol nyilvánvalóan bármennyi pénz elérne, vagy lehetőség lenne, de ezt megint csak tudjuk kezelni, és megint csak működőképes.

A nyugdíjasok kérdése, nyugdíjérték. A 2019-es költségvetés többletéből azok az idős emberek, akik már nyugdíjban vannak, és megteremtették annak az alapját, mert ők hozták létre ezt a gazdálkodást, azok kapnak fejlesztést, bérnövekedést vagy nyugdíjnövekedést. A reálérték 10 százalékos növekedést mutatott, nemhogy megtartottuk, hanem bővítettük, és így a nyugdíjprémium kifizetésére sor került 2019-ben is. Én úgy gondolom, hogy egy ilyen költségvetésre, egy ilyen zárszámadásra nyugodtan igent lehet mondani.

Az utolsó ilyen kiemelt témám, amiről szeretnék beszélni, az egészségügy kérdése és elsősorban a területi ellátás, a körzeti orvosok és az ő kérdésük. Az elmúlt időszakban pont a jogszabályi változások miatt is nagyon sok körzeti orvossal volt szerencsém beszélgetni, volt szerencsém tájékozódni. Egyrészt nagyon meg vannak elégedve azokkal a kubarafelvezetésekkel, eszközfejlesztésekkel, amelyeket a „Magyar falu” program biztosít, és amelyekkel a különböző lehetőségekből belső helyiségfelújításokat vagy épületfelújításokat, egészségcentrum-építéseket hozott létre a magyar kormány. Ami nagyon érdekes, a pénzügyi tételek az elmúlt időszakban kevésbé merültek fel. Ők úgy gondolják, nagyon jó dolog az, hogy önállóan gazdálkodva fenn tudják tartani az orvosi ellátásukat, és azt működőképesnek tartják. Úgy gondolom, hogy amíg az ő gondolataik ennyire nyugvóponton vannak, addig csak egy dologgal kell igazából foglalkoznunk, hogy minél több fiatal menjen orvosnak, és minél inkább az utánpótlást, az orvosi ellátást tudjuk biztosítani. Még egyszer mondom, és elmondtam ezt a gondolatot: tökéletességre törekszünk, de azt nem érjük el, nem tudjuk elérni, és ezért mindent megteszünk a költségvetést érintően is.

Ha megengedik, akkor zárógondolatként egy olyan dolgot említenék, amivel szerintem minden költségvetés tekintetében szembe kell néznünk, és amiről gondolkodnunk kell. Lehet, hogy a szomszéd költségvetése szebb. Lehet, hogy bizonyos területen több bérnövekedés volt. Lehet, hogy van, ahol még vannak elmaradások, de egy dolog biztos: ha a szomszéd fűje zöld, akkor tanuljuk meg, hogy a mi fűünk is legyen zöld, és próbáljuk meg optimistán kezelni ezt

a gondolatot, hogy ez a költségvetés egy jó alap. Az elmúlt tíz évben egy folyamatos, előremutató költségvetést jelentett, 2020-ra ez egy jó alapot jelent, amit át kell vennünk. Miután folyamatot kezelünk gazdaságilag, pénzügyileg, mindig fel vagyunk készülve arra, hogy bármilyen kérdést tudjunk kezelni.

Egy kiemelt dolgot tartok nagyon fontosnak, hogy azokat a bérrendezéseket, béremeléseket tudjuk tartani - és itt fel tudom sorolni bármelyik szakterületet ezen a területen, ez akár a védelem, a rendvédelem, az oktatás, az egészségügy, a szociális ágazat és összességében az államháztartás valamennyi területe -, fenn tudjuk tartani. Biztos fedezetet nyújt a magyar költségvetés arra, hogy ezeket a béremeléseket, amelyekben megegyeztünk stratégiaileg a különböző szakterületekkel, továbbra is tudjuk tartani. Mindaddig, amíg ez a költségvetés áll, és mindaddig, amíg a költségvetés ezt tudja biztosítani, úgy gondolom, ilyen zárszámadást nyugodt szívvel meg tudunk szavazni.

Arra kérem a tisztelt Házat, hogy a zárszámadást fogadja el, hogy a 2019. évi költségvetést tudjuk lezárni, és forduljunk 2020-2021 felé, segítve a kormány munkáját ebben a feladatellátásban. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Fidesz soraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük. Most megadom a szót Korózs Lajosnak, az MSZP képviselőjének. Parancsoljon, képviselő úr!

KORÓZS LAJOS (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Kedves Képviselőtársaim! Két dolgot szeretnék érinteni a felszólalásomban, részben a nyugdíjakkal, a nyugdíjkasszával és a családtámogatással kapcsolatosan, de engedjék meg, hogy mielőtt erre rátérnék, államtitkár úr viszonzásában említette Bangóné Borbély Ildikó képviselőtársam ama felvetését, amely az amputációkról szól. Nem kértem ugyan demonstrációs lehetőséget, de azért csak kikerestem. *(Felmutatja a mobiltelefonját.)*

Azzal nem vádolható, hogy ellenzéki portál lenne az Origo, a következő címmel jelentetett meg cikket: „A kórháznak jobban megéri levágni a lábát, mint megmenteni. Magyarországon háromszor annyi amputációt végeznek, mint az Európai Unió többi országában.

Az úgynevezett rekonstrukciós érműtétekre a kórházak általában nem kapnak annyi támogatást, amennyibe a beavatkozás kerül.” Egyébiránt ezzel a kormánypárti sajtó is vastagon foglalkozott, és hivatkozik a hbc-s-re, ez ugye, a homogén betegcsoportok finanszírozási konstrukciója. Nem olvasom fel, egyetlenegy mondatot engedjenek meg: „Az intézmények nem érdekeltek gazdaságilag az érbetegek ellátásában.” Egyébiránt a múlt évben volt is ilyen felszólalásom, nem biztos, hogy a költségvetés zárszámadásához kapcsolódott, de megemlítettem, hogy mennyivel értelmesebb lenne a mofettában a kezeléseket támogatni, mintsem a lábakat levágni. Egyébiránt most már úgy látom, hogy érsebéz sincs az országban,

vagy legalábbis nagyon kevés, mert több helyen megszüntették ezt a szolgáltatást.

Nos, rátérek a saját mondandómra a nyugdíjügyek kapcsán, és ebből adódóan engedjék meg, hogy levegyem a maszkot, mert látom, hogy elég sokat torzít.

(13.20)

A múlt évben - lévén a költségvetés elszámolásáról szó, a múlt évi zárszámadásról van szó - a költségvetésben mintegy 2,7 százalékos nyugdíjemeléssel számoltak, és most már meg kell hogy állapítsuk évről évre, hogy minden évben alultervezik az inflációt. A múlt évben még a költségvetés vitájában felszólalva én magam ráirányítottam a figyelmet, hogy azért is érthetetlen volt ez a 2,7 százalékos beállított inflációs ráta, amivel a költségvetés tervezte a nyugdíjak emelését, mert a Nemzeti Bank már akkor jóval nagyobb inflációval számolt, emlékeim szerint mintegy 3,4 százalékos inflációs rátát tervezett a Nemzeti Bank.

Ennek ellenére nem módosították a költségvetési törvényt, és a végén, láss csodát, 3,4 százalékkal kellett novemberben kiigazítani a visszamenőleges nyugdíjmelés mértékét. Ez a 0,7 százalékos különbség gyakorlatilag azt jelentette, hogy közel 23 milliárd forintot tartott vissza a kormány, gyakorlatilag ennyi pénzt 10-11 hónapon keresztül a nyugdíjasok finanszírozták a kormányt, hiszen ezt az összeget nem kellett hónapról hónapra kifizetni a kormánynak.

Van egy másik olyan tétel, ami mellett nem tudok elmenni szó nélkül. Bizonyára ismeri államtitkár úr is, hiszen a költségvetéssel foglalkozik most már évtizedek óta, hogy van különböző méltánylásra alapot adó juttatás a nyugdíjrendszeren belül. Régebben még, mikor volt társadalombiztosítás és volt önkormányzata, évről évre a költségvetés tervezésénél a tb-önkormányzatok az érdekképviseleteket, szakszervezeteket, idősszervezeteket meghallgatva alakították a méltányosságból történő nyugdíj-megállapítás keretét, a méltányosságból történő nyugdíjmelés lehetőségét, és volt egy úgynevezett egyszeri segélyre is lehetőség évről évre.

Ezeket a keretösszegeket, mert itt erről van szó, befagyasztották sok éven keresztül, egy jottányit nem mozdulnak el ezek az összegek. A méltányossági nyugdíj megállapítására most már évről évre mindösszesen 200 millió forintot terveznek. Ténylegesen, amikor megnéztem, hogy mennyit fordítottak ilyen tételre, akkor majdnem 200 millió forintot, 197 millió forintot fordítottak rá. Hangsúlyozom, itt keretösszeg van. Viszont mikor megnéztem azt, hogy mennyien kértek méltányosságból nyugdíjmelést, és mennyien kaptak, mennyi realizálódott, akkor ott nagyságrendekkel nagyobb az eltérés: 2423 fő igényelt, és mindösszesen 1037-en kaptak.

Az indokolásból számomra nem derült ki, hogy egyszerűen nem voltak tisztában azzal, hogy ők nem lesznek jogosultak akár méltányossági nyugdíj megállapítására, most erről beszélek, és nincs, mondjuk, elegendő szolgálati idejük, vagy máshol

szerezték a szolgálati idejük nagy részét, és mondjuk, a pro rata elv alapján az Európai Unió tagállamaiban, már tudjuk egyértelműen, hogy összeszámitási technika van, ez alapján kerülnek megállapításra, és így elutasították a méltányosságból törénő nyugdíj-megállapítást.

Más a helyzet a méltányossági emeléssel. Itt szintén évek óta 800 millió forintos a keret, és ebből realizáltak mintegy 788 millió forintot. Több mint 53 ezren fordultak méltányossági kérelemmel a Kincstárhoz, mert most már nincs tb, a Kincstárhoz kell ezeket benyújtani, és akik ilyen igénnyel fordultak, mindösszesen 62,6 százalékuk kapott csak méltányossági emelést, az 53 ezerrel szemben 32 915-en.

Az egyszeri segély is meglehetősen furcsa képet mutat. Ott évek óta 600 millió forint az a keretösszeg, amellyel bír ez a konstrukció. Itt egy picivel többet fordítottak, 615 millió forintot. Viszont itt is ugyanaz a helyzet áll fenn arányában: mintegy 46 165 ember fordult kérelemmel, és mindösszesen 32 756 kapott.

A múlt évben tettünk javaslatot arra, hogy tulajdonképpen még a költségvetést se kell hozzá módosítani, a nem létező nyugdíjkasszát sem érintené, de néztünk hozzá valamilyen lábat, hogy honnan lehetne finanszírozni, megemelni akár a méltányossági emelést, akár az egyszeri segélyt. Talán az egyszeri segélyre még nagyobb szükség is van, mint a méltányossági emelésre, hiszen számtalan olyan idős ember kerül váratlan helyzetbe, legyen ez egy betegség, egy tartós betegség, vagy valamely társ elvesztése és a temetési költségek finanszírozása, ahol szükség van az egyszeri segélyre.

Ezzel szemben rezsziutalványokat fizettek az előző évben. Többen hivatkoztak rá, erre a 9 ezer forintra. Mi döbbenettel láttuk vagy hallottuk azt a híradásokból... - hiszen érdemleges tájékoztatást a kormánytól soha nem kapunk, rendszerint közadatigénnyel kell fordulni a kormányhoz, de nemegyszer volt rá példa, hogy még perre is kellett vinni a dolgot, hogy adatokhoz jussunk. Csak megjegyzem, a legutolsó állománystatisztikai adat 2017-es, amely az interneten elérhető, a nyugdíjállomány-statisztikáról beszélek. És láss csodát, Alaszkától Ausztráliáig, Új-Zélandtól Dél-Amerikáig postáztak ki rezsziutalványokat, mikor mindenki tudta, hogy ezt nem fogják beváltani, nincs hol beváltani. Nekem ne mondja senki azt, hogy az Ausztrália déli részén élő, de magyar származású magyar állampolgár, esetleg magyar nyugdíjat vagy résznyugdíjat kap, rá lenne utalva a háromszor 3 ezer forintos rezsziutalványra.

Kiderült a közadatigénnyelből, hogy 28 ezer főnek igazából nem is tudták folyósítani, nem tudták kézbe adni, és ennek összege több mint 250 millió forint volt, és, kapaszkodjanak meg, több mint 50 millió forintba került csak a postaköltség.

Amikor megnéztük, hogy a rezsziutalványok visszaváltása, érvényesítése kapcsán milyen differenciák vannak, akkor pedig az derült ki, hogy mintegy 48 ezren nem is váltották be ezeket a rezsziutalványokat. Ott is megmaradt 433 millió forint - 433 millió forint!

Csak megjegyzem, hogy ez majdnem kétharmada annak az összegnek, mint amennyit az egyszeri segélyre lehet folyósítani.

Ebből adódóan azt is gondolom, hogy az a 12,2 milliárd forint, amelyet a rezsziutalványra fordítottak, bizony-bizony sokkal jobb helyre is mehetett volna, és utólag is lehetett volna még ezen a helyzeten javítani vagy korrigálni.

Egyébiránt ebben az évben is éltünk ezzel a lehetőséggel, hiszen az látszik most már, és többször hangoztam is annak, hogy véleményem szerint, véleményünk szerint elhibázott az inflációkövető nyugdíj-emelés technikája. 2017 óta egyértelműen látszik, hogy drasztikusan leszakadnak a nyugdíjak a bérektől. Ma már sajnos úgy néz ki a képlet, hogy az átlagos nettó bérnek mintegy 50-52 százalékát teszi ki az átlagnyugdíj mértéke. Ez jó néhány évvel ezelőtt még bőven 60 százalék fölött volt, sőt megkockáztatom, talán 2009-2010 környékén ez elérte a 70 százalékos rátát. Ez a múlt évben 52 százalékos volt.

Világos, hogy ez az inflációkövető nyugdíjemelési technika konzerválja gyakorlatilag minden nyugdíjas helyzetét. Aki kevés nyugdíjból él, vagy a múlt évben kevés nyugdíjból élt, gyakorlatilag azt jelenti számára, hogy a jövő évben is borzasztó kevés nyugdíjból fog élni, mert csak annyival fogják megemelni a nyugdíját, mint amennyi a pénzromlás mértéke, az infláció mértékével.

Ráadásul az is látszik, hogy a nyugdíjasok fogyasztási szokása eltér a társadalom egészétől. Az ő fogyasztásukban például az élelmiszer sokkal nagyobb súlyt képvisel, a lakásfenntartás arányai magasabbak, mint a lakosság egészéé, és pontosan az inflációt növelő tényező az élelmiszerárak növekedése; 7,7-7,8 százalékos most már hónapról hónapra, de bizonyos termékeknél mértünk 40 százalék fölötti inflációs rátát is, egy év távlatáról beszélek természetesen, nem az előző hónaphoz viszonyítva. De általában a húsfélék közel 10 százalékkal, tej, tejtermékek közel 8 százalékkal, most termékcsoportokról beszélek természetesen, nem egy-egy termékről, ilyen rátákkal, 8 százalékos a tejtermékeknél, a húsnál 10 százalék körüli inflációs rátát mér a Központi Statisztikai Hivatal.

(13.30)

Ebből adódóan ez azt jelenti, hogy az alacsony nyugdíjjal rendelkező, kevés nyugdíjjal rendelkező honfitársaink borzasztó nehéz helyzetbe kerülnek, és hiába nyújtunk be indítványokat, a kormánypárti képviselők a bizottsági szakaszban rendre leszavazzák, és nem is látunk esélyt arra, hogy kidolgoznának egy nyugdíjkorrekciós programot az alacsony nyugdíjak felzárkóztatására. Eszük ágában sincs a vegyes indexálás irányába lépést tenni, és most nem elsősorban a svájci indexről beszélek, ahol 50 százalékban a tervezett inflációt és 50 százalékban a nettó bérnövekedést vesszük figyelembe, hanem valami vegyes indexálásról, ahol legalább figyelembe vennék a bérek növekedését is. Éppen ebből adódóan, képviselőtársaim,

azt gondolom, hogy itt, ezen a területen is van mit tenni.

Sajnos fogytán az időm, úgyhogy csak nagyon röviden tudok kitérni egy dologra a családtámogatás kapcsán. A napokban olvastam egy újságcikket, egy gazdasági újságcikket, és azt mondja ez az újságcikk - nem baloldali vagy liberális oldalhoz köthető állítólag ez az újság -, hogy „62 milliárd forinttal kevesebbet költött a kormány a központi költségvetésből családi támogatások címszó alatt 2019-ben, mint 2008-ban” - a zárszámadás számait mutatták be. Mondom, már csak megnézem, hogy igaz-e ez, vagy hogy a fenébe van ez, mondom, évről évre itt vagyok, és nézem a költségvetés számait. Azt írja ez az elemzés, hogy 2008-ban ebből a költségvetési keretből 461 milliárdot fizetett ki a második Gyurcsány-kormány utolsó teljes és a gazdasági világválság előtti évében, miközben a negyedik Orbán-kormány első teljes és a járvány gazdasági válság előtti évében csak 399 milliárdot; az összeg számszerű csökkenése is hatalmas, és közben volt 41 százalékos kumulált - ugye, ez az összeszámított - infláció, így az árak emelkedését is figyelembe véve a különbség még sokkal nagyobb.

Hogyha ez így van, akkor az azt jelenti, hogy ha az inflációt is figyelembe vesszük, a kifizetett családtámogatások 2019-es szintje a gyeddel és a cseddal együtt sem érte el a 2008-as szintet, ugyanakkor az adókedvezménnyel együtt a Fidesz reálértéken növelte ugyan a családtámogatások összegét, az államháztartás - ahogy én nézem - a két és félszeresére hízott 12 év alatt természetesen, a kiadási főösszege 9000 milliárdról 22,7 milliárd (*sic!*) forintra nőtt (*Az elnök csenget.*), eközben a családtámogatások összege közel sem nőtt két és félszeresére.

Nagyon szépen köszönöm a figyelmüket, és köszönöm a türelmét, elnök úr. (*Taps az ellenzék soriban.*)

ELNÖK: Köszönjük. Most megadom a szót V. Németh Zsoltnak, a Fidesz képviselőjének. Parancsoljon!

V. NÉMETH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! Hogyha évtizedek múltán a 2019. évre visszagondolunk, akkor úgy vélem, a világjárvány előtti békeév marad meg az emlékünknél. Szándékosan mondom így, hogy „békeév”, és nem hogy „utolsó békeév”, bízva abban, hogy amit most mi folytatunk, az egy villámháború, és nem kell berendezkednünk a járvány tartós maradására. Hogyha erre a békeévre gondolunk, akkor úgy vélem, a gyarapodás jut az eszünkbe, hiszen az operatív programok révén ekkor indultak be a beruházások, én mégsem ezekről a programokról szólnék, hanem egy kisebb összegű, de számunkra mégis fontos programról, a „Magyar falu” programról, azért, mert újszerű, lebonyolításában is különbözik az eddigiektől és az európai uniós programoktól, és nem volt példa arra, hogy egy kormányzati program kifejezetten a kisebb településekre koncentráljon.

A kormány elkötelezett a kistelepülésen élők számának növelése, életminőségének javítása iránt, valamint ezzel összefüggésben ezen települések fejlesztésében. A „Magyar falu” program kidolgozására széles körű párbeszédet követően került sor, hiszen a programot kidolgozók konzultáltak az önkormányzatokkal, az érdekképviseletekkel, az érintett minisztériumokkal. A „Magyar falu” program egy olyan komplex, társadalmi és gazdasági célterületekre is kiterjedő programmá vált, amely egy évtizedre elnyúló fejlesztési programot és ezzel együtt fejlődési lehetőséget biztosít az 5 ezer fő alatti települések részére.

A 2019. évben indult a program, amely a lakosság több mint 30 százalékát, a települések több mint 91 százalékát érinti, a legfontosabb célkitűzése, hogy ezen települési kör népességmegtartó erejét növeljük, a kistelepülési életformát megerősítsük, a lakhatási lehetőségeket segítsük. A program bevezetésével egyedülálló, célzott kormányzati beavatkozás történt ebben a települési körben. A „Magyar falu” program során megvalósul a kistelepülések hátrányainak enyhítése, többek között az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, illetve olyan fejlesztések megvalósítása, amelyek vonzóvá teszik az ott élők, illetve a letelepedni szándékozók számára ezen településeket. Célja továbbá, hogy azonnali beavatkozást jelentsen a kistelepülések számára, és esélyt adjon a jövőben a népesség növekedésére is. A „Magyar falu” program a pályázatokon keresztül megvalósuló támogatási rendszerrel, ez az egyik nagy terület, a mellékúthálózat fejlesztésével, ez a másik, a harmadik pedig a falusi CSOK, amelynek a bevezetésével segíti a kistelepülésen élők életkörülményeinek folyamatos javítását.

A pályázati rendszerről szólnék talán először.

A „Magyar falu” program sikerességét a 2019-es adatok bizonyítják. 2873 darab 5 ezer fő alatti állandó lélekszámú kistelepülés 97,4 százaléka pályázott a programra, annak valamely alprogramjára, így elmondhatjuk, hogy szinte valamennyi 5 ezer fő és az alatti lélekszámú település pályázott legalább egy alprogramra. A pályázati felhívások 100 százalékos támogatásintenzitással, vissza nem térítendő támogatásként kerültek kiírásra, a Magyar Államkincstár bonyolította le, és azért itt hadd emeljem ki azt, hogy gyors a támogatásokról szóló döntés, és az előlegbiztosítás megoldja mindazokat a gondokat, amelyek bizony más pályázati rendszereknél elő-előkerülnek.

A „Magyar falu” program pályázati rendszere a 2019. évben 16 célterületre kiterjedő fejlesztési lehetőséget biztosított, amelynek során 5321 nyertes pályázó kapott támogatást 2397 település viszonylatában. Ez alapján elmondható, hogy egy település átlagosan két alprogramra nyert. A „Magyar falu” program keretében a 2019-es indulásának évében az alprogramokra közel 60 milliárd forint állt rendelkezésre, a megítélt összegek kifizetésére 2019-ben maradéktalanul sor került. A pályázatok megvalósítása az elfogadott támogatói okiratok alapján jellemzően ebben az esztendőben történik meg.

Nem véletlen az, hogy ezt a területet választottam a költségvetés zárszámadásakor felszólalásom témaként, hiszen a választókörzetemben lévő 127 településből 125 érintett ezzel a programmal. Csak néhány példát hadd mondjak itt a választókörzetbeli számokról, hiszen számos pályázatot nyújtottak be, szám szerint 118 nyertes, támogatott pályázat volt a választókörzetemben: orvosi eszközre 19-en, önkormányzati utakra 8-an, járdaépítésre 10-en, a helyi egyházi közösségi terek fejlesztésére 20-an nyertek el támogatást, de óvodaudvarra is 9-en, belterületi közterületek karbantartására szolgáló eszközökre 5-en, tanya- és falugondnoki szolgálatokra 8-an, szolgálati lakásra 2-en, óvodafejlesztésre 4-en - hogy csak néhányat emeljek ki; és a számok azt mutatják, hogy ebben az esztendőben még jóval nagyobb lesz a támogatotti kör.

(13.40)

A másik terület a falusi útalap, amelynek a jelentőségét nem lehet elégszer hangsúlyozni, hiszen általában autópálya-építésekről említünk szót, de mindig a négyszámjegyű, a negyedrendű utak azok, amelyeken hazaérkezünk, az utolsó néhány kilométert mindig ott szoktuk eltölteni. A legkevesbé sem közömbös ezért, hogy milyen a négy számjegyű utak minősége. A falusi útalap keretében 2019-ben és ebben az esztendőben 122 milliárd forint értékben mintegy 900 kilométer alacsonyabb rendű útszakasz felújítása történik meg. A támogatási szerződések megkötötték a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-vel. A „Magyar falu” program és annak részeként az útfelújítási program keretében elérendő cél, hogy az országos mellékúthálózaton a lehető legnagyobb hosszon lehessen az útállapotokat javítani. Ennek érdekében kell a teljes szélességű és több kilométeren összefüggő felújítások mellett a nagyfelületi burkolatfelújítási technológiákat is számba venni. Itt is mondanék néhány példát. A választókörzetemben nyolc szakasz újul meg 16 kilométer hosszban, több mint 1,6 milliárd forint értékben, és ezenkívül van még az úgynevezett nagyfelületi javítási munkák sora. Öt helyen 13,5 kilométer hosszban javulnak meg az útszakaszok.

Végül pedig van a harmadik terület a „Magyar falu” programban, az úgynevezett falusi CSOK, melynek szabályozása a használt lakás vásárlásához, bővítéséhez igényelhető családi otthonteremtési kedvezményekről szóló rendelet módosításaként került meghatározásra, így az általános CSOK szabályai az irányadók rá. Ez a szabályozás 2019. július 1-jén lépett hatályba, és a támogatásra vonatkozó kérelmeket 2022. június 30-áig lehet benyújtani. A támogatás igénybe vehető tanya, birtokközpont vagy preferált kistelepülés területén használtlakás-vásárlással egybekötött bővítésre, korszerűsítésre, valamint meglévő lakás bővítésére, korszerűsítésére. A falusi CSOK bevezetése olyan motiváció, amely a letelepedésen gondolkozó szülők, párok számára többlettámogatásokat biztosít, amennyiben nem városi, hanem falusias környezetben szeretnének családot alapítani, gyermeket nevelni. A használtlakás-vásárlással egybekötött korszerűsítés esetén

akár 10 millió forintos támogatás is igényelhető. S természetesen lehet még sorolni a különféle támogatásokat, például a kamattámogatást, melyek együttesen teszik vonzóvá a falusi településeket.

Tisztelt Képviselőtársaim! Nem véletlenül kezdem a felszólalásom a Covid-járvány felemlítésével. Hogy jön ez ide? Sorolhatnánk hosszasan, hogy miért kell a falusi településeket, a falvakat megerősíteni, azonban én azt hiszem, hogy maga a Covid-járvány egy új érvet hozott ebbe a sorba. Hadd említsem meg itt Mihályi Péter, az SZDSZ-hez közel álló közgazdász gondolatát, aki mintegy másfél évtizede azt mondta, hogy a falu középkori hagyomány, miért is kellene megmenteni, és életképtelennek minősítette a 300 fő alatti településeket. Aztán sokan eszmefuttatásokat végeztek arról, hogy vajon az ökológiai lábnyom szempontjából melyik település nagyság az, amelyik igazán a legkisebb teher a Föld számára. Úgy vélem, hogy a Covid-járvány hozott egy újabb érvet, ugyanis kimutatható, hogy különösen a járvány első hullámában Magyarország nemcsak a kiváló kormányzati intézkedések, nemcsak a jó egészségügyi rendszer miatt és nemcsak fegyelmezetttségünk okán teljesített jobban, hanem a településszerkezet okán is. Kimutatható az, hogy ebben az országban, ahol nincsenek nagy megalopoliszok, ahol a lakosság jelentős része falvakban, kistelepüléseken, kisvárosokban él, nagyobb az emberek életesélye. Nemcsak túl lehet ott élni magát a járványt, hanem közben is lehet élni. Tehát amikor a magyar kormányzat forrásokat biztosít a „Magyar falu” programban, akkor nemcsak az életminőséget javítja, nemcsak a demográfiai változást segíti elő, hanem azt a fajta településszerkezetet erősíti meg, amely - nem megelőlegezve - egy esetleges olyan világban, amikor együtt kell élnünk akár egymást követő járványokkal is, a legnagyobb életesélyt adja a magyar embereknek.

Ezzel a gondolatsorral is az előttünk lévő zárszámadásitörvény-javaslatot elfogadásra javaslom. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

(A jegyzői székben Földi Lászlót Móriny József Attila váltja fel.)

ELNÖK: Köszönjük. Most megadom a szót Bósz Anett képviselő asszonynak, a DK képviselőjének. Parancsoljon!

BÓSZ ANETT (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Állami titkár Úr! Mivel most a zárszámadás vitájának általános szakaszában tartunk, és úgy látom, hogy bőségesen hangzottak el a kormány, illetve a kormánypartai képviselőtársak felszólalások, elsősorban ezekre szeretnék reagálni.

S természetesen várom a részletes vitát is, amelyben lehetőségünk adódik arra, hogy az egyes fejezetek és szakpolitikai területek költségvetésének utólagos értékelésébe belemérüljünk.

Azzal szeretném kezdeni, hogy miniszter úr kiemelt néhány települést, amelyek jelentős fejlődésnek indultak. Ezt alapvetően helyesnek tartom, hiszen a városaink és a falvaink fejlődése elengedhetetlen hazánk fejlődése szempontjából. Az említett települések között volt Kaposvár. Azt nem vitatom, hogy a város gazdasági és infrastrukturális fejlődése példaértékű volt, és valóban nagyot léptek előre, azonban a mindenkori gazdaságstratégiái tervezőknek, illetve a társadalomszervezőknek ennél nagyobb feladata van adott esetben egy város esetén.

A somogyi megyeszékhelyen előbb volt kész a NER, mint az országban, de a város polgáraival demokratiként beszélgetve hamar kiderül, hogy a fortélyos félelem igazgat most már tíz éve, a városvezetésnek pedig kizárólag azok a polgárok fontosak, akik a politikai és társadalmi értelemben velük együtt mozgó csoport tagjai. Nincs ez másként a központi költségvetésből részesedő társadalmi és gazdasági előnyöket élvező polgártársainkkal sem.

Én azt gondolom, tisztelt államtitkár úr és kormánypárti képviselőtársak, hogy a kevesek kormányává vált az Orbán-kormány, és ez a 2019-es költségvetésben is megmutatkozott. Tetteiben önök azoknak a kormányává váltak, akiknek a szavazatát birtokolják, ha egyáltalán. Szavakban persze minimum a Kárpát-medence összes magyarjának a kormánya szeretnének lenni, ugyanakkor ha a központi költségvetésre tekintünk, ez már egészen máshogy néz ki.

Néhány ilyen példát szeretnék említeni a felszólalásomban. Az elsőik között ott van a családi otthonteremtési kedvezmény, amelyet a társadalom egyharmada nem tud igénybe venni, holott ők lennének azok, akik elsősorban nagyon szomjaznak az otthonteremtési támogatást a központi költségvetésből. Ők a kevésbé szerencsés társadalmi csoportok tagjai.

De itt van példaként, hogy a munkaalapú társadalomra büszke a kormány, azonban a dolgozói szegénység páratlan mértékben sújtja hazánkat, s nem pusztán azokat, akik a közmunkaprogram résztvevői. A válságra nem megszorításokkal kell reagálni, ezt miniszter úr is és államtitkár úr is elmondta, és ez rendben is van, én magam ezzel liberálisként nagyon egyet tudok érteni. Azt kell mondjam, hogy bár olyan makroadataink és gazdasági-társadalmi feltételrendszerünk lenne, amely lehetővé teszi a nem keynesiánus gazdasági kiigazítócsomagok megvalósulását idehaza, de ez sajnos jelen pillanatban nincsen így. Megjegyzem, hogy a nemzetközi gazdasági környezet egészen a koronavírus-járvány kitöréséig kedvező volt, a növekedési programoknak ilyen értelemben érdemi gazdasági korlátja a világpiacon, illetve a nemzetközi piacon nem volt, így én magam is döntően az elmúlt években a költségvetés tervezésekor, illetve a zárszámadás vitáiban elsősorban azt kritizáltam, hogy ebből a gazdasági növekedésből döntően azok a honfitársaink nem részesülnek, akiknek a legnagyobb szükségük lenne rá.

Domokos László elnök úr kiemelte, hogy a 2019-es költségvetés stabil alapot teremtett a válságkezelésre.

(13-50)

Én aggodalommal figyeltem azt a folyamatot, amelyben az infláció és a munkanélküliség együttes növekedését a hazai statisztikai nyilvántartás elkezdte elfedni, és a kormányzati kommunikáció nem létező vagy legalábbis marginális jelenségnek bélyegezte, holott, ahogyan az elnök úr is fogalmazott, az objektív helyzetértékelés rendkívül fontos, amikor egy válsághelyzet közepén tartunk.

Szembe kell néznünk azzal, hogy a második negyedéves GDP-visszaesésünk 14,5 százalék volt, ez azt jelenti, hogy durván minden hetedik forintot elvesztettünk idén nyárra, amit a nemzetgazdaság korábban meg tudott termelni. Én azt gondolom, tisztelt államtitkár úr, hogy ha tényleg stabil alapunk lett volna, ami elbír egy válságkezelést, akkor ekkorát nem tudtunk volna zuhanni az elmúlt negyedévben.

Szűcs Lajos képviselőtársam beszélt arról, hogy az önkormányzatok is több pénzből gazdálkodhattak, ugyanakkor már 2019-ben, a most tárgyalt költségvetési évben elindultak azok a folyamatok, amelyekben keresztül a tavaly ellenzéki vezetést választó települések finansziális kivézetése megkezdődött. Ilyen értelemben is él tehát a rendszer általános működési elve, hogy az önökkel egyetértő, az önökkel együtt lépő szereplők településeinek fejlesztése bővelkedik forrásokban, míg a demokrata polgármesterek győzelmeinek költségvetési értelemben vett megtorlása már a 2019-es költségvetési év alatt elkezdődött, ez volt az utolsó negyedévünk.

Tisztelt kormánypárti Képviselőtársaim! Bár most már nagyon kevesen ülnek itt, de örülök önöknek is. Önök arról beszéltek, hogy a valaha legtöbb foglalkoztatott dolgozik a magyar nemzetgazdaságban. A foglalkoztatottság rekordjait tekintve ugyanakkor nem felejthetjük el a közmunkaprogramot, amelyben a résztvevők száma tavaly nyáron százezer före rúgott. Szociokulturális értelemben ez rövid távon olyan, minthogyha valamifajta javulást eredményezne.

De szerettem volna itt Maruzsa Zoltán államtitkár úrra nézni, aki nem olyan rég még itt volt a teremben, hogy az igazán reménytelen helyzetben lévő régiókban élő családok sok esetben alig várják, hogy a 16 évre leszállított tankötelezettségi korhatárt elérve a gyerekek bemelessen a közmunkaprogramba, és egy olyan páratlanul alacsony jövedelmet tud így a családnak hozni, amivel a szegénység ördögi körét fogja újratermelni. Tehát ilyen értelemben én azzal érvelnék, államtitkár úr, hogy a munkapiacra az ilyen statisztikát javító, mondom még egyszer, rövid távon akár szociokulturális értelemben is javulást hozó közmunkaprogram hosszú távon drámai következményekkel jár, tehát az iskolapadból 16-17 éveseink ülnek át, mennek át a közmunkaprogramba. 2019 júniusában 100 ezer közmunkás dolgozott hazánkban, olyan bérért, amely egy egyfős háztartásban is csak a létminimum felére elegendő.

Nem kell ahhoz gazdaságpolitikával vagy szociálpolitikával foglalkozni egyébként, hogy a hazai pórul

járt társadalmi csoportok nyomorúságával találkozunk. Az oktatáspolitikusoknak rendre elmondják az északkelet-magyarországi régióból érkező iskolaigazgatók, hogy az a ritmus, amellyel korábban szervezni tudták az iskolás napokat, az mára elveszett, ezekkel a gyerekekkel az első óra előtt reggelizni kell, mert az utolsó étkezés bizony előző nap délután történt, még az iskolában, azóta ezek a gyerekek, legalábbis minőségi értelemben éheztek.

Én tudom azt egyébként, hogy Hegedűs Zsuzsa tagadja ezt a jelenséget, de tanulmányok egész sora szól most már erről, hogy olyan leszakadó régióink vannak, amelyeket igenis jobban kellene tudni segíteni a központi költségvetésből. Elsősorban róluk beszélek, amikor azt mondom, hogy a pórul járt társadalmi csoportoknak nem vagy csak igen korlátosan jutott ebből a gazdasági növekedésből, amire hazánk még 2019-ben képes volt.

A munkaalapú társadalom és azok a szavak, hogy önök azokért szeretnének tenni, akik a gyerekeikért, nem pedig a gyerekeikből szeretnének megélni, tisztelt képviselőtársaim, álságos és olvasatomban ráadásul bújtatott rasszista kijelentés. Ezt nem önök tették, államtitkár urak, akik most itt ülnek a teremben, de azt gondolom, hogy kell erről beszélni, mert az önök politikai közösségéből érkeznek ezek a kijelentések, amelyek az egyébként is meglévő társadalmi feszültségeket tovább növelik.

A miniszter úr által említett CSOK-ot a már ingatlanal rendelkező középosztály és felső középosztály tudja leginkább hasznosítani, erről ellenzéki képviselőtársaim beszéltek már nemrégiben. Kérem önöket, hogy javítsanak ki, ha tévedek, de ezen a héten Zsigó Róbert képviselőtársunk azt mondta, hogy 70 ezernél is több vállalt gyermek után vették igénybe a CSOK-ot. Az otthonteremtési kedvezményt vállalt gyermek után igénybe venni azt jelenti, hogy azt feltételezem, hogy a jövőben a hitelképességem meg fogja engedni azt, hogy ezt a javarészt egyébként hitelből finanszírozott lakásvásárlást a jövőben is fogom tudni vállalni.

Az itt felsorolt számok alapján 20 és 30 ezer közé tehető azoknak a családoknak a száma, akik olyan helyzetben vannak, hogy még meg nem született gyermekek után vették igénybe ezt az otthonteremtési kedvezményt, és mint már említettem, ez sok esetben jelentős hitelfelvétellel is jár. Akkor, amikor erről a törvényjavaslatról beszéltünk itt a Házban, én említettem azt, hogy a családokat támogató csomag, amelyet elfogadott a kétharmad, tartalmazza azt a kockázatot, hogy adott esetben, hogyha ezek a gyermekek, ezek a most vágyott gyermekek mégsem születnek meg, akkor mi történik ezekkel a családokkal, akkor vajon hány millió forintos támogatástól esnek el ezek a családok, illetve nem kényszerülnek-e a vágyott vagy megvásárolni vágyott ingatlant értékesíteni a piacon és aztán majd ebből hitelt törleszteni, és esetleg visszazuhanni egy korábbinál akár rosszabb lakhatási helyzetbe.

Az sem egy magyar valóságtól elrugaszkodott gondolat, hogy a meg nem született gyermekek országa vagyunk. Tehát én amellett is érvelek, és ebben az államtitkár úrnak igaza van, rendkívül szellemes az a

gondolat, hogy utólagosan nem áll módunkban változtatni a '80-as években megszületett kislányok létszámán, akik ma a szülőképes korú nőknek a többségét adják. Ebben én egyetértek önnel.

Azonban arról mindenféleképpen beszélnünk kell, hogy hazánkban jelen pillanatban arról is tanulmányok sora értekezik, hogy a gyermekvállalás egy olyan szegénységi kockázatot növelő tényező, amely nagyon sok családot érint rendkívül rosszul. Én amellett érvelek tehát, hogy az önök által most már évről évre tervezett központi költségvetés egy igen szűk társadalmi csoportnak jelent olyan előnyöket, amelyek kétségtelenül nagy előrelépéseket hordoznak magukban, de erről már Z. Kárpát Dániel képviselőtársam is beszélt korábban.

(Az elnöki széklet dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Számos család küzd a bölcsődei és az óvodai férőhelyhiányból adódó problémákkal. Az általunk tárgyalt költségvetési évben az Eurostat adatai alapján 88 ezer ember azért nem dolgozott vagy dolgozott jóval kevesebb időt, munkaórát annál, mint amennyit szeretett volna, mert nem jutott bölcsődei férőhely a gyermekének. Javaslatot nyújtottam be akkor azzal kapcsolatban, hogy a nem állami fenntartású, vagyis az alapítványi és magánbölcsődék normatív finanszírozásának javításával jelentősen csökkenhetne ez a probléma. Látható is volt egyébként ezeknek az intézményeknek a statisztikai változásából az elmúlt években, hogy alapvetően a magánintézményeknek nagyon sok férőhelyet köszönhattunk, túl azon egyébként, hogy állami bölcsődei férőhelyek is teremtődtek, és ezeket nem tagadom, azonban a számuk messze elégtelen.

Ilyen értelemben a fiatal családok segítése nem oldódik meg a megfelelő mértékben. Tehát a fiatal édesanyáknak a bér munkapiacra való dinamikus visszailleszkedése semmiképpen nem jellemzi a hazai nemzetgazdaságot, aminek rövid és hosszú távon is olyan társadalmi-gazdasági hatásai vannak, amelyek egyszerűen a leszakadók közé fognak bennünket sorolni. Nem tudunk olyan egyéb társadalmi lépcsőfokokat megmászni, amiket egyébként a régió, tehát a körülöttünk lévő országok társadalmi megmászának például, és most itt beszélek a nemek közti egyenlőségről, illetve az egyenlő bánásmód elvének a gyakorlatban való érvényesüléséről.

(14.00)

Többeknél megjelent a vezérszónoki felszólalások alatt, hogy az ellenzék nem vesz részt a munkában, és így a 2019-es költségvetés tervezésekor is csak akadályozni kívánta a kormány munkáját. Szeretném elmondani önöknek, hogy ez nem így van, és kiegészíteném még mintegy zárszóként ezt a felszólalást azzal a gondolattal, hogy a demokrácia éppen abban különbözik a diktatúrától, hogy a közjó is vitákban dől el, tisztelt képviselőtársaim.

A bizottsági munka szakmai tartalmának kiüresítése pedig elsősorban a kétharmad képviselői munkájának volt köszönhető. Az ellenzék rendre hozott olyan konstruktív javaslatokat már a 2019-es költségvetés tervezésekor is, de az azt megelőző években is, amelyeket be lehetett volna fogadni, illetve vitára bocsátani, tehát adott esetben, mondjuk, módosító javaslatokat tárgysorozatba venni. Én nézek itt most Boldog István képviselőtársamra elsősorban, hiszen most csak ő van jelen a Költségvetési bizottságból rajtam kívül.

Szóval, nagyon sok olyan dologban nem értünk egyet, ami elhangzott már a kormánypárti képviselőtársak részéről. Én azt gondolom, hogy költségvetésünk tervezése és végrehajtása akkor válik közös felelősséggé, ha önök hagyják, hogy közösek legyenek a javaslatok és a tervezési folyamat. Kérem, hogy ezt fontolják meg. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Szeretettel köszöntöm képviselőtársaimat. Folytatjuk a vitát. A Fidesz képviselőcsoportjából Boldog István képviselő úr következik. Parancsoljon, ön a szó.

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Mielőtt megkezdeném a mondandómat, amire készültem, azért Bósz Anett mondásaira reagálnék. Javasolnám először is, amit a gyermeknevelésről vagy a gyermekekből élésről mondott, egyeztessen már, mondjuk, Z. Kárpát Dániel jobbkios képviselő úrral, mert mielőtt még összefogtak, 2010-14 között egészen más elveket vallott erről a Jobbik, mint amit ön most mondott. Akkor még ők is úgy gondolták, hogy azokat a családokat kell segíteni, akik a gyermekekért dolgoznak, és nem azokat, akik a gyermekekből élnek. Ezt a vitát maguk között esetleg folytassák le. *(Z. Kárpát Dániel és Bósz Anett közbeszól.)*

Egyébként is, ami pedig a közmunkaprogramot illeti, én azt gondolom, hogy nem kellene a közmunkában dolgozókat lenézni, meg kell becsülni a munkájukat, és azt is tudnám mondani önnek ebben a kérdésben, hogy nem szabad elfelejteni, hogy évekkel ezelőtt a 200 ezret megközelítette vagy meg is haladta a közmunkaprogramban dolgozók száma, ehhez képest, amit ön mondott, a 100 ezer egy jelentős csökkenés, és bizony látható a munkaügyi adatokból, hogy ezek az emberek, akik eltűntek a közmunkaprogramból, azok a versenyszférában helyezkedtek el. Én ezt egy nagyon jó dolognak tartom, bízom benne, hogy egyre többen lesznek. Ha a saját választókerületemből kell példát mondjak, az a helyzet, hogy egy-egy településen a kezdetekkor 40-50 Start-munkásból, közmunkásból ma már jó, ha 8-10-et össze tudnak szedni. Én ezt egy nagy eredménynek tartom, és azt gondolom, hogy ezen az úton kell menni tovább, hogy mindenki, aki csak akar, el tudjon helyezkedni a versenyszférában.

Ami pedig a bölcsődeépítést illeti, én csak a saját választókerületemet tudom mondani. Az a helyzet,

hogy a kormány óriási lépéseket tett ebben a kérdésben '19-ben és '20-ban is, és fog a jövőben is, hiszen a 23 településből jelenleg 10 településen az én körzetemben vagy már elkészültek a bölcsődefelújítások vagy az új építések, vagy folyamatban vannak, vagy pedig már megnyerték a támogatást és közbeszerzés alatt állnak. Tehát én azt gondolom, hogy ez egy óriási dolog, és nem csak a nagytelepüléseken, hanem a kis-településeken is bölcsődéekben gondolkodnak az önkormányzatok, és bölcsődeépítésben.

Tisztelt Elnök Úr! Hogy miről is vitázunk ma? Arról vitázunk, hogy 2018 júniusában a kormány, a kormánypártok behozták a Ház elé, hogy mit gondolnak, merre halad az ország 2019-ben. Én teljesen normálisnak tartom, hogy ma nem értünk egyet abban, hogy jól teljesítettünk a 2019. évben vagy rosszul, mert már a tervezésnél sem tudtunk egyetérteni. Mi elmondtuk a terveinket, elmondtuk, hogy mit szeretnénk ebben az országban elérni akár gazdasági mutatók, akár munkanélküliség, akár családtámogatás, akár nemzetpolitika, akár oktatás, akár egészségügy terén 2019-ben. Az ellenzék akkor ezzel nem értett egyet. Nem volt olyan pont, amiben egyet tudtunk volna érteni a költségvetésben. Láthatólag olyan módosítókat nyújtottak be, ami nem egyezett a mi elképzeléseinkkel, vagy nem fért bele a költségvetés akkori tervezésébe.

(Dr. Gyüre Csabát a jegyzői székben Arató Gergely váltja fel.)

Tehát nyilvánvaló, hogy amikor ennek a '19-es évnek a teljesítéséről beszélünk, akkor ugyanúgy nem tudunk egyetérteni, hiszen nem tudtunk egyetérteni abban, hogy mi családtámogatást akarunk, vagy családtámogatáson belül szeretnénk, mondjuk, a nagycsaládosok autóvásárlási kedvezményét támogatni, szeretnénk, ha minél több nagycsaládos élne, mondjuk, a falusi CSOK kedvezményével, vagy egyáltalán a „Magyar falu” programban sem tudtunk egyetérteni, hiszen önök nem támogatták akkor a költségvetést a vitában sem és később a szavazásban sem. Ugyanígy nem értettek egyet nyilvánvalóan a nyugdíjemeléssel, nem értettek egyet az Erzsébet-táborokkal.

És tudják, ebben az egészben az a legfelháborítóbb számomra, hogy miközben a baloldali ellenzék nem támogatta ezeket a célokat, hangzatosan elutasította például az Erzsébet-táborokat a jövő évi költségvetés tárgyalásakor is, aközben bizony ezeket a támogatásokat bizonyos képviselők igénybe vették. Vegyük csak Gyurcsányi... - Csányi Tamás képviselő urat, majdnem a köznapi nevét mondtam ki, ahogy a választókerületünkben hívják, hiszen csak Gyurcsányi Tamásnak nevezik nálunk a körzetben, nem véletlen, hiszen Gyurcsány Ferenc legjobb követői közé tartozik a Jobbikból. *(Z. Kárpát Dániel közbeszól.)* És az a helyzet, hogy ő például az a képviselő, aki fölszólal az Erzsébet-táborok ellen, nem szavazza meg az Erzsébet-táborokat, majd a saját gyermekei természetesen elmennek az Erzsébet-táborokba, mert persze itt nem

értünk vele egyet a parlamentben, de igénybe vesszük, ugyanígy a családtámogatásokat.

Én ezt felháborítóknak tartom. Ha egyszer valami jó, amellel ki kellene állni, és meg kellene szavazni itt az Országgyűlésben. (Z. Kárpát Dániel: *Te meg egy kommunista vagy!*) Z. Kárpát képviselő úrnak mondanám, hogy én nem ordibáltam be, amikor ön beszélt, ön is tiszteletben tarthatná, hogy nem ordibál be, nem kulturált viselkedés, ne haragudjon meg! Tehát nem tudunk egyetérteni. (Z. Kárpát Dániel közbeszól. - Az elnök cseppet.)

Nem tudunk egyetérteni a nemzetpolitikában, nem tudunk egyetérteni abban, hogy mi támogatjuk a határon túli magyarjainkat, hogy segítjük az óvodáépítésüket, az iskolaépítésüket, nem tudunk egyetérteni abban, hogy segítjük az ott élők megmaradását akár gazdasági területen vagy akár a sport területén, és természetesen, amikor ezt végrehajtottuk, önök azzal sem tudnak egyetérteni. De nem tudunk egyetérteni abban a „Magyar falu” programban sem, amely rengeteget hozott a településeknek. V. Németh képviselőtársam beszélt a „Magyar falu” programról, én inkább arról beszélnék, hogy mit hozott ez egy-egy településre, mert azon kívül, hogy hány település tudott pályázni a százmilliárdos programra, azon kívül ennek látható, kézzelfogható eredményei vannak.

Hogy mondjak egy példát: Mesterszállás községben több pályázaton nagyon szép fejlesztések voltak óvoda-, orvosirendelő-, iskola felújításban. A „Magyar falu” programban a felújított óvodában tudtak építeni egy új játszóteret, és a „Magyar falu” programnak köszönhetően felújításra került a Mesterszállásra vezető út, amely évtizedek óta nem volt felújítva és nagyon rossz állapotban volt. Kérem szépen, a falusi CSOK-nak és ezeknek a fejlesztéseknek köszönhetően az idején esztendőben Mesterszállás község lakossága közel 60 fővel növekedett. Ha valami kézzelfogható eredménye a 2019-es költségvetésnek, és jól láthatóan jót tett a lakosoknak, akkor ez ez. De elmondhatnék egy másik példát is. Ugyanilyen szempontból a Kengyel községhez tartozó Bagimajorban ugyanez következett be, hogy növekedett a lakosság létszáma a falusi CSOK-nak és az ott végrehajtott beruházásoknak köszönhetően.

Szinte az összes kistélepülésünkön megvalósultak beruházások, amelyek javították az ott élők életminőségét, és azt eredményezték, hogy szerettek odaköltözni az emberek, szeretnek ott lakni az ott lakók, és szeretnek odaköltözni. Fontosnak tartom, hogy óvodákat tudunk felújítani, hogy van, ahol csak járdát újítottak fel, de gyakorlatilag a 18 kistélepülésünk közül szinte mindegyikben megvalósult az elmúlt esztendőben a „Magyar falu” programból valamilyen felújítás.

Én értem, hogy önök nem látják át ennek a költségvetésnek a jelentőségét, mert még egyszer mondom, nem értettünk egyet már az alapokban sem, és elutasítják, azért mégis fontosnak tartom azt, hogy ez a költségvetés személyesen számomra is hozott egy sikert, ez a siker pedig nem más, mint a magyar népesség eljuttatása az óvodákba. Hiszen annak idején én a

saját választókerületemben kezdeményeztem, hogy minden magyar óvodába vigyük el a magyar népmesét, én a saját körzetemben el is vittem minden egyes óvodába, illetve óvodai tagintézménybe. Örülök neki, hogy a miniszterelnök úr és a kormány ezt támogatta, és tavaly decemberben az összes magyar óvodába eljuttatták a magyar népmesét. Azt gondolom, hogy ez egy fontos dolog, és én egy komoly, személyes sikerként is élem meg ezt a dolgot.

Végezetül azt szeretném mondani, hogy nyugodjanak meg, ez a költségvetés teljesítette azokat a számokat, amiket mi vállaltunk. Az országnak egy kiemelkedő éve volt, és azt gondolom, hogy nemcsak az országnak, hanem azoknak az embereknek is, akik ebben az országban élnek és dolgoznak. Minden egyes ember, aki megpróbál tenni magáért ebben az országban, elmondhatja, hogy a 2019. évben egy lépést előre lépett az életében, én úgy gondolom. Az ország a nagy gazdasági számokat, amiről mindig beszélünk, amiről megítélik ezt az országot külföldön, azokat teljesíteni tudta.

(14.10)

Azokat az elvárásokat mind tudta hozni, és azt tudom mondani, hogy ennek a jó gazdasági teljesítménynek köszönhetően van az most, hogy a válságban is, bár természetesen nálunk is romlik a gazdasági teljesítmény, hiszen egész Európában, sőt az egész világon romlik, de ennek köszönhetően talán kevésbé, mint az európai uniós átlag. Én ebben bízom, és abban is bízom, hogy a 2020-as év végén is majd elmondhatjuk, hogy egy olyan év volt, amikor ugyan válság volt, de mégis jobban teljesítettünk, mint Európa.

Én abban bízom, hogy minden esztendőben minden magyar állampolgár a saját munkájának köszönhetően, és természetesen a kormányzati intézkedéseknek köszönhetően léphet egyet előre a maga életében, és akkor jól láthatjuk azt, hogy van jövője a magyarságnak, hogy ezer esztendő múlva is, pont úgy, mint ma, a legnagyobb nemzet lesz a Kárpát-medencében, és ezer esztendő múlva is magyar szótól lesz hangos a Kárpát-medence. Köszönöm, hogy meghallgattak. (Taps a kormánypártok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló az LMP képviselőcsoportjából Keresztes László Lóránt frakcióvezető úr. Parancsoljon, frakcióvezető úr, öné a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót, tisztelt elnök úr. Érdekesen alakul ez a vita. Próbáltam követni, mert már viszonylag korán elkezdődött, reggel 8 órakor, és azt láthatjuk, mondhatjuk, hogy a szakpolitikai, szakmai vitából egészen elkanyarodtunk a színtiszta pártpolitikai szólalomig, a pártpolitikai vitáig, de azt hiszem, hogy nem rugaszkodom el a valóságtól, ha azt mondom, hogy eddig Boldog István képviselő úr volt a legalja, az ő felszólalása a mai nap vitáinak.

Engedje meg, hogy röviden reagáljak. Ön nagyon-nagyon sok butaságot mondott, nagyon sok olyan, nyilván ön által is ismert dolgot hazudtolt meg az ellenzék szándékaiból, aminek azt gondolom, hogy nincs helye, ilyen módon nincs helye egy ilyen vitában, de egyvalamire mindenképpen utalni szeretnék. Egy szimbolikus évben vagyunk, a nemzeti összetartozás évében, száz évvel a gyalázatos trianoni békediktátum után, és ebben az évben, mondhatjuk, hogy a legörömtelibb pillanat volt az, amikor februárban közösen tudtunk megemlékezni erről az évről azáltal, hogy beterjesztettem egy határozati javaslatot az Országgyűlés elé, amely a Székely Nemzeti Tanács által a nemzeti régiók támogatásáért indított európai polgári kezdeményezésben való együttműködésről, annak a támogatásáról szólt, és csatlakoztak hozzá kormánypárti képviselők, ellenzéki képviselők, és egyhangú szavazással tudtuk ezt elfogadni.

Én akkor a vitában elmondtam, hogy nagyon-nagyon fontos elindítani azt a törekvést végre érdemben, nemcsak beszélni róla, hogy a nemzetpolitika, a határon túli magyarokért való elköteleződés legyen végre egy nemzeti ügy, mentesítsük ettől a pártpolitikát. Ez alapvetően egyébként - van egy ellenzéki frakció, a DK, aki általában ezzel a kérdéssel nem tud azonosulni, ők legalább ebben az évben csöndben maradtak, de azt látom, hogy pont a kormánypárti képviselők és egy-két ilyen kirívó példa, mint Boldog István képviselő úr, aki még ebben az évben sem képes odáig eljutni, hogy ez az ügy valóban ne pártpolitikai csatározások tárgya legyen. Én ezt gyalázatosnak tartom, és méltatlannak tartom, hogy ebben az évben Boldog István még a 2019. évi zárszámadás vitájában is azzal gyalázza az ellenzékét, hogy nem lenne fontos nekünk a határon túl élő magyarság támogatása.

Arra kérem, képviselő úr, ahelyett, hogy ilyen gyalázatos és aljas kijelentéseket tesz, inkább valamit próbáljon meg annak érdekében tenni - ugye, beszélünk erről a fontos európai polgári kezdeményezésről -, hogy a november 7-ei határidőig próbáljunk még több aláírást összegyűjteni. Az irdala.hu oldalon vagy ennek a nemzetközi megfelelőjén is ezt meg lehet tenni. Magam egyébként, ha már ebbe a vitába belemegyek, 120 polgármesternek írtam egy levelet, és kértem őket, hogy az európai uniós testvérvároaik, partnervároaik, kapcsolataikon keresztül segítsék ezt az ügyet. Ha önnek egy kicsit is fontos ez a kérdés, akkor kérem, hogy ne pártpolitikai sárdobálásra használja fel, hanem tegyen valamit érdemben az ügy érdekében.

Visszatérve a kis kitérő után a zárszámadás vitájához, utalni kell itt az ezzel kapcsolatban elhangzott kijelentésekre. Itt ma néhány kormánypárti képviselő nehezményezte, hogy az ellenzéki pártok, ellenzéki frakciók annak idején a költségvetési vitában milyen módon aposztrofálták a 2019. évi költségvetést. Mi azt mondtuk annak idején, hogy ez a jövő felélésének költségvetése volt. Pontosan azért mondtuk ezt, mert láttuk, a költségvetés számaiból láttuk, hogy nem kíván alapvető rendszerproblémákkal szembenézni a kormány. Vannak különböző deklarált célok, politikai

megszólalások, retorikai elemek, aztán amikor megnezzük a költségvetést, a költségvetés tervezését, majd a költségvetés végrehajtását, akkor látjuk, hogy valójában mit tett a kormány, miképpen cselekszik. Látszik, hogy nem nézett szembe a legfontosabb társadalmi és gazdasági és környezeti problémákkal sem a kormány.

A költségvetést lehet utólag értékelni úgy, hogy összevetjük a különböző számsorokat, és ott az eltéréseket matematikai alapon kimutatjuk, de azt gondolom, hogy sokkal fontosabb, hogy beszéljünk azokról a célokról és azokról a hatásokról, amelyeket deklarálnak, és amelyeket el kellene érniük a magyar nemzet érdekében, és hogy biztosítani tudjuk a nemzet felemelkedését. Egyébként itt jegyzem meg, Boldog István képviselő úrnak még volt egy olyan fura mondata is, hogy majd a magyar lesz a legnagyobb nemzet a Kárpát-medencében, ahol a magyar a legnagyobb nemzet a Kárpát-medencében. (*Boldog István közbeszól.*) Úgy látszik, képviselő úrnak még egyszer neki kell majd ennek futnia, hogy ezt a kérdést át tudja élni, és ne csak a kormányzati retorikával tudjon dobálózni.

Nos, akkor nézzük ezeket a rendszerproblémákat! Azt gondolom, elmondhatjuk, hogy ma a nemzetet érintő legnagyobb kihívás az elvándorlás, amit láthatunk. Egyébként jót nem fogok mondani a 2010 előtti kormányokról, ne várja tőlem, de amit 2010 után, Orbán Viktor ismételt hatalomra kerülése után láthatunk, hogy döbbenetes mértéket vett ez a kényszerű elvándorlás, és alapvetően ez a vidéki térségekben jelent óriási problémát. Még ehhez rengeteg más területen is jelentkezett, hogy óriási szakemberhiány volt, alapvető rendszerek kerültek már az összeomlás szélére. De hasonlóképpen a közszolgáltatások nyújtásában sem sikerült érdemi előrelépést tenni.

Ugye, szó esett már itt a vidéki térségekről, a falvak helyzetéről. Itt V. Németh képviselő úr egészen más hangvétellel egy más jellegű hozzászólást tett, majd arra is utalni fogok, főleg a kistéleplülések helyzetét érintően. De szó esett már, Bósz Anett beszélt a leszakadó magyarországi régiókról. Nekem különösen fáj, hogy nem oly rég még az Unió 15. legszegényebb régiója volt a Dél-Dunántúl, most már a 9. legszegényebb, és mondhatjuk, hogy a magyar régiók közül is a gazdasági teljesítmény tekintetében az utolsó helyen van. Az nagyon fáj nekem, hogy gyakorlatilag ugyanúgy, mint az uniós csatlakozáskor, négy magyarországi régió az Unió húsz legszegényebb térsége között van, és az elmúlt tíz évben nem tudtak érdemi lépést tenni, hogy ezt a helyzetet orvosolják. Ha megnezzük a régiókon belüli területi különbségeket, akkor ott is borzalmas dolgokat látunk és borzalmas különbségeket, és mondhatjuk, hogy kétségbeejtő állapotú periferikus vidéki térségeket, ami kapcsán ugyanúgy megfeledezett az előző balliberális kormányzati éra, mint a jelenlegi, magát nemzetinek hazudó kormányzati rezsim.

Nacsa képviselő úrnak, nincs a teremben, volt egy egészen elképesztő, extrém kijelentése. Képes volt itt 2020-ban a 2019. évi költségvetésről szóló vitában

is még visszautalni annak idején a Bajnai-Gyurcsány-időszakra, amikor a gyalázatos vidékromboló politika egyik emblemikus lépéseként vasúti mellékvonalak ellen indítottak támadást. Pontosan azt csinálják önök is ebben az évben, 34 vasúti mellékvonalat gyakorlatilag halálra ítélték azzal, hogy egészen extrém, tehát szakmai alapon nem támogatható indoklással lenullázták a személyforgalmat. Tíz esetben az erőteljesebb politikai nyomás hatására visszakoztak, de 24 esetben továbbra is ezek a gyalázatos és semmilyen módon nem indokolható menetredek vannak érvényben.

Nacsa képviselő úr még a szuverenitás védelméről is mert beszélni akkor, amikor gyakorlatilag térdre esnek a multinacionális cégek érdekei előtt, szolgálai módon kiszolgálják mindig a multinacionális cégeket. *(Z. Kárpát Dániel közbeszólására:)* Így van. Hasonlóképpen azt gondolom, hogy a Paks-projekt áterőltetése, az, hogy gyakorlatilag hazugságokra és tévedésekre alapozva, pályázat nélkül odaadják az oroszoknak a paksi projektet úgy, hogy utána az Európai Unió jóváhagyására hivatkoznak, máskor meg az Európai Uniót mindig gyalázzák, az egészen elképesztő, de ez semmiképpen a magyar nemzeti érdekekkel össze nem párosítható. Hasonlóképpen, és erről már beszélünk, a Budapest-Belgrád vasútvonali projekt, ez mindennel együtt, kamatokkal, kiegészítő projektekkel együtt közel 1000 milliárdos projekt lett, ezt is önök titkosították, és konkrétan a kínai nagyhatalmi érdekek miatt ezt a projektet áterőltették, és azt a hatalmas összeget a magyar adófizetőkkel fizettetik meg, hogy a kínai nagyhatalmi érdekeket a magyar nemzeti érdekekkel szemben érvényesítsék.

Nagyon-nagyon kérem képviselőtársaimat, Boldog Istvánt, esetleg adja át majd Nacsa képviselő úrnak, ha bejön, hogy legalább akkor ne használják ezeket a szavakat, mert gyalázatos, tehát ez a politika, amit folytatnak, ellentétes, sok elemében ellentétes a nemzeti érdekekkel. Ezzel együtt is természetesen vannak olyan célok, amelyekben egyetértünk, akár mennyire is tagadja ezt Boldog István képviselő úr.

Sorolhatnám még ezeket, hogy elmaradt a vidék megmentése, elmaradtak az érdemi közlekedési reformok, a közösségi közlekedés fejlesztése, szétverték a környezetvédelem intézményrendszerét, de hogy mennyire volt sikeres az elmúlt időszak fejlesztéspolitikája, azt gondolom, azt mindenki lemérheti, ha a saját szűkebb lakókörnyezetét és szűkebb hazáját megvizsgálja. Mindenre költöttek fejlesztéspolitika címén, és milyen alapvető feladatokat nem láttak el, mennyire elmulasztották azt, hogy felkészítsék az országot a XXI. század kihívásaira minden szempontból, egyébként gazdasági és környezeti szempontból is.

(14.20)

Röviden utalnék még V. Németh Zsolt képviselő úr gondolataira. Nagyon sok mindenben egyetérték velem, mármint ami a célmeghatározást érinti. Említette a szocialista időszak gyalázatos faluromboló, faluellenes politikájának az egyik ideológiai apostolát, és

igen, abban az időszakban valóban megszületett az a gyalázatos kormányzati intézkedés, amely ezen ideológián ült, hogy igen, a falvak valamilyen módon az akkori időszak kommunista ideológusai, tervezői szerint elavult településkategória.

Ez nyilván teljes képtelenség, és szinte örültség. Erről már annak idején, a '80-as években egy nagyon előremutató vita született. Azt gondolom, akit érdekel a falvaink sorsa - és itt egy könyv címét idézem - Enyedi György klasszikus művét ismerheti.

És kicsit szűkebb hazám felé fordulok: döbbenetes esemény volt annak idején Gyűrűfű település elnéptelenedése, és ez felhívta nagyon sokak figyelmét, hogy igenis tenni kell a falvakért, és akkor fogalmazódott meg a tanyamozgalom s a többi, aminek gyakorlatilag most a jól működő és nagyon példamutató falugondnoki szolgálat volt tulajdonképpen az előképe.

Én is azt tudom mondani, hogy itt is nagyon nagy butaságokat mondott Boldog István képviselő úr, mert mi messzemenőig elköteleztünk vagyunk annak érdekében, hogy a magyar falvak jövőjét végre biztosítani lehessen. És ezzel kapcsolatban nem lehet elég keményen kritizálni a 2010 előtti balliberális kormányokat, mert valóban vidékellenes, faluromboló politikát folytattak; ugyanolyan vidékellenes és faluromboló politikát, mint amilyet most ez a jelenlegi kormányzat folytat.

Nyilván esélytelen - még mindig csak a felszólalásom bevezetésénél tartok -, hogy részletesen átbeszéljük azokat a gyalázatos intézkedéseket, melyek csak ebben az évben jelentek meg. *(Közbeszólások az ellenzéki padosorokban.)* Például a kistelepülések esetében a gépjárműadó-bevételek elvonása leginkább pont a kistelepüléseknek okozott óriási csapást.

Említettem már a közösségi közlekedés kapcsán az elmaradt reformokat, de nyilvánvaló, hogy alapvetően az adja meg a települések jövőjét, ha helyben élve a munkalehetőségek elérhetőek, tehát nem kell elköltözni. Nyilván nagyon fontos az országon belül is, hogy a szülőföldön való megmaradás feltételeit biztosítsuk. Ehhez viszont minden szempontból jól és fenntarthatóan működő közösségi közlekedési rendszerre van szükség.

De hasonlóképpen a közműadóról is nagyon sokat beszélnek itt az Országgyűlésben. Az is egy sorscsapás a kistelepüléseknek, és nem kell ezt talán bizonygatni, hogy miért. Nyilván egy periferikus térségben, elszórtan elhelyezkedő, néhány száz fős falvak esetében a hosszú-hosszú vezetésekre összességében irreálisan magas a közműadó. Nem véletlen, hogy döbbenetesek a demográfiai mutatók a kistelepülések esetében.

Tehát a „Magyar falu” program célrendszerei jók. A megfogalmazott célok jók, de sokkal több forrást kéne ebbe az irányba felhasználni, és valóban, azokat helyesen kellene felhasználni, hogy valóban a kistelepüléseket ellátó utak megfelelő állapotba kerüljenek.

A képviselő úr említett néhány számot, hogy a 2019. évben összesen az önkormányzati és az országos fenntartású utaknál 900 kilométert tudtak kijavítani, de ezzel szembe kell állítanom ismét egy konkrét

számot, hogy 17 ezer kilométernyi alsóbbrendű út van a rossz, illetve a nem megfelelő kategóriában.

Bármennyire is bizonygatják képviselőtársaim, hogy a kormány ezt a nehéz balliberális örökséget igyekszik ledolgozni, ez nem így van. Mert ha évről évre összehasonlítjuk, hogy az előző évhez képest milyenek ezek a számok, láthatjuk, hogy egyre több azon útszakaszok hossza, melyek rossz állapotban vannak, és egyre több azon útszakaszoknak a hossza, ami már felújíthatatlan, gyakorlatilag újjáépítést igényel. Tehát önök jogosan fogalmazzák meg, ismét csak mondom, a kritikákat, de a problémát nem ledolgozzák, hanem a problémákat növelik, hiszen egyre rosszabb állapotban vannak az önök által szolgáltatott statisztikák szerint az alsóbbrendű utak.

Amiket én mondtam, döbbenetes számokat, azok csak az állami fenntartású utak. Ha az önkormányzati utakat is ideszámítjuk, akkor sokkal-sokkal rosszabb a helyzet. De hasonlóképpen láthatjuk azt, hogy például a 2019. évi költségvetésben a másfél milliárdos betervezett rekonstrukciós keret a vízi közműveknél 3 milliárddal növekedett, de vessük össze azzal, hogy ismét csak a szakmai becslések szerint 3000 milliárd hiányzik 15 éves távlatban, hogy a legalapvetőbb közszolgáltatást, az ivóvízellátást és a szennyvízelvezetést biztosító közműrendszereket pótolni és karbantartani lehessen.

Tehát megismétlem: a jelenleg meglévő és tervezhető forrásokon túl 15 éves távlatban 3000 milliárd forint hiányzik. Hétfőn kérdeztem miniszterelnök urat az azonnali kérdések órájában, és megdöbbentő volt számomra, hogy ilyen tárgyi tévedéssel dolgozik miniszterelnök úr, és azzal vádolt engem, az 1000 milliárdot elfogadta, hogy itt a forráshiány 1000 milliárdos nagyságrendű, de hogy eltúlozzuk, itt meg többszöröztük ezeket a számadatokat.

Kérem szépen, ez a Megyei Jogú Városok Szövetségének becslése. Ott szerepet vállalnak kormánypárti polgármesterek is, hogy 3000 milliárd forint hiányzik. Nagyon nehéz lesz így megfelelően kormányozni, ha az alapvető számadatokat sem juttatják el miniszterelnök úrnak, hogy ilyen jellegű problémák vannak.

Tehát ismétlem: 2019-ben 3 milliárd forint állt rendelkezésre a vízi közművek kapcsán karbantartásra, és ha így, mondjuk, másfél évtizedes távlatban akarjuk a problémát ledolgozni, akkor több száz milliárdot kellene erre a célra felhasználni. Azért mondom, hogy sok dologban egyetértünk, de nagyon-nagyon távol áll az önök politikája egyelőre a valóságtól.

Amiről alapvetően a felszólalásomban szerettem volna igazából beszélni - ez még csak a reakció volt -, az az, hogy milyen gyalázatosan elhanyagolták a környezetvédelem kérdéseit, akkor erre majd egy másik felszólalásban fogok részletesebben kitérni. Döbbenetes számokat tudok sorolni. Látom egyébként, hogy például a zöldberuházási rendszer végrehajtásának feladataira 400 millió forintot irányoztak elő a 2019. évben, és nulla forintot sikerült felhasználni.

De sorolhatnám még, hogy a parlagrafü-mentesítéstől kezdve mennyire nem költenek arra, ami talán

a legfontosabb, sőt egyértelműen a legfontosabb - az egészséges környezet megóvására -, és láthatjuk azt is, hogy ebben az irányban gyakorlatilag az idei évben és a jövő évben is folytatódik a Fidesznek az a politikája, hogy gyakorlatilag nem ismeri fel a XXI. század legkomolyabb kihívását, az éghajlatváltozást és a környezetpusztítás kérdéseit, de úgy látom, hogy erről már csak egy következő felszólalásban fogok tudni beszélni. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Most kettőperces felszólalások következnek. A Jobbik képviselőcsoportjából Gyüre Csaba képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője, parancsoljon!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Boldog István volt az, aki arra készítetett, hogy felszólaljak, és szeretném visszautasítani a szavait, és szeretném felszólítani Boldog Istvánt, hogy kérjen Csányi Tamás képviselőtársamtól bocsánatot.

2010 óta vagyok itt a parlamentben, szerintem nem fordult még elő az, hogy egy távol lévő képviselőtársunkról így beszéljünk, csúfneveket aggassunk rá, és gyakorlatilag humorosnak tartjuk azt, hogy itt gúnyneven említjük őt. Én még ilyet itt, ebben a Házban nem hallottam. Azt gondolom, hogy ez mélyen méltatlan a magyar Országgyűlés szellemiségéhez, és visszautasítom képviselőtársam nevében is, és felszólítom, hogy kérjen bocsánatot! Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, jegyző úr. Boldog István képviselő úr következik. Parancsoljon!

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Szeretném kérni Keresztes Lóránt képviselő urat, olvassa el a jegyzőkönyvet. Amiket ön mondott, az nem úgy van.

Először is: nem beszéltem Trianonról és a 100. évfordulóról. Arról beszéltem, hogy önök nem szavazták meg a költségvetést, ezzel, hogy nem szavazták meg a '19. évi költségvetést, nem támogatták a határon túli nemzettársaink támogatását. Ezt forgathatja, akárhogy akarja, ha a költségvetést nem fogadja el, akkor nem fogadja el azokat a támogatásokat, amiket mi odanyújtottunk.

Egyébként meg, csak hogy a határon túli nemzettársainkról beszéljünk, önnek is fölhívom a figyelmét, a DK-s társaikkal, akikkel most koalícióban vagy legalábbis összefogásban vannak, beszélgessen el Gyurcsány Ferencel arról, hogy a határon túliakat támogatja az önök összefogása vagy nem támogatja; mert Gyurcsány Ferenc nem támogatja, láthatólag még a szavazati jogukat is el akarja venni.

Először beszélgessenek el maguk között ott az összefogásban, utána jöjjön! Én elfogadom önnek, és én magam is támogatom a Székely Nemzeti Tanács

aláírásgyűjtését. Sokkal hamarabb gyűjtöttem aláírást, kampányoltam mellette, és írtam alá, mint ahogy ön azt itt a parlamentben fölvetette; ez egyébként visszakövethető akár a Facebook-oldalomon is.

Ami pedig azt illeti, hogy ön azt mondta, hogy most is a magyar a legnagyobb nemzet, ezért is kérem, hogy olvassa vissza, mert azt mondtam, hogy most is és ezer esztendő múlva is a magyar lesz a legnagyobb nemzet, és ez nem kormányzati propaganda. Az a helyzet, hogy a magyar kormánynál én sokkal hamarabb mondtam ezt a beszédeimben. Ez is visszakereshető természetesen, sőt a határon túl megkérdezhető azoknál, akiknél ott jártam.

Ami pedig azt illeti, hogy a falvakról beszél: ne haragudjon meg, ön liberális politikusként tartja magát. V. Németh képviselőtársam egy liberális politikust idézett, nem az előző rendszert, hanem egy liberális politikust, aki a falvak népét nem tartotta egyenlőnek a városok népével, és a falvakat egy csökevénynek tartotta. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)* Talán döntsék el, hogy mit szeretnének csinálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Keresztes László Lóránt frakcióvezető úr kap szót kettő percre. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Nem tudom, hogy érdemes-e válaszolni Boldog Istvánnak, de azért néhány dologra szeretnék utalni. *(Z. Kárpát Dániel közbeszól.)*

Először is, semmiféle koalícióban nem vagyok a Demokratikus Koalícióval. Igen, amikor februárban beterjesztettem ezt a határozati javaslatot, akkor 158 egyhangú igen szavazattal fogadtuk el, ami örömteli volt számomra, és úgy gondolom, hogy ez az a vita, amit akkor folytattunk a nemzetpolitikáról, a Székely Nemzeti Tanács aláírásgyűjtéséről, és az a valódi magyar nemzeti összefogás, ami e mellett a kezdeményezés mellett megmutatkozott, hogy májusig több mint egymillióan írták alá, azt gondolom, hogy ez önmagában már méltó volt a nemzeti összetartozás évéhez.

(14.30)

De azt el tudom mondani, és elmondtam március 10-én, a székely szabadság napján, a Hősök terén, hogy igen, van egy frakció, aki nem tudja értelmezni a nemzeti gondolatot, és nem állt oda e mellé az ügy mellé, és ez a Demokratikus Koalíció volt. Ebben a kérdésben soha nem fogunk egyetérteni, de én azt gondolom, nagyon sok mindenben pedig egyet tudunk érteni, és abban is például, hogy az önök politikája alapvetően a retorikától teljesen függetlenül nagyon sok tekintetben a magyar nemzet érdekei ellen szól.

Én azért említettem ezt, képviselő úr, és azért vettem zokon úgymond, hogy ön ilyen felszólalással élt, mert ön azt mondta - és olvassa vissza ön is a jegy-

zőkönyvet -, hogy nem értettünk egyet azzal a szándékkal, hogy minden lehetőséget meg kell ragadni annak érdekében, hogy támogassuk a határon túli magyarokat. Maximálisan egyetértünk ezzel a szándékkal, és nemhogy egyetértünk vele, cselekszünk is ez ügyben, a lehetőségeknek megfelelően, hogy ez mindig így érvényesüljön. Cselekedtem akkor is, amikor a Régiók Bizottságának a tagja voltam, önkormányzati képviselőként is cselekedtem, és most országgyűlési képviselőként.

Most ideológiai vitákba nem kívánok belemenni, de én azt gondolom, hogy azt elmondhatom, hogy soha nem mondtunk ilyet, sőt egyáltalán, globalizációkritikus, nemzeti alapon gondolkodó zöldpártként, ha egy ideológiát pont ellentétesnek tudunk meghatározni a saját magunk által vallott politikai elvekkel, az az a fajta liberalizmus, amit éppen önök képviselnek a magyar Országgyűlésben.

Azt elmondhatjuk, hogy a Fidesz-KDNP nem konzervatív, nem nemzeti párt, valóban egy neoliborális gazdaságpolitikát folytató, bolsevik elveken működő párt. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik sorából.)*

ELNÖK: Remélem, ezzel a személyeskedő része a vitának véget is ért, és a továbbiakban visszatérünk arra, amiről a vitának folyója kell, azaz a 2019. évi zárszámadásra. Z. Kárpát Dániel képviselő úr következik ismételt felszólalásra. Parancsoljon, képviselő úr!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ha arról beszélgetünk egy zárszámadási vita kapcsán, hogy az annak tárgyául szolgáló költségvetést ki milyen módon támogatta, szeretném elutasítani azt a vérbolsevik retorikát, amely szerint, ha valaki a drága, nagy P-vel írt párt költségvetését nem támogatja, akkor az onnantól minden elemét elutasítja, és ha valamely elemét esetleg támogatja, akkor az egészet támogatnia kell.

Nem a Tanácsköztársaságban élünk, retorikailag önök lehet, hogy néha igen, de a helyzet az - hogy Boldog István is megértse, igyekszem megvilágítani -, amikor ön azt mondja, hogy magyar népmeséket kíván eljuttatni az óvodákba, maximálisan támogatom és kezet nyújtok önnek.

Amikor én benyújtok egy költségvetési módosítót, amit önök nem fogadnak el, és ennek az a tárgya, hogy a lombikbébiprogramot maximális anyagi támogatással, várólisták nélkül lássák el, hogy minél több vágyott magyar gyermek megszülessen, és önök ezt nem támogatták, akkor mi a véleménye a saját gondolkodásmódja alapján? Az, hogy önök nemzetellenesek, álnemzetiek? Ebben a kérdésben egészen biztosan igen. Ugyanakkor kérem, ne rója fel nekem, hogy az önök költségvetési tervezetének egyes fejezeteit nem támogatom; az Erzsébet-táborokat történetesen igen.

Mondjuk, a vendégmunkások tömeges és szervezett betelepítésére a költségvetésben elkülönített összegeket nem fogom tudni támogatni, márpedig önök

Tiszaújvárostól kezdve számtalan nagyvárosig vendégmunkások tömegeit szervezeten telepítik be Magyarországra. Hogy jön ez össze a migrációs stratégiákkal? Tehát azért érdemes lenne erről is egy-két szót beszélni. Ezen szervezett betelepítést a Jobbik és egyébként épeszű ellenzéki szereplők sem támogatják. Önök mégis csinálják. Tehát bőven találunk a zárszámadás tárgyául szolgáló költségvetési tervezetben olyan pontokat, amelyek üdvözlendők, és bőven találunk olyanokat, amelyek nem.

És hát akkor beszéljünk még egyről! A CSOK-ot alapvetően mint konstrukciót én magam támogatom, minden épeszű otthonteremtési elképzelést támogatom. De Boldog képviselőtársam! Azt nem tudom támogatni, hogy önök a Magyarországra érkező oltalmazottakat előadásokon felvilágosítják a CSOK felvételének lehetőségéről. Márpedig önök ezt csinálják.

A helyzet az, hogy egy költségvetési tervezet bonyolultabb, mint az ön világképe, miszerint ha támogatjuk, akkor jó kommunisták vagyunk, ha nem támogatjuk, akkor nem vagyunk jó kommunisták. Sokkal szofisztikáltabb rendszerről beszélünk, ahogy a zárszámadás is bonyolultabb ennél.

Hovatovább, a 400-500 ellenzéki módosító között egészen biztos, hogy találunk olyat, amelyet derék hazafiként ön is támogat, és én is támogattam volna, ha ez keresztülmegy. Vélelmezem, hogy a lombikbébiprogram ilyen, csak az ön kormánya ezt nem engedte önnek sem támogatni, nekem pedig esélyem sem volt ebből kifolyólag a Ház elé juttatni. De azt hiszem, hogy konszenzus kellene hogy övezze legalább a családtámogatási rendszer ilyen elemeit, mert a demográfiai céloknál fontosabbak nincsenek Magyarországon. Éppen ezért bánt engem az a demográfiai mélyrepülés, amelyet önök próbálnak győzelemként beállítani.

Ha segíteni akarnának ezen a területen, akkor ebben a költségvetésben és a zárszámadásban, államtitkár úrra reagálva - és egyébként köszönöm, hogy reagált, mert derék férfihoz illő magatartás az, hogy nem várja meg a vita végét, hanem igenis igyekszik azért kételyeket eloszlatni, és tényekkel, számokkal operálni, én is -, a demográfiai célokra kívánunk pozitív irányba kihatni.

Úgy gondolom, hogy a négygyermekesek esetében bevezetett szja-mentességet, ugye. édesanyákról beszélünk, háromgyermekesektől kellene, és kellett volna megnyitni. Már csak azért is mondom ezt, mert emlékeim szerint a miniszterelnöki nyilatkozat az első, amely bejelentette ezt a konstrukciót, erről szólt. Ha háromgyermekesektől élvezhető a személyijövedelemadó-mentesség, akkor egy széles társadalmi csoport tudja ezt igénybe venni, és lehet, hogy ez a mutatókon is látszik. Négygyermekesek esetében lényegében, legyünk optimisták, egy-két tízezer emberről beszélünk Magyarországon, ahol a vágyott gyermekek többsége már szerencsére világra jött.

Tehát ha vannak demográfiai céljaink, sokkal szélesebb körben kell hatni ezekkel az eszközökkel. Érthetetlen számomra, hogy miért írták felül a saját

miniszterelnököket ebben a kérdésben. Nyilván megvizsgálták a költségvetést, látták azt, hogy nem annyira csodálatosan hasít a magyar gazdaság, mint ahogy önök ezt itt elmondják a parlamentben, és államtitkár urat is kiváló szakemberként arra kényszerítik, hogy védje minden eszközzel azt is, ami egyébként védhetetlen a költségvetési tervezetben és ebből kifolyólag a zárszámadásban.

Ugyanígy a nagyszülői gyed esetében is javasoltuk azt, hogy a nyugdíjba vonulás előtti legfontosabb évek tekintetében ne éljünk olyan szűkítéssel, hogy a nagyszülői gyed mellé nem lehet nyugdíjat felvenni. Teljes mértékben és együttesen kellene, lehetne biztosítani ezeket az eszközöket, pontosan azért, mert az én családfogalmamba is az fér bele, hogy a nagyszülők minél szélesebb körben tudják segíteni utódaikat, és minél több vágyott gyermek megszülethessen.

Viszont sajnos nem közelítettünk ehhez az utóbbi időszakban sem, bár Bencsik András telehazudta a magyar eget a Demokrata hasábjain, hogy ötven év után már a gyarapodó nemzetek közé léptünk. Sajnos, még egy kisvárosnyian fogjunk. A mostani, tavalyi katasztrofális évhez képesti 5,5 százalékos javulással szerencsére el tudunk jutni nagyjából a 2017-es élveszületések száma szintjére; a 2016-osra nem, mert az magasabb még az ideai várható, az eddigi adatok alapján felszorozott adatnál is. De az biztos, hogy a 2010-es szintet már el kell felejtenünk, és sokáig nem fogjuk elérni, pontosan a helyes államtitkári megállapítás miatt, amely a szülőképes korú hölgyek számának folyamatos apadására utalt.

És akkor álljunk meg a termékenységi arányszámnál egy pillanatra! És nagyon örülök, hogy ezt felhozta. A demográfia egy szakma. Ez a szakma leszögezi, hogy mondjuk, a házasságkötések száma nem demográfiai mutató, de ezen most lépünk túl. A helyzet az, hogy az összes volt szocialista országban és a régió országaiban bekövetkezett egy elképesztő termékenységi arányszám-beli zuhanás 1,2-1,3-as szintre, ugye, Magyarország is itt volt valahol 2008-2009 környékén. És az is megfigyelhető volt, hogy a termékenységi arányszám visszaállt egy 1,5-1,6-os szintre az összes régióbeli országban, kivéve Magyarországon.

És én nem vitatom el, hogy a 2010 előtti kormányszakoknak, de még a Bokros-csomagnak is van ehhez köze, hiszen eltoló népesedési hatásokat gyakoroltak. Viszont ez a visszapótlódás - mert a demográfiai szakma ezt így hívja - végül bekövetkezett Magyarországon, és szerencsére 2015-16-ra itt is elértük az 1,44-es, aztán 1,49-es termékenységi arányszámot. Én nagyon szurkolok annak, hogy ez menjen fel akár 1,6-ig is. A helyzet az, hogy sajnos nem ment fel, megtorpant pár éve ez a mutató, a tavalyi kis csökkenés után megint visszapótlódott ez a csökkenés, és megint nagyjából egyensúlyban van.

De, államtitkár úr, legalább magunk között legyünk már őszinték: 90 ezer környéki születésszám ön szerint mekkora lélekszámú Magyarországot jelent évtizedes távlatban, több évtizedes távlatban? 6,3

millió Magyarországot vetít előre a mostani élveszülések száma. Ha önök sikerrel veszik ezeket az akadályokat, és a helyesen kitalált babaváró konstrukció meg egyebek adott esetben meg tudják egy kicsit lökni ezt a számot, akkor nem 6,3 millióan leszünk, hanem 6,5 millióan, és ez is egyébként eredmény. De ne állítsák azt, hogy gyarapodásba fordult a magyarság, vagy trendfordulót értünk el, mert a mai adatok egy 6-7 milliós magyarságot vetítenek előre itt, a csonka országon belül is. Ez egy borzalmas jövőkép!

Mindannyiunknak ezen kellene változtatni, mert ha ez így létrejön, akkor az egészségügy, a nyugdíjrendszer, az állami eltartórendszerek először recsegnek-roppognak, aztán 2030 után sorra fognak bedőlni. Ezen katasztrófális jövőképpel őszintén kellene szembe-sülni. Önök is tudják, hogy így van, csak nem beszélnek róla, de ha van bennünk felelősség, akkor a legőszintebben kitérjük ezt a problémakört, és nem engedjük Bencsik Andrást hazudozni gyarapodás tekintetében, miközben évente kisvárosnyian fogyunk.

(14.40)

Azt is szeretném elmondani, elhangzott itt, hogy a magyar gazdaság visszaesése a járványügyi veszélyhelyzet közepén lényegében alacsonyabb 1-2 százalékponttal, mint az európai átlag, és ebből kihozta egy-két képviselőtársam a kormányoldalon, hogy a magyar gazdaság erősebb ilyenkor is, mint az európai. Ugye, itt arról beszélünk, hogy a magyar gazdaság vagy GDP-adat tizenhárom egész valahány tized százalékkal esik, miközben az európai esési átlag nagyjából 15 százalékos körüli.

Viszont Európában, főleg a nyugatabbi részén, nem jellemzőek azok a gazdasági betegségek, mint nálunk, példának okáért az, hogy a teljes vendéglátóipari szakma vagy annak 80 százaléka vagy elvesztette a bevételét, vagy óriási kiesést szenvedett el, de ezek az emberek nem jelennek meg, képviselőtársaim, rendre a statisztikában, hiszen nagyon sokan kényszerből úgy kell hogy alkalmazásban legyenek, hogy minimálbért vagy akörüli összeget megkapnak rendes banki átutalásos formában, papíron, az összes többit pedig zsebbe. Ennek, amit adott esetben zsebbe kaptak vagy borraivaló gyanánt kaptak, a kisesése nem fog az önök statisztikájában megjelenni, és higgyék el nekem, Franciaországban, Németországban nem így járnak a vendéglátósok. Tehát én elhiszem, hogy GDP-adatokra nagyon kellemes lehet mutogatni, de ettől még a zuhanás elvitathatatlan, és ettől még a zuhanással nekünk valamit kezdenünk kellene.

A „mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások versus multik” kérdéskörben én egyetértek Banai államtitkár úrral maximálisan. Szerintem egyet tudunk érteni itt mindannyian a teremben abban a célban, hogy a nemzetközi termelési lánc vagy értéklánc egy magasabb fokára kellene bekapcsolni a magyar mikro-, kis- és közepes vállalkozásokat is, hogy a hoz-

záadott értékük növekedni tudjon, és ezáltal multiplikatorként révén erősödjön a magyar nemzetgazdaság is.

Ezért nem értem azt, államtitkár úr, és őszintén nem értem, hogy az érintett multi cégeket miért kedvezményezik túl. Tehát ha megnézi azt, hogy az Audi hányszor kapott vissza nem térítendő támogatást ettől a kormánnytól 2010 óta, akkor azt látja, hogy többszörösen kifizették az összes újonnan létrejövő munkahely teljes bértömegét, és nem biztos, hogy ennek volt gazdasági racionalitása vagy indoka. És azt is láthatjuk eközben, hogy a magyar mikro-, kis- és középvállalkozások egy munkahely megteremtésére átlagosan töredék támogatáshoz tudnak csak jutni a multikhoz képest. Én nem kérem azt, hogy nyomják el a multikat, és kapják ők a kevesebbet, én csak azt kérem, hogy a magyar mikro, kis és közepes is kaphasson ugyanannyit piaci átlag gyanánt legalább, mert ez lenne egy patrióta gazdaságpolitika alapja.

Amíg ez nem valósul meg, addig nagyon nehéz elhinni azt a nagyon sok szépen hangzó retorikai körmondatot, amit elmondanak. Tehát már a miniszterelnök is korábban talán kiemelte, hogy ne azt nézzék, amit mond, hanem azt, ami csinál. Mi azt nézzük, amit önök csinálnak, és azt látjuk, hogy bár vannak pozitív irányú elmozdulások, a „magyar népmesék az óvodákban” kampány kimondottan ilyen, én nagyon-nagyon üdvözlöm, de összességében nemzetgazdasági szinten nem tudtak elmozdulni, demográfiai szinten nem tudtak elmozdulni. Ez a költségvetés és az abból kifolyó zárszámadás pedig bebetonozza a magyar jövő felélését, ennél katasztrófálisabb diagnózist pedig nem lehet egy költségvetésről adni. Éppen ezért ez a véleményünk bizony a zárszámadási vitán is, jól látják, lenyomatot képez. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Jelzésre:)* Igen, Boldog István képviselő úr jelentkezett kettő percre. Tisztelettel arra kérem, hogy a személyes élt a felszólalásából szíveskedjék majd mellőzni.

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Az a helyzet, hogy a bolsevik tempót nem szeretem, és a helyzet a következő: Z. Kárpát Dániel azt mondta, hogy ők támogatták az Erzsébet-tábort; ez nem igaz, a történelemhamisítás nem szép dolog. Az a helyzet, hogy az Erzsébet-táborokról történt legutóbbi szavazáson a baloldali ellenzék egységesen „nem” gombot nyomott, nem támogatták az Erzsébet-táborokat. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Mivel több jelentkezőt felszólalásra nem látok, az általános vitát lezárom.

Most megkérdezem Banai Péter Benő államtitkár urat, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzott-

takra. *(Banai Péter Benő jelzésére:)* Igen, kíván válaszolni. Parancsoljon! 30 perc az időkerete, államtitkár úr. Parancsoljon!

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Ígérem, hogy a 30 percet nem fogom kitölteni, viszont van néhány megállapítás, amit, ha a tisztelt Országgyűlés megenged, a mai zárszámadással kapcsolatos vita végén megtennék.

Az első pontban azt szeretném rögzíteni, hogy véleményem szerint egy költségvetés végrehajtásának arról kell szólnia, hogy az Országgyűlés által meghatározott célok teljesültek-e vagy sem, a közpénzek elköltése felelős volt-e vagy sem, és mindez párosult-e a mindennapokban is érzékelhető életszínvonal-változással vagy sem.

Én azt látom, hogy a 2019. évi költségvetés végrehajtása e tekintetben illeszkedik az előző évek költségvetéseinek végrehajtásához. Most is arról tudok önöknek beszámolni, hogy a megelőző évben a kormányzat és az Országgyűlés többsége által meghatározott célokat el tudtuk érni. A gazdasági növekedés olyan mértékű volt, sőt nagyobb volt fél százalékponttal, mint amit terveztünk, ez európai viszonylatban is kimagasló volt: bőven több mint 2 százalékponttal volt nagyobb a magyar 4,6 százalékos bővülés, mint a 2 százalék alatti európai uniós átlag.

A gazdaság bővülése, hasonlóan a korábbi évekhez, a foglalkoztatottak számának és a reálbéreknek a növekedésével járt együtt, összességében nagyobb mértékben itt is, mint ahogyan terveztük.

Az államháztartási mutatók is követték az előző évek tendenciáit, megszokás a 3 százalék alatti hiány, és csökkenő államadósság mondható el a költségvetések végrehajtásáról. Külön felhívnam a figyelmet, ha megengedik, arra az adósságrátára, ami 65,4 százalékos mértéket mutatott tavaly év végén. Emlékezzünk, hogy ez 80 százalék fölötti mértékű volt! Azt gondolom, az elmúlt évek folyamatában az adósságrátacsökkentés a 2019. évben is jelentős volt. Mindennek az idei év válságkezelése és az intézkedések finanszírozása szempontjából van kiemelt jelentősége.

Mindezzel elmondtam talán a második gondolatot is. Amikor értékeljük a 2019-es költségvetés végrehajtását és értékeljük a kormányzat gazdaság- és társadalompolitikáját, akkor célszerűnek tartom figyelembe venni az előző évek folyamatait, és azt látni, hogy nem egy év kedvező számairól beszélhetünk, hanem hál' istennek, éves, évtizedes kedvező tendenciákról. Ezt említve én nem tudok egyetérteni azokkal a mai nap megfogalmazódott általános gazdaságpolitikai-társadalompolitikai véleményekkel, amelyek szerint rossz irányba mennének.

Családpolitika. Többen elmondták, hogy sorsfordító, ha úgy tetszik, nemzetpolitikai szempontból kimagasló kérdés az, hogy a Kárpát-medencében hány magyar születik az elkövetkezendő években. Rögzíteni szeretném, hogy a 2019-es költségvetés végrehajtása során a kormányzat az előzetesen meghatározott

célokra minden forrást rendelkezésre bocsátott, növekedtek összességében a családtámogatások összegei, és azt gondolom, ennek fontos szerepe van abban, hogy a termékenységi ráta a 2010 körüli szintről, az 1,1-1,2-es szintről ma a másfeles szint környékére érkezett el.

Z. Kárpát Dániel képviselő úrral, ha megengedik, egy tekintetben azért vitatkoznék. Tehát: soha nem mondtuk azt, hogy ez a szint, ez a termékenységi ráta-szint elegendő arra, hogy a népesség évtizedes viszonylatban számát tekintve ne csökkenjen, mégis egyrészt a tendenciát érdemes látni, másrészt azt is érdemes látni, hogy minden lehetséges eszközzel a kormányzat segíteni akarja azokat a családokat, ahol gyermekek vállalásáról döntenek.

Ez a segítség nyilvánul meg szerintem abban is, hogy a házasságokat is támogatja a kormányzat, így tette 2019-ben is. Igenis, ahol a párok házasságban élnek, statisztikailag kimutatható, nagyobb a gyermekvállalási kedv. Tehát ha úgy tetszik, például az első házások adókedvezménye egy demográfiai jellegű intézkedés, és örülnünk kell annak, hogy a házasságkötések száma soha nem látott mértéket ért el.

Ami a mai napon szóba került talán másik átfogó kérdést illeti a társadalompolitikán belül, az az, hogy különböző társadalom- és gazdaságpolitikai intézkedések vajon a társadalom teljes szegmensére fókuszálnak-e, vagy pedig, ahogyan ellenzéki padosorokból, baloldali padosorokból elhangzott, csak a felsőbb rétegeknek jelent pozitív elmozdulási lehetőséget.

A tények, megint azt kell mondjam, makacs dolgok. 2019-ben is az, hogy többen éltek munkából, mint segélyből, az egyének boldogulását jelentette, egyéni előrelépést jelentett, és az, hogy 2019-ben a minimálbér és a garantált bérminimum is emelkedett messze az infláció fölött, azt jelenti, hogy a szegényebb jövedelmi helyzetű munkavállalók is a realjövövedelmüket tudták növelni.

(14.50)

Hangsúlyozom, nem egyedi esetről van szó, nem 2019-ről van szó. Ha évtizedes viszonylatban nézzük, akkor megismétlem, én ezt egy komoly előrelépésnek tartom, hogy a kormányzati gazdaságpolitika előrelépést jelentett a legszegényebb anyagi helyzetben lévő embereknek, egyrészt a tekintetben, hogy segély helyett munkából tudnak megélni, másrészt a tekintetben, hogy a munkajövedelmeik, bármilyen jövedelmi kategóriában voltak, növekedtek.

Az átfogó észrevételeket, kritikákat illetően talán a zárszámadásitörvény-javaslat is megerősíti a tisztelt országgyűlési képviselőket a tekintetben, hogy a kiemelt területek finanszírozása 2019-ben is növekedett. Igaz ez az oktatásra, igaz az egészségügyre, vagy igaz a jóléti jellegű kiadásokra is. Természetesen van még feladatunk. Én mindig minden költségvetési zárszámadási vitában elmondom, de tisztelettel kérem az Országgyűlést, hogy amikor egyes területek finanszírozásáról szólnak, akkor vegyék figyelembe azokat a

tényszerű adatokat, amelyeket az Állami Számvevőszék is validált, amelyeket valóságnak és megbízhatónak tartott, illetőleg amelyeket az államháztartás egésze szempontjából különböző nemzetközi szervezetek is értékelték.

Végül engedjék meg, hogy azt mondjam el, hogy én is egyetértek azon megállapításokkal, melyek szerint egy, talán mondhatom azt, különleges időszak utolsó évéről beszélhetünk 2019-ben, hiszen 2013 óta olyan gazdasági növekedést tapasztalhattunk Magyarországon, amely bőven meghaladta az európai uniós átlagot. Ez az időszak ért véget az idei évben, hiszen a koronavírus-járvány száz éve nem látott egészségügyi kihívást jelent, gazdasági értelemben pedig tíz éve nem látott gazdasági visszaesést eredményezhet. Az, hogy ma teljesen más eszközökkel tudjuk kezelni ezt a válságot, mint tíz évvel ezelőtt, köszönhető annak, hogy az elmúlt években milyen eredményeket értünk el; köszönhető a 2019-es év folyamatainak is.

Mélysegesen vitatom Mellár képviselő úr azon megállapítását, amely szerint ugyanaz a helyzet most, mint tíz évvel ezelőtt, hiszen akkor is gazdasági visszaesés volt, most is, akkor is növekedett az adósság, most is. Emlékeztetnék mindenkit arra, hogy 800 ezerrel többen dolgoznak, emlékeztetnék mindenkit arra, hogy a magyar állam finanszírozási képessége, az adósságráta, a hiány szintje, az adósság szerkezete teljesen más. Emlékeztetnék mindenkit arra, hogy tíz évvel ezelőtt mi voltunk az egyetlen európai uniós ország, aki csatlakozása óta folyamatosan túlzottdeficit-eljárásban volt. Magyarország volt az az ország, amely a gazdasági válság hatására az elsők között volt kénytelen a piaci finanszírozás helyett IMF- és európai bizottsági finanszírozást igénybe venni. Magyarország volt az az ország, akinek piaci módon nem szívesen adtak hitelt, vagy egyáltalán nem adtak hitelt - ezt tükrözte a „befektetésre nem ajánlott” kategória -, és arra is mindenkit emlékeztetnék, hogy ma ezzel szemben Magyarország mind az adóbesorolás szempontjából, mind a finanszírozás helyzete szempontjából teljesen más pozícióban van.

Ennek köszönhető - ideértve tehát, ismétlem, a 2019-es évnél köszönhető -, hogy ma, amikor az említett jelentős gazdasági válsággal nézünk szembe, akkor a 2010 előtti időszakokkal ellentétben most nem adóemelésekről tudott dönteni a kormányzat és az Országgyűlés, hanem adócsökkentésekről, ma nem támogatások, kiadások csökkentéséről döntött a kormány, hanem kiadások növeléséről, és mindezt úgy tudta megtenni, úgy tudta ideiglenesen a hiány szintjét és az államadósság-rátát növelni, hogy a bizalom a magyar gazdaságban megmaradt.

Ezt jelzi az, hogy ugyan nehéz időkben vagyunk, de emlékeztetnék mindenkit arra, hogy a hitelminősítők is, akikkel sok vitánk volt, továbbra is befektetésre ajánlott kategóriában tartják Magyarországot, sőt egyedülálló módon a Moody's még javított is a magyar állam megítélésén. Azt gondolom, hogy számos területen sok feladat van még előttünk mind az egyes nagy állami kiadási területek ügyeit illetően, mind a

mostani válság problémáinak kezelését illetően, minél több munkahely megvédése és a járvány miatt megszűnt munkahelyek újratertése érdekében, de ehhez jó alapot jelent az előző évek gazdálkodása, jó alapot jelent a 2019-es költségvetés végrehajtása is.

Mindezeket figyelembe véve jó szívvel ajánlom a tisztelt Országgyűlésnek a zárszámadási javaslat későbbi elfogadását. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Képviselőtársaim! Soron következik a **polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/13257. számon a Ház informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető.

Megadom a szót Hajas Barnabás államtitkár úrnak, az Igazságügyi Minisztérium államtitkárának, napirendi pont előterjesztőjének, aki expozéját innen, az emelvényről fogja elmondani. Megvárjuk, míg államtitkár úr felérkezik. *(Megtörténik.)* Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

DR. HAJAS BARNABÁS igazságügyi minisztériumi államtitkár: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, a Pp. 2018. január 1-jén lépett hatályba, felváltva a több mint hatvan évig hatályban volt, polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt, ahogy szoktuk nevezni, az '52-es Pp.-t.

A Pp. számos újítást vezetett be annak érdekében, hogy kiküszöbölje az '52-es Pp. alkalmazása során felmerült problémákat, s megteremtse a perjogi szabályozás koherenciáját. Ennek érdekében a Pp. bevezette a perkoncentrációt biztosító osztott perszerkezetet, igazodva ezzel az Európában érvényesülő perjogi megoldásokhoz, továbbá a felek felelős pervitelén és a bíróság aktív pervezetésén alapuló új szabályokat vezetett be.

A korábbi szabályozás több mint hatvan év után megújult, az azt felváltó kódex esetében természetes módon jelentkeznek az új jogintézmények alkalmazásához kapcsolódó jogértelmezési, jogalkalmazási nehézségek. Egyfelől azért, mert a jogalkalmazóknak, azaz a bíróságoknak, jogi képviselőknél jártasságot kell szerezniük az új szabályok alkalmazása terén, másfelől pedig azért, mert egy új perjogi modell hatékonyabb működési módjának kialakulásához megfelelő időre van szükség.

A Pp.-vel kapcsolatos kezdeti jogalkalmazási problémák döntő többsége mára megfelelő jogértelmezéssel, megnyugtatóan rendeződött, de még mindig tapasztalhatók - ugyan folyamatosan csökkenő mértékben - olyan jogalkalmazási kérdések, amelyek indokolták teszik a perjogi szabályozás finomhangolását.

A Tisztelt Ház előtt fekvő törvényjavaslat ezeket a szükséges finomításokat kívánja elvégezni, a törvény több mint két éves hatályosulási tapasztalataira

támaszkodva. A módosítás elsődleges célja, hogy egyszerűsítse a perindítást, mind az első-, mind a másodfokú eljárásokban egyszerűsítse és rugalmasabbá tegye az eljárási szabályokat, csökkentse a formai kötöttségeket, a jogi képviselő nélkül eljáró laikus felek számára további jogérvényesítést könnyítő szabályokat vezessen be. Mindezt úgy kívánja elérni a javaslat, hogy emellett biztosíthatók maradjanak a Pp. által bevezetett koncentrált per feltételei, fennmaradjanak az osztott perszerkezet előnyei.

A javaslat módosításainak másik fontos iránya a családjogi perekben a kiskorú gyermek érdekeit fokozottan védő szabályok bevezetése. Ezt egyfelől a bíróság számára adott erősebb pervezetési jogosítványok biztosítják, másfelől a bíróság perjogi eszköztárának kibővítése, a hivatalbóliség erősítése a gyermek érdekében.

A javaslat módosításainak harmadik, külön kiemelés érdemlő iránya a családjogi perek, köztük a házassági bontóperek és a szülői felügyelettel kapcsolatos perek gyorsítását célzó szabályok bevezetése. A javaslattal kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy annak valamennyi eleme a jogalkalmazó szervek visszajelzéseiben, javaslatain alapul.

Annak érdekében ugyanis, hogy a Pp. hatályosulási tapasztalatainak összegyűjtése a lehető legközvetlenebb módon valósuljon meg, 2019 őszén megkezdte működését az Igazságügyi Minisztériumban a Pp. hatályosulását elemző húsztágú munkacsoport.

(15.00)

A munkacsoportban a Pp.-t alkalmazó valamennyi jogász hivatásrend, a bíróságok, az ügyvédek, a jogtanácsosok, a közjegyzők, az ügyészek és a végrehajtók delegált képviselői vettek részt.

A munkacsoport feladata az volt, hogy közvetlenül becsatornázza a törvényt előkészítő minisztériumhoz a törvény hatályosulásának tapasztalatait, és meghatározza azokat a beavatkozási pontokat, ahol az egyes hivatásrendek, az általuk tapasztaltak alapján szükségesnek tartják a Pp. meghatározott rendelkezéseinek módosítását.

A bizottság tagjai konkrét kodifikációs javaslatokat tettek, amelyek döntő többségét a tárgyalta javaslat tartalmazza.

A javaslatban megfogalmazott módosításokhoz a hivatásrendek képviselői által tett javaslatokon kívül alapul szolgáltak a Kúria új Pp. kérdéseivel foglalkozó konzultációs testületének állásfoglalásai, a civilisztikai kollégiumvezetők országos tanácskozásának Pp.-t érintő ajánlásai, továbbá a Kúriának a keresetlevél visszautasítását vizsgáló joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleményében tett megállapításai, javaslatai.

A javaslatot a szakmai egyeztetés keretében véleményezte az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a legfőbb ügyész, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, a Magyar Ügyvédi Kamara, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara, valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar.

A javaslatot a szakmai egyeztetésbe bevont valamennyi hivatásrend határozottan támogatja, azt időszerűnek tartja és annak tartalmával egyetért.

Tisztelt Országgyűlés! Most engedjék meg, hogy részletesebben is kitérjek arra, hogy a javaslat milyen módosításokat tartalmaz. Nézzük először a javaslat perindítást könnyítő módosításait! A javaslat a jogalkalmazó szervek, a jogkereső állampolgárok és szervezetek visszajelzéseire tekintettel jelentősen egyszerűsíti a pert megindító keresetlevél tartalmát és ezzel párhuzamosan az alperes által előterjesztett ellenkérelem tartalmát is.

A két alapirattól kiiktatásra kerülnek azok a tartalmi elemek, amelyek értelmezésével kapcsolatban széttartó joggyakorlat alakult ki, továbbá azok az elemek, amelyek a felek számára felesleges adminisztrációs teherként jelentkeznek.

A javaslat a joggyakorlat visszajelzései alapján egyszerűsíti a keresethalmazatokra vonatkozó szabályozást, és szűkíti a keresetlevélhez csatolandó mellékletek körét.

A gyakorlati tapasztalatokra tekintettel a javaslat a jogi képviselővel eljáró felek esetében is kötelezővé teszi a hiánypótlásra történő felhívás kiadását a keresetlevél tartalmi vagy alaki hiányossága esetén. Megjegyzem, hogy egyébként erre az '52-es, a régi Pp. már 2000 óta nem adott lehetőséget.

A javaslat a hiánypótlás előírásával a perindítás sikerességét, a keresetlevél mielőbbi befogadhatóságát, a jogvita koncentrált előkészítését kívánja előmozdítani, továbbá ezzel is csökkenteni kívánja a keresetlevél- visszautasítások számát.

A hiánypótlásra történő felhívás megteremtésének szükségességét a Kúria keresetlevél visszautasítását vizsgáló, korábban már említett joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleményében tett megállapítások is egyértelműen alátámasztják.

A javaslat a hiánypótlás eredményes teljesítése érdekében előírja, hogy a bíróságnak a hiánypótlásra felhívó végzésében a keresetlevél valamennyi hiányosságát teljeskörűen fel kell tüntetnie. Ha pedig a bíróság újabb hiányosságot talál a keresetlevélben, akkor azt már a perfelvételi szak során kell pótolni, de emiatt sem újabb hiánypótlásra, sem visszautasításra nem kerülhet sor.

A javaslat a jogi képviselő nélkül eljáró fél esetében tovább egyszerűsíti a keresetlevél és az ellenkérelem, továbbá a fellebbezés tartalmát. Ezenfelül a javaslat szerint a jogi képviselő nélkül eljáró felek a beadványaikat nem kötelesek az erre rendszeresített peres eljárási nyomtatványon előterjeszteni. Ehhez a javaslatnak a keresetlevél és az ellenkérelem tartalmát egyszerűsítő rendelkezései megfelelő alapot teremtenek.

Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a pereseljárási nyomtatványok továbbra is a felek rendelkezésére állnak, így azok használata már csak nem kötelező a felek számára.

A jogi képviselő nélkül eljáró fél hiányos keresetlevelével kapcsolatos bírósági hiánypótlás módjának

meghatározásánál a javaslat a fél jogban való járhatlanságát, jogi ismereteinek hiányát feltételezi, így lehetővé teszi, hogy a bíróság hiánypótlásra történő felhívás helyett elrendelje a fél személyes meghallgatását, amennyiben a keresetlevél hiányainak pótlása érdekében azt célravezetőbbnek tartja. A javaslat ezzel erősíti a félnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárásához való jogának érvényesülését.

Tisztelt Ház! A törvényjavaslat perfelvételi és érdemi tárgyalási szakot érintő módosításai körében a javaslat a jogalkalmazói visszajelzésekre tekintettel észszerűsíti a kereset- és ellenkérelem-változtatást azzal, hogy a fél tényállításainak megváltoztatását már nem tekinti keresetváltásnak. Ezzel jelentősen csökkenti a felek és a bírósági adminisztráció terheit is.

A javaslat kibővíti az alperesi ellenkövetelések, így a viszontkereset és a beszámítás előterjesztésének határidejét: azt az alperes - meghatározott feltételek fennállása esetén - az írásbeli ellenkérelem előterjesztésére nyitva álló határidőn túl is előterjesztheti, például a felperes keresetváltására tekintettel.

A javaslat könnyíti a keresetváltás, ellenkérelem-változtatás előadására vonatkozó szabályokat: a perfelvételi szakban ezeket a felek bírói felhívás nélkül is megtehetik előkészítő iratban, és azzal összefüggő perfelvételi nyilatkozatot is tehetnek.

A javaslat ösztönzi a perfelvételi tárgyalás mellőzésével történő perelőkészítést, amellyel jelentősen gyorsíthatók a perek.

Lehetővé teszi több, különböző fajtájú perfelvételi irat - például alperesi ellenkérelem és a viszontkereset - egy beadványban történő előterjesztését, mert a jogalkalmazói tapasztalatok alapján felesleges adminisztrációs terheket ró a felekre az, hogy ezeket külön-külön kell előterjeszteniük.

Tisztelt Országgyűlés! Engedjék meg, hogy a következőkben kiemeljem a javaslatnak a családjogi perek gyors és rugalmas elbírálását célzó szabályait, valamint a személyi állapottal kapcsolatos perek szabályainak főbb változásait.

A családjogi perekben, így különösen a házassági és szülői felügyelettel kapcsolatos perekben az általános permodellhez képest jelentős eltérés, hogy ezekben a feleknek a per folyamán is folyamatosan változnak, változhatnak az életviszonyai. Erre tekintettel a joggyakorlat visszajelzései alapján a Pp. által bevezetett osztott perszerkezetből következő kötöttségek további lazítása szükséges, így például a kereset- és ellenkérelem-változtatás szabályainak további egyszerűsítése.

A családjogi perekben a 2019. évi LXVI. törvény már bevezetett több eltérő szabályt, de ezek bővítése indokolt a javaslatban foglaltak szerint.

A javaslat a családjogi perekben bevezet egy, kizárólag ezekben a perekben alkalmazható új perfelvételi útvonalat, amely lehetővé teszi, hogy a bíróság a kereset alperessel történő közlésével egyidejűleg - be nem várva az ellenkérelem beérkezését - kitzúzza a

perfelvételi tárgyalás határnapját. A gyakorlati tapasztalatok alapján ugyanis a személyi állapotot érintő perekben az alperesek gyakran nem terjesztik elő határidőben az ellenkérelmüket, és ezekben a perekben bírósági meghagyás kibocsátásának nincs helye. Így a javaslat szerinti módosítások azt szolgálják, hogy a perek jelentősen gyorsuljanak.

A javaslat lehetővé teszi, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró fél az ellenkérelmét szóban is előterjeszthesse a perfelvételi tárgyaláson, ami érdemi segítséget jelenthet a laikus fél számára.

A javaslat a személyi állapotot érintő perekben kizárja a magánszakértői bizonyítás lehetőségét. A házassági és szülői felügyelettel kapcsolatos perekben mindenekelőtt a kiskorú gyermek kímélete érdekében van erre szükség, mert így elkerülhető a gyermek többszöri meghallgatása. A származási perekben a szakértői bizonyítás sajátossága, továbbá a valamennyi státuszperben a bíróság rendelkezésére álló hivatalbóli bizonyítás lehetősége miatt is indokolt a magánszakértői bizonyítás kizárása.

A javaslat a gondnoksági perek szabályainak módosításával azt célozza, hogy a gondnokság alá helyező vagy a már gondnokság alá helyezett személlyel szemben, akik gyakran mentálisan sérült, fogyatékos-sággal élő emberek, minimalizálható legyen és így csak a legszükségesebb esetekre legyen korlátozva a tárgyaláson vagy a szakértői vizsgálaton való megjelenést biztosító kényszerintézkedés, az elővezetés elrendelésének lehetősége.

A javaslat abból indul ki, hogy ha az alperes számára már kirendeltek ideiglenes gondnokot vagy már rendelkezik gondnokkal, akkor a gondnok már várhatóan biztosítani tudja, hogy a gondnokság alá helyező személy megjelenjen a tárgyaláson vagy szakértői vizsgálaton, ami szükségtelenné teszi az elővezetését. Az elővezetés a javaslat szerint csak kivételesen és csak akkor rendelhető el, ha a gondnokság alá helyező személy meghallgatása vagy szakértői vizsgálata másképp, például helyszíni tárgyalással vagy vizsgálattal nem oldható meg.

A javaslat annak a lehetőségét is megszünteti, hogy a gondnoksági perekben a bíróság elrendelhesse szakértői vizsgálat céljából a gondnokság alá helyező személy fekvőbeteg-gyógyintézetben való legfeljebb 30 napra történő elhelyezését. A fogyatékos-sággal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottság ezt a lehetőséget többször is kifogásolta már jelentéseiben, mert az az érintett beleegyezése nélküli szabadságelvonásnak minősül.

(15.10)

A javaslat szerinti módosítás így a fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény szabályainak érvényesülését is biztosítja.

Tisztelt Ház! A kiskorú gyermek családi jogállásának rendezése, illetve mielőbbi, családban való nevelkedésének biztosítása érdekében a javaslat össze-

hangolja a származási perek és az örökbefogadási eljárások szabályait. A javaslat kiegészíti a származási perek szabályait azzal a rendelkezéssel, amely szerint az apaság, illetve az anyaság megállapítása iránti perben a bíróság soron kívül jár el, ha a bíróság hivatalos tudomást szerez arról, hogy a per folyamatban léte alatt a gyermek örökbefogadása iránt vagy örökbe fogadhatóvá nyilvánítása iránt eljárás van folyamatban. A soronkívüliség indoka ilyenkor az, hogy a gyermek sorsának örökbefogadással történő rendezését megelőzően tisztázni kell a szülőség kérdését.

Tisztelt Országgyűlés! Engedjék meg, hogy végezetül kiemeljem a javaslatnak a kiskorú gyermekek érdekeinek hatékonyabb védelmét célzó módosításait! A Pp. hatályos szabályai alapján is erős jogosítványa van a bíróságnak arra, hogy a kiskorú gyermekek érdekében hivatalból rendeljen el bizonyítást, vagy a perben hivatalból hozzon ideiglenes intézkedést. A gyakorlatban azonban erre ritkán kerül sor. A javaslat erre tekintettel kiszélesíti a hivatalbóli bizonyítás esetköreit, és az egyes családjogi perekben példálózóan nevesíti azokat a helyzeteket, amikor indokoltta válhat, hogy a bíróság éljen a hivatalbóliság eszközével, elsősorban a kiskorú gyermek érdekében. A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti perben a javaslat megteremti annak a lehetőségét, hogy minden olyan esetben, amikor az a kiskorú gyermek érdekeit szolgálja, a bíróság kötelezhesse a félként eljáró szülőt és a kiskorú gyermeket pszichológus szakértői vizsgálaton való részvételre.

A javaslat a gyermekvédelmi jelzőrendszer erősítése érdekében a gyermekvédelmi törvénnyel összhangban a Pp.-ben is előírja a jelzési kötelezettséget a bíróság számára a gyermek veszélyeztetettségének, bántalmazásának vagy elhanyagolásának észlelése esetén.

A javaslat törvényi szinten nevesíti a személyi állapotot érintő perek között a kapcsolattartási pereket, amelyeket - a szoros kapcsolódás miatt - a szülői felügyelettel kapcsolatos perekkel közös fejezetben helyez el.

A javaslat a családjogi perekben tovább bővíti azon esetek körét, amikor a bíróság ítéletében erre irányuló kereseti kérelem hiányában is határozhat - a kiskorú gyermek érdekében - például a gyermekkel való kapcsolattartás, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése vagy a kiskorú gyermek tartása felől. Ilyen felhatalmazást korábban a törvény csak a házassági perekben adott, a javaslat ezt kiterjeszti valamennyi családjogi perre.

Tisztelt Országgyűlés! Engedjék meg, hogy záróként Széchenyi István szavait idézzem, aki azt mondta: „Nem elég mai időkben törvényeket írni; de azok iránt szimpátiát is kell gerjeszteni.” Biztos vagyok abban, hogy az önök előtt fekvő javaslat, amelynek valamennyi eleme a jogalkalmazói visszajelzéseket vette alapul, alkalmas e cél, vagyis a szimpátia gerjesztésének megvalósítására. Kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot fogadja el. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padosorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Mielőtt megkezdénénk a vezérszónoki felszólalásokat, szeretném ismertetni önöknek a vezérszónoki felszólalások sorrendjét: Budai Gyula, Gyüre Csaba, Vejkey Imre, Molnár Gyula, Sebián-Petrovszki László és végül Keresztes László Lóránt.

Most a Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka, Budai Gyula képviselő úr következik, akinek meg is adom a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. BUDAI GYULA, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! 2018. január 1-jén lépett hatályba az új polgári perrendtartásról szóló kódexünk, amely felváltotta a korábbi, 1952. évi III. törvényt. Fontos megjegyezni, hogy hatályos perjogi kódexünk számos névumot vezetett be annak érdekében, hogy kiküszöböljük az 1952. évi kódex alkalmazása során felmerült problémákat, és megteremtse a perrendtartásról szóló törvény koherenciáját.

E helyütt is szeretném elismerésemet kifejezni Trócsányi László volt igazságügyi miniszter úrnak és kollégáinak az elvégzett dicséretes jogalkotási munkáért. Immáron két esztendeje, hogy hatályos kódexünk bevezette a perkoncentrációt biztosító osztott szerkezetű elsőfokú eljárást - ezzel igazodva számos európai ország perjogi megoldásaihoz -, továbbá a felek felelős pervitelén és a bíróság aktív pervezetésén alapuló új szabályokat alkotott.

Tisztelt Ház! A polgári perrendtartás kétéves hatályosulásának tapasztalatai, az Alkotmánybíróság határozatai, valamint a jogalkalmazó szervek visszajelzései indokoltta teszik a törvény egyes rendelkezéseinek felülvizsgálatát, pontosítását, valamint a perjogi szabályok egyszerűsítését és rugalmassá tételét. Az előtűnk fekvő módosító javaslat tartalmának kialakításához a hivatásrendek által tett javaslatokon kívül nagymértékben alapul szolgálnak a Kúria új Pp. kérdéseivel foglalkozó konzultációs testületének állásfoglalásai, a Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásának Pp.-t érintő ajánlásai, továbbá a Kúriának a keresetlevél visszautasításának vizsgálata tárgy körében felállított, joggyakorlatot elemző csoportjának összefoglaló véleményében tett megállapítások, valamint az igazságügyi tárca Pp. hatályosulási munkacsoportjában tett észrevételek és módosító javaslatok.

Tisztelt Ház! Államtitkár úr az expozéjában igen részletesen ismertette a törvénytervezet rendelkezéseit, jómagam csupán néhány kiemelésre méltó pontot szeretnék bemutatni. A Ház asztalán fekvő törvényjavaslat fő célkitűzése, hogy megkönnyítse a jogkereső állampolgárok és szervezetek bírósághoz fordulási jogának a gyakorlását. Ezen koncepció keretében tudjuk tehát elhelyezni a javaslat főbb pontjait. A normaszövegből kiolvasható, hogy a hatásköri szabályozás egyfajta finomításával állunk szemben, amely kismértékben igyekszik növelni a pertárgyértéktől függetlenül a törvényszék hatáskörébe tartozó perek körét. Ily módon optimálisabban alakul majd

a járásbírói, illetve a törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyek megosztása, vagyis a törvényszék hatáskörébe fognak tartozni a jogi személy tagjának és képviselőjének a tagsági, illetve a képviselői jogviszonyán alapuló felelősségével kapcsolatos perek, továbbá az értékpapírból származó jogviszonnyal kapcsolatos perek, valamint a nemzetközi áruforgalmazási és a nemzetközi szállítmányozási perek.

Szót kell ejtenünk a perindítás egyszerűsítését célzó módosítások szándékáról is. Szeretném hangsúlyozni, hogy a javaslat értelmében a keresetlevél tartalmi elemeinek száma csökken, továbbá egyszerűsödnek az egyes elemekre vonatkozó előírások is. Az állampolgárok hatékony jogérvényesítését segítő elő a keresetlevél kötelező tartalmi elemeinek egyszerűsítése, az alaki előírások észszerűsítése és a hiánypótlási lehetőségek kibővítése. A keresetlevél tartalmi és formai elemei számának csökkenésére a Kúria a keresetlevél visszautasításának vizsgálata tárgykörében felállított joggyakorlat-elemző csoportjának véleménye alapján került sor. A benyújtott javaslat értelmében a keresetlevélben az alperes azonosító adatain kívül elegendő a nevét és lakóhelyét vagy székhelyét megjelölni, egyéb azonosító adat hiánya nem eredményezheti a keresetlevél visszautasítását. A keresetlevél formai kritériumai is jelentősen csökkennek majd, ugyanis nem kell feltüntetni az egyes szerkezeti egységek címét, valamint az egyes szerkezeti egységeken belüli tartalmi elemek előadása sincs sorrendhez vagy formaisághoz kötve.

Megemlítendő továbbá, hogy a törvényjavaslat a perindítás sikerét igyekszik elősegíteni azzal is, hogy a keresetlevél tartalmi, alaki hiányosságai esetén kötelezővé teszi a hiánypótlás felhívásának kiadását, amelyben a bíróságnak a keresetlevél valamennyi hiányosságát fel kell tüntetnie.

Tisztelt Ház! Szeretném kiemelni a személyi állapotot érintő perekre vonatkozó módosításokat, amelyek a kiskorú gyermekek érdekeinek fokozott védelmét célozzák. Ennek egyik eszköze, hogy a bírók erősebb pervezetési jogosítványokat kapnak a kiskorúakat érintő perekben a gyerekek érdekeit szolgáló vonatkozásban.

(15.20)

Tekintettel arra, hogy a bíróságnak lehetősége van hivatalbóli bizonyításra a státuszperekben, ezért indokolt a magánszakértői bizonyítás kizárása az ilyen esetekben. Így elkerülhetővé válik, hogy a perrel érintett kiskorú gyermeket akár három szakértő is vizsgálja, ami nyilvánvalóan megterhelő a gyermekek számára.

Tisztelt Ház! Lehetne még nagyon sok mindenről beszélni a törvénytervezet kapcsán, gondolok itt például a perfelvételi szak szabályait rugalmasabbá tevő elképzelésekre, a felekre háruló adminisztrációs terhek csökkentésére vagy a másodfokú eljárás során a felek jogérvényesítését megkönnyítő módosításokra.

Lényegében a törvényjavaslat célja az alábbiak szerint foglalható össze: egyrészt megkönnyítse a jogkereső állampolgárok és szervezetek bírósághoz fordulási jogának gyakorlását; egyszerűsítse a perindítást mind a jogi képviselővel, mind a jogi képviselővel nem rendelkező felek számára; csökkentse a felekre háruló adminisztrációs terheket; a bíróság közrehatási tevékenységének erősítésével előmozdítsa a perindítás sikerességét; rugalmasabbá tegye a per előkészítését szolgáló perfelvételi szak szabályait; csökkentse az eljárások formalizáltságát; a laikus feleket segítő speciális szabályokat vezessen be; könnyítse a másodfokú eljárásban a felek jogérvényesítését; kiegyensúlyozottabbá tegye a Pp. hatásköri szabályainak módosításával a járásbírói és a törvényszék közötti munkamegosztást; a családjogi perekben a kiskorú gyerek érdekeinek védelmét hatékonyan biztosító új szabályokat alkosson; a családjogi perek sajátosságait figyelembe vevő további különös szabályokat vezessen be az új Pp.

Mindezekre tekintettel, tisztelt képviselőtársaim, tisztelt Ház, a benyújtott javaslatot a Fidesz képviselőcsoportja támogatja, és megkérem valamennyi képviselőtársamat, hogy tegye ezt. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Dr. Vejkey Imre tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Ház! A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Gyüre Csaba képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője, aki felszólalását itt az emelvényen fogja elmondani. Parancsoljon, öné a szó.

DR. GYÜRE CSABA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! 2013-ban a kormány a polgári perjogi kodifikációról szóló 1267/2013. (V. 17.) kormányhatározatában rendelte el a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény átfogó korszerűsítését.

Mi is volt az új Pp. kidolgozásának a célja? Hogyan is fogalmazták ezt meg? „Korszerű nemzetközi gyakorlatnak is megfelelő új törvénykönyv megalkotása a cél, amely biztosítja az anyagi jogok hatékony érvényesítését. Az új Pp. áttekinthetően, koherensen, a technika vívmányaira is figyelemmel szabályozza a perjogi viszonyokat, megkönnyítve ezzel a jogkereső állampolgárok és a szakmai közösség helyzetét.” Mindez nagyon szép.

Az Országgyűlés az elkészült törvényjavaslatot 2016. november 22-én fogadta el, és az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 2018. január 1-jén hatályba lépett.

Milyen is lett az új Pp. fogadtatása? Hogyan nyilatkoztak erről a készítésben közreműködő szakemberek? Először is, nézzük, mit gondolt az igazságügy-miniszter az új törvényről. Trócsányi László miniszter úr az elfogadás után a következőket nyilatkozta: „Versenységkérdésnek is tekinthető az, hogy milyen egy ország perrendtartása.” Nyilván ezzel egyetértek, de én azt gondolom, hogy ha visszatekin-

tünk az elmúlt néhány év távlatába, akkor azt láthatjuk, hogy akkor rossz ezek szerint Magyarország versenyképessége, mert bizony ez a törvény szerintem rosszra vizsgázott, és erre majd kitérek.

Wopera Zsuzsa miniszteri biztos a következőt nyilatkozta: „Megvan a kontinuitás a régi és az új polgári perrendtartás között, mivel az új perrendtartás 60 százalékban megegyezik a régivel.” Következtetés: a jogalkalmazó szerint jobb lett volna, ha nem teszük hozzá azt a 40 százalékot, mert ettől csak rosszabb lett a Pp.

De a törvény előkészítésében közreműködött egy kodifikációs bizottság is, Németh János professzor úr vezetésével. Németh János a polgári perjog neves kutatója, az ELTE tanszékvezetője, egy időben rektorhelyettese, volt országos választási bizottsági elnök, alkotmánybíró, az Alkotmánybíróság elnöke. Németh János és az új Pp. előkészítésével megbízott kodifikációs bizottság elhatárolódott az elfogadott törvénytől. A kodifikációs bizottság tagjai úgy érezték, hogy az általuk készített szakértői anyagot nemhogy nem vették át, de talán még el sem olvasták.

És ha már itt tartunk, van egy erős áthallás ezen Pp. és az Alaptörvény megalkotásának a módszere között. Nézzük, hogyan is történt az Alaptörvény elfogadása! Hát, megállapítottuk, hogy új alkotmány szükséges, ezt egyébként annak idején a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom is támogatta, sőt, mi voltunk az egyetlenek, akik 2010-ben a programunkba bele is vettük az új alkotmány szükségességét. Aztán megalakította a parlament az Alkotmány-előkészítő eseti bizottságot, felállította tagjait, ez elkezdett dolgozni, elkészített egy tervezetet, társadalmi vitára bocsátotta a tervezetet. Majd ezzel mi történt? Ezt szépen a kormány a kukába dobta, és egészen új, a korábban elfogadott, előkészített javaslat benyújtására még csak nem is emlékeztető javaslatot tett le a Ház asztalára.

Ugyanez történt a Pp.-vel. Három évig dolgozott egy szakmai bizottság, majd ez ment a kukába, figyelembe se vették, és valamit letett az asztalra, és azt azonnal el is fogadta a parlament, amit idehozott Trócsányi miniszter úr. Hát, úgy látszik, ez a Fidesz-KDNP módszere.

De térjünk vissza az elfogadott Pp. kritikáira! Mint mondtam, ez a kodifikációs bizottság csaknem három évig dolgozott, 120 szakember vett részt az előkészítésben. Hogyan nyilatkoztak az elfogadott Pp.-ről? Németh János első felindulásában azt mondta, hogy „A törvényjavaslatot ezennel tisztelettel megtagadom, használhatatlan, olykor nevetséges perjogi szabályozás készült, amely abszurd esetekben emberek ezreit fogja megfosztani a jogaitól.”

Kijelenthetjük, hogy a kormány úgy erőltette át a Pp.-t a parlamentben, hogy egyáltalán nem foglalkozott a szakmai véleményekkel, a szakmai észrevételekkel. Ezzel kapcsolatban a következőket mondta Trócsányi miniszter úr a törvényjavaslat expozéjában a parlamentben: „Az Igazságügyi Minisztérium tiszta profilú jogászminisztérium, a polgári perrendtartás kidolgozását és magát a kodifikáció irányítását magára vállalta.” Hát, így utólag kijelenthetjük, nem kellett volna.

Trócsányi László miniszter úr hivatkozott az 1952. évi III. törvény elfogadási körülményeire is. Mint elmondta, a törvényjavaslatot 1952. május 29-én nyújtotta be a Dobi-kormány, és az előterjesztő az akkori igazságügy-miniszter, Molnár Erik volt. Igen, ez az a Molnár Erik, aki egy évvel később, 1953-ban a Legfelsőbb Bíróság elnöki székébe avanszált a miniszteri posztjáról, és ugyanúgy soha nem töltött be egyetlenegy napig sem ítélkező bírói tisztséget, mint a tegnapelőtt a Fidesz-KDNP által megválasztott, kinevezett Varga Zsolt András. Ez pedig példa nélküli a demokratikus Magyarország történetében. Ilyen csak Ferenc József uralkodása idején fordult elő kétszer, és a Rákosi neveléssel fémjelzett korszak antidemokratikus körülményei között volt lehetséges, meg persze most, az Orbán-rezsim alatt.

Na de térjünk vissza Trócsányi László szavaihoz. 1952-ben a benyújtott Pp.-törvényjavaslatot a Ház még aznap vita nélkül fogadta el - mondta a miniszter úr. Úgy látszik, ezen a területen is az '50-es évek első felének Rákosi-rendszere volt a minta a kormány számára, ugyanis gyakorlatilag vita nélkül fogadta el a tisztelt Ház a benyújtott törvényjavaslatot, szinte ugyanígy, mint 1952-ben. Csak a vezérszónoki felszólalásokra volt lehetőség a témában. Az általános vita folytatására, a valódi vita folytatására 2016. szeptember 26-án került volna sor, de ez elmaradt, mivel - talán nem véletlenül - ugyanezen időpontra fontos törvényalkotási bizottsági ülés lett összehívva, ahol az összes jogász jelen volt, és mire a rövid TAB-ülésről mi ide visszaértünk a terembe, már le volt zárva a napirendi pont. A vita 2 perc 37 másodpercig tartott, amelyben egyedül Völner Pál igazságügyi államtitkár úr szólalt föl. Így tehát 2 perc 37 perccel több ideig tárgyaltuk ezt a tervezetet, mint 1952-ben. Ennyi a különbség '52 és 2016 között.

De milyen kritikák hangzottak még el a jogalkalmazók részéről? A Magyar Ügyvédi Kamara is megszólalt az ügyben: kijelentette, hogy az eljárások gyorsításának, hatékonyságának, javításának céljával azonosulni tud, de megfogalmazta azt a félelmét, hogy az eljárások gyorsítása aránytalanul szűkíti a hatékony jogvédelem lehetőségét.

(15-30)

Az új törvénnyel kevésbé kiszámítható lesz a bírói értelmezés, és mivel a jogérvényesítés keretei is szigorodnak, ez a jogbiztonság szempontjából különösen agályos.

A hatálybalépést követően egy évvel az Igazságügyi bizottság albizottsága meghallgatta dr. Bánáti Jánost, a Magyar Ügyvédi Kamara elnökét, a kérdés az volt, hogy hogyan érvényesül a gyakorlatban az új polgári perrendtartás egy év távlatában, mik a gyakorlati tapasztalatai az ügyvédségnek. Bánáti János 15 ezer ügyvéd és 3 ezer kamarai jogtanácsos képviselőben osztozott meg a kamara véleményét, szerinte az új intézmények bevezetése mellett háttérbe látszik szorulni az objektív igazságra törekvés, kifejtette, hogy sokrétű és nagyszámú változásra van szükség

ehhez a törvényhez képest, hogy a gyorsítás és a hatékonyság érdekében született intézkedések ne lehetetlenítsék el a polgári igazságszolgáltatást - ismétlem: ne lehetetlenítsék el az igazságszolgáltatást -, kiemelte, hogy egyáltalán nem tartja erős kifejezésnek az igazságszolgáltatás ellehetetlenítésére irányuló kifejezést.

Mint elmondta, a Pesti Központi Kerületi Bíróságon érdemi per kitűzésére még alig-alig került sor egy év alatt, mert a visszautasított ügyek száma olyan hihetetlen hányad lett, hogy gyakorlatilag alig került ügy érdemi szakaszba. Rámutatott, hogy gyakran előfordul, hogy visszautasítják a keresetet egy ok miatt, majd az újra beadott keresetet egy másik miatt újra visszautasítják, majd újra és újra és újra, és ez ismétlődik tovább. A bírák a rosszul megfogalmazott jogszabályra, a minisztérium a hibás jogalkalmazásra hivatkozik, s megindult az egymásra mutogatás.

A másik nagy probléma Bánáti szerint a keresetlevéllel kapcsolatos formanyomtatvány bevezetése, amely megoldhatatlan feladat elé állítja az állampolgárokat. Mint mondta, elvárhatatlan, hogy egy jogi végzettséggel nem rendelkező ügyfél azt kitöltse, amennyiben ezzel viszont mindenki elballagna a bíróság panaszirodájába, azzal ellehetetlenítené a bíróságokat, és nyilván nem is erre jöttek létre.

A kamarai elnök úr egyértelműen az ügyvédi kamarai tagság keserű sajtószóval beszélt az új polgári perrendtartással kapcsolatban. Kifogásolta továbbá, hogy statikus szemléletű az új Pp., pertaktika alkalmazására nincs lehetőség, és ez az igazság kiderítését is megghiúsítja. Az összes bizonyítékot ki kell tenni ugyanis a per elején az asztalra, és az alperes ezek alapján előnyösebb helyzetbe kerül. Továbbá rengeteg felesleges dolgot követel meg az új polgári perrendtartás, ami nagy pluszterhet jelent az ügyfélnek, az ügyvédnek és együttesen a bíróságnak is.

De most nézzünk egy kis statisztikát is! Bánáti úr állította, hogy gyakran fordul elő a kereset visszautasítása. Az Országos Bírósági Hivatal szerint 2018 első négy hónapjában a befejezések 37,5 százalékát a visszautasítások tették ki, szám szerint 6893 befejezésből 2892 visszautasítással végződött. Egyúttal viszont 30 százalékkal csökkent a benyújtott keresetek száma, mivel a perfelvételi szakasz az új Pp.-ben túl bonyolultul sikeredett, csökkent az ügyek száma, sokan hiába fordultak az ügyvédekhez, sokan nem fogadtak el új kereset beadására irányuló megbízást.

Na, és most akkor térjünk vissza egy kicsit arra, hogy mi is volt a megfogalmazott célja az új polgári perrendtartásnak: az anyagi jogok hatékony érvényesítését elősegítő új szabály, áttekinthető, koherens, a technikai vívmányokra figyelemmel lévő szabályozás, amely megkönnyíti a jogkereső állampolgárok és a szakmai közösség helyzetét. Hát, akkor felteszem a kérdést: a gyakorlati tapasztalatok alapján megvalósultak ezek a célok, beváltotta-e a hozzáfűzött reményeket? Egyértelműen kimondhatjuk: nem.

Gyakorlatilag az ügyfelek számára, az ügyvédek számára és a bírák számára is rosszabb, szinte minden területen az a vélemény, hogy az 1952. évi III. törvény jobb volt, mint a jelenlegi szabályozás, és ezzel nem azt akarom mondani, hogy a Rákosi-kor jogalkotói jobbat tudtak alkotni, hiszen azt a törvényt folyamatosan változtatták, és 2016-ra szinte száz százalékosan kicserélődtek a szabályai.

De mi is lenne a törvény valódi célja? Nyilván az, hogy az ügyfelek minél gyorsabban, minél hatékonyabban tudják az igazságszolgáltatás rendszerét igénybe venni, és minél hamarabb tudják jogukat, követeléseiket érvényesíteni. Álláspontom szerint ez egyáltalán nem sikerült ezzel a törvénnyel.

De nézzük, hogy a mai törvényjavaslattal lesz-e előrelépés! Egyben biztos vagyok: hogy módosításra szükség van - egyébként erről Varga Judit miniszter asszony is beszélt az Igazságügyi bizottság ülésén, ahol elmondta, hogy bizony több sebből vérzik, és sok időre, sok módosításra van szükség, hogy helyre legyen téve ez a Pp. Tehát egy biztos: hogy szükség van a módosításra. Sok bíró, ügyvéd szerint sokkal jobb megoldás lenne, ha az Igazságügyi Minisztérium beismerné azt a hibát, amit ezzel a törvényalkotással elkövetett, és hatályában visszahozná a régi Pp. szabályait.

Szóval, lépünk-e most előre ezzel a módosítással, amely ide beadásra került? Talán igen. Nem kívánom részletesen is ismertetni a változásokat, egyet emelnék ki a megfogalmazott időre tekintettel, mégpedig hogy mi fáj a legjobban az ügyvédeknek, az ügyfeleknek, ez pedig a hatalmas számú visszautasítás volt. Hozzányúl-e a kormány ezzel a javaslattal? Igen, hozzányúl. A tervezet 77. § 3. pontja kimondja - és erre az államtitkár úr is utalt az expozéjában -, hogy a Pp. 176. § (1) bekezdés j) és l) pontja hatályát veszti. Mi is ez a j) és l) pont? A j) pont szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasíthatja, ha nem tartalmazza a polgári perrendtartás 170. §-ában megfogalmazott tartalmi elemeket, illetve nem csatolta a felperes a 171. §-ban előírt mellékleteket. Miről is szól a 170-171. §? Hogy miket kell csatolni a keresetlevélhez, illetve hogy miket kell tartalmaznia a keresetlevélnek. Tehát ezt még akkor sem kell alkalmazni, akkor sem kell az elutasítást alkalmaznia most már a bíróságnak az új szabályozás szerint, ha ügyvéd nyújtja be a keresetet, és ez valóban úgy van, ahogy az államtitkár úr mondta, hogy ezt még a régi Pp. sem tartalmazta, hiszen el kellett utasítani az ügyvéd által beadott keresetet, amennyiben a polgári perrendtartás 121-124. §-ában foglalt feltételeknek nem felelt meg.

Az, hogy kinek felel meg jelen pillanatban a jogszabály, az egy kérdés. Az államtitkár úr elmondta, hogy a jogalkalmazói visszajelzéseket vették figyelembe. *(Az elnök csenget.)* Egy mondatot mondok még, elnök úr. Én azt gondolom, hogy itt valóban az ügyvédek véleményét figyelembe vették, a bírákét azonban nem; nem biztos, hogy a visszalépés jobb.

Köszönöm szépen, majd még egy pluszhozzászólásban folytatom. Köszönöm a türelmet, elnök úr. *(Taps a DK soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Vejkey Imre képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. VEJKEY IMRE, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Tisztelt elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az új perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, vagyis az új Pp. 2018. január 1-jén lépett hatályba. Rendkívül nagy szükség volt az új eljárás törvényre, ugyanis két és fél évvel ezelőttig a bár többször módosított, de akkor is az 1952. évi III. törvény volt hatályban, vagyis egy sztálinista alapon létrehozott perjog, amelyet foltozgattak, bár az imént hallottuk a jobbikos vezérszónok által ennek a sztálinista alapon létrejött perjognak a dicsőítését, márpedig az Írásból Márk evangélista által tudjuk, hogy senki sem hasít új ruhából foltot ócska ruhára, hisz akkor az újat is tönkretenné, és az ócskára sem illenék az új folt. Továbbá tudjuk azt is, hogy újbort régi tömlőbe se töltsünk, mert az újbor szétvetné a tömlőt, ezáltal a bor kiömlik, a tömlő meg tönkremenne. Hát, pont ez történt a polgári perrendtartással is, a régi Pp. ugyanis még a kommunista tulajdon- és a sztálinista társadalmi viszonyok visszatükröződéseként jött létre két emberöltővel ezelőtt.

(15.40)

Ezen tények miatt a régi Pp. a foltoztatásai ellenére sem adott lehetőséget arra, hogy a már szabad Magyarország perjogát a magyar emberek érdekeihez méltóan - axión - szabályozza. Ugyan a rendszerváltást követően közel száz alkalommal módosította az Országgyűlés a Pp.-t, a polgári perrendtartást, azonban mindezek következménye az lett, amit az Írás mond: az új bor is elfolyt, és a régi tömlő is tönkrement.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ezért bírt rendkívüli jelentőséggel a magyarok számára a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, vagyis az új Pp. szakmai megalkotása, parlamenti megvitatása és megszavazása, majd 2018. január 1-jével történt hatálybalépése. Az új Pp. hatálybalépése óta eltelt közel két és fél év tapasztalatai alapján, figyelemmel a hivatásrendek és a Kúria visszajelzéseire, született meg a T/13257. számú törvényjavaslat, melyet most tárgyalunk, melynek célja egyrészt az, hogy megkönnyítse a jogkereső állampolgárok és szervezetek bírósághoz fordulását, ezáltal egyszerűsítse a perindítást, és csökkentse a felekre háruló adminisztrációs terheket.

A törvényjavaslat célja másrészt az, hogy rugalmasabbá tegye a per előkészítését szolgáló perfelvételi szak szabályait, csökkentve ezzel az eljárás formalizáltságát, továbbá kifejezetten segítve a jogi képviselő nélkül eljáró feleket.

A törvényjavaslat célja harmadrészt az, hogy könnyítse a másodfokú eljárásban a felek jogérvényesítését, továbbá kiegyensúlyozottabbá tegye a Pp. hatásköri szabályainak módosításával a járásbíró és a törvényszék közötti munkamegosztást.

A törvényjavaslat célja negyedrészt pedig az, hogy a családjogi perekben a kiskorú gyermekek érdekeinek védelmét hatékonyabban biztosító új eljárási szabályokat alkosson, továbbá a családjogi perek sajátosságait figyelembe vevő, további különös eljárási szabályokat vezessen be.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nem kívánom megismételni a Hajas Barnabás igazságügyi minisztériumi államtitkár úr expozéjában és Budai Gyula fideszes képviselőtársam vezérszónoklatában már elmondottakat, mely felszólalásokkal egyetértek, s mely felszólalások a törvénymódosítás minden részletére kiterjedtek, hanem csak néhány dologra hívnám föl a figyelmüket.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A törvényjavaslat arra törekszik, hogy a pertárgy értékétől függetlenül növelje a törvényszék hatáskörébe tartozó vagyoni jogi perek körét annak érdekében, hogy egy optimálisabb ügyelosztás alakulhasson ki a járásbíró és a törvényszék között.

Ugyancsak az optimálisabb ügyelosztást szolgálja a járásbíró és a törvényszék között az a módosítás, hogy 2021. január 1-jétől a jogi személy tagjának és képviselőjének a tagsági, illetve a képviselői jogviszonyán alapuló felelősségével kapcsolatos perek, az értékpapírból származó jogviszonnyal kapcsolatos perek, valamint a nemzetközi áru fuvarozási és a nemzetközi szállítmányozási perek a törvényszék hatáskörébe tartozzanak.

A törvényjavaslat továbbá arra is törekszik, hogy a pereskedés adminisztrációs terheit a felek részéről csökkentse. Ennek érdekében fakultatívvá kívánja tenni a jogszabályban meghatározott költségjegyzéknyomtatvány alkalmazását. Kiemelendő továbbá, hogy a perindítás egyszerűsítése érdekében a törvényjavaslat arra törekszik, hogy a keresetlevél tartalmi elemeinek számát csökkentse.

A törvényjavaslat a perindítás sikerét azzal is elő kívánja segíteni, hogy a keresetlevél hiányossága esetén kötelezővé tenné az ügyben eljáró bíró részére, hogy a felperes felé hiánypótlási felhívást adjon ki.

A törvényjavaslat az alperes érdekében is ténykedett. Az alperes érdekében egyszerűsítene a kereseti ellenkérelem tartalmát, továbbá lehetővé tenné a perfelvétel lezárásáig a viszontkereset és a beszámítás előadását.

A törvényjavaslat a jogsértő bizonyítási eszközök felhasználásával kapcsolatos jogkövetkezmények egyértelművé tétele érdekében normatív szinten is rögzíti, hogy a jogszabálysértő bizonyítási eszköz befogadása a felet nem mentesíti a jogszabálysértő magatartással összefüggésben felmerült felelőssége alól.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mint látják, a polgári perrendtartás módosítása tisztán szakmai aspektusú, mögötte az egyes jogi hivatásrendek jobbító

szándéka húzódik meg úgy, hogy magát a törvényjavaslatot Varga Judit igazságügyi miniszter asszony nyújtotta be.

Mindezen tények ellenére már újra hallani a vészjósló szirénhangokat. Újra hallani ezeket a szirénhangokat az ellenzéki padsorokból, vagyis a baloldali padsorokból. Újra hallani, mert ők lényegében visszasírják a régi Pp.-t, a sztálini alapon működő Pp.-t. Ezt hallottuk a Jobbik képviselőjétől is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Azoktól lehet ezeket a szavakat hallani, akik a Magyarország elleni brüsszeli támadások mögött állnak. Ők nyílt nyomásyakorlást és kettős mércét alkalmaznak. Mi azonban, mi, a Fidesz-KDNP hiszünk a jogállamiságban. Mi, a Fidesz-KDNP hiszünk abban, hogy egy hatékonyabb polgári eljárásnak fontos szerepe van az alapvető értékeink fenntartásában. Ezért mi, a Fidesz-KDNP rendkívül fontosnak tartjuk, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés és maga az eljárás könnyebb legyen úgy, hogy közben maguk a perek ne húzódjának aránytalanul el. Mi, a Fidesz-KDNP velük szemben fontosnak tartjuk ezt a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló Pp.-t és a Pp. módosítását.

Mindezek alapján, tisztelt hölgyeim és uraim, támogatjuk a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosításáról szóló T/13257. számú törvényjavaslatot. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Molnár Gyula képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

MOLNÁR GYULA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Szeretnék egy őszinte szirénhangként megszólalni ön után. Megmondom őszintén, hogy egy picit meg vagyok lepődve. Picit csodálkozom, hogy ebben a késői órában - meghallgatva államtitkár úr egyébként kifejezetten tartalmas és szakmai összefoglalóját - átcsúsztunk ebbe a sávba. Ebben nyilván volt része a jobbikos hozzászólónak is. Én szeretném ezt a beszélgetést vagy ezt a fajta parlamenti általános vitát visszatérlni abba a sávba, amiről ténylegesen beszélünk kell, mert szerintünk is egy rendkívül fontos dologról van szó.

Az jól látszik, hogy az elmúlt két esztendőben ezzel a dologgal valami nem stimmelt, s ha jól értem, önök ezt ezzel a törvénymódosítással elfogadták, kimondták, vállalják. Nincs ebben semmi szégyen, létezik ilyen. Egy büszke politikai pártnak ez néha nehezebb, de higgyék el, hogy ha elkezdik, utána sokkal könnyebb lesz ezen az úton haladni.

Az jól látszik, hogy az elmúlt időszakban 25 százalékkal csökkentek ezek az eljárások, s az is pontosan látszik - ezt sokszor elmondtuk, próbáltuk jelezni az elmúlt időszakban -, hogy nemcsak a laikusok számára volt ez rendkívül nehézkes, hanem nagyon gyakran a tanult ügyvédek és a bíróságok számára is.

(15:50)

Nem tudjuk, a koronavírus-járvány mennyivel járult ahhoz hozzá, de mi azt érzékeljük, és még egyszer mondom, ha jól értem, ezt valahol önök is elfogadják, hogy ez a fajta csökkenés nyilvánvalóan azt jelenti, hogy itt az eljárásokon pontosítani, finomítani kell.

A magunk részéről, még egyszer mondom, és én is szeretném úgy folytatni, hogy annyira alapos volt a szakmai előkészítés vagy az előterjesztés Hajas államtitkár úr részéről, hogy én most nem akarok ebbe különösebben belemenni. Szeretném üdvözölni azt, hogy a gyermekelhelyezési perekkel kapcsolatos szabályok változtak. Ha emlékeznek a régebbi vitára, a Magyar Szocialista Párt már akkor is jelezte, hogy rendkívül maradi szabályokat próbálnak meg itt alkalmazni. Szeretném azt elmondani, hogy örülnék néha, ha esetleg elolvasnák időben a módosító indítványokat, nyertünk volna két évet ezzel a dologgal. De az az üzenet a közvélemény számára, hogy ha lassan is, de azért a hasznos és a jó dolgok be tudnak kerülni.

Mindenképpen szeretnénk szintén üdvözölni azt, ami a munkaterheket, az adminisztrációs időt csökkenti, és azt is, amit itt alaposan körbejárt mindenki, a laikus felek számára is hozzáférhetővé, érthetőbbé és elfogadhatóbbá tudják tenni ezt a törvényt. Itt is jelzem, hogy ezzel kapcsolatban is voltak indítványaink, azok sem kerültek akkor elfogadásra.

Most hallottam, hogy egy milyen jelentős csoport foglalkozik a Pp. reformjával. Érdemes akkor ezt végiggondolni, és bízunk benne, hogy a mostani elfogadás esetén ez lényegesen hatékonyabb lesz. Én azt gondolom, hogy itt indokolt a fokozott kormányzati figyelem, és talán nem mondok ezzel nagyot, nem lépek át olyanfajta ellenzéki, kormánypárti határt, ha azt mondom, hogy ha úgy gondolják, akkor akár érdemes gyorsabban is visszajönni, ha továbbra is látunk problémákat.

Van néhány, tényleg csak pár apróság, amire szeretném felhívni a figyelmet. A javaslat 13. §-ában a keresetlevél visszautasíthatóságának csökkentik a részeit. Ezzel kapcsolatban van némi dilemmánk, hogy ez a fajta tételes felsorolás mennyire alkalmas arra, hogy itt ez alapján majd a bíróságok eljárjanak. Az az érzésünk, hogy a régi Pp. alapján is megtehették volna ezt. Ezekkel a fajta konkrét dolgokkal nem tudjuk, hogy valóban átlépjük-e azt a határt, amivel ez a visszautasíthatóság csökken.

Nagyon-nagyon fontosnak tartjuk azt, különösen itt, ebben a járványos időszakban, ami jól láthatóan nem fog változni, hogy a fizetési meghagyásos eljárásban a nyitva álló határidőket csökkentették. Miközben az indoklást értjük, az indoklás valahol tulajdonképpen, azt mondom, hogy elfogadható is lenne vagy lehetne, de mégis azt gondolom, hogy ez egy tipikus behajtási forma, ez egy nagyon tipikus döntés. Kérem azt vagy jelezzük azt, hogy fontolják meg, hogy adott esetben most itt akár egy átmeneti időszakban ez a fajta határidő-korlátozás nem lépne hatályba.

A másik pedig a perköltség vagy ennél pontosabban: a költségkedvezmények kérdése. Ebben itt szintén a járványra hivatkozok. Itt szintén hivatkoznék arra a szociális helyzetre, amiben az ország jelentős része van, nyilván ővelük kevésbé találkoznak önök, de a Pp. hatálya alá esők között többen vannak, akik rendkívül nehéz körülmények között élnek. Talán érdemes lenne a költségkedvezményekkel kapcsolatban valamifajta egyéb gondolatokat is megfogalmazni.

Ami egy nagyon kényes és nehéz kérdés, ez a jog-sértő bizonyítási eszközök perbeli felhasználhatóságáról szól. Vannak azok a kifejezetten kényes ügyek, ahol szinte nem is lehet ezt másképp bizonyítani. Itt, ha jól látom, megpróbálnak valamilyen módon jogkövetkezmenyekkel kapcsolatos szabályokat megfogalmazni. Ezzel kapcsolatban mi egy bátrabb és határozottabb lépést is támogatni tudnánk.

Összességében azt szeretném mondani, tisztelt államtitkár úr, tisztelt képviselőtársaim, hogy mi mindenfajta kritikai mondat ellenére vagy amit itt jómagam megfogalmaztam, összességében támogatni tudjuk és támogatni fogjuk ezt a fajta módosítást.

Azt szeretnénk kérni, nagyon röviden összefoglalom, amit szeretnénk, hogyha a kormány tisztázza. Tehát mit kíván tenni a kormány az ellen, hogy a polgári peres eljárások jelentős csökkenését megállítsák? Ezenkívül, amit most itt elfogadunk, lesz-e még tovább lépés? Tervezik-e a költségkedvezmények válságra tekintettel való kiterjesztését? Van-e előkészítés alatt további olyan jogalkalmazási problémákkal foglalkozó előterjesztés, ami adott esetben, nem ebben a keretben, de ezt kiegészítő keretben ehhez a dologhoz hozzányúl? Vizsgálták-e azt, felmérték-e azt, hogy a különböző bírósági gyakorlatok miért térnek el ennyire egymástól? Van-e arra lehetőség adott esetben, hogy ezeket a bírósági gyakorlatokat összehangolják?

De összességében szeretném jelezni, hogy a Szocialista Párt nagy valószínűséggel támogatni fogja az előterjesztést. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Szórványos taps az ellenzék soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A DK képviselőcsoportjának vezetője Sebián-Petrovszki László képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Szerintem indítsuk azzal ezt az értékelő beszélgetést, hogy rögzítsük a jegyzőkönyv számára is, hogy önök, tisztelt kormánypárt, illetve kormány, ezt elbaltázták, nagyon jelentősen elbaltázták. Ne menjünk el emellett, mert igenis, ez egy fontos körülmény, hogy hogyan született ez a törvény négy évvel ezelőtt, miért van szükség arra, hogy most egyáltalán beszéljünk arról, hogy egy ekkora vaskos anyagban hibajavítások tömkelege van; ami persze helyes és jó és pártolendő, és ki lehet emelni ezeknek a pozitív hozadékát, mert valóban pozitívan fogja érinteni állampolgárok ezreit. Csak mindez a helyzet nem állt volna elő, hogyha négy évvel ezelőtt nem úgy születik az az akkori, eredeti törvény, az új

Pp., ahogy született. Itt Gyüre képviselőtársam hosszán-hosszan sorolta a születése körüli eseményeket.

Tehát azért rögzítsük ezt, hogy persze, örülhetünk annak, hogy számos hibát most kijavít ez a törvénycsomag, ez nagyon jó, ez nagyon dicséretes, csak ezeket a hibákat önök, tisztelt kormánypárti képviselő urak, illetve a kormány maga okozta, és évekig okozta, több ezer ember számára megnehezítette a perlést, és több ezer ember rosszul járt azzal a törvénnyel, amit önök négy évvel ezelőtt ebben a Házban elfogadtak. Ez a tény, kedves uraim, ez a helyzet. Szívesen hallanánk arról, hogy például ki a felelős azért, hogy ez így alakult, netalántán útilaput kötöttek-e a talpára most, amikor végre kiderült, végre önök is észbe kaptak, hogy ez így nem mehet tovább, és akkor most betolták ide ezt a törvénycsomagot, törvénymódosítási csomagot.

Szóval, rögzítsük ezt, hogy ha így születnek a törvények, márpedig a Fidesz elmúlt tízéves uralma alatt rendszeresen így születtek törvények, egy nap alatt gyakorlatilag elfogadásra kerültek komoly törvények, ha ezek így születnek, akkor ez lesz az eredménye - ez történt. Én is fölírtam ezt magamnak, amit már itt hallottunk a Házban, hogy az előkészítő folyamatban három évig dolgozott több mint száz szakember egyébként egy ennél ezerszer jobb törvényen, ami úgy, ahogy van, ki lett dobva, és lett helyette ez a másik. Tehát önök így kormányoznak, rögzítsük ezt most így mint közös tudást, ennek ez lesz az eredménye.

Ha megnézik az akkori ellenzéki hozzászólásokat, reakciókat, amikor ez a törvény születőben volt, mondjuk így, akkor az ellenzéki képviselők szintén elmondták ezt, hogy urak, ez nem lesz jó ezért meg ezért, meg ezért nem lesz hasznos. Önök mégis belesétáltak ebbe a dologba, és most itt vagyunk, hogy javítsuk ki azt, amit önök hibaképpen idehordtak.

A lényeg az, hogy az, ami a javaslatban is szerepel, és dicsekednek azzal, hogy egyéves szakmai és hosszas társadalmi egyeztetés van most emögött, én ezt elhiszem készséggel, ez nagyon jó, csak az előtt a törvény előtt, amihez elfogadásra került, hároméves hosszú szakmai egyeztetés volt, aztán nem lett semmi hatása.

A vége mégiscsak az, hogy természetesen a javaslatok egy jelentős része jó az embereknek, jó az állampolgároknak, ezt le kell szögeznünk, tényleg kijavít egy csomó hibát, hála istennek, végre eljutottunk ide is. Rengeteg pozitívum van, konkrétumokat említettek már előttem is. Egy-kettőt hadd soroljak én is a korrektség kedvéért: a keresetlevél formai követelményeit enyhítik, most mondjuk így, az úrlapdolgát rendezzi a törvény, vagy a papíralapú kézbesítésnél a tértivevénynek az előírt határidő utáni visszaérkezésének a problémáját kezeli, vagy a végrehajtói kézbesítési díjat már nem a bíróságnak kell létbe helyezni, hanem direktben fizetni a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar részére. Tehát vannak előremutató, jó, hasznos, az állampolgárok számára feltétlenül pozitív részei ennek a törvényjavaslatnak, és mégiscsak minden törvényjavaslatnak az értelme ez, hogy az állampolgároknak az élete jobb lesz-e ezáltal. Tehát ilyenek vannak.

Azonban mondanék egy-kettő olyat - kettőt emelek ki -, olyan negatívumot vagy kérdést, vagy problémát, amit ebben a javaslatban még mindig felfedezünk és látunk.

(16.00)

Az egyik ilyen, hogy azt állítja a törvényjavaslat valamelyik paragrafusában, hogy azok a bontóperek egyszerűbbek lesznek vagy könnyebbek lesznek, ahol egyébként semmiben nincs közös megegyezés. Mi nem látjuk ezt ebben a törvényjavaslatban, hogy mi erre a garancia, hogy ezek tényleg könnyebbek lesznek. Állít ilyet az indoklás, vagy mi találtunk ilyet, de nem látjuk ennek a törvénytörvényben megjelenő garanciáját, hogy így mondjam. Ha ez így van, akkor ez természetesen megint feliratkozik a törvény pozitív pontjai közé, hogy így mondjam, de mondom, ezt mi nem látjuk magában a szövegben. Vagy van egy olyan módosítás, hogy a keresetváltogatás, viszont-keresetváltogatás vagy ellenkérelem-váltogatás kapcsán, az ezekkel összefüggő perfelvételi nyilatkozatokat, tehát ha olyan nyilatkozatot tesz az illető, amit csak bírói felhívásra tehetne meg, de ő mégis megteszi ezt, akkor az így tett nyilatkozat hatálytalan lesz. Mi ezt nem látjuk például jogosnak vagy igazságosnak, hogy így mondjam, szerintünk ez teljesen indokolatlan korlátozás.

Tudnék még ilyeneket mondani, azonban ennél sokkal fontosabb a szakmai pozitívumok és negatívumok mellett vagy azon túl az az általános, a kormány-nak az igazságszolgáltatáshoz való hozzáállása, és hogy abban hogyan jelenik meg ez a javaslat. Még mindig úgy néz ki, hogy a kormány nem érti, hogy az igazságszolgáltatás hatékonysága nem pusztán azon múlik, hogy hány darab per vagy hány darab eljárás van, vagy milyen gyorsan érnek ezek véget, hanem ennél sokkal fontosabb mutató lenne, hogy az állampolgárok, akik azokat indítják, vagy akik benne vannak ezekben az eljárásokban, úgy érzik-e, hogy az ügyükben jó döntés születik, megalapozott-e az a bírói döntés, jó minőségű-e az a döntés. Ezen bírói döntések minőségének az egyik alapvető szempontja a kiszámíthatóság, az, hogy a döntés tulajdonképpen előre kalkulálható, világos szabályok vannak, azt világosan lehet alkalmazni, csak a jogilag releváns tényeket veszi figyelembe, és a többi.

De a gyakorlat azt mutatja, hogy az elmúlt tíz évben ezen a téren romlás tapasztalható, mégpedig azért romlás, mert számos felmérés is van, tehát ténybeli kutatás is, és vannak szubjektív jelzések is az igazságszolgáltatás felől, hogy a külső-belső ráhatás a bíróságokra, a bírók ítélethozatalára, döntésére, az jelentőssé vált. Külső ráhatásnak gondolom az igazságszolgáltatási rendszeren kívüli akár politikai nyomást, és belső nyomásról is tudok beszélni, vagy belső, a függetlenségüket érintő problémákról. Erről sokat beszélünk más törvények kapcsán is és más ügyek kapcsán is, de azért itt is rögzítenünk kell, hogy akarunk egy jó és hatékony igazságszolgáltatást, de közben a bírák függetlenségét folyamatos kihívások érik.

Tudjuk, hogy mi zajlik ebben az országban. Két nappal ezelőtt választottunk úgy, vagy választott a tisztelt Ház a Fidesz nyomására egy új kúriai vezetőt, az új főbíró, akinek semmilyen ítélkezési tapasztalata nincsen, egyetlenegy kritériuma az volt, hogy közel tíz évig Polt Péternek, a legfőbb ügyésznek volt a jobbkeze, szolgálta végrehajtva az utasításokat, a különböző, Fideszhez kötődő vagy Fideszhez közel álló cégekhez kötődő ügyekben nem járt el, és ez mind az igazságszolgáltatás működését, hatékonyságát, megítélését, a bírák munkáját érinti. Nyilván azt fogja mondani államtitkár úr, hogy ennek a konkrét törvénynek itt előttünk ehhez kevés köze van, ebben van igazság, de ha az igazságszolgáltatás állapotáról beszélünk, arról, hogy hogyan tehetjük azt jobbra és hatékonyabbá például ezzel a törvénnyel, akkor beszéljünk erről is. Igenis, a függetlensége a bírának és az igazságszolgáltatásnak veszélyben van, igenis, ez romlik, és ezek a történetek is az elmúlt időszakban erről szóltak.

Egy szó, mint száz, tehát ebben a rendszerben, ebben a politikai hangulatban kell értelmezni ezt a törvényjavaslatot, ami itt van a Ház előtt, és mondom, a számos hibajavító törekvés mellett nagyon súlyos problémák vannak az igazságszolgáltatás működésével, és nagyon súlyos problémák vannak azzal, hogy a kormány ezeket a hibákat és ezeket a helyzeteket hogyan kezeli, és a maga arroganciájával hogyan jár el ezekben az ügyekben, és hogyan torzítja el azt a rendszert, hogy a végén az állampolgároknak egyszerű és hatékony igazságszolgáltatási rendszer működjön.

A DK-nak ez a fő problémája ezzel a törvénnyel és ezzel a helyzettel, tehát számos konkrét szakmai probléma mellett azzal a politikai helyzettel, amit okozott ez, ahogy önök ezt annak idején elfogadták, és ahogy ezt kezelik. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most van lehetőség kétperces felszólalásra, meg is adom a szót Gyüre Csaba képviselő úrnak. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Vejkey Imre képviselőtársam felvetésére szeretnék megválaszolni. Gyakorlatilag azt mondta, azt állította, hogy én a sztálini 1952-es Pp.-t dicsőítettem a felszólalásomban. A vezérszónoki felszólalásom egyáltalán nem erről szólt, és arra kérem Vejkey urat, hogy ha már rám hivatkozik, az általam elmondottakra, akkor legalább jobban figyeljen oda, hogy én mit mondok. Erről szó nem volt. Én elmondtam azt, hogy a szakma végrehajtói, akik ezzel foglalkoznak nap mint nap, nagyon sokan jelezték azt már, a többség azt jelezte, és ez sajnos az önök kritikája, hogy az 1952. évi III. törvény jobb volt az állampolgárok és a bíróságok és az ügyvédek szempontjából, mint a későbbi, a 2006-os törvény. Ez véleményem, ez nem jelenti azt, hogy én dicsőítettem volna a sztálini polgári perrendtartást, nem beszélve arról, hogy azt ön is nagyon

jól tudja, hogy az 1952. évi III. törvény már csak a nevében 1952. évi, hiszen gyakorlatilag teljes mértékben a rendszerváltással és azóta teljes mértékben kicserélődött, és abban már nyomokban sem fellelhető semmi a sztálini korszakkal kapcsolatban.

Mit mondott még ön? Igyekszem szó szerint idézni: „Mi fontosnak tartjuk a szabadságon és a biztonságon alapuló polgári perrendtartást.” Vejkey úr, ez szó szerint nem igaz, amit ön elmondott! Hát, hogy van az, önök akkor 12 éven keresztül nem tartották fontosnak, akkor hogy mondhatja, hogy most fontosnak tartják?! Vagy ennyire megváltozott a véleményük? Én úgy tudom, Orbán Viktor és kormánya, a Fidesz és a KDNP 1998-tól 2002-ig volt hatalmon, utána 2010-től pedig 2020-ig, és így 12 éven keresztül nem nyúltak hozzá. Akkor nem volt fontos önöknek a szabadságon és biztonságon alapuló perrendtartás, 12 éven keresztül? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak kétperces felszólalásra Budai Gyula képviselő úr következik, a Fidesz képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

DR. BUDAI GYULA (Fidesz): Köszönöm szépen, tisztelt elnök úr. Adtam még egy esélyt önmagamnak, hogy hátha egy szakmai vitára fogok beérkezni a parlamentbe. Én ezt elmondhatom itt, Gyüre kollégán kívül talán mi vagyunk, akik komolyabb jogászai múlttal rendelkezünk. Én 22 évet húztam le ezen a pályán, és ez már a sokadik jogszabály itt a Ház falai között, amikor nem szakmai, hanem politikai érvekkel próbálnak az ellenzéki pártok a kormánynak a szemére vetni olyan dolgokat, amelyek szerintem olyan messze vannak, mint Makó Jeruzsálemtől. Tehát én azt szeretném önöktől kérni, ez már tényleg szerintem vagy a második, vagy a harmadik olyan törvénytervezet - legutoljára a feltételes szabadságvesztéssel kapcsolatban lefolytatott vita -, ahol nem jogi érvek, hanem politikai érvek hangzottak el.

Kérem, állítsanak már ki valakit az adott frakcióból, a DK is, az MSZP is! Bárándy Gergely hiányát soha nem fogja az MSZP pótolni szakmai szempontból. Itt most már másodszor hallottam olyan érveket a DK-tól, aminek semmi köze a jogszabályhoz. Próbáljunk már meg szakmai vitát folytatni egymással, én abban partner vagyok nagyon szívesen. DK-s képviselőtársam tudom, hogy két évet elvégzett a jogon, de az még nem jogosítsa föl, hogy ön olyan szakmai magasságokba emelkedjen, amiről azt sem tudja, hogy eszik vagy isszák. De most komolyan, vitázzunk már szakmailag!

Gyüre képviselőtársam, talán ha nem tizenhárom és fél percet beszél jogtörténeti eszmefuttatósokról, akkor talán elérkeztünk volna a szakmához, de én pontosan azért foglaltam össze a vezérszónoki felszólalásom végén, hogy mik azok a célok, amik a törvényben megvalósultak, hogy hátha egy szakmai vitát tudunk generálni a parlamentben. Tehát én ebben partner vagyok, de abban, hogy ilyen visszamutogató meg ilyen üres frázisokkal jövünk, meg mit

tudom én, az '52-es Pp. jobb volt, meg Németh János professzor urat hozzuk ide! Gyüre képviselőtársam, én vizsgáztam nála, ön szerintem nem. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét. - Dr. Gyüre Csaba: Én is.)* Akkor gratulálok! Akkor nagyon jól tudja, hogy Németh János milyen magas szintre tette föl az akkori Pp.-ben meghatározott kritériumokat.

(16.10)

Tehát azt gondolom, hogy folytassunk már szakmai vitát, mert szakmai érvet sokat nem hallottam önöktől az elmúlt negyven percben. Itt ülök, próbáltam jegyzetelni, de semmi olyan nem hangzott el, amire azt tudnám mondani, hogy akkor ezt vitassuk meg. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormány-pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, és fölhívom a képviselőtársaim figyelmét, hogy a kétperces felszólalás nagyon átgondolandó, mert hamar kicsúszik az ember az időkeretéből.

Vejkey Imre képviselő úr következik kettőperces felszólalásra.

DR. VEJKEY IMRE (KDNP): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Csak válaszolnék Gyüre Csaba képviselőtársam felvetéseire. Figyelemmel arra, hogy a Fidesz-KDNP valóban volt korábban is kormányon, ahogy mondta, '98 és 2002 között, de ha jól emlékszik, képviselő úr, akkor nem volt kétharmados többségünk. Aztán 2010-ben a választópolgárok úgy döntöttek, hogy szeretnének egy igazi rendszerváltást, akkor a Fidesz-KDNP-nek kétharmados többséget adtak, és ezzel a kétharmados többséggel nyilvánvalóan először nem a Pp.-nek kellett nekiállnunk, hanem az 1949. évi XX. törvénynek, amely megint csak orosz-szovjet szuronyok árnyékában született, és megint csak egy sztálinista alaptörvény volt, és az az alaptörvény hatotta át az egész jogrendszerünket. S miután az Alaptörvény tekintetében végre tudtunk egy a magyar nemzetnek méltó Alaptörvényt, a hűsvéti Alaptörvényt megalkotni, ahogy ezt a nép mondja, azt követően lehetett a többi anyagi joghoz és utána az eljárási joghoz és így többek között a polgári perrendtartáshoz is hozzányúlni.

Az a méltatlan támadás, amit önök itt intéztek másfél nappal ezelőtt itt, az Országgyűlés üléstermében megválasztott Varga Zs. András Kúria-elnökkel szemben, az teljesen méltatlan. Ez teljesen méltatlan, különös tekintettel arra, amikor maga az Igazságügyi bizottság is megvizsgálta ezt a kérdést, és nem politikai alapon, hanem szakmai alapon nézte meg, hogy a jelölt alkalmas-e vagy nem. Sajnos ez az Országos Bírói Testületről így nem mondható el, ő politikai alapon döntött egyértelműen, és nem a személyt vizsgálta *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.)*, hanem Alkotmánybíróságnak képzelve magát alkotmánybírói, a hatályos törvényekkel kifogásolható, alkotmányjogilag kifogásolható döntést

hozott. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Sebián-Petrovszki László képviselő úr következik kettőperces felszólalásra. Parancsoljon!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen. Csak hogy Budai Gyulára reagáljak, mert személyemben gyakorlatilag megszólított. Nagyon köszönöm, és megtisztel az, hogy képviselő úr az én önéletrajzomat olvassa valahol. Nekem is van szerencsém ismerni az ön munkásságát. Annyira jelentős szakmai tudása van, hogy talán ön volt az, aki több ezer pert indított valamilyen kormánybiztosként, miniszterelnöki megbízottként, amiből talán egy, ha a végén valahova kifutott, de még oda sem, tehát ez a szakmai tudás, mondjuk, eddig jutott ide.

De ennél sokkal fontosabb dolog: mondtam én bármi olyat, ami ne lett volna igaz? Ne lett volna igaz az, hogy hogyan született az a Pp. négy évvel ezelőtt, hogy hányan dolgoztak rajta, hogy mindenki kritizálta a szakmai oldalon már a megszületése pillanatában is meg azóta is? Semmilyen egyéb dolgot nem mondtam, csak azokat, amik a tények, tisztelt képviselő úr, a tényeket mondtam el; az lehet, hogy önnek nem elég szakmai dolog. Egyébként pedig a parlamentben, hát, politizálunk - egészen borzasztó dolog ez! -, erre van ugyanis. Politikailag ütközünk ebben a dologban, ebben az ügyben például rettentő módon ütközünk, mert konkrétan az történt, amit az előbb elmondtam tizenvalahány percben, pontosan azok a tények, és értem azt, hogy ez a tükör nagyon csúnya, amit lát ön benne, tisztelt képviselő úr, de ez van. Ez a helyzet. Kérem, fogadják el, reméljük, hogy lesz majd máshogy is. Köszönjük. *(Dr. Gyüre Csaba tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Nincs lehetőségem újabb két percre szót adni, mert egy frakcióból csak egy képviselőnek van erre lehetősége, képviselő úr. Úgy adok szót Gyüre Csaba képviselő úrnak is, hogy tisztelettel kérem, kérek mindenkit, hogy a személyeskedést szíveskedjék háttérbe szorítani. Gyüre Csaba képviselő úr következik. Parancsoljon!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Megígérem, én személyeskedni nem fogok, viszont kénytelen vagyok válaszolni.

Budai Gyula vetette fel, hogy mi kizárólag politikai szempontokra hivatkoztunk, különösen az én beszédem volt olyan, amely politikai szempontoktól hemzsegett ugyanúgy, mint a feltételes szabadságvesztésre irányuló vita. Itt biztosan elrontotta a szóhasználatot, tisztelt képviselőtársam. No, de ő szakmai vitát szeretne hallani, én akkor megkérdem, hogy Németh János véleménye szakmai érvnek számít-e vagy pedig politikainak. A szakértői bizottság tagjai, akik előkészítették ezt a törvénytervezetet, vajon ők politikai véleményt fogalmaztak-e meg vagy szakértői véleményt? Az Országos Ügyvédi Kamara

alelnöke, Kovács Kázmér úr, akire hivatkoztam, az ő javaslataira, vajon ő politikai véleményt fogalmazott meg vagy szakmai? Bánáti János, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, akitől idéztem, akire hivatkoztam, vajon szakmai véleményeket fogalmazott meg vagy politikait?

Tisztelt Képviselőtársam! Én a felszólalásomban szinte kizárólag csak szakmai érveket hoztam föl, szakmai indokokat hoztam föl, hogy mik azok, amik alátámasztják azt, hogy bizony, ez a jogszabály nem jó. Gondolom, hogy rosszulesik, hogy rövid idő után módosítani kell egy jogszabályt, ezzel tulajdonképpen beismerik, hogy hibáztak, amikor ezt meghozták, no, de jár így az ember a legjobb akaráttal is, ezt is tudomásul kell venni.

Vekey Imre képviselőtársam, hát, mit ne mondjak! Képviselőtársam... Jó, bocsánat, majdnem átmentem személyeskedésbe. Ki hoz politikai döntést? A magyar Országgyűlés, az Igazságügyi bizottság vagy esetleg az Országos Bírói Tanács? Úgy tudom, hogy az Országgyűlésben politikai döntések születnek, az Igazságügyi bizottságban is politikusok ülnek, ők fogják eldönteni, és sajnos éppen az a legnagyobb baj, hogy általában nem szakmai alapon, hanem politikai alapon születnek meg ezek a döntések. Pontosan ebből adódik a probléma. És pont ön mondja azt, hogy az Országos Bírói Tanácsban születik politikai döntés, amikor minden, a bírósági szervezetben lévő OBT-tag egyhangúlag formál úgy véleményt, hogy nemmel szavaz Varga Zsolt András személyére?! Nyilván ez egy szakmai vélemény volt, az Igazságügyi bizottságban pedig - nyilván nem véletlenül - csak a kormánypárti többséghez tartozók szavazták meg Vekey *(sic!)* Zsolt András személyét, de ez megint nem ehhez a mostani törvényjavaslathoz tartozik.

Hajas Barnabás államtitkár úrnak: államtitkár úr mondta, hogy természetes módon jelentkeznek a nehézségek egy új törvénnyel. Tökéletesen egyetértek önnel, és az természetes, hogy egy jogszabály nem lehet egyből tökéletes. Ha úgy született volna, hogy tökéleteset tudnánk alkotni, akkor azt hiszem, hogy... No, nem lenne jó akkor sem ez a világ, nem lenne jobb akkor sem, de lehet, hogy jobb dolgokat is ki tudnánk találni. Azt is elmondta, hogy a bírácoknak jártasságot kell szerezni a törvény alkalmazásában. Ez is igaz, de azért ne feltételezzük a bírácokról, akik akár tíz, húsz, harminc vagy negyven éve ott ülnek, hogy amikor látnak egy új jogszabályt, ők azt nem fogják tudni alkalmazni. És itt megint hivatkozom arra az egymásra mutogatásra, ami ott lehetett, hogy mi nem így gondoltuk, jogalkotók, a bírác pedig azt mondják, hogy de igen, márpedig itt ez van leírva, én köteles vagyok ezt alkalmazni.

Hogy csak finomhangolásra lenne szükség az elmúlt két év tapasztalata alapján, ezzel sem tudok egyetérteni, hiszen az általam a vezérszónoki felszólalásban elmondottak egyértelműen azt támasztják alá, hogy itt nem finomhangolásra van szükség, itt alapvetően kell változásokat hozni. Egyébként újra hivatkozom arra, hogy Varga Judit igazságügyi miniszter asszony is elismerte ezt az Igazságügyi bizottság ülésén, amikor meghallgattuk őt ezzel kapcsolatban. És

igenis, elmondta, hogy azért kerül be lassan majd a polgári perrendtartás módosítása, mert itt sok mindent kell változtatni. És hivatkoznék arra, hogy azért azt, hogy még mennyit kell rajta változtatni, még most sem tudjuk. Ugyanis azért látni kell azt, hogy több szakaszra oszlik a perrendtartás, és igazán a perfelvételi szakasz az, amelyben már tapasztalat van. Nincs akkora tapasztalat már a későbbi szakaszban, nincs a másodfokú eljárásban tapasztalat, nincs a fellebbviteli tárgyalásban tapasztalat. Tehát itt még sok minden be fog gyűrűzni a jövőben, és sok változásra lesz még szükség, azt gondolom. Ez most csak az első lépés, az első javítgatás, de lesznek itt még változások.

(16.20)

És hogy vannak-e pozitívumok ebben a törvényben? Teljesen egyértelmű, hogy igen.

Elmondták képviselőtársaim is. Igen, például a személyes meghallgatás lehetősége, az, hogy változtattak azon, hogy mikor utasítja vissza a keresetlevelet a bíróság. Nyilván erre is szükség volt.

Más kérdés, és azon már lehet vitatkozni, hogy itt most az Ügyvédi Kamara álláspontja érvényesült, vagy pedig a bíróság szakmai álláspontja. A bíróság biztos, hogy nem mondott olyat, hogy az ügyvédek által beadott keresetlevélnél is a hiánypótlást kell előtérbe helyezni, nem pedig a visszautasítást. Tehát az kizárt, hogy a bíróság ilyet mondott, hiszen nagyon sok évig küzdöttek azért a bíróságok, hogy igenis legyen ez a lehetőségük, hogy ne kelljen egy jogvégzett ügyvédet is kioktatni százhuszonnégyeszer, hogy mit kell tartalmazzon egy keresetlevél. Az teljesen természetes, hogy egy jogi képviselő nélkül eljáró felet kell. Más kérdés, hogy ez egy kicsit - hogy Vejkey Imre képviselőtársamra hivatkozzak, ahogy ő fogalmazott - visszalépés a sztálinista Pp. irányába.

Aztán könnyítések vannak a keresetváltoztatás terén, illetve az ellenkérelem-változtatás terén. Ez is helyeslendő, a családjogi könnyítések mindenképpen üdvözlendők, ugyanígy a származási perekkel kapcsolatos változások is, a gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos változások is.

Én tehát alapvetően azt látom, hogy jelen pillanatban ez az irány valóban jó irány, valóban jobbitó szándékú ez az irány, és azt látom, hogy mindazon kritikák ellenére, amivel az Alaptörvényt, a 2016-ban elfogadott törvényt kritizáltuk, ahhoz képest ez mindenféleképpen előrelépés, és ezért mi is mindenféleképpen támogatni fogjuk. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Nagy tisztelettel arra kérem a jegyzőkönyvvezetést, hogy a Kúria új elnökének a nevét Varga Zsolt Andrásnéként legyenek szívesek leírni. Itt volt egy kis csúszás. *(Dr. Gyüre Csaba: Elnézést kérek.)* Semmi probléma, előfordul.

Most Budai Gyula képviselő urat kérdezem, hogy ismételt felszólalásra vagy kettőpercesre jelentkezik, mert mind a kettőre be van jelentkezve. *(Dr. Budai*

Gyula: Normált nyomtam.) Akkor egy ismételt felszólalásra megadom a szót. Parancsoljon!

DR. BUDAI GYULA (Fidesz): Úgy látom, hogy kezd visszatérni a normális kerékvágásba a vita, mert Gyüre képviselő úr is már szakmai szempontokat emelt ki. Én is néhányat hadd mondjak már, mert azt gondolom, hogy ezért maradtam ma itt, hogy szakmáról vitatkozzunk, és most ne a Kúria elnökének megválasztásáról, meg hogy az Országos Bírói Tanács, meg mit tudom én, ki milyen döntést hozott, hanem a Pp.-ről beszéljünk szerintem.

Én valamiért azt gondolom, hogy nagyon fontos dolog a hatásköri szabályok finomítása, ebben az esetben a járásbíróság és a törvényszéki hatáskörökbe tartozó ügyeknek az elosztása. És én itt egyébként föl is soroltam azokat a - hogy így mondjam -, kivételeket, amelyek alapján a törvényszéki hatáskörbe tartoznak a jogi személyek tagjának és képviselőinek tagsági, illetve képviselői jogviszonyon alapuló felelősségével kapcsolatos perek, az értékpapírról szóló perek, illetőleg a nemzetközi áru fuvarozási és nemzetközi szállítmányozással kapcsolatos perek.

Azt gondolom tehát, hogy valóban olyan finomítása történt itt a hatásköri szabályoknak, ami mindenképpen előremutató ebben az esetben, de ahogy itt már elhangzott, és ez is, azt gondolom, sokkal könnyebbé teszi az eljárást menetét, az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében fakultatívvá teszi a jogszabályban meghatározott költségjegyzék nyomtatvány alkalmazását a jogi képviselővel eljáró fél perkölségeinek felszámításával kapcsolatban.

Azt gondolom, hogy lehet, hogy most egy picit kínaiul beszéltem, de aki a szakmában van, az érti, hogy lényegében ennek mi a szerepe az eljárás során, illetőleg nagyon fontos, hogy a keresetlevél tartalmi-alaki hiányossága esetén kötelezővé teszi a hiánypótlási felhívás kiadását. Ez is nagyon lényeges dolog, azt gondolom, mert eddig ezzel nem nagyon találkoztunk.

Illetőleg, ahogy Gyüre képviselőtársam is mondta, egyszerűsíti az alperesi ellenkérelem tartalmát, és a meghatározott feltételek fennállása esetén lehetővé teszi a viszontkereset és beszámítás előadását a perfelvétel lezárásáig meghatározott feltételek fennállása esetén. Azt gondolom, aki a polgári peres eljárásban gyakorló jogászként részt vett, az tudja, hogy lényegében ez is finomítása ennek a dolognak.

Illetve a jogalkalmazó szervek visszajelzései alapján a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a bíróság a tárgyalást elhalassza a fél jogi képviselőjének a kitért határnap előtt, de legkésőbb az idézés kézhezvételétől számított nyolc munkanapon belül előterjesztett kérelmére. Ez is nagyon lényeges változás az előző eljárás vonatkozásában.

És akkor egyébként mehetnének végig azokon a nagyon fontos változtatásokon, amely az egész koncepció célját meghatározza. Én tehát azt gondolom, tisztelt Ház, hogy nagyon jó munkát végzett az Igazságügyi Minisztérium. Azok a szervek, bíróságok, Kúria és különböző kodifikációs szervek valóban igyekeztek összetenni minden tudásukat, és én azt szeretném

mondani, hogy politikától mentesen és minden felhangtól mentesen ez az új Pp.-módosítás valóban azokat a célokat kívánja szolgálni, melyek az egyszerű pervitelt, a bíróságok munkájának megkönnyítését, a jogi képviselőt nélkül eljáró felek eljárásának lehetőségét segítik elő.

Tehát mindenképpen szeretném, hogyha ebben a jogszabály-módosításban valóban szakmai döntés születne. Láttam, hogy DK-s képviselőtársam megsértődött, mert azt mertem neki mondani, hogy két évig járt egyetemre. Én nem bántásképpen mondom ezt, de azért vannak itt olyan szakmai szempontok; mert az ember akkor megy el vitatkozni valahova, ha valamilyen tudás birtokában van, és nem egy megírt papírból fölolvass valamilyen véleményt, és azzal azt gondolja, hogy letudta az egész dolgot.

Én valóban egy szakmai alapon születendő döntést várok el a parlamenttől, és ezért mondtam azt mindenképpen, hogy a Fidesz képviselőcsoportja támogatja a törvényjavaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a Fidesz padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok, az általános vitát lezárom.

Megkérdezem államtitkár urat, hogy kíván-e zárót mondani. *(Jelzésre:)* Igen. Parancsoljon, államtitkár úr, ön a szó.

DR. HAJAS BARNABÁS igazságügyi miniszteri-umi államtitkár: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Köszönöm a szót. Azt gondolom, van néhány olyan felvetés, amire mindenképpen célszerű volna érdemben reagálni.

Nagyon sajnálom, hogy a vitában eddig részt vevő ellenzéki képviselők elhagyták az üléstermet - *(Jelzésre:)* egy kivétellel elhagyták az üléstermet -, pedig lehet, hogy mondanék néhány olyan információt, ami számukra is fontos lenne.

Meglepetten vettem tudomásul, hogy képviselők hozzászólásaikban nem annyira jelen törvényjavaslatról, hanem mondjuk, az igazságszolgáltatásban a joggyakorlat egységéről kezdtek beszélni, illetve aggodták a bírói függetlenség okán. Nem tudom, hogy föltűnt-e, hogy amikor személyében támadják Varga Zsolt András megválasztott Kúria-elnök urat, a Kúria egy bíróját, egy tanácselnökét támadják. Érdekes módon ez számomra nehezen fér össze azzal az aggodalommal, ami a bírók befolyásolásmertességétől vagy a bírókra ható valamiféle külső hatástól kívánna a bíróságot megóvni.

Szerintem nagyon fontos: hangozzék el, kerüljön be az Országgyűlési Naplóba, hogy az Országos Bírói Tanács ülésén a Kúria egyetlen jelen lévő bírója a név szerinti szavazásnál igennel szavazott Varga Zsolt András megválasztására. Tehát az egyetlen, akinek van kúriai tapasztalata, ezt megtette.

És végül, de nem utolsósorban tegyük már tisztába azt, hogy mit is jelent az, hogy van-e valakinek

bírói-jogalkalmazói gyakorlata. És most meglepőt fogok tenni, az Azonnali című, mondjuk, kormánypárti elfogultsággal nehezen vádolható termékben írt a napokban egy Techet Péter nevű jogfilozófus egy hosszabb esszét, aki levezeti azt, hogy miért ítélezés, miért ítélező tevékenység az alkotmánybíráskodás. Azzal zárja az észrevételét vagy az írását, hogy „Az azonban mindenképpen érdekes, hogy egy jogelméleti vita hirtelen megfordul, és az - idézőjelben - fideszes jelölt ellen érvelők akár tudtukon kívül Schmitt érveit veszik elő az alkotmánybíráskodás és a bírászkodás közötti éles különbségről.

(16.30)

Ha azonban az alkotmánybíró tényleg nem bíró, akkor nem csupán Varga Zsolt András kinevezése, de az egész kelsen-i alkotmánybíráskodás modellje ellen is fel kellene szólalniuk.”

Tehát ez egy szakmai kérdés, higgyék el! Ítélező tevékenység, bírászkodás, arról nem beszélve, hogy a Kúria megválasztott elnöke 900 egyedi bírói ítélet alkotmánybírói felülvizsgálatában volt előadó bíró. Nagyon kevés olyan bíró van ma a bírói karban rajta kívül, csak olyan, akinek szünetel a bírói jogviszonya, aki kúriai ítéletet már felülvizsgált.

És nagyon fontos, hogy eljutottunk ahhoz a kérdéshez, amit Sebián-Petrovicsi képviselő úr felvetett, hogy valahogy biztosítani kéne az ítélezési gyakorlat egységességét. Jó napot kívánok! Az Alaptörvényben benne van: a Kúria feladata. Én hozzáteszem, hogy a Kúria elsőrendű feladata, sőt ez teszi a Kúriát Kúriává. És épp azért, mert észlelte a jogalkotó, a tavalyi évben bekerült a jogegységi panasz intézménye, mondjuk úgy, a bírósági igazgatáshoz kapcsolódóan, illetve az egyes eljárásjogi törvényekbe bekerült, azért, hogy a felek tudják kezdeményezni a jogegységi panasz eljárásban az ítélezési gyakorlat szétterjedtsége okán jogaik érvényesítését. Vagyis konkrét ügyre, felekre kiterjedő hatállyal, felek indítványára történjen meg a jogegységesítés, és ez ne a bíróságon múljon.

Nagyon érdekes volt hallani, hogy a T/11900. számú, tárgysorozatba vett polgári perrendtartásról szóló javaslat - aminek elfogadásával, ugye, megszületett a Pp. - vitájával összefüggésben érdekes módon az MSZP, illetve a Jobbik vezérszónoka felhánytorgatta, hogy nem volt vita. Tisztelettel mondom, hogy módosító javaslatot valamiért a parlament informatikai rendszerében ezen pártoktól nem látok, tehát azért nem biztos, hogy ez a felvetés annyira megalapozott.

És akkor szépen, abban a sorrendben, ahogy elhangzottak a hozzászólások, szeretnék részleteiben válaszolni.

Tájékoztatom Gyüre képviselő urat, hogy 2015-ben a Németh János professzor úr által készített szakértői anyag jelentős része bekerült a polgári perrend-

tartás benyújtott szövegébe, az elfogadottba. Ha kívánja, akkor szépen, egyenként ezen végig lehet menni.

Én azt gondolom, hogy amit a kodifikációs folyamatról képviselő úr mondott, az egy meglehetősen sajátos és egyoldalú megközelítés. És szeretném jelezni, hogy egyébként meghallgattuk a jogalkalmazókat. Tudni kell azt, hogy egy új eljárási törvényről beszélünk, és ugye, a Pp.-vel kapcsolatban, szemben a Be.-vel, szemben a hatósági eljárási törvénnyel, az Ákr.-rel vagy szemben a Kp.-val az a nagy különbség, hogy annak alapvető dogmatikai rendszere - most nem az egyes technikai szabályok, a dogmatikai rendszere - '52-től a 2016-os Pp.-elfogadásig érdemben nem változott. Magyarán, jogintézmények tekintetében volt egy nagyon erőteljesen kialakult megszokás, megrögződés. Sőt, itt egy nagyon érdekes dolog - úgy tudom, képviselő úr családjában is van bíró -, hogy a polgári peres bírók a mai napig, illetve az új Pp. elfogadásáig egy régi, utoljára a '70-es években kiadott Pp.-kommentárt szerettek alkalmazni. Háromkötetes, fekete Pp.-kommentár, aminek egyébként a tétel szabályokhoz nem sok köze volt, azonban az eljárásjogi dogmatikai kérdésekben egy nagyon markáns megvezetést adott a bíróknak.

Na már most, amikor ez az eljárásjogi dogmatikai környezet változott meg gyökeresen, szemben a büntetőeljárással, amiről azt lehet mondani, hogy viszonylagos gyakorisággal, két évtizedes gyakorisággal megújított a jogalkotó, a hatósági eljárásjogi törvény ugyanúgy nagyságrendileg másfél-két évtizedenként megújításra került - a közigazgatási perre vonatkozó szabályok nem voltak, nemhogy hatvan évig nem voltak hatályban, a rendszerváltozás után a Pp. XX. fejezete is többször jelentősen módosult, és került elfogadásra az új közigazgatási perrendtartásról szóló törvény -, egyértelműen kiderült az, hogy sokkal adaptívabb volt ezen eljárási törvényeket alkalmazók köre, lett légyen szó bírói jogalkalmazásról, lett légyen szó ügyészről, lett légyen szó jogi képviselőkről.

És igen, ezért időt igényel, időt igényelt az új Pp. intézményének a bevezetése. És itt érdemes megjegyezni azt, hogy mi sem mutatja jobban, hogy az újtól való félelem vagy aggodás vezette a keresetlel előterjesztésének a csökkenését, mint az, hogy '19-ben már ugyanannyi per indult, mint '16-17-ben. Tehát a '18. év első négy hónapjában volt egy súlyos vagy egy látványos statisztikai csökkenés, és érdekes megjegyezni azt, hogy azok a számok sem fedik a valóságot, amelyek 30 meg 40, meg még több százalékos visszautasítási rátáról beszélnek. Az OBH-tól kapott statisztikáink szerint ez 14 százalék körül volt. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos elem, azzal együtt is, hogy a Kúria joggyakorlat-elemző csoportja az összegző véleményében - ami egy nagyon terjedelmes, több száz oldalas tanulmány, azért érdemes elolvasni - kitér arra, hogy a visszautasítási gyakorlat egy jelentős részében mégis azt lehetett tapasztalni, hogy a Pp. normaszövegéből nem kimondottan levezethető visszautasítási okok keletkeztek. Hogy ne mondjam, egyértelműen nem a jogalkotói

szándékkal, illetve az ahhoz kapcsolódó normaszöveggel voltak ezek összhangban. És akkor itt nem utalnék az Alaptörvény jogszabályok értelmezésére vonatkozó klauzulájára. Azt mondja a joggyakorlat-elemző csoport egyébként, hogy olyan alapra helyezkedtek, amik nem következtek a törvény szövegéből, olyan követelményeket láttak bele, amik a törvényből nem következtek.

A kodifikációs eljárásban, a mostaniban különösen, tehát jelesül a Pp.-novella megalkotása során szeretném jelezni, hogy igen, bírók is részt vettek benne, az Országos Bírósági Hivatal elnöke által delegált számos bíró vett részt, ők maximálisan egyetértettek a javaslattal. A törvényjavaslat rendelkezésének döntő többsége kifejezetten bírói javaslat volt, teljeskörűen egyeztetésre kerültek azok a bírói karral, és mint ilyen, a bíróságok központi igazgatásáért felelős OBH-elnök ezt maga is támogatta.

A biztonság kedvéért a többi hozzászólást is részleteiben megválaszolnám, mert nem merném azokat a téves alapokat úgy hagyni.

Még egyszer hangsúlyozom, ugye, Molnár képviselő úr is jelezte, hogy nagyon kevés per indult. Ezt az OBH által vezetett statisztika nem támasztja alá, 200 ezer fölött van az évi polgári gazdasági peres ügyérkezés, úgy ráadásul, hogy a kötelezően előterjesztendő fmh-értékhatárt megemelte a jogalkotó, így nagyon sok ügy fmh-s szakaszban megragad.

Felmerült egy szakmai kérdés Molnár képviselő úrtól, ami az fmh-kkal volt kapcsolatos. A perre alakult, korábbi fmh-s eljárásban az ellenkérelem előterjesztési határidejét azért csökkentettük, mert már elviekben a fizetési meghagyásos eljárásban már előterjesztette az ellentmondását, fel tudott készülni a védekezésre.

A jogsértő bizonyítási eszközökkel kapcsolatos felvetésre jelezném, hogy a jogkövetkezményt nem a Pp. állapítja meg, hanem a polgári törvénykönyv és a büntető törvénykönyv, a Pp.-nek erre csak utalnia kell.

Sebián-Petrovszki képviselő úr elbaltázásról beszélt. Itt szeretném jelezni, hogy a finomhangolás, a jogalkalmazói tapasztalatokon alapuló finomhangolás és az elbaltázás között markáns különbséget vélek felfedezni. Mégpedig azért, mert kiderült az elmúlt két és fél évben, hogy a jogalkalmazók nagyon nagy számban azért elkezdtek belakni a Pp. rendelkezéseit, és kizárólag olyan pontokban tartottuk szükségesnek a módosítást, amelyekben egyöntetűen valamennyi jogász hivatásrend által támogatott módosításra volna szükség. És ezek a korrekciók, emlékezzünk vissza, Trócsányi miniszter úr is és később, miniszteri kinevezését követően Varga miniszter asszony is elmondta, hogy valamennyi eljárásjogi törvénnyel összefüggésben is érvényesül a jogalkotói törvénynek az a rendelkezése, amely szerint a minisztérium vizsgálja annak hatékonyságát, és a hatékonyságvizsgálatához képest megteszi a szükséges javaslatait.

Jelezném az osztott perszerkezettel kapcsolatban Sebián-Petrovszki képviselő úrnak, ha jelen lenne,

hogy az eljárást előkészítő és érdemi tárgyalási szakaszra bontott osztott perszerkezetet bevezető európai országokban a törvény hatálybalépését követő években, kivétel nélkül mindegyikben sor került kisebb-nagyobb mértékű korrekcióra, így Finnországban, Szlovéniában vagy akár Romániában is.

(16.40)

Tudni kell, hogy a 2016-ban elfogadott Pp. dogmatikai, koncepcionális jogintézményeit a módosítás nem érinti, nem változik az osztott perszerkezet, nem változik a perkoncentráció elve, nem változik az anyagi pervezetés, még akkor sem, ha valakik ezt így próbálnák láttatni.

Hogyan gyorsulhatnak bizonyos személyi állapoti perek? Az indokoláson túl a normaszöveg tartalmazza a kellő mankót. A szóbeliség nagyobb teret kap ezekben az eljárásokban, a közös szabályok között találhatók, ráadásul, ugye, azt az expozémban is említettem, hogy új perfelvételi útvonal is megjelenik, vagyis nem kell megvárni az ellenkérelmet a perfelvételi tárgyalás kitűzéséhez.

Ezenkívül jelezném még, hogy a Pp.-ben a módosítás előtt is megvolt - ezt Gyüre képviselő úrnak a második érdemi hozzászólásában felvetettekre mondom - a személyes meghallgatás lehetősége, tehát ez ebből a szempontból nem újdonság, ugyanakkor jelezném, hogy kifejezetten bírói kezdeményezés volt az, hogy a jogi képviselővel eljáró fél esetén is legyen meg a hiánypótlás lehetősége. *(Dr. Gyüre Csaba közbeszól.)* Tessék? *(Dr. Gyüre Csaba: Fel vannak háborodva a bírák emiatt! - Az elnök csenget.)* Hát, akkor bírāja válogatja ezek szerint, de jelezném, hogy ezeket nem mi magunk találtuk ki, e tekintetben ez kifejezetten bírósági oldalról érkezett.

Bízom benne, hogy valamennyi kérdésre válaszoltam. Nagyon örültem volna, ha hallják például a joggyakorlat egységével kapcsolatos válaszmot az ellenzéki képviselő urak, és nagyon fontos lenne még egyszer, talán nem utoljára elmondani, hogy a bírói függetlenség feltétele kapcsán bírói személyében támadni, mondjuk, legalábbis álságos dolog.

Ja, azt elfelejtettem említeni, hogy Sebián-Petrovicsi képviselő úr nyilvánvalóan annyira tisztában van a megválasztott kúriai elnök személyével, hogy nem tudja, ő büntetőügyben sosem járt el, tekintettel arra, hogy közjogi helyettese volt a legfőbb ügyész úrnak. Tehát mint ilyen, a személyes típusú érveléseknél, mondjuk, egy picit alaposabban fel lehetett volna készülni. Ugyanez a megközelítés volt egyébként a munkásságával kapcsolatban, ez az alaposság, ez a tárgyilagosság és ténszerűség megfigyelhető az ellenzéki padosorokban. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

A mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk. Most a **napirend utáni felszólalások** következnek. Értelmszerűen csak annak tudok adni szót, aki jelen van az üléssteremben.

Ennek megfelelően napirend utáni felszólalásra jelentkezett Gyüre Csaba képviselő úr, a Jobbik képviselőcsoportjából: „Tovább a demokrácia felszámolása útján” címmel. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Folytatnám azt, amit kettő nappal ezelőtt elkezdtem, amikor is arról beszéltem, hogy Varga Zsolt András kinevezése miért jelent veszélyt a demokráciára, és miért nem jelentett demokratikus megoldást az, hogy őbelőle a Kúria elnöke lett.

Az előző vitában éppen Hajas Barnabás államtitkár úr ecsetelte azt, hogy miért bíró az alkotmánybíró is, és miért végez olyan munkát, ami igenis feljogosítja őt arra, hogy ő a Kúria elnökeként ténykedjen. Hát, álláspontunk szerint ez egyáltalán nem igaz. És mi az alapvető különbség a kettő között? Az, hogy az alkotmánybíró a politika választja, a politika nevezi ki. Az elmúlt tíz esztendőben jórészt a Fidesz-KDNP-nek kétharmada volt, ez azt jelenti, hogy egyedül tudott dönteni az alkotmánybírák személyéről, és egyedül tudott olyan bírakat kinevezni az Alkotmánybíróságba, akik odakerülhettek. És hát, mit ne mondjunk arról, hogy valóban oda politikusok is kerültek, hiszen országgyűlési képviselő, volt miniszter került kinevezésre, és igenis, a politika áthatotta az alkotmánybírák kinevezésének a folyamatát, és ez sokszor messze felülírta a szakmai álláspontot is.

Tehát egyértelmű az, hogy az alkotmánybíró, akinek egyébként más feltételeknek is kell megfelelni a kinevezése során, mint egy bírónak, a politika világából jön, és onnan neveződik ki a politikusok által, a politikusok adnak neki felhatalmazást, és egyértelmű az, hogy akik kinevezésre kerültek, azoknak a Fidesz-KDNP adta a meghatalmazását, szinte kivétel nélkül csak az ő támogatásukkal kerültek kinevezésre.

Ezzel szemben egy, a bíróságokon dolgozó bíró nem a politika világából jön, nem a politika nevezi őt ki, hanem igenis pályázatot nyújt be mint szakmabéli a bírósági öngazgatási szervekhez, akik őt majd meghallgatják, akik majd minősítik a jogszabályban meghatározott pontrendszer alapján, és ezek alapján kerül felterjesztésre, és Áder János köztársasági elnök úrnak egyedül és kizárólag csak kinevezési joga van a bírák tekintetében. Tehát megállapíthatjuk, hogy őket nem a politika, hanem őket a szakmaiság helyezi abba a pozícióba, amibe kerülnek. Ez a legalapvetőbb különbség, és ez az, ami miatt megkérdőjeleződik az, hogy vajon a most kinevezett Kúria-elnök független lesz-e a politikától akkor, amikor őt mint alkotmánybíró a politika vitte be, és ezáltal került ő kinevezésre.

De vannak más problémák is, ha ezt megnézzük, ugyanis azt mondják, egy másik érv, hogy a Kúria elnöke egyszemélyben milyen hatással van a bírósági

rendszerre. Hát, igenis komoly hatással van a bírósági rendszerre, hiszen számtalan olyan dolog van, amit ő fog befolyásolni. Például meghatározza a Kúrián belül az ügyek elosztási rendjét, és ezáltal sok mindent lehet befolyásolni. Aztán szerepe van a Kúria bíráinak kiválasztásában, és ezzel is tudja a személyzeti politikát befolyásolni. Aztán fontos szerepe van az Országos Bírói Tanácsban is, hiszen a Kúria elnöke hivatalból tagja az Országos Bírói Tanácsnak is.

De van egy még fontosabb szempont, ez pedig az, hogy a jogegységi tanács elnöke is egyben, vagy ő, vagy pedig a helyettese, de ezt ő dönti el, és ezzel együtt ő jelöli a tagokat a jogegységi tanácsba. Hogy miért fontos a jogegységi tanács? Hát, azért nagyon fontos, mert ő fogja meghatározni azt, hogy milyen ítéletek fognak születni az országban, hiszen a precedensrendszer irányába mozdította el a Fidesz-KDNP a jogalkalmazást az elmúlt tíz esztendőben. És ezért is igenis, a precedenseknek, a jogegységi döntéseknek nagyon komoly szerepe lesz abban, hogy az egész bírósági rendszerben milyen ítéletek fognak születni.

Egyszóval leszögezhetjük azt, hogy a Kúriával szembeni bizalom erőteljesen megkérdőjeleződik azal, amikor egy nem pártoktól független személy kerül a Kúria élére kinevezésre, márpedig elmondhatjuk, hogy az alkotmánybírókat a politika választja, ezáltal, ha közvetetten is, de a politika által kerülnek kinevezésre, és ilyen, hogy kívülről érkezzenek, a demokratikus rendszerben egyszer sem fordult elő. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A napirend utáni felszólalások végére értünk.

Tájékoztatatom a tisztelt Házat, hogy az őszi ülészak következő ülésére várhatóan 2020. október 26-án, hétfőn kerül sor.

Megköszönöm egész heti munkájukat. Az **ülést bezárom**. Mindenkinek szép, jó éjszakát, szerencsés hazatérést kívánok!

(Az ülés 16 óra 49 perckor ért véget.)

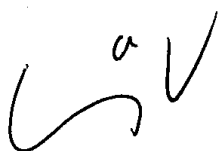
Arató Gergely s. k.
jegyző

Földi László s. k.
jegyző

Dr. Gyüre Csaba s. k.
jegyző

Móring József Attila s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv

Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés Hivatala főigazgatója

Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,

Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda

Budapest, V. Kossuth tér 1-3.

Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4

Telefon: 441-4222

Telefax: 441-4599

MINDEN JOG FENNTARTVA!

ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)

ISSN: 2064-8367 (Online)